

Capitolul I „ȘOFERII IADULUI”

Faptul, luat ca atare, nu avea nimic deosebit. Nu fuseseră primii gazetari din lume care regizaseră „un instantaneu spectaculos”. Grave, tragice fuseseră însă consecințele. Ideea de a veni în carieră aparținuse atît lui Anghel Cernica, în urma unei sesizări primite la redacție, cît și fotoreporterului Dinu Tofan, pe care Cernica îl întîlnise întîmplător în holul hotelului „Dacia” din orașul O.

— Coane, îl întîmpinase fotoreporterul cu fața toată numai zîmbet. Am un pont formidabil. Și titlul ți-l dau : Șoferii Iadului.

— Curat „formidabil”, îl ironiza Cernica. Și mai ales inedit.

— Nu rîde, coane. Așa-și zic chiar ei. Sînt niște oameni colosali, aleși pe sprinceană.

— Bun. Te cred. Dar ce fac ?

--Cară piatră.

Cernica îl privi amuzat. Infățișarea rubicondă a lui Dinu Tofan, ca și vorba nițel peltică a acestuia îi plăcuseră întotdeauna.

— Și ce fel de piatră cară ? se interesă.

— Obișnuită. Pentru dig. Adică nu chiar obișnuită. Au niște basculante în care încarcă niște blocuri cît casa.

— Și de aia își zic „șoferii Iadului” ? îl zeflemlsi Cernica.

--Vorbești așa, fiindcă nu i-ai văzut, îi replică Tofan supărat. Te rog să mă crezi, sînt niște ași ai volanului. Toti ! Nu te văd urcat alături de unul din

ei. Eu m-am suit o singură dată și m-am lecut pe veci. Au un drum special al lor, numit „Drumul Pietrei”.

Ca orice ziarist îndrăgostit de meserie, Cernica începu să se simtă tot mai atras de subiect : o carieră mare, în inima munților. Niște șoferi zănatici... Drumul Pietrei... „Poate iese ceva”, concluse reporterul. Tema îl interesa și datorită faptului că aici lucra ca șofer... Dar despre asta vom vorbi mai târziu. Pentru că Anghel Cernica, reporter special al unui cotidian bucureștean, venise în orașul O. să facă în primul rînd o anchetă privitoare la viața comercială. Tema nu-l prea pasionase, dar își făcuse conștiincios documentarea și tocmai se pregătea să aștearnă reportajul-anchetă pe hirtie, cînd întîmplarea i-l scosese în cale pe fotoreporterul Dinu Tofan.

— E departe cariera asta ? se interesă Cernica.

— La vreo douăzeci de kilometri de oraș, îi preciza Tofan, bucuros că subiectul său începuse să-l atragă și pe Cernica. Dacă vrei, vorbesc cu tovarășul Zainea să ne dea o mașină și-ntr-o jumătate de oră sîntem acolo.

— Cine-i tovarășul Zainea ?

— Șef mare peste cariera de la Tinca.

Cernica mai stătu în cumpănă.

— Azi nu pot. Să scap mai întîi de materialul despre comerț.

--Foarte bine, îl aprobă Tofan. Retrage-te în cameră, scrie-l pînă deseară, trimite-l prin poștă sau transmite-l prin telefon, dacă e urgent, și mîine dimineață pornim spre Tinca. Intre timp, aranjez eu totul.

Propunerea îi surîdea lui Cernica. Reținu în continuare camera de la hotel, apoi se îndreptă spre o braserie, ca să ia o cafea turcească. În timp ce sorbea alene din ceașca aburindă, în minte și începu

să i se creioneze fraza de introducere a reportajului-anchetă. Operativ, scoase carnetul de teren, rupse cîteva file, și începu să aștearnă, cu caligrafia lui chinuită, frază după frază. Era, îndeobște, leneș la scris. Dar cînd îl împingea de la spate o treabă urgentă, tocu-i prindea aripi. Petrecu astfel, la masa mică, rotundă, din braserie, circa patru ore. Iar cînd așternu fraza de încheiere, privi satisfăcut în jur.

— Mai doriți o cafea ? îl trezi ospătarul din contemplație.

— Nu. Ce am de plată ?

— Cinci cafele și trei coniacuri.

— Cînd naiba le-am băut ?

În timp ce se îndrepta spre hotel simți că-și supusese nervii unui efort peste limitele admise. Dar era mulțumit. Scăpase de-o grijă. În holul hotelului întîlni chipul îngrijorat al lui Tofan.

— Unde ai dispărut, coane ? Te-am căutat peste tot. Credeam că ai uitat de mine.

Cernica îi flutură pe la nas filele reportajului-anchetă.

— E gata, flăcăule. De mîine sînt al tău.

— Mai rezști să facem o plimbare ?

— Doar dacă mă duci în cîrcă.

— Aș vrea să-ți fac cunoștință cu băieții lui Zainea. Li găsim într-un bufet, la marginea orașului. Nu strică să-i cunoști la un pahar de vin.

--Sînt suprasaturat de cafele și coniacuri, se plînsese Cernica. Dar... știu eu? Poate n-ar strica.

— Mergem pe jos pînă acolo și pe drum te mai limpezești.

Situat într-un cartier periferic al orașului, localul frecventat de cei ce-și ziceau șoferii Iadului avea o înfățișare aspectuoasă : mese și scaune noi, moderne, un bar cu vitrină-frigider, lămpi cu neon, pe scurt, renovat și reamenajat. Mai puțin renovați păreau consumatorii : deși pe masă se aflau

scrumiere, tot pe jos aruncau scrumul și mucurile de țigări. În fața fiecăruia erau așezate, ca niște plutoane de soldați în repaus, sticlele de bere și de vin. Ici-colo, resturile unei cine frugale. Cei mai mulți beau fără să mănânce.

Apariția în local a lui Cernica și-a rubicondului fotoreporter fu imediat remarcată. Nu făceau parte dintre clienții obișnuiți. Un ospătar le ieși în întâmpinare, oferindu-le o masă liberă.

— Ara vrea să stăm într-un loc mai ferit, preciza Tofan cu ochii spre masa la care benchetuiau șoferii iadului.

În timp ce dădeau ocol gălăgiosului grup de șoferi, Cernica cerceta cu interes atmosfera din local. Fumul greu de tutun îi înțepa ochii, iar în nări simțea acel amestec de băuturi ieftine.

— Cum îi spune bufetului ? Întrebă el pe Tofan în timp ce se așeză la masă.

— Oficial, „Tîrnava”, dar toată lumea îi zice „Katanga”.

— Imprumut bucureștean, observă Cernica.

Punctul de observație ales de Tofan i se păru reporterului ideal. Putea să vadă și să audă bine tot ce se petrecea la masa șoferilor iadului. Era un grup amorf, de vreo zece persoane. Un bărbat spătos, cărunț, cu trăsăturile feței săpate ca în piatră, atrase imediat atenția și interesul lui Cernica. Omul nu părea să fi trecut de patruzeci de ani. Se detașa de ceilalți comeseni prin eleganța gesturilor și mai ales a graiului. Chiar și mâinile lui, pătate de ulei și unsoare, erau mult mai delicate decât pumnii mari, butucănoși, întîiniți îndeobște la oamenii volanelor grele.

— Cum s-a rătăcit ăsta printre șoferi ? făcu el către Tofan.

— E cu adevărat un rătăcit. Sau, ca să fiu mai precis, un declasat.

— Cum îl cheamă ?
— E cunoscut mai mult după poreclă: Cucuzel.
— Om cu carte ?
— Are în buzunar o diplomă de inginer constructor, îi confirmă Tofan.

Cernica se arată din ce în ce mai interesat :

— Și de ce-o face pe șoferul ? A avut vreo condamnare ?

— Mai multe... O poveste încâlcită.

— I-auzi ! făcu reporterul mai mult pentru sine, cercetînd insistent masa șoferilor Iadului. Ceilalți sînt de aceeași teapă?

— Pe ici, pe colo. Cei mai în vîrstă îndeosebi. Un fel de dezmoșteniți ai soartei... Meseriași foarte buni, dar cu... caziere. Trag cît zece și cîștigă foarte bine. Dar printre ei sînt și oameni serioși, cu familii, care echilibrează oarecum balanța. Șef peste ei este un tip formidabil, un fel de tată al foștilor delicvenți, inginerul Șerban Zainea. Mîna de fier, dar în același timp înțelegător și darnic. Li plătește bine, dar le și cere treabă. Cînd îi prinde cu fofîrlă, îi arde fără milă,

— Sper că nu bea cot la cot cu ei !?

— Dimpotriva. Are o purtare ireproșabilă. De aia l-au și poreclit „Ingerul”.

Privirile insistente ale lui Cernica începură să-i deranjeze pe șoferi. Unul dintre ei, căruia i se zicea Toinac, se adresă lui Cucuzel cu un glas răgușit:

— Șefule ! Avem niște observatori O.N.U.

— Lasă-i în plata Domnului, făcu vecinul lui Toinac, un slăbănog care sorbea plescăind din paharul de vin roșu. Mulți văd, puțini pricep, mai adăugă acesta filozofal. Se adresă apoi celui cu diploma de inginer ; Mai bine ne-ai zice, Cucuzele, din poezia aia a englezului. Mă unge la inimă cînd o aud. Parca-i scrisă anume pentru noi.

După vorba împleticită a slăbănogului, Cernica își

dădu seama că la masa vecină se consumase o cantitate apreciabilă de vin. Cucuzel, cu chipul congestionat, aruncă spre noii veniți o privire scurtă, pătrunzătoare, apoi se-ntoarse către comeseni și le zise :

— N-am chef acum de poezii.

— Hai, șefule, insistă Țoinac. Arată-le celor doi domnișori că nu sîntem de colea.

Cucuzel dădu paharul peste cap, răsuflă adînc, își freca fața aspră cu palmele-i delicate și-și ridică privirea în sus, ostentativ, rostind pe un ton grav, dramatic :

— Nu știu dacă înțelegeți voi cît adevăr cuprind versurile astea. Uitați-vă numai cum încep :

„Mai bine păcătos să fii decît
Cei răi să te osîndească fără
vină".

Tacu brusc și răsuflă prelung, teatral. Era încîntat de efectul produs asupra auditoriului.

— „Ei din frumos îți fac pe loc urît“, îți aminti slăbănogul versul următor.

— „Si la urît fac zîmbre și se-nchină“, îl ajută Țoinac.

Incălzit, Cucuzel se ridică brusc în picioare, înfruntînd asistența ca un veritabil tribun :

„Atunci de ce s-aștepți de la mișei
Să-ți prețuiască buna ta credință.
Iar de păcătuiești, vrei tu ca ei
Sa-ți judece cinstita suferință ?

Eu sînt și rău, și bun, așa cum sînt.

Nu-mi măsluiesc răbojul la
cusururi;

Cu degetul m-arată cîte-un sfînt ?

Dar sfinți cu două fețe-au fost de-a

pururi.

Ei omenirea vor s-o prihăncască,
Neprihăniți asupra-i sa domnească "

Aplauzele șoferilor izbucniră spontan. Cernica urmări efectul tiradei lui Cucuzel asupra restului asistenței. Ecoul era însă local. Atît ospătarii, cît si consumatorii păreau obișnuiți cu asemenea scene. Cucuzel se reazează la masă, dezamăgit în bună măsură de indiferența celorlalți spectatori. Doar cei doi gazetari îi arătasera oarecare interes.

— O scenă caraghioasă, observă Cernica. Deși tipul începe să mă intereseze. Aș vrea să-l cunosc.

— Nimic mai simplu. Il invităm la masa noastră.

— Ce crezi că vine ? Pare o fire mîndră. Mai degrabă să ne lipim noi de masa lor.

— Să nu ne trezim cu un picior undeva, făcu Tofan precaut.

— Incerc, totuși. Cernica se si întoarse către masa șoferilor, adresîndu-se direct lui Cucuzel: Ați recitat din Shakespeare ?

Indrăzneala reporterului îi surprinse pe șoferi. Țoinac se simți chiar lezat.

— Dumneata ai ce bea acolo ? făcu el răstit. Dar un gest scurt al lui Cucuzel îl liniști imediat. V-a plăcut? făcu apoi „tribunul” spre Cernica.

— Foarte mult. Reporterul se și ridică de la masă și se îndreptă către grupul de șoferi. Imi dați voie ? Aș vrea să ciocnim un pahar... Numai în doi, cu tovarășul meu, nu prea merge. Sufăr de claustrofobie, mai adăugă el șugubăț.

— Nu sîntem specialiști în boli de astea, îl repezi din nou Țoinac, căruia înfățișarea distinsă a lui Cernica nu-i plăcea.

— Și eu cred că ne-ați confundat, întări Cucuzel. Nu sîntem psihiatri.

— Nu caut decît niște oameni simpatici, cu care

să ciocnesc un pahar, insistă Cernica.

— Pentru asta ar trebui să vrem și noi, interveni slăbănogul.

Dar reporterul nu se dădu bătut.

— În ciuda faptului că vreți să păreți răi, nu știu ce mă face să cred că sînteți niște oameni simpatici, îi complimentă el.

— Cită onoare ! îl zeflemisi Cucuzel.

— Ai chef de petrecere ? îl iscodi slăbănogul.

— De ce nu ?

— Ai greșit adresa, îl informă șoferul. Aici ai nimerit la un prohod.

— Cine a murit ?

— Un om.

— Nu și-a dat încă sufletul, dar nici mult nu mai are, îl ajută și Cucuzel.

— Și cine-i omul ? se adresa Cernica direct „tribunului”, Dumneata ?

— Interesul dumneavoastră pentru masa noastră nu pare chiar dezinteresat, observă Cucuzel cu o nuanță ironică în glas. Sînteți cumva de la miliție ?

— Să zicem, răspunse Cernica evaziv.

— De data asta ați călcat cu stîngul, îl preveni Cucuzel. Azi ne-am comportat ca niște îngeri.

— Fugi, șefule, îi atrase atenția Toinac. Asta n-are mutră de țugulan. Eu îi știu pe toți. Se întoarse apoi ostentativ către Cernica : Nu-mi plac oamenii care se bagă așa, ca musca...

— Mucles ! îi tăie vorba slăbănogul.

Cîtuși de puțin tulburat, Cernica întinse paharul spre sticla de vin.

— Imi turnați și mie ?

Gestul îl uimi pe Toinac :

— Ia uite, domnule ! Mai e și pomanagiu.

Cucuzel îi turnă totuși, cu un gest larg, generos. Cernica ridică paharul, ciocni cu cei din preajmă și, după ce sorbi o gură din vinul roșu, adăugă :

— A scris cineva despre dumneavoastră ?

Șoferii izbucniră într-un râs spontan.

— La ziar ? Întrebă slăbănogul printre hohote,

— Iar ai încurcat-o, prietene, îl avertiză Cucuzel. Dumneata nu știi că sîntem proscriși ? Despre noi nu se scrie decît în... caziere. Iși îndreptă apoi privirea către Tofan, care urmărea cu atenție tot ce se petrecea la acea masă. Pe dumnealui parcă l-am mai văzut ?

— E un coleg de-al meu, îl recomandă Cernica,

Un ospătar trecu în clipa aceea prin dreptul mesei. Reporterul îl opri și-i ceru să aducă un litru de vin: Dar comanda lui leza pe Țoinac.

— Ascultă, șefule ! La masa asta nu comandăm decît noi !

— Fii cuminte, îl tempera Cucuzel.

— De ce, dom'inginer ? Ne ia drept calici ? Scoase iute un portofel ponosit, burdușit cu bancnote. Uite aici ! i-l vîrî lui Cernica sub nas. Te cumpăr cu tot neamul dumitale.

— Cu ce ai dumneata acolo nu poți cumpăra un om, îl avertiză Cernica.

— Nu mai spune ! Ii fi vreun zmeu ?

— Încetează ! se răsti Cucuzel la Țoinac. Domnul gazetar e invitatul meu. Se adresă apoi lui Cernica : Va rog să-l poftiți și pe colegul dumneavoastră.

Auzindu-l, Tofan nu mai aștepta altă invitație. Se apropie zîmbind cu toată fața și se recomandă. Urmărea cîteva replici protocolare, după care Cucuzel îl interpelă brusc pe Cernica :

— Si acum să vorbim serios : ce interes aveți la noi ?

— Pur uman.

— Nu-mi plac umaniștii de profesie, îi atrase atenția Cucuzel.

— Nici mie rebelii de paradă.

Sîngele izbucni vulcanic pe chipul și așa

congestionat al lui Cucuzel.

— Să nu mai rostești niciodată asemenea cuvinte, îl avertiză el, strângînd cu putere spătarul scaunului.

— Ce-a zis, dom'inginer ? se interesă Țoinac, văzînd chipul crispat al lui Cucuzel.

— Nimic, îl liniști acesta. Avem o socoteală mai veche.

— Lasați-le-ncolo de socoteli, făcu slăbănogul împăciuitor. Dar am venit aici ca să uităm de ele.

— Imi place totuși francheța dumitale, reluă Cucuzel dialogul cu Cernica. Dar îți pierzi vremea cu noi. Nu ne spovedim decît unu — Bună ! exclamă Țoinac încîntat.

— Dumneata consumi o otravă și mai rea, observă Cernica. Resemnarea.

— M-am săturat să mă tot lupt cu morile de vînt, îi răspunse Cucuzel grav. Am trecut de vîrsta donchi-jotismului... Dar asta-i altă poveste. Și te avertizez din nou : îți pierzi timpul cu noi. Chelner ! strigă Cucuzel pe neașteptate. Plata, te rog ! Se adresă apoi, pe un ton autoritar, celorlalți șoferi: Mergem, băieți ! Mîine sîntem în schimbul unu.

Capitolul II

EROUL PRINCIPAL IESE DIN SCENA

Șerban Zainea, „îngerul cu mină de fier", ținu să-i conducă personal pe cei doi ziariști la carieră. Cernica intui în excesiva amabilitate a inginerului-șef dorința ascunsă a acestuia de publicitate. Tofan, rubicondul fotoreporter, stătea în fața, lîngă șofer, iar Zainea și Cernica, tolăniți pe pernele moi ale mașinii, sporovăiau vrute și nevrute.

— Vă rog să-mi iertați indiscreția, rosti Cernica la un moment dat, dar ea face parte din metodele noastre de lucru.

— Pofțiți, îl invită Zainea cu un zîmbet larg.
— De unde sînteți de loc ?
— Din Moldova, dintr-un sat de munte... Fiu de țărani.

— Nu mai păstrați aproape nimic din graiul moldovenesc.

— A trecut cam mult de cînd am plecat de acasă, făcu Zainea cu un aer voit nostalgic.

— Liceul tot în Moldova l-ați urmat ?

Zainea îi confirmă, pomenind numele unui vechi și renumit liceu. Interesul reporterului crescuse brusc. Privi mai atent la inginerul-șef. În amintire îi reveni întunecatul an școlar patruzeci și trei — patruzeci și patru, cînd pășise și el, ca boboc, pragul aceleiași școli. Dar în trăsăturile omului matur de lîngă el, Cernica nu regăsea decît urmele vagi ale adolescentului din urmă cu aproape un sfert de veac. Numele, însă, parcă și-l amintea ceva mai bine. Sau poate i se părea că și-l amintește. Pentru că Zainea, la vremea aceea, era „dom' elev din cursul superior”, la care prichindelul în pantaloni scurți abia dacă îndrăznea să ridice privirea.

Mașina ieșise între timp din oraș și se îndrepta în viteză spre coama împădurită a munților care închideau orizontul spre nord. După cîțiva kilometri, șoferul încetini.

— De aici intrăm pe „Drumul Pietrei”, își avertiză Zainea musafirii.

Cernica își fixă în minte bucla care pornea din șosea spre „Drumul Pietrei”, ca și bariera ce li se ivi în cale. Recunoscînd mașina inginerului-șef, omul de la barieră se grăbi să dea cale liberă, ridicînd în același timp pălăria.

— Pe drumul ăsta nu circulă decît mașinile noastre, continuă Zainea să le explice. Asigurăm astfel o circulație rapidă și evităm accidentele.

Pe lîngă ei treceau autobasculante grele,

încărcate cu blocuri mari de piatră, dintre care unele atingeau o greutate de 15-20 de tone.

— Va închipuiți ce-ar însemna să se prăvălească peste o mașină ca a noastră un asemenea colos, observă Zainea.

„Volga” se angaja curînd în primele serpentine, depășind autobasculantele care mergeau în aceeași direcție. Cerinca, fără a scăpa vreun cuvînt din explicațiile inginerului-șef, cerceta atent cabinele autovehiculelor întîlnite în cale, în speranța de a regăsi chipul aspru al lui Cucuzel. În timpul nopții, întrevederea de la „Katanga” îi stăruise îndelung în minte.

— Aveți aici un șofer mai aparte, se adresă el lui Zainea. Are diplomă de inginer constructor, dar preferă să stea la volan.

Zainea zîmbi enigmatic :

— Vă referiți la Greceanu ?

— Cred că despre el e vorba. L-am întîlnit aseară la „Katanga”. Ceilalți îi ziceau Cucuzel.

— E porecla cu care a venit din închisoare. Aci i se mai spune „Șeriful”, „Căraușul Iadului” sau „Inghite foc”. E un șofer excelent, un as al volanului, dar în același timp un om foarte dificil : impulsiv și extrem de susceptibil. Ii sare țandăra din te miri ce. Dar n-ai ce-i face. E și el om și trebuie să-și câștige o bucată de piine.

— N-ar mai putea lucra ca inginer ?

— Eu, personal, n-aș avea încredere în el. Mi-a făcut destule boacănne. În altă parte, însă, cred ca ar putea fi angajat. Dar nu mai vrea nici el. Se simte uzat moral și profesional. Și-a ratat cariera din pricina băuturii și-a iresponsabilității de care a dat dovadă pretutindeni unde a lucrat. A fost implicat mai întîi într-o crimă politică, în anii cînd era încă student. Dar vă rog să nu faceți uz de ceea ce vă spun. Sînt niște chestiuni care privesc alte organe...

Am aflat și eu întâmplător cîte ceva și le vînd cum le-am cumpărat. Apoi a fost condamnat pentru sabotaj economic.

Tonul sec, acuzator al lui Zainea îi displăcea lui Cernica.

— Cum se numește de fapt ? se interesă Cernica.

— Iachint Greceanu.

Reporterul tresări ușor. Deci el era. Trompetistul numărul unu al fanfarei liceului. O personalitate mult mai marcantă decît cea a lui Zainea. De aceea și păstrase probabil acest nume în amintire.

Ii reveneau parcă în auz și unele fraze din tînguitoarele melodii care răzbateau, în orele de repaus ale după-amiezilor, prin ferestrele repetitorului de la cursul superiorilor. Iachint Greceanu fusese deci coleg de liceu cu Zainea. Dar inginerul-șef nu pomenise nici un cuvînt despre acest lucru.

„Se rușinează, probabil cu o asemenea colegialitate”, își zise Cernica.

Sc întoarse pe jumătate către Zainea și continuă să-l iscodească :

— Cum ele mai aveți totuși curajul să-i dați o mașina pe mină ?

— Au girat pentru el alte organe, îi răspunse prompt Zainea.

Pe măsură ce urcau spre carieră, serpentinele se înmulțeau, iar virajele deveneau din ce în ce mai periculoase. Cu toate acestea, masivele autobasculante coborau cu iuțeală, gemînd sub greutatea blocurilor de piatră.

— De ce le îngăduiți să meargă așa de repede ? făcu Cernica intrigat. Pot nimeri în prăpastie.

— Pînă acum nu s-a întîmplat nici un accident, îi răspunse Zainea cu indiferență. Și nici nu-i pot opri... Sînt ahtiați după cîștiguri mari.

— Iar dumneavoastră după spectaculoase depășiri

de plan, observă reporterul.

— E adevărat că ne împinge și pe noi din spate urgența cu care trebuie construit digul de la marginea orașului. Vine toamna cu ploi multe, râul se umflă și dă de obicei peste maluri. Ni-i teama să nu inunde șantierul noului combinat chimic. Pe de altă parte, ne grăbesc și geologii, care au descoperit aici un bogat zăcămint de metale rare. Vor și ei să-l dea mai repede în exploatare.

— Există totuși niște norme de protecție a muncii, continuă Cernica pe un ton didactic.

— Noi le prelucrăm mereu cu șoferii. Dar când sînt la volan, ei fac tot ce știu. Insa, cum vă spuneam, pînă acum n-am avut nici un accident. Băieții cunosc foarte bine drumul. Mașinile sînt noi și dintre cele mai moderne, încît practic nu se poate produce un accident decît tot din neatenția sau imprudența vreunuia dintre ei.

Un eșalon de autobasculante, care șerpuia prin serpentine, atrase atenția celor doi gazetari.

— Ne putem opri sa facem o poză ? sceaizi din față glasul fotoreporterului.

-- Aveți timp berechet să faceți și poze, îi răspunse Zainea cu indiferență, făcînd semn șoferului să continue drumul.

După cîteva minute apăru în față splendida căldare de piatră a carierei de la Tinca, săpată în inima muntelui. Soseau chiar în momentul — ales anume de inginerul-șef — cînd se făceau pregătiri pentru dinamitarea unei porțiuni masive de munte. Străpuns de o rețea deasă de galerii, în care fuseseră împănate cuiburi de explozibile, întregul masiv urma să sară în aer.

Coborînd din mașină, fotoreporterul își caută în grabă un loc ferit de unde să poată înregistra pe peliculă apropiata explozie. Dînd cu ochii de un tub gros din beton, utilizat îndeobște la canale de

scurgere, Dinu Tofan se aciua acolo. Cernica fu invitat să se adăpostească după bena de oțel.

— Aici sîntem feriți, îl asigură inginerul-șef.

„Tine la propria-i piele”, observă în sinea sa reporterul, aruncînd o privire scrutătoare asupra obrazului rotund, de bărbat frumos, al lui Zainea.

Un sunet prelung de sirenă dădu alarma pe întregul șantier. Autobasculantele fuseseră oprite la barieră, iar șoferul de pe Volga își pusese limuzina la adăpost. Incetară și motoarele excavatoarelor, iar manipulanții lor fugeau iepurește spre locuri ferite. Simțind parcă iminentul cataclism păsările cerului zburau speriate, razant cu pînîntul. Inginerul-șef, dotat cu un mic aparat de emisie-rccepție, comunica pe calea undelor cu artificierul-șef :

— Totul e gata ? Toată lumea e la adăpost ?

— Gata, se auzi în difuzor răspunsul laconic al artificierului-șef.

— Atunci, dați-i drumul.

Răsună imediat, în toate cele patru puncte cardinale, cunoscuta chemare a minerilor :

— Aardee ! Aardee !

După încetarea acestor strigăte prelungi, transmise prin portavoce, în întreaga carieră se așternu o tăcere solemnă. Era atîta liniște, încît Cernica își auzea parcă bătăile inimii. Dar tăcerea de mormînt nu dură decît cîteva clipe. Cu ochii ațintiți spre masivul stîncos, Cernica înregistra, pe neașteptate, o bubuitură surdă, venită din străfunduri. Pămîntul se cutremură. O simplă manevrare a dispozitivului de comandă și masivul stîncos, care stătuse milioane de ani neclintit, fu mai întîi săltat în sus, apoi lăsat să recadă pe vechiul pat, sfîrtecat, fărîmițat, învăluit în nori groși, cenușii, colorați de petalele galbene ale fumului explozibilului. În acea unică secundă cît durase explozia, Cernica avusese senzația că trăise un

episod din vremea marilor cataclisme terestre.

Încă nu se destrămasera norii de praf și de fum, dar oamenii și începură să iasă din adăposturi, alergînd spre locul exploziei. Porni și Cernica împreună cu Zainea. Tonele de explozibil declanșate în inima masivului stîncos transformaseră totul într-o masă amorfă, haotică. Ceea ce așezase natura gospodărește, în decursul erelor geologice, mîna omului distrusese într-o clipă.

— Vă închipuiți cum trebuie să fie o explozie atomică, observă fotoreporterul care-i ajunsese din urmă.

— Sper că n-a rămas nimeni prin galerii, făcu Cernica într-o doară.

— Chiar dacă ar fi rămas, întrebarea dumneavoastră e tardivă, îi replică Zainea.

— Nu s-ar mai înțelege nimic din el, interveni în discuție și maistrul miner, un bărbat scund, bine legat, care li se alătură.

— Maistrul, ca și căpitanul de vas, pleacă ultimul, îl asigură Zainea pe Cernica.

În vale, un excavator greu își făcea drum către masivul sfîrtecat de explozie. Din aceeași direcție răzbătu o chemare :

— Petrustan nu-i acolo ?

— Ce să caute aici ? îi răspunse maistrul miner. El e pe mașină.

— Il caută nevastă-sa, insistă vocea din vale.

— Să-l caute la „Katanga”, îi replică șugubăț maistrul.

Observînd coloana de autobasculante adunată la barieră, Tofan se desprinsese din grup și se îndreptă într-acolo. Ceva mai târziu, Zainea și Cernica îl găsiră pe fotoreporter agitîndu-se de colo-colo, dînd ordine ca un veritabil ofițer de stat-major. Toate mașinile erau încărcate, așteptînd semnalul de plecare.

— Regizăm o plecare de toată frumusețea, se fălea Tofan.

„Volga” îi aștepta în șosea. Urcară și porniră să facă un ultim tur, de onoare, prin carieră. Din cabinele autobasculantelor îi urmăreau priviri curioase. Cernica recunoscă pe câțiva dintre cei întâlniți an ajun la „Katanga”.

Țoinac îi ocoli ostentativ privirea.

— Antipatică mutră, îi strecură Cernica lui Zainea.

— Unii dintre oamenii mei sînt cam certați cu „bunele maniere”, îi confirmă acesta.

— Si cu legea, adăugă Cernica.

— Acum... nu mai sînt, țină să-i precizeze inginerul-șef. S-au făcut cuminți și ascultători.

Treceau tocmai pe lîngă mașina slăbănogului. Pentru a confirma parcă spusele lui Zainea, acesta îi întîmpină vesel. Răspunzînd la salut, Cernica cercetă mai departe cabinele, sperînd să întîlnească chipul aspru al lui Iachint Greceanu. Spre dezamăgirea lui, coloana de mașini se sfîrși fără a-l întîlni pe cel căutat. Voia tocmai să întrebe unde-i Greceanu, cînd îl auzi pe Zainea interesîndu-se de același nume.

— E la atelierul mecanic, îl informă careva. Nu știu ce are la bara de direcție.

— Bara de direcție ? făcu Zainea surprins. La o mașină nouă ?

Porniră spre atelier. Se încrucișară însă pe drum cu Greceanu. Zainea îl opri.

— Ce s-a întîmplat ? întrebă inginerul-șef pe un ton aspru, autoritar.

— Un fleac, îi răspunse Greceanu nepăsător.

— Te rog să încarci și să te incolonezi. Sînt aici cu doi tovarăși ziariști din București.

— Măgulit, făcu Greceanu în zeflemea.

Ridică două degete în chip de salut, apoi apăsă pe accelerator și porni în viteză. Sclipirile din ochii lui

întunecați stăruiră mult după aceea în amintirea lui Cernica.

Cînd coloana de basculante fu gata de plecare, Zainea, instalat comod pe pernele limuzinei, o trecu în revistă. Iar cînd ajunse în fruntea coloanei, dădu semnalul de pornire.

„Ce probă de grandoman", își zise Cernica, cercetînd discret înfățișarea plină de sine a inginerului-șef. În urma lor duduiau motoarele puternice ale autobasculantelor.

Coborîră în tăcere pînă la serpentine. La întoarcere, drumul i se păru lui Cernica și mai pitoresc. Sorbea din priviri fiecare colțișor. Auzi, apoi, glasul poruncitor al inginerul-șef adresat șoferului :

— Oprește !

Zainea arătă celor doi gazetari o ridicătură tuguiață, un mamelon izolat, ridicat deasupra serpentinelor. Era un excelent punct de observație și de fotografiat. Din vîrf privești era captivantă. Entuziasmat, Tofan țacănea fără încetare din aparatul lui de fotografiat, la care înșurubase și-un teleobiectiv.

Știindu-se obiectul atenției gazetarilor, șoferii de pe basculante goneau la vale peste limitele admise.

— Pezevenghii ! făcu Zainea încîntat și totodată îngrijorat. Vor să vă arate ce pot. Mai încet, măaa ! strigă el în direcția drumului.

Dar vocea-i fu acoperită de duduitul motoarelor grele.

Defilarea coloanei de basculante păru a se fi sfîrșit. Dinspre cariera se mai auzi, însă, un bîzîit de motor.

— Cine-o fi întîrziatul ăsta ? se arătă nemulțumit inginerul-șef. Ceru lui Tofan aparatul de fotografiat și cercetă drumul prin teleobiectiv. Cine putea fi ultimul, exclamă el înciudat, decît zăpăcitul de

Greceanu. De la ăsta nu știi niciodată la ce să te aștepți. Și uite-l cum gonește... Ca un apucat... Noroc că stapînește bine volanul. Altul s-ar da de-a berbeleacul în prăpastie.

Dar nu sfîrși bine vorba cînd o bufnitură înăbușită, apoi un zornăit prelung de fiare umplu întreaga vale.

— Ce-i asta ? se interesă, intrigat, Cernica.

Zainea încremenise cu aparatul de fotografiat la ochi.

— Mi-e teamă că s-a întîmplat o nenorocire, făcu el cu glasul surd.

Și fără a mai da alta explicație, porni iute la vale, spre mașină. Cu inima înghețată de spaimă, Cernica îl ajunse din urmă. După el alerga gîfîind și Tofan.

— Inapoi ! Urgent! porunci Zainea șoferului.

Dar întoarcerea limuzinei lungi, pe drumul îngust, din mijlocul defileului, dură clipe care i se părură lui Cernica secole. Cînd ajunseră la locul accidentului găsiră șoseaua pustie. Doar parapetul sfărîmat și urmele adinci ale roților mari de cauciuc vorbeau de tragedia petrecută ceva mai înainte. Nu se mai auzea nici un zgomot, nu se zărea decît pădurea deasă de brad, care păstra o tăcere sinistră.

— Nu înțeleg cum a putut să facă una ca asta ! se căina Zainea.

Dădu dispoziție șoferului să plece imediat în oraș, după autorități. Căută apoi o cărare pe unde să coboare în prăpastia care-l înghițise pe Greceanu cu masiva basculantă încărcată cu bolovani mari de piatră.

„Nici că se putea un loc mai potrivit”, își zise Cernica, privind mîhnit spre fundul hăului. În timp ce cobora pe urmele lui Zainea, se întreba ce-a fost: accident, sinucidere ? Ii ceru lui Tofan să fotografieze totul, pînă la detaliu. Intr-un fel, Cernica se simțea vinovat dc cele întîmplate. La

dorința lor, a celor doi gazetari, avusese loc demonstrația încheiată atît de tragic. Pentru că, nu se mai îndoia, trupul lui Greceanu zăcea inert, în fundul prăpastiei, printre sfărîmăturile autobasculantei.

Sprinten, obișnuit cu drumurile de munte, Zainea ajunsese primul la rămășițele mașinii.

— Ce ziceți de isprava asta, tovarășe reporter ? îl întâmpină el pe Cernica. Nu se mai înțelege nimic nici din om, nici din mașină. Ce păcat l-o fi mînat ?

Cernica simți greață și amețeală. Niciodată nu putuse privi cu sînge rece trupul sfîrtecat al unui om. Cu atît mai mult îl impresiona masa informă de carne, în care fusese transformat Greceanu.

— Cumplit sfîrșit, reuși să îngăimeze.

La rîndu-i, Tofan își îndeplinea meseria cu conștiinciozitate : înregistra clișeu după clișeu, surprinzînd imagini de ansamblu, ca și detalii.

— Vă osteniți degeaba, îl avertiză Zainea, intrigat oarecum de hărnicia fotoreporterului. Treaba asta o fac mai bine specialiștii miliției.

Tofan își văzu de lucru, fără a-l învrednici cu vreun răspuns.

Spre deosebire de fotoreporter, care acționa cu dezinvoltura unui criminalist, Cernica părea deconcertat. Cel mai greu îl apăsa sentimentul vinovăției. Își reproșa că se lăsase antrenat, fără multă chibzuință, în această acțiune cu urmări tragice. Se învinuia, apoi, că nu luase în seamă presentimentul unui eventual accident, presentiment care-l urmărise de îndată ce trecuse bariera carierei. Care din întîmplările trăite în ultimele ore îi hrăniseră oare starea aceasta ? Scena de la „Katanga”? Privirile triste și-n același timp batjocoritoare ale lui Greceanu, înainte de-a porni în cursa fatală ?

„In clipa cînd s-a prăbușit, n-a scos nici un țipăt”,

observă el. Iși amintea bine. În afară de bufnitura surdă și sinistrele zăngănături ale mașinii în rostogolire, nu mai auzise nimic. „Curios lucru”, își mai zise reporterul, privind dezorientat în jur.

Mai stăpîn pe sine se arăta Zainea. Cerceta cu sînge rece resturile de piese rămase din mașină, făcînd parcă un inventar al celor ce ar mai putea fi eventual recuperate. Lui Cernica i se păru că inginerul-șef umbla după o anumită piesă și era oarecum intrigat că n-o găsea.

— Căutați ceva ?

— Nu, îi răspunse Zainea grăbit. Mă uitam pe unde am putea scoate mortul și fierăraia asta.

Dinspre șosea se auzi pe neașteptate zbîrnîitul unui motor de motocicletă. Zainea tresări, ușor surprins. La rîndu-i Cernica avu senzația că cineva stătuse la pîndă sus, deasupra lor, și pornise apoi brusc motocicletă. Zgomotul de motor se îndepărtă în direcția carierei.

— Cine-o fi ? făcu Cernica.

— Cine știe ? Pe șosea trec multe motociclete, făcu Zainea nepăsător. S-o fi oprit careva să vadă ce s-a în- tîmplat. Oamenii sînt curioși.

— Și acum ce facem ? se interesă fotoreporterul, care-și socotea misiunea încheiată.

— Așteptăm să vină organele în drept, îi răspunse Zainea. Va trebui să depuneți și dumneavoastră mărturie.

— Asta ne mai lipsea, făcu Tofan nemulțumit, așezîndu-sc pe o buturugă.

Implicarea lui Cernica și-a lui Tofan în acest tragic accident era de necontestat. Dar o anume nuanță din tonul inginerului-șef îl supăra pe reporter. „Incepe să se spele pe mîini”, își zise el. Simți cum i se strecoară în suflet o oarecare antipatie și chiar dispreț față de Zainea. Nu contesta că accidentul se produsese în timpul demonstrației sugerată și

regizată de ei, cei doi gazetari. „În condiții obișnuite de lucru, îşi zicea Cernica, poate n-ar fi avut loc. Pe undeva, deci, sîntem implicați." Dar cînd privi chipul lui Tofan, care-şi făcea de lucru la aparatele sale, constată cu surprindere că acesta nu se arăta cîtuşi de puţin preocupat de asemenea gînduri.

„Pentru el e simplu, continuă să cugete Cernica. Nu ştie, n-a văzut, nici pe acolo n-a trecut. N-a fost decît un simplu vizitator, fără nici un fel de răspundere. N-a impus această demonstrație, ci doar a sugerat-o. Dacă Zainea ştia că-i o treabă periculoasă, trebuia s-o interzică. Devreme însă ce-a aprobat-o, participînd chiar activ la ea, n-are decît să tragă şi ponoasele."

Cernica nu se putea împăca însă cu un asemenea punct de vedere. „E vorba totuşi de un om, îşi zicea el. De moartea unui om. Şi cineva trebuie să răspundă." Nu-l acuza pe Zainea, pentru că n-avea motive s-o facă, dar nu se împăca nici cu gîndul că singurul vinovat era... mortul. „Ceva e în neregulă", conchise el. Trecînd prin filtrul logicii amănuntele întîmplării, îşi puse o nouă întrebare : „Cum se face că tocmai în dimineața asta Greceanu a avut o defecțiune la maşină şi s-a încolonat ultimul ?" Toată lumea ştia că era un mecanic excelent. Or, un asemenea om n-ar fi pornit cu o încărcătură grea, în viteză, după coloană, dacă n-ar fi fost sigur pe maşina sa. „Să fi riscat pentru a nu pierde ocazia de a fi şi el fotografiat şi publicat ? continuă să se întrebe Cernica. Ipoteza nu stă în picioare. Cine are un trecut mai dubios nu este îndeobşte ahtiat după publicitate. Stranie întîmplare !" îşi repetă el.

— Ar fi bine să stăm într-un loc, se auzi glasul lui Zainea. Să nu facem atîtea urme.

De sus, din şosea, veni pînă la ei uruitul a două motoare.

— Cred că sosesc, se auzi din nou glasul lui

Zainea.

Era, într-adevăr, „Volkswagen“-ul miliției și „Volga" lui Zainea.

Capitolul III

„CAZUL" ESTE CLASAT, DAR ANCHETA ABIA ÎNCEPE

După trei zile, Cernica își luă rămas bun, în gara orașului O., de la Dinu Tofan.

— Imi pare rău, îi spuse Tofan la despărțire, dar cu nu mai pot rămîne. Și așa am lipsit nepermis de mult din București. Ai grijă, te rog, de clișeu. Vreau să-l am în colecție.

— Fii pe pace, îl asigură Cernica.

— Cît mai rămîi aici ?

— Nu știu. Cazul mă interesează.

După plecarea trenului, reporterul reveni în oraș, preocupat de evenimentele din ultimele zile. Urmărise toate cercetările întreprinse de procuratura și miliția locală privitoare la „cazul Greceanu". Concluziile erau cît se poate de clare. Urmele lăstate, ca și viteza cu care se prăbușise autobasculanta în prăpastie dovedeau că nefericitul șofer cu diplomă de inginer nu pusese nici o frînă și nici nu încetinise viteza în curbă. Asupra lui se găsiseră toate actele personale, ca și ale mașinii. Nici autopsia nu dezvăluisese ceva deosebit. Un expert mecanic cercetase toate piesele mașinii sfărîmate. Nici una nu părea să fi fost deteriorată dinainte. Doar la o primă inventariere lipsise o piesă, care fu apoi găsită, după o cercetare mai amănunțită a locului, sub un tufar.

„Nimic suspect, nimic anormal", își repetă

Cernica. Chiar și ipoteza sinuciderii, ivită la un moment dat, păru tuturor normală. Doar reporterul nu se putea împăca de loc cu această ipoteză. Greceanu i se păruse un om stăpân pe sine, care luase în zeflema pînă și cele mai tragice situații. O altă fire, mai slabă, și-ar fi pus capăt zilelor poate chiar după prima condamnare. Și-n orice caz n-ar fi avut tăria de a se sinucide în acest chip. Sa fi fost oare Greceanu împins la acest act disperat ? Și de cine ? Cernica își propuse să reia, pe cont propriu, toate cercetările. E un fel de-a zice pe cont propriu. Pentru că beneficia de calitatea de reporter special al unei importante publicații bucureștene precum și de-o delegație din partea acestei redacții. Avea, pe deasupra, și încuviințarea redactorului-șef de a mai rămîne în oraș.

„Sesizarea nu numai că a fost întemeiată, dar cazul s-a complicat între timp, îi comunicase Cernica redactorului-șef. Nu pot da amănunte la telefon. Îți explic cînd mă întorc. Te-aș ruga să mă mai lași cîteva zile aici. E o chestiune foarte serioasă”.

Redactorul-șef îi prelungise verbal delegația.

Purtat de avalanșa de preocupări, Cernica străbatea în neștire străduțele cartierului gării. Cu o seară înainte,i se îngăduise să citească procesul-verbal încheiat de organele anchetatoare. Conținutul acestui act îl obseda. Cele mai importante date și le notase în carnetul său de reporter : Iată-le : Iachint Greceanu se născuse în anul 1925, în comuna Magureni. Fiu de țărani. „Țărani ceva mai înstăriți, remarcase în sine Cernica, devreme ce-și putuseră da copilul la școală, la oraș.” In 1945, cînd era student în anul doi la Politehnică, fusese condamnat pentru uciderea unui student U.T.C.-ist. Avînd în închisoare o purtare ireproșabila, scăpase mai repede și reapăruse pe băncile Politehnicii, unde se impusese ca un student excelent. „Deștept și

ambitios", remarcase Cernica. După absolvirea Politehnicii, fusese repartizat la un institut de cercetări, pe care însă îl părăsise pentru a lucra pe șantier. „De obicei, își zise Cernica, tinerii ingineri preferă să schimbe șantierul cu institutul de proiectări". Nu după multă vreme, Greceanu fusese din nou condamnat, pentru sabotaj economic. Dar și de această dată fusese eliberat înainte de termen, tot datorită purtării sale exemplare din închisoare. Apoi, lucrase ca șofer la cariera de la Tinca.

Referitor la situația familială a lui Greceanu se specificau următoarele: „Căsătorit încă din timpul facultatii cu Marina Caravasile. Au o fetiță, actualmente în vîrstă de unsprezece ani. Soția a divorțat imediat după a doua condamnare. Iachint Greceanu a dus în general o viață dezordonată, libertină, fiind cunoscut ca un «mare chefliu». Element descompus, ineducabil, și-a pus capăt zilelor, cauzînd o importantă pagubă materială întreprinderii la care a lucrat", se încheia proccsul-verbal. Dar nici aceste concluzii nu-l mulțumiră pe Cernica.

„Cam puțin pentru a da verdict asupra vieții unui om", observă el. Nu pune la îndoială capacitatea organelor anchetatoare locale. Se întreba însă dacă acestea, în lipsă de alte probe, nu se pripiseră să claseze dosarul.

„Cum de-a ajuns, totuși, în prăpastie ? se întreabă din nou Cernica. Să se fi sinucis totuși ?"

Pașii îl purtară, fără să-și dea seama, spre „Drumul Pietrei". Și întîmplarea i-l scoase în cale pe Țoinac, șoferul din anturajul lui Greceanu. Cernica îi făcu semn să oprească mașina. Acesta îl recunoscu și frînă.

— Ce dorești ? îl apostrofă Țoinac cu un glas aspru, dușmănos.

— Ia-mă și pe mine pînă la carieră.

— Nu va ajunge o victima? ii arunca Toinac in față.

— De ce mă învinuiești ?

— Lui Cucuzel nu-i plăcea să-și aducă aminte de trecut. Și-n seara aceea, la „Katanga"... Daca fața de dumneata s-a abținut, pe altul l-ar fi stîlcit.

— Era un om bun, rosti Cernica grav.

— Rar om ! întări Toinac. Noi eram niște gunoaie pe lîngă el.

Spre surprinderea sa, Cernica observă sclipirea unor lacrimi reținute în ochii acestui șofer aspru, cu izbucniri brutale.

— Nu înțeleg, totuși, ce s-a întîmplat cu el, continuă Cernica să-l iscodească.

— Nici noi, îi replică Toinac, invitîndu-l cu un gest scurt în cabină. Dacă eram eu, sau altul ca mine, nu era nici o pagubă. Eu am pe suflet două ființe nevinovate... Adică nu chiar nevinovate... Niște muieri stricate...

Urmărindu-i atent povestirea, Cernica îi cerceta înfățișarea. Toinac nu era nici urît, nici frumos. Un chip cu trăsături virile, pilos, cu sprîncene groase, unite la rădăcina nasului. Gura rotunda cu buze groase, trăda un senzual.

— Intr-o seara, continua Toinac, am agățat două pipițe, care se plimbau la șosea. Așa e cînd n-are omul minte. Am pornit-o spre Ploiești cu o sută zece, o sută douăzeci, ba chiar și-o sută treizeci la oră, noaptea. Mi-a apărut o căruță pe dreapta și-o mașină din față. A ieșit un carambol, din care nici azi nu știu cum am rămas în viață. Pipițele, însă, au dat ortul popii, iar mașina s-a făcut varză. Incît, vă spun, am fost pedepsit pe drept. Și nici în închisoare n-am fost un sfînt. Pe cînd Cucuzel, săracu' de el, zău a tras-o pe nedrept. Omul ăsta avea un suflet de aur. Nu ți-ar fi omorît un pui de găină. Doar cînd avea un pahar de vin în cap și-l scotea cineva din

sărite, snopea. Dar nu era cîinos. Batea în asa chip, ca să nu vatăme omul.

--V-a povestit vreodată despre necazurile lui ?

--Niciodată. Era foarte mîndru. Ferit-a sfîntul să-i fi amintit cineva de ce-a fost!. Odată era să-l gîtuie pe un maestru care l-a făcut pușcăriaș. Abia am reușit să i-l scoatem din miini. Altfel, vă spun : inimă de aur. Iubea florile, copiii, animalele, desena și picta foarte frumos. Cred că, dacă ar fi vrut și ar fi avut mai multă răbdare, ar fi ajuns un pictor mare.

Mașina se angajase pe primele serpentine spre cariera de la Tinca. Cernica se simțea înfiorai ori de cîte ori Toinac lua cîte un viraj în viteză.

— Tot nu vă astîmpărați! îi reproșa el șoferului.

— De ce să ne astîmpărăm ? îl privi acesta mirat. Crezi dumneata că noi nu știm ce facem ? Eu sînt mai sigur la volan decît ești dumneata pe picioare. Mai degrabă te împiedici dumneata și cazi în nas, decît mă poticnesc eu cu mașinuța asta.

— O stăpînești chiar atît de bine ?

— Ca pe mine. Dacă nu mai abitir. Pentru ca eu îmi mai ies din pepeni și nu mai știu ce fac. Pe cînd ea, sărăcuța, e ceasornic. Nu s-abate din drumul ei nicicum. Cu o condiție : să ții bine volanul în miini.

--Greceanu știa să-i țină ?

— El ? făcu Toinac mirat de o asemenea întrebare. Pe ăsta parcă-l născuse maică-sa la volan.

— Deci nu s-a prăbușit în prăpastie din greșeală sau neatenție ?

— Ferit-a sfîntul ! rosti Toinac. Mai ales că era dimineața, odihnit, nebăut...

— Greceanu trecuse, înainte de a merge la încărcat, pe la atelier. O fi pornit în cursă cu vreo defecțiune ?

— El ? făcu iarăși surprins Toinac. Se vede că nu l-ai cunoscut. Asta nu pleca în cursă dacă nu era totul în regulă. Și nu se lăsa niciodată pe seama

neisprăviților de la atelier. În privința asta era bolnav.

— Dumneata, dacă vrei să trimiți pe cineva cu mașina în prăpastie, unde ai umbla ? La ce piese, sau la ce angrenaj ?

— La volan, la frână, dar mai sigur la bara de direcție. Slăbești numai o piuliță la capătul barei de direcție și nu mai ai nici o treabă, cu nimeni.

— Capătul barei de direcție, zici ?

— Sigur.

Rememorându-și concluziile expertizei mecanice, din care nu reieșise nici un fel de defecțiune la capătul barei de direcție, Cernica se întrebă totuși de ce umblase Greceanu, în acea dimineață fatală, tocmai la acest angrenaj. Să-și fi provocat singur vreo defecțiune ?

--Dumnezeu știe ce-a fost, conchise și Țoinac.

Cernica nu mai insistă. Ajunsese, de altfel, la destinație : locul unde se petrecuse acea inexplicabilă prăbușire în prăpastie. Se despărți de Țoinac cu un salut scurt, amical. Incepu apoi să facă o cercetare și mai amănunțită la fața locului. Își creionă mai întâi, în blocnotes, o schiță a șoselei ca și a reliefului înconjurător. Coborî după aceea pe dira vizibilă lăsată de mașină în cădere, pînă jos, în prăpastie, scormonind pe parcurs prin stratul gros de frunze ca și prin tufișuri. Reveni apoi în șosea și cercetă tufișurile de pe partea stîngă. Cam la o sută cincizeci de metri, șoseaua făcea o buclă periculoasă, ocolind o stîncă. „După această buclă, își zise reporterul, se putea ascunde foarte bine o motocicletă.” Sa gîndea la uruitul motocicletei care apăruse și dispăruse în chip atît de ciudat în clipele cînd el se afla în prăpastie, împreună cu Zainea și Dinu Tofan, lîngă mașina sfărîmata și trupul sfîrtecat al lui Greceanu. „Dar ce căutase motociclistul acela acolo tocmai în ziua și la ora prăbușirii lui

Greceanu ? se întrebă Cernica. Și de ce-o ștersese atît de repede?" Reporterul își propuse să urce în carieră și să afle cine plecase cu motocicleta în acea zi și la acea oră din șantier spre oraș. Distanța pe care o avea de parcurs era destul de mare. Dar spera să-l ajungă din urmă vreo autobasculantă. După vreun sfert de oră de mers întins auzi în spate motorul unei mașini. Se întoarse plin de speranță și... recunoscă „Volga” inginerului-șef.

--Ce surpriza ! îl întâmpină Zainea jovial. Cu ce ocazie pe la noi ? Încă n-ați renunțat. la ideea de a face un reportaj despre carieră ? Nu găsesc că-i cel mai potrivit moment pentru a ne populariza. Ori sperați ca acest nefericit accident să vă furnizeze un subiect mai deosebit ?

--Nu se știe de unde sare iepurele, îi servi Cernica prima replică ce-i veni în minte.

--Dacă va pot fi în continuare cu ceva de folos, aveți în mine un colaborator de nădejde, se oferi Zainea. Un doctor Waston dacă vreți, adăugă malițios.

— Am reținut alerta dumneavoastră, îl asigură Cernica. Pînă una, alta, însă, v-aș ruga să mă luați și pe mine pînă în carieră.

Dovedind aceeași politețe excesivă, Zainea coborî iute de pe scaunul de lingă șofer și urcă în spate, unde-l invită și pe Cernica.

— Nu v-am mărturisit-o pînă acum, i se adresă el reporterului, dar să știți că eu și soția mea sîntem niște cititori pasionați ai reportajelor și anchetelor dumneavoastră. I-am spus că v-am cunoscut și m-a acuzat de egoism. Ar fi fericită să se poala întreține cu dumneavoastră, într-o tihnită oră de după-amiază, la o cafea... Știți, aici, în provincie, ducem o viață monotona, iar prezența în casa noastră a unui om ca dumneavoastră ar fi un eveniment care ne-ar rămîne în amintire.

--Invitația dumneavoastră mă onorează, se înclină Cernica ceremonios. Dar mi-i toarnă că v-aș dezamăgi soția. Ce i-aș putea oferi decît chipul și conversația unui modest reporter, care preferă mai degrabă să observe decît să fie observat ?

Zainea nu dezarma.

--Deseară, insistă el, avem tocmai o mică sindrofie, prilejuită de-o aniversare. Împlinim nouăsprezece ani de la căsătorie și ne gîndeam să folosim această ocazie pentru a vă avea în mijlocul nostru. Dacă vă mai aflați cumva în oraș ?

-- O asemenea invitație e greu de refuzat, se lăsă Cernica înduplecat.

-- La ora șase voi fi la hotel să vă iau cu mașina mea.

Cernica se înclină în semn de mulțumire.

--Ce doriți să mai aflați în carieră? se oferi în continuare Zainea.

--Multe, făcu Cernica vag. M-ar interesa, de pilda, să știu cîți dintre oamenii de pe șantier au motociclete și cine sînt aceștia ?

--Nu-i greu, observă Zainea. La Comitetul sindical există, mi se pare, o evidență exactă. Cred că sînt peste douăzeci de posesori de motociclete.

-- Dar la poarta de la intrare, de pildă, se ține o evidență a celor care intră sau ies zilnic cu motocicletele din carieră ?

— Așa ceva nu cred că avem. Dar să încercăm.

Previziunea lui Zainea se adeveri. Portarul de serviciu ținea o oarecare evidență a intrărilor și ieșirilor oamenilor, dar nu putea preciza mijloacele de locomoție folosite de fiecare în parte.

— Unul poate veni astăzi cu motocicleta, iar mîine cu o mașină, îi întări lui Cernica îndatoritorul portar.

- Petrustan a venit azi la lucru ? se interesă pe un ton oficial Zainea.

— N-a venit, făcu portarul cu reproș și

compasiune totodată.

- Dacă mâine nu se prezintă fix la ora schimbului, nu mai are ce căuta aici, hotărî inginerul-şef.

— Cine-i ăsta ? se interesă Cernica discret.

--O lepădătură, făcu Zainea cu dispreţ. Beţiv şi morfinoman. Când îl apucă, nu mai vine cîte-o săptămîna la lucru.

- Are şi el motocicletă ?

— Cred că da, îi răspunse Zainea plictisit. Dar de ce vă preocupă într-atît problema motocicletelor din cariera noastră ?

Cernica nu-i răspunse. Se îndreptară amîndoi spre atelierul mecanic. Aici, reporterul se interesă de reparaţia făcută de Greceanu în acea dimineaţă fatală.

--A înlocuit o piuliţa la capătul barei de direcţie, îi preciza şeful atelierului.

— Sigur ?

— Nu îngăduia nimănui să se atingă de maşina lui.

— Şi de unde a luat piuliţa ?

— Cum de unde ? făcu bătrînul mecanic ochii mari. De la magazie.

— Mulţumesc.

Capitolul IV NELINIŞTILE UNEI ONORABILE FAMILII

Soţii Zainea reprezentau un anume tip de intelectuali provinciali. Aveau căsuţa lor, construită într-un cartier mai select al oraşului, pe care o încărcaseră cu o mobila greoaie, scumpă, lipsită de gust. Nu aveau copii şi, cum trecuseră pragul celor patruzeci de ani, nu se întrevedea perspectiva

sporirii familiei.

--Sîntem amindoi foarte ocupați, își scuză Zainea lipsa moștenitorilor. Soția mea este inginer chimist și conduce un laborator, iar eu, după cum ați văzut...

Cernica își zise că nu programul de lucru al celor doi soți era pricina, ci...

-- Un copil costa, observă el ca pentru sine.

--La veniturile noastre nu era o problemă, îi replica stăpînul casei.

Intr-adevăr, cei doi soți trăiau bine. Se bucurau de tot ce puteau oferi civilizația și confortul modern ; ultimul tip de televizor, un magnetofon, ca și aparataj electrocasnice de cele mai diverse utilitati. În plus, o limuzina proprietate personala.

Apăru curînd și stăpîna casei, Lia Zainea ; o femeia planturoasa cu o față ovală, măslinie, încadrată de un par negru, bogat, pe care și-l adunase într-un coc mare, ce aducea un plus de înălțime staturii sale și așa impozante. Bine conservata, etala un trup armonios nedeformat de nici o sarcina, de nici o boală care să provoace creșteri ori scăderi de greutate. Lia Zainea îi întinse lui Cernica o mina molatică. Ochii ei mari, negri, nefardati tradau indolența. Îmbrăcase o rochie de seară simplă, pe corp, care-i permitea sa-și ofere, fără jenă, nurii ațîțatori. Gesturile, ca și vorba-i leneșă erau în contrastul flagrant cu firea iute, veșnic agitată a soțului. Spre deosebire de soția sa, Șerban Zainea era un bărbat suplu, cu fața rotundă, tenul rozaliu, bine îngrijit. Părul îl avea mai deschis, ochii mici, vioi, și-un nas ascuțit, de șobolan, sub care mijeau niște fire subțiri de mustață. Doar buzele-i roșii și groase trădau oarecare senzualitate.

--Vă place casa noastră ? îl iscodi Lia pe Cernica.

-- E o locuință plăcuta, odihnitoare, recunosc

acesta.

--Așa am și conceput-o, îi mărturisi stapina casei, încă de pe vremea când eram niște studenți pirliti.

Ca sa fie mai convingătoare, se lipi tandra de soțul ei.

--Am fost amîudoi necăjiți, țină să adauge Serban Zainea. Tot ce vedeți aici e făcut de mina noastră.

-- Sinteți o familie fericita, făcu Cernica.

-- Sîntem, întări soția. Șerban e un soț foarte bun ; om in casa, nu bea, nu fumează, nu se duce duminica la fotbal și cred că nu mă schimbă cu altă femeie. Așa-i, dragule ? ii arunca ea o privire tandră. Are o singură slăbiciune, pe care i-o înțeleg și i-o cultiv.

--Lia, draga ! protestă soțul.

-- De ce, iubitule ? insistă ea. Pe ziariști îi intereseaza și slăbiciunile oamenilor.

-- Mai ales slăbiciunile, făcu Cernica mucalit. Oamenii perfecți sînt banali.

- Soțul meu nu-i de loc banal, continuă Lia să-și flateze bărbatul. Are niște miini de aur. Petrece ore întregi în micul său atelier, uitînd pînă și de sine. Vreți să vi-l arăt ?

— Cu plăcere.

Lia ea grăbi să-l conducă spre o chicinetă de lînga dependințele casei, unde soțul își instalase un mic atelier mecanic. Cernica își opri mai întîi privirea la un strung miniatural, purtat de un motorăș electric, apoi la rafturile atelierului, unde erau expuse creațiile acestui pasionat al mecanicii fine : diferite tipuri de mașini excavatoare, ba chiar și o locomotivă electrică, toate, bineînțeles, în miniatură. In atelier domneau o ordine și-o curățenie desăvîrșita.

--Am să sugerez colegilor mei de la televiziune să vă facă o vizită, își mărturisi Cernica încîntarea. Sînteți un adevărat artist, al oțelului. Și e păcat să

ramîneți în anonimat.

— Nu urmăresc publicitatea, ținut Zainea să-i precizeze. Pur și simplu mă recreez.

Reveniră în camera de primire, unde găsiră, așezate pe o măsuță, pahăruțe pline cu coniac și cești aburinde cu cafea turcească.

--Mai aveți și alți musafiri ? se interesa Cernica cu discreție.

--Ceva mai târziu, îi răspunse Zainea. Pe dumneavoastră v-am invitat special mai devreme, ca să vă cerem sfatul într-o chestiune.

Cernica își ascunse zîmbetul de satisfacție.

--Atît eu, începuse Zainea, cît și soția mea, am fost tare afectați de sinuciderea lui Greceanu. Cernica făcu ochii mari. Vreau să vă mărturisesc intîi o vină a mea față de dumneavoastră, continuă Zainea. Am omis, cu bună-știință, să vă spun că acest om mi-a fost cîndva foarte apropiat. Am copilărit împreună, în același sat. Sîntem amîndoi feciori de țărani cu o stare materială mijlocie. Am fost colegi la școala primară, la liceu și apoi la facultate.

„In sfîrșit ! își spuse Cernica satisfăcut. Va să zică nu m-am înșelat. Erau în aceeași clasă.“

Și în gînd se feliicită pentru inspirația de a nu fi trădat ca fusese și el elev al aceleiași liceu. Aceasta l-ar fi obligat într-un fel față de Zainea.

--In anii studenției, continuă gazda, l-a cunoscut și soția mea, care pe atunci urma Chimia industrială. Eram toți trei prieteni foarte buni. Aș putea spune nedespărțiți. Dar Greceanu avea o fire dificilă. Era îndărătnic, nestăpinit, excesiv de independent. Noi avem, după cum ati observat probabil, alte firi : mai liniștite, mai calculate. De aceea făceam în așa fel ca să ne împăcăm totdeauna cu el. La un moment dat însă între noi s-a produs o ruptură, cauzată de divergențe de ordin politic.

Numai ochi și urechi, Cernica își întipărea în

minte fiecare cuvânt rostit de Zainea.

— Era un om sucit, ținut să precizeze și Lia. Sa așeza mereu împotriva curentului.

— În liceu, pe vremea regimului antonescian, era anglofil, continuă Zainea. Iar după eliberare, a trecut mai mult sau mai puțin fățiș în tabăra reacționară.

--O precizare, interveni Cernica. Acționa împotriva regimului, sau numai cîrtea ?

— Cită vreme a cîrtit, am păstrat prietenia cu el, sperînd să-l aducem pe drumul cel bun. Dar în clipa cînd s-a amestecat într-un asasinat politic, am rupt orice legătura.

— În ce a constatat de fapt acești „amestec” ?

--V-am mai spus, parca ; în toamna anului 1945 s-a produs o încăierare într-un local frecventat de studenți. La o masă, într-o cameră separată a localului, un student, cunoscut ca membru activ al organizației U.T.C. din oraș, a fost înjunghiat mortal. Nu știm ce-a stabilit ancheta, cine anume a comis crima, dar un fapt a fost dovedit : participarea la asasinat a lui Greceanu. Se pare ca băuse cu studentul acela. Și lui, cînd i se urca un pahar de vin la cap... Era extrem de violent.

— Și pentru asta a luat...

— Vreo zece ani.

Se așternu o tăcere scurtă, semnificativă, după care stăpînul casei își reluă firul povestirii.

--În acest timp, noi ne-am terminat studiile, ne-am casatorit și am început să ne făurim viitorul. Ani de zile n-am mai auzit aproape nimic despre el. Doar cînd mă abateam prin sat mai aflam cîte ceva. Dar, de întîlnit, nu l-am întîlnit decît datorita unei nefericite coincidențe.

— De ce nefericite ?

— O să vedeți, își invită Zainea musafirul la răbdare. Întimplarea a făcut ca, după ce și-a luat

diploma de inginer constructor, Greceanu să fie repartizat tocmai pe șantierul unde lucram și eu. Construiam un mare baraj. Eu eram șeful șantierului. Când m-am trezit cu el în birou, cu decizia în mină, am încremenit. „Mică-i lumea !” i-am zis bucuros de revedere, deși simțeam o oarecare strângere de inimă. „Cine știe ce boroboața îmi mai face și pe aici ?” mi-am zis atunci. Nu l-am întrebat pe unde a fost și ce-a făcut. Eram bucuros ca reușise să ajungă și el inginer și să fie în rînd cu oamenii. I-am încredințat, așa cum prevedea decizia, un lot al șantierului. Vă spun drept, am urmărit anume ce face și cum se descurca fostul meu coleg. Se ținea într-adevăr de treabă. Doar seara, după ce pleca din șantier, mai scăpa hățurile la „Bufet”. Nu-mi plăcea de el că bea cot la cot cu zilerii, se lua la hartă cu ei și, uneori, trebuia să intervin la postul de miliție ca să-l scap din încurcătură.

--Ce „of” avea la inimă de și-l îneca cu atîta osîrdie în băutură? se interesă Cernica.

— Mai multe, îi răspunse Zainea. Il rodea în primul rînd faptul că, datorită închisorii, intrase mai tîrziu în viața. Pe deasupra, mai era și încondeiat la dosar. Gîndiți-va că noi doi am mers alături pe același drum, pina în anul doi de facultate. Și n-a fost un student prost.

- - Chiar foarte bun, întări Lia.

--După aceea, continuă Zainea, viața ne-a despărțit. Iar cînd ne-am reîntîlnit, eu eram șef de șantier, iar el un simplu inginer stagiar. Il înțelegeam și ma străduiam să-l menajez, firește, atît cît îmi permiteau condițiile rigide ale șantierului.

-- După opinia dumneavoastră, aceasta era una din cauzele profunde sale nemulțumiri ?

-- Sau neîmpliniri, adăugă Zainea. Nu mai vorbesc că avea și o viață de familie!... A făcut prostia să ne căsătorească încă de pe băncile facultății cu o

femeie mai în vîrstă ca el, o orgolioasă, o infatuată, un tip de jandarm, care-l teroriza.

— Era cu el ?

— Nu. Doamna avea un post confortabil în oraș. Nu era dispusă să-și murdărească botinele cu praful și noroiul de pe șantier.

— Ești prea aspru, Șerbane ! își tempera Lia soțul. Doar și eu am rămas o vreme în oraș, iar tu te-ai dus pe șantier.

— În primul rînd tu, ca inginer chimist, n-aveai ce face pe un șantier de construcție, își susținu Zainea punctul de vedere. În al doilea rînd, ai fost o femeie inteligentă...

— Am „fost” ? îi atrase ea atenția.

— Iartă-mă, dragoste, se dezvinovăți soțul spontan. Voiam să spun că pînă și-n cele mai grele momente ale vieții noastre conjugale te-ai comportat ireproșabil.

După ce-și complimentă soția, Zainea reluă firul destăinuirilor.

— Spre deosebire de fostul meu coleg, eu nu m-am lăsat copleșit de atmosfera de pe șantier, nu mi-am neglijat nevasta și nu mi-am înecat plictisul orelor de seară într-un pahar de vin. Preferam să citesc, să mă țin la curent cu literatura de specialitate, să studiez cîte o problemă ridicată de construcția barajului. Pentru destindere, mă refugiam în micul meu atelier mecanic. Cred că această pasiune m-a ferit de multe tentații și de consecințele lor nefaste.

— Uneori, interveni Lia, îi ziceam că aș fi vrut să vie măcar o dată beat, să văd cum arată. Cînd mă gîndeam însă unde duce băutura, îmi spuneam : „Bogdaproste că soțul meu e om cuminte și așezat”.

Zainea sorbi din cafeaua care se răcise, oferindu-i apoi lui Cernica un pachet de țigări „Kent”, ținut probabil pentru musafiri mai deosebiți.

— Cu tot năravul lui, continuă stăpînul casei, Greceanu s-a impus pe șantier ca un inginer bun, capabil. Aceasta ne-a determinat ca, după un an, să-l promovăm în muncă. I-am încredințat, printre altele, conducerea unei mari betoniere, construită special pentru baraj. Treaba a mers și aici ca pe roate, pînă cînd Greceanu a făcut iarăși o boroboacă. Și nu una mărunță, pe care am fi putut-o eventual trece cu vederea, ci una boacăna de tot, care a cauzat pagube foarte mari șantierului și statului. Greșeala nu era numai a lui. A fost un întreg lanț al slăbiciunilor. Ne aflam tocmai într-o perioadă cînd duceam lipsă de ciment. Am făcut comenzi mai multor fabrici, printre care și uneia din vestul țării. Și ne-au sosit într-adevăr de acolo cîteva vagoane. Greceanu, mahmur după o noapte de chef, s-a dus la gara să le ia în primire. Era stabilit ca fiecărui vagon să i se facă o recepție atentă. În plus, să se analizeze în laborator fiecare transport de ciment, pentru ca să-i cunoaștem precis calitățile și, în funcție de acestea, să știm cum să-l folosim. Cimentul venea cu prospect de la fabrică, dar un control în plus nu strica. Fire pripită, Greceanu a încălcat aceste dispozițiuni stricte ale mele și a trimis primul vagon de ciment direct la betonieră. Eram, ce-i drept, foarte zoriți, fiindcă nu mai aveam pic de beton pe șantier și am întrerupt lucrările... Va spun. Asta-i singura lui scuză. Dar graba strica treaba. Pentru că, de îndată ce-am turnat betonul, am constatat uluiți că cimentul nu făcea priza. Speriat, Greceanu s-a dus imediat la laborator și a făcut singur analizele. Spre uimirea lui, a constatat că, în loc de ciment, era un produs chimic pe care nu-l putea identifica. Ca aspect, se asemena cu cimentul. Era tot un praf cenușiu. Am început să dăm pretutindeni telefoane. Nimeni nu știa nimic. Fabrica ne-a confirmat expedierea vagoanelor de ciment, în facturile de la

C.F.R. figura același lucru, dar ce aveam noi pe șantier numai ciment nu era. Misterul avea să se dezlege abia a doua zi, când ne-am pomenit cu delegatul unui combinat chimic care ne pretindea vagonul cu presupusul ciment ajuns la noi. În fapt, era un prețios produs chimic importat. Incurcătura a făcut-o C.F.R.-ul, care a expediat combinatului chimic un vagon de ciment iar nouă — produsul acela. Lipsit de această materie primă absolut necesară, combinatul chimic era și el în pericol de a-și înceta producția. Vă dați seama ce situație groaznică : să oprești producția și pe șantier, și-n combinat. Urmarea ? Anchete, proces, penalizări și condamnări pe toată linia. Cît am putut, am încercat să-l salvez, și pe Greceanu. Din nefericire, el s-a aflat, la punctul terminus al ireparabilei greșeli. Dacă zăbovea o oră, două, și făcea analizele, conform instrucțiunilor date, scăpa toată lumea cu obrazul curat. Dar așa...

— A fost acarul Păun, observă Cernica mai mult pentru sine.

— Legea-i lege, își susținu Zainea punctul de vedere. O simplă deviere a macazului poate provoca o catastrofă... Ce să vă mai spun ? Nici eu n-am scăpat ieftin. Am fost aspru sancționat, retrogradat, avertizat...

— Dar nu închis, remarcă Cernica.

— Credeți că meritam și eu închisoare ? îi replică Zainea intrigat.

-- Departe de mine asemenea gând. Mă întrebam, doar, ce s-a petrecut în acel moment în sufletul lui Greceanu. bănuiesc că și prima condamnate a atîrnat greu la al doilea proces.

— Natural.

— Cun s-a apărat ?

— Nici măcar n-a încercat să se apere. Și-a asumat întreaga vină. A obiectat doar asupra

formulei „sabotaj economic”.

— Credeți că era într-adevăr un sabotor ?

— Nu. Era victima propriilor năravuri.

— Cum a ajuns șofer aici, la Tinca ?

— De data aceasta m-a căutat el, după ce-a ieșit din închisoare. Când l-am văzut, m-am bucurat. „Nu-mi mai poartă pică”, mi-am zis.

— La proces l-ați acuzat direct ?

— N-am spus decît adevărul, îi replică Zainea prompt. Dar n-am omis să arăt în fața instanței și calitățile lui Greceanu, sperînd să-i mai îndulcesc situația. Se pare că franchetea mea i-a plăcut și lui.

--Posibil. Dar ce v-a spus cînd a venit aici ?

— Cererea lui, vă mărturisesc sincer, m-a surprins. Eram dispus să-l angajez pe un post mai acceptabil, dar el a ținut morțiș să lucreze ca șofer pe autobasculantă.

--Cum a motivat această cerere ?

--Mi-a zis : „De azi înainte nu vreau să mai răspund decît de mine și de brațele mele”. Iar eu i-am răspuns: „Bine, frate, dar va trebui să răspunzi și de mașina încredințată !” Mi-a zîmbit atunci într-un fel straniu, după care mi-a spus : „Dacă o stric, o plătesc. Dar știu măcar pentru ce plătesc”. Am mai încercat să-l abat de la această hotărîre, dar mi-am răcit gura de pomană, și era păcat. I-am spus că statula investit atîta pentru a-l califica inginer constructor, iar el... Degeaba. Vorbele mele alunecau ca apa pe' îngă niște solzi de pește. „Cred că aș aduce mai multă pagubă statului dacă aș lucra ca inginer decît ca șofer, mi-a declarat el răspicat. De aceea te mai rog o dată să mă angajezi în această calitate. Dacă nu vrei, găsesc și-n altă parte de lucru.”

— De ce ținea să lucreze neapărat în această carieră ?

— L-au atras în primul rînd banii. Aici se cîștigă

foarte bine. În al doilea rînd, eu îi puteam înlesni o angajare mai rapidă. Nu uitați că venea din închisoare. Și oamenii sînt precauți. Se uită la caziere.

Sonerie de la intrare răsună strident, întrerupînd brusc discuția. Soții Zainea priviră dezolați spre ușă. Le soseau ceilalți musafiri.

— Poate mai găsim în cursul serii cîteva clipe pentru a sta nestingheriți de vorba, făcu stăpînul casei către reporter.

— Sa sperăm, îi răspunse acesta, nemulțumit de curmarea bruscă a destăinuirilor celor doi soți.

Oaspeții familiei Zainea, punctuali, își opreau pe rînd mașinile în fața casei.

„Tot oameni bine situați”, notă Cernica. Un director de spital, un profesor de la Institutul pedagogic, o familie de actori, un judecător"... Erau cam din aceeași generație, adică în jurul vârstei de patruzeci de ani. Se cunoșteau bine între ei, semn că mai petrecuseră împreună la agape familiale. Doar Cernica se simțea stingher, răspunzând politicos, fără chef, întrebărilor convenționale ce i se adresau. Observîndu-i stinghereala, stăpîna casei îl așeză la masă lîngă ea, marcînd și prin aceasta importanța pe care o acorda musafirului ei bucureștean. După cîteva pahare de vin, Cernica se mai încălzi și începu să înveselească masa cu cele mai proaspete anecdote bucureștene. Cînd voia, mult umblatul reporter știa să captiveze orice asistență.

—Spuneți că ziaristii sînt niște oameni neinteresanți, îi reproșa Lia, umplîndu-i mereu paharul.

Ca din întîmplare își apropie genunchiul rotund de cel al lui Cernica.

„E mai agresivă decît bănuiam”, își zise în sine reporterul. Merse cu gîndul chiar mai departe. „În niște împrejurări favorabile, doamna nu s-ar da în

lături să pună soțului ei o prea frumoasă pereche de coarne."

Trăgînd cu poftă din filtrul unui „Kent", Cernica se simțea cuprins de o ușoară amețală. Uitase aproape de ce venise în această casă, zicîndu-și că viața merita să fie trăită. Undeva, însă, într-un ungher mai tainic al minții, reporterul păstra încă vie imaginea trupului sfîrtecat al lui Greceanu, amestecat cu sfărîmăturile mașinii la volanul căreia se simțise atît de independent și de stăpîn pe sine. În cursul zilei, Cernica aflase că rămășițele pămîntești ale lui Greceanu apucaseră, însoțite de îndoliatul părinte al acestuia, drumul către satul natal.

— Ce v-a întristat ? îl iscodi Zainea, după ce se ridicară cu toții de la masă.

— Sînt cam obosit, îi răspunse Cernica, ascunzîndu-și un căscat. V-aș cere îngăduința sa mă retrag.

— Nu vă dăm voie, protestă Lia, care-i auzise în treacăt replica.

— Dacă n-aveți nimic împotrivă, am să revin.

— Oare ? făcu Zainea sceptic. Dumneavoastră plecați mîine sau poimîine la București și Dumnezeu știe dacă ne vom mai revedea vreodată. Sînteți probabil foarte ocupat. Ca și noi.

— Să știți că sînteți oricînd bine venit, îl asigură si Lia zîmbindu-i îmbietor, cu toată fața.

— Am mai avea o rugămintă, adăugă Zainea la despărțire. După cum ați văzut, sîntem o familie onorabilă, cotate bine în acest oraș. Ne-ați face un mare serviciu dacă, în eventualitatea că veți scrie ceva despre Greceanu, ați pomeni și de noi. Nu știu cum să vă explic...

— Nu-i nevoie de nici o explicație. Înțeleg. Deocamdată însă nu intenționez să public nimic. Interesul pe care-l port acestui caz are un caracter

mai mult... documentar. La revedere.

Capitolul V „KATANGA" REÎNVIE

Porecla pe care consumatorii o dăduseră bufetului unde-l întâlnise Cernica pe Greceanu nu era dată întâmplător. „Katanga" era renumită prin desele certuri și încăierări care izbucneau frecvent aici. Cei mai recalcitranți consumatori erau îndeobște șoferii Iadului. De aceea miliția locală își avea permanent ațintită privirea spre acest local. Faima rea a „Katangăi" nu-l împiedică pe Cernica să se abată din nou pe acolo. Era dornic să mai afle câte ceva. Fiind simbătă scară, localul zumzăia de clienți. Două mese mari erau ocupate de un grup compact de șoferi. Cernica recunoscuse printre ei chipuri întâlnite în carieră. Din grupul lui Greceanu nu se afla nimeni. Reporterul căută un colț mai retras, comandând o sticlă de bere și un mușchi la grătar. La masa vecină remarcă prezența unui tânăr cu o înfățișare de vagabond studiat : păr lung cu favoriți mari (frizură la modă printre tineri), pantaloni bluejeans, uzați, murdari, iar în picioare niște pantofi al căror model inițial era greu de identificat. Cămașa, dintr-o stofă groasă, cadrilată, era desfăcută larg la piept, lăsând să se vadă smocul de păr negru din furca pieptului, ca și mușchii bine dezvoltati. De spătarul scaunului atârna o ghitară îmbrăcată într-o husă de culoare îndoielnică, iar la picioarele tânărului zăcea un rucsac ponosit și nu prea încărcat.

„Un pierde-vară", îl caracteriză Cernica dintr-o ochire. Observă că tânărul vagabond era atras mai

cu seamă de mesele, ocupate de șoferii Iadului. În grupul din dreapta remarcă un bărbat pirpiriu, de vreo cincizeci de ani, cu o față smochinită, pe care viciul lăsase urme vizibile.

„Jinduiește să intre în rîndurile lor“, își zise Gernica, cercetînd din nou, cu coada ochiului, pe tînărul pierde-vară. La rîndu-i, tînărul arunca și el cîte-o otheadă spre reporter. Se întreba, probabil, ce căuta Cernica într-un asemenea local. La un moment dat, reporterul observă că persoana sa atrăgea și privirile grupului de șoferi. „Si-or fi amintit ca m-au văzut în carieră“, presupuse el. Dar în scurt timp constată ca nu era privit cu ochi prea buni, mai ales de către pirpiriul cu față smochinită.

— Cum se numește cel din capul mesei șoferilor ? se interesă Cernica la ospătarul care-l servea.

— Petrustan, mi se pare.

„Asta-i deci faimosul Petrustan“, își aminti reporterul de caracterizarea lui Zainea. Mic de stat, părea bine legat și foarte sprinten în mișcări. „Nu aduce de loc a morfinoman, observa Cernica în sine. Toxicomanii sînt mai molatici și mai blazați. Pe cînd ăsta-i plin de vigoare“.

După ce mîncă friptura, Cernica mai ceru o sticlă de bere. La masa vecină, tînărul înfuleca niște mici, fără a pierde din ochi grupul de șoferi. Atmosfera din local era calmă, așezată. Deodată, izbucni o înjurătură obscenă. Cu ochii injectați de mînie, Petrustan replică celui care-i aruncase vorbele jignitoare ;

— Să nu te agăți de mama, că-i moartă, ma auzi ?

— Atunci de ce nu închizi ritul ? continuă să-l apostrofeze o namilă de șofer, așezat cu spatele la Cernica.

— Rît ai tu, porc râpănos ce ești, îi întoarse Petrustan complimentul.

Cu un dos de palmă plasat fulgerător, namila își

culcă adversarul la dușumea. Dar cel lovit se ridică sprinten și înhață un sifon. Namila scesculă, gata să pareze lovitura.

--Potoliți-va, măi ! strigă careva. Nu faceți prostii.

Petrustan nu-l mai auzea. Se răsuci brusc pe călcâie și proiectă sticla grea de sifon în direcția adversarului sau. Acesta, ghicindu-i intenția, se feri din calea proiectilului cu o mișcare neașteptat de iute. În drumul ei, însă, sticla de sifon era cât pe ce să facă altă victimă : Cernica. L-ar fi lovit, drept în frunte dacă un picior și-o mină providențiale nu l-ar fi răsturnat pe reporter chiar în aceeași clipă. Trezindu-se pe dușumea, Cernica abia mai avu timp să audă zornăiturile geamului de la vitrină, prin care sifonul trecuse ca un obuz. Speriați de propria lor faptă, Petrustan și adversarul lui țîșniră spre ușă. În clipa următoare, însă, Cernica văzu printre picioarele mesei răsturnate saltul spectaculos, de felină, al tînarului pierde-vară, care se lungi în calea celor doi bărbați, dindu-i peste cap. Tot el sări primul în picioare, plasind cu iuțeala un uperecut în maxilarul lui Petrustan și-o directă în plexul namilei. Secvența se derula atît de repede, încît întreaga asistență ramase cu gura căscată. Parea o autentică scenă de „western”. Încăierarea poate că s-ar fi extins și ar fi luat alt curs, dacă în local n-ar fi apărut, ca la comandă, reprezentantul miliției locale.

--Tot nu v-ați băgat mințile în cap ? îi certă acesta pe cei doi șoferi.

Petrustan își ștergea gura însângerată cu mîneca cămășii, aruncînd priviri asasine spre tînar. Namila răsufila adinc, încercînd să-și revină din lovitura care-i încovrigase. Erau amîndoi palizi, speriați de consecințele faptei lor. Doar tînarul stătea calm, sigur pe sine, aruncind priviri trufașe în jur.

— O să mergi și dumneata la secție, îi ordona milițianul.

— De ce, tovarășe ? protesta acesta.

— Gura ! îi strigă milițianul. O să vorbești acolo. Luați-o înainte !

— Tovarășe milițian, interveni Cernica. Dînsul n-are nici o vină. Dimpotrivă. V-a ajutat să...

— Dacă mai vorbești, te poftesc și pe dumneata la secție, îi retează milițianul intervenția. Ce ? Ne tînguim ca la iarmaroc ? Dacă ai ceva de spus vino cu mine.

— Nu vă amestecați, îl sfătui un ospătar pe Cernica.

— Ba să se ducă. Să spună cum a fost, interveni un consumator. Să se termine odată cu borfașii ăștia.

Se iscă o adevărată hărmălaie, în care fiecare ținea să-și impună punctul de vedere. Dar omul ordinii publice nu se lăsă de loc intimidat. Ii conduse pe cei trei inculpați la secția de miliție. Cernica, credincios punctului său de vedere, îl urmă la o mică distanță. Era contrariat, mai cu seamă, de arestarea tînărului. Ii purta, după cum era și firesc, recunoștință. Dacă acesta nu l-ar fi dat de-a berbeleacul, reporterul n-ar mai fi mers acum sprinten pe stradă, ci ar fi zăcut fără îndoială pe o targă sanitară. „De ce mi-o fi luat apărarea și de ce-a sărit asupra celor doi ?” continuă să se întrebe Cernica. Hotărî să intervină, la rîndu-i, pentru tînăr. La secția de miliție fu însă sfătuit să nu se amestece.

— Aș vrea, totuși, să vorbesc cu tovarășul comandant, insistă Cernica.

— In seara asta nu mai trece pe aici, îi preciza ofițerul de serviciu. Reveniți mîine dimineață.

— Ce faceți cu cei pe care i-ați reținut ?

— Asta-i o treabă care ne privește, îi atrase atenția ofițerul de serviciu.

— Nu pot schimba nici măcar două vorbe cu cel tînăr ? Omul mi-a salvat viața, insistă Cernica.

Ofițerul oftă, clătină nemulțumit din cap și, cu chiu, cu vai, se lăsă înduplecat :

— Aduceți-l aici pe tânăr, ordonă el unui plutonier
Se întoarce apoi către Cernica și-l avertiză : Va rog să nu vă lungiți la vorbă. Avem și alte treburi. Dacă ne-am ține numai de chestii de astea...

Tânărul fu introdus de plutonier cu un gest nu tocmai protocolar. Părea, însă, obișnuit cu asemenea tratamente, pentru că aruncă spre subofițer un zîmbet ostentativ, batjocoritor. Își vârî apoi mâinile în buzunare și-l privi pe ofițerul de serviciu cam dintr-o parte, fapt care-l scoase pe acesta din sărite.

-- Scoate mâinile din buzunare, derbedeule ! îi strigă ofițerul.

Acesta se supuse, trăgîndu-și alene degetele din buzunarele largi.

— Cum te cheamă ?

— Gogu Răgălie, zis Văpaie.

— Din Bucureștii ?

— Ferentari.

— Lămurit, conchise ofițerul. Stăm de vorbă mai târziu. Deocamdată, ai să răspunzi frumos la ce te va întreba tovarășul reporter.

— Incîntat, se aplecă Văpaie ceremonios.

— Atunci, vă las cîteva minute singuri, hotărî ofițerul.

Se retrase în încăperea alăturată. Rămas între patru ochi cu Văpaie, Cernica se simți un pic intimidat.

— Fumezi ?

Ii oferi un pachet de Snagov.

— Vă mulțumesc, acceptă Văpaie, luînd o țigară.
O duse apoi la nas, o mirosi prelung, după care rosti admirativ : Bun tutun !

— Dacă vrei, poți opri tot pachetul, ca să-ți țină la noapte de urît.

— Nu, îl refuză Văpaie. O țigară e de-ajuns. M-as

invăța cu nărav și-aș da toți banii pe țigări scumpe.

Se așezară amîndoi și începură să pufăie din țigări și să se pîndească reciproc cu priviri scurte, strecurata pe sub sprîncene.

— Ești un tip interesant, il flata Cernica.

— Mi-au mai spus-o și alții.

— De ce ți s-a. dat porecla de „Văpaie”.

— Fiindcă mă aprind repede la mînie și ard ca o văpaie.

— Ești intr-adevar iute la bătaie, continuă să-l laude Gernica. Și priceput.

— Am fost campion de box la juniori.

— De ce mi-ai luat apărarea ?

— Se vedea cîți de colo că erați fazan și nu-mi place să văd fazani jumuliți. Nu-i cavaleresc.

— Crezi, deci, că sticla de sifon îmi era adresată ?

— Greu îți mai cade fisa, boss! observă Văpaie. N-ai observat manevra ?

— Credeam că a fost un accident.

— Dacă-ți spun că ești fazan !

— Parcă nu-mi vine, totuși, a crede că m-ai apărat doar pentru ochii mei frumoși ?

— Nici eu nu cred, recunosc Văpaie sincer.

— Ce-ai urmărit ?

— Să-mi fii obligat. Și trebuie să recunoști că-mi ești.

— Cu ce te pot ajuta ? Cu bani ?

— Bani ? pufni Văpaie a dispreț. Nu, boss. Își zornai mărunțișul din buzunar. Numai asemenea bani îmi place să am : munciți de mine.

— Atunci ?

— Te-am văzut la carieră cu „Ingerul”.

— Cine-i ăsta ? făcu reporterul curios.

— Inginerul-șef Zainea. Presupun că ai multă trecere la el.

--Vrei să lucrezi la carieră ?

--Pe basculanta. Sînt un as al volanului. O

să vedeți.

— Asta-i tot ?

— Tot.

— Bine, fiicăule. Tot ce-mi va sta în putere voi face pentru tine. Când ieși de aici, te rog să mă cauți la hotel. Îți scriu imediat adresa, numărul camerei și telefonul. Dacă, peste noapte, ai vreo neplăcere, da-mi un telefon la hotel și viu imediat.

— Sper să nu fie nevoie, conchise Văpaie, împăturind cu grijă loaia de blocnotes pe care i-o înmînase Cernica.

În drum spre hotel, Cernica stăruie mult cu gîndul asupra ultimei întîmplări de la „Katanga”. Se întrebă dacă era sau nu cazul să dea crezare presupunerii lui Văpaie că sifonul fusese adresat scafîrliei sale. „Cert e că Petrustan ochise foarte bine, își rememora Cernica scena. E un om periculos. Dar ce-o fi avînd cu mine ? Il afectează cumva interesul pe care-l arăt în cazul Greceanu ? Dacă-i așa, atunci trebuie să fiu atent. La «Katanga» m-a scăpați Văpaie. Dar în altă parte ?”... Nu știa ce să facă. Să comunice bănuiala lui organelor în drept și să se pună sub protecția lor ? Nu era fricos din fire, dar nici n-avea certitudinea că s-ar putea apăra singur de un eventual nou atac.

„Pe de alta parte, continuă să cugete reporterul, ar fi indicat să las impresia că n-am nici o bănuială.”

În sinea lui, își dorea să creadă că nu se săvîrșise nici un atentat împotriva-i, ca fusese un simplu accident. „Totuși, paza bună”... își mai zise el în timp ce intra în holul hotelului.

Aici avu o nouă surpriză. Un ofițer de miliție, în civil, îi ieși în cale și i se adresă politicos :

— Sînt căpitanul Sebastian Pop. Aș vrea să vă pun cîteva întrebări.

— Cu plăcere. Să mergem în camera mea, îl invită

Cernica.

Sus, oferi căpitanului un fotoliu, iar el se așează cit mai comod pe somiera moale a patului-studio.

— Ați fost în seara asta martor și, cât pe ce, victimă a ieșirii huliganice a doi șoferi, îi comunică ofițerul fără altă introducere.

— Ați și aflat !

— Veștile proaste ne parvin totdeauna cu iuțeală, remarcă ofițerul. Aveți de făcut vreo reclamație în legătură cu acest fapt ?

--Nu. Doar o dorință ; să-l eliberați pe tânărul acela.

— N-aveți nici o grijă. O să-i dăm drumul. Dar în legătură cu ceilalți doi ? Acest tânăr susține că lovitura de sifon vă era destinată.

Cernica stătu cîteva clipe în cumpănă, apoi răspunse ;

— Cred că se înșală. După părerea mea n-a fost ceva premeditat.

— V-a ți gîndit bine ?

— Foarte bine.

— În acest caz, cei doi derbedei au să scape mai ieftin, observă căpitanul. Deci nu aveau nimic cu dumneavoastră ?

— Absolut nimic. Își întări Cernica declarația. Pină în seara aceasta nici măcar nu i-am văzut la față... Cred ca nici ei pe mine. N-avem ce împărți.

— Dacă lucrurile stau așa, conchise ofițerul, misiunea mea este încheiată. Se ridică și, cînd îi întinse mina lui Cernica, mai adăugă : O rugăminte. Nu vă mai expuneți prin asemenea localuri. Iar dacă țineți neapărat s-o faceți, anunțați-ne și pe noi.

După o noapte de somn agitat, Cernica se trezi prost dispus. Se certă cu operatoarea de la centrala telefonică, se burzului la portarul hotelului, făcu mizerie ospătarului care-i servea micul dejun. „Ce

naiba am?" se întrebă el ncrecunoscându-se. Pentru ca, îndeobște, se știa o fire calmă, răbdătoare, înțelegătoare. Dădu vina pe vechea sa maladie ulceroasă, care îi amintea de existența ei ori de câte ori bea un pahar de vin mai mult, sau pierdea o noapte la petrecere sau la un joc de cărți. De data asta, însă, nu făptuise nici unul din aceste păcate. Stătuse, ce-i drept, pînă după miezul nopții, în compania fotografiilor făcute de Dinu Tofan la cariera și la locul accidentului. Le sortase pe teme, le clasase în plicuri și le studiase atent. Două dintre ele îi reținuseră în mod deosebit atenția : una îl înfățișa pe Iachint Greceanu rezemat de botul autobasculantei, iar alta, pe același nefericit, cumplit mutilat după prăbușirea în prăpastie. Distanța în timp dintre cele două imagini era... de ore. E explicabil, își zise Cernica, ținînd în fața ochilor cele două fotografii. În prima, Greceanu privea la obiectivul aparatului fotografic cu un zîmbet ironic.

Dar ironia lui nu trăda aversiune, ci mai curînd compătimire. Fruntea îi era ușor încrețită, iar barbă înfiptă în piept. În cea de-a doua fotografie, sub plăgile și petele de sînge închegat, Cernica întrezări un chip destins de om împăcat cu propria-i soartă. Cele două imagini ale lui Greceanu îl urmăriră și în vis, iar dimineața, cînd deschise ochii, primul gest fu tot către capătul studioului, unde se aflau fotografiile.

În timp ce-și consuma micul dejun, așeză din nou fotografiile în fața sa și le privi îndelung. Numără clișeele făcute de Tofan la locul accidentului. Erau unsprezece. Filmul — își amintea bine că Tofan schimbase rolfilmul chiar înainte de-a coborî în prăpastie — era pentru douăsprezece imagini.

„A stricat probabil un clișeu", își zise Cernica. Pentru că Tofan consumase întregul film.

„Dar asta nu mai arc nici o importanță, conchise reporterul. Important e să aflu adevărul despre acest om !” Chemă ospătlarul și ceru să i se facă plata. Ieși apoi în stradă, întrebându-se încotro s-o apuce. Să continue ancheta aici, în oraș ? Ori să plece la București ? In Capitala îl așteptau o mulțime de treburi. Dar cazul Greceanu se situa, fără voia lui, pe primul plan. Hotărî să se reîntoarcă totuși în București, unde ar avea eventual posibilitatea de a cerceta și pe alte căi cazul în speță. Odată ajuns la această concluzie, grăbi pașii spre hotel. Aici, cum îl văzu, portarul se grăbi să-l anunțe :

— Aveți un musafir mai... aparte. E în camera dumneavoastră. Vă rog să mă iertați, dar- n-am avut încotro și i-am dat cheia. Mi-a arătat un bilet scris de dumneavoastră, că altfel îl luam de guler și-l aruncam în stradă. Tinerii de azi s-au prostit de tot, conchise portarul clătinînd nemulțumit din cap.

— Dacă e cel pe care-l bănuiesc, bine ai făcut a nu l-ai luat de guler. E un fost campion de box.

Portarul făcu ochii mari:

— Ia uite, domnule, unde mi sînt campionii!

Cernica se grăbi spre camera sa. Apăsă ușor pe clanță și deschise brusc. Fu întâmpinat de exclamația vesela a lui Văpaie :

— Hallo, boss!

Gazetarul ramase în pragul ușii surprins și încîntat în același timp. Văpaie stătea într-o poziție anevoie de descris și aproape imposibil de imitat. Se ținea în miini, pe parchet, cu picioarele ridicate pînă la nivelul bazinului, încrucișate turcește.

— Cc mai e și asta ? izbuti Cernica să-l întrebe printre hohote de rîs.

— Yoga, îi preciza Văpaie. Este cea mai bună poziție pentru relaxare musculară și nervoasa.

Lui Cernica i se păru că, dimpotrivă, era o poziție care solicita la maximum sistemul muscular ca și

voința,

— Unde ai mai devenit și adeptul yogiștilor ? îl iscodi reporterul.

— La „universitate”. Doi ani de zile am avut timp berechet să mă perfecționez.

— Și cât timp ai de gând să stai așa ?

— Până îmi veți declara că mi-ați iertat îndrăzneala de a vă fi violat domiciliul provizoriu.

— Și altceva ? continuă Cernica, amuzat de giumbușlucurile lui Văpaie.

— Ați ghicit, îi răspunse acesta. Mai e și un „altceva”. Mi-ați promis că veți interveni pe lângă „Inger” să mă angajeze la carieră, pe o autobasculantă. Dacă reușesc să-i intru sub piele, sînti un om făcut. Orice prostie aș face, „Ingerul” mă scapă.

— Tine așa de mult la oamenii lui ?

--Presupun. Pentru că cei doi „prieteni” ai dumitale au fost scoși azi-dimineață de la miliție. I-a luat cineva pe garanție.

- Interesant, făcu Cernica mai mult pentru sine. Dar pe tine cine te-a luat pe garanție?

- - Presupun că dumneata. Altfel n-aș fi fost poftit atît de frumuseț să-mi iau tălpășița. Dar mi s-a pus în vedere s-o șterg din oraș în cel mult douăzeci și patru de ore. Dacă mai nimeresc o dată la ei, n-o să-mi fie moale. Incît, vezi și dumneata, dacă nu mă ia „Ingerul” pe garanție, nu mai am nici o șansă să gust din cozonacul dulce de la Tinca.

Uitînd de poziția incomodă în care stătea Văpaie, reporterul începu să se plimbe gînditor prin cameră, în- suflețit de planuri îndrăznețe. Se opri nu după mult timp în fața tînărului și-l întrebă :

— Zici că-n poziția asta cugeți mai bine ?

--Lucru verificat.

—Atunci gîndește-te bine dacă,înainte de a te angaja la carieră, n-ai vrea să lucrezi un timp pe

mașina mea.

— Particulară ?

— Da. Am un „Fiat” cu care vreau să întreprind un raid mai lung prin țară. Și singur la volan parcă nu-mi surîde.

— Un voiaj de plăcere ?

— Nu prea. E o călătorie care ar putea comporta și niște riscuri.

— Ooo ! exclamă Văpaie, lăsându-se brusc pe covor îi întinzându-și membrele amortite. Riscul e meseria mea. Intr-o asemenea călătorie v-aș însoți și pe gratis. Adică nu chiar gratis, se corectă el pe loc. Pretind doar masă și casă.

— O să ai și ceva bani de buzunar, îi preciza Cernica. Bineînțeles și ceva de îmbrăcat. Actuala ta ținută...

— Bate la ochi, stiu. Dar nu-mi schimb stilul. Asta am și eu personal : stilul.

— Bine, bine, făcu Cernica împăciuitor. O să ne înțelegem noi și-n privința stilului tău.

— Le style cest l'homme, îi servi Văpaie cu o pronunție dificilă. Cernica făcu totuși ochii mari.

— Cunoști franceza ?

— Neam, îi răspunse Văpaie. Mi-au plăcut cum sună cuvintele astea și le-am prins din zbor.

— Tot la „universitate” ?

— Bineînțeles. Era acolo un domnișor crescut cu guvernanta, care fusese prins cu aur, dolari... Lucra pe picior mare.

— Deci avea stilul lui ?

— Și-nca ce stil ! își mărturisi Văpaie admirația.

Pe măsură ce discută cu acest tânăr, Cernica se simțea tot mai cucerit de descoperirea sa.

— Deseară plec la București, îl anunță el brusc pe Văpaie. Dacă te-ai hotărât să mă urmezi, îți iau un bilet.

— E în regula, boss, se învoi acesta pe loc. Acolo

ți-i mașina ? Abia aștept să fiu la volanul unei jucării de astea.

— Pînă atunci, am să te rog să intri în baie.

— O.K., boss ! îți promit să fiu băiat de salon.

Capitolul VI „REPORTERUL FRENETIC”

Locuința lui Cernica din București era, pentru un burlac, ideală. Intr-una din încăperi avea dormitorul, iar în cealaltă, camera de lucru. Micul apartament se afla într-o clădire veche, pe o străduță liniștită din preajma Pieții Victoriei. În curtea largă, care înconjura clădirea, locatarii își construiseră și cîteva garajuri. Unul dintre ele adăpostea „Fiat-ul” reporterului. De cum ajunse în curte, Văpaie se și interesă de mașină.

— Grăbiți ca o mireasă în noaptea nunții, făcu Cernica amuzat.

Îi dădu cheile de la garaj și de la mașina, iar el se grăbi să-și revadă apartamentul. Cînd deschise ușa, îl izbi în nări un aer greu, stătut. Ridică imediat storurile, dădu ferestrele de perete și trase în piept, cu nesaț, aerul înmiresmat de un bătrîn tei înflorit. Din garaj Văpaie îi strigă :

— Ai o mașină pe cînte, boss !

Cernica nu-i răspunse decît printr-un zîmbet larg, de proprietar. Se întoarse apoi cu spatele la fereastră și-și cercetă mai atent apartamentul. Fiecare obiect părea să fi rămas acolo unde-l lăsase el cu două săptămînt în urmă. Doar pe masa de lucru, colile de hîrtie și cărțile lăsate de el vraise fuseseră puse de Mama Ana, femeia care-i deretica din cînd în cînd prin casă, într-o oarecare ordine. Cernica petrecuse noaptea în cușeta unui vagon de

dormit. Dar se simțea totuși obosit.

„Un duș și o cafea mă pun pe picioare”, își zise el. Dar înainte de toate trebuia să-și aranjeze o întâlnire cu colonelul Stelian Coman, o cunoștință mai veche. Deși colonelul lua totdeauna în zeflema născocirile fanteziste ale reporterului, manifesta față de acesta o slăbiciune de părinte. Și de această dată, auzindu-i glasul în receptor, îl întâmpină voios :

— Ce-i, frăție ?

— Aș vrea sa vă fac o scurtă vizită.

— E ceva urgent ?

— Este.

— Și serios ? îl iscodi colonelul pe un ton șugubăț.

— Cît se poate de serios, îi adevări Cernica.

— Dacă așa stau lucrurile, o să-mi rup o jumătate de oră pentru dumneata.

La ora stabilită, Cernica se și înființa în anticamera lui Coman. În așteptare, își recapitula în minte tot ce intenționa să-i comunice colonelului. Cum anticamera se prelungi, gândul îl purtă înapoi la locuința lui, unde-l instalase pe Văpaie. Tînărul se arătase încîntat de noua sa situație, admirînd gustul cu care Cernica își mobilase apartamentul. Dar ceea ce-l atrăgea mai mult era eleganta mașină a lui Cernica, precum și perspectiva de a face o călătorie îndelungată cu ea.

„Cred că am făcut o achiziție bună”, își repetă Cernica amintindu-și de Văpaie.

Auzi în sfîrșit îndemnul secretarei lui Coman.

— Tovarășul colonel vă așteaptă.

Ori de cîte ori intra în cabinetul unei persoane oficiale, Cernica se simțea, pe moment, intimidat. Nu jinduse niciodată după un asemenea fotoliu, dar avea o anumită stimă pentru cel care-l ocupa. De îndată, însă, ce începea să converseze, sficiunii îi iua locul o anumită cutezanță.

— Ia zi, frăție ! îl întâmpină colonelul, ridicindu-se

de la biroul său și întinzînd spre Cernica o mină prietenească.

— Aveți răgaz să ascultați o întâmplare ?

— Am, dacă te rezumi la esențial.

— Am fost martor și oarecum implicat într-un accident, sinucidere, sau naiba știe ce-a mai fost, începu Cernica, în timp ce se afunda în fotoliul oferit de colonel.

— În ce sens implicat ?

— Întîmplarea a avut loc în timpul unei demonstrații regizată de mine și de un coleg, fotoreporter.

— E vorba de accident sau de sinucidere ? ceru colonelul să-i precizeze.

— Convingerea mea intimă e alta, făcu Gernica. Deși, oficial, cazul a fost clasat.

— Pui la îndoială concluzia organelor locale ?

— Cum să vă spun... făcu reporterul ușor derutat. Toate faptele și expertizele susțin concluzia oficială. Dar eu nu mă pot împăca de loc cu acest gînd, care, vă mărturisesc, nu-mi dă pace nici zi, nici noapte.

— Și cu ce te pot ajuta ? îi zîmbi colonelul. Nu sînt psihiatru.

— V-aș ruga întîi să mă ascultați și după aceea să concludeti.

— Dă-i drumul.

Cernica își dresă glasul și începu să-i relateze întîm- plările și faptele legate de cazul Greceanu. Colonelul arătă la început oarecare interes, dar pe măsură ce minutele se scurgeau, începu să caște discret. Ba, la un moment dat, fu nevoit să-și ceară scuze ;

— Iartă-mă, dar sînt după o noapte albă. Te rog, însă, continuă, pentru că mă interesează. Deși, ca să fiu sincer, cunosc bine acest caz. De aceea aș vrea să știu ce urmărești dumneata ? Să-l reabilitezi pe Greceanu post-mortem ?

— Vreau să cunosc adevărul, îi replică Cernica.

— Ce cuvînt mare ! făcu Coman pe un ton voit teatral.

— Propriu-zis, continuă Gernica, aş vrea să aflu adevărata cauză a acestei presupuse sinucideri.

— „Presupuse ?” observă colonelul mai mult pentru sine. De ce crezi că un om cu sufletul atît de încărcat, ca cel al lui Iachint Greceanu, nu putea ajunge într-un moment de neatenție, sau chiar voit, în prăpastie ? Ce-i mai oferea viața? Nimic. Nu crezi că sinuciderea era o soluție pentru un om ca el ?

— Ar fi un act de om laș, îi replică reporterul. Iar Greceanu nu era laș. Vă rog sa mă credeți. Il cunosc din liceu.

— Crede-mă că nici la anii mei nu m-am dumirit dacă sinuciderea e un act de lașitate sau de curaj. Aș înclina, totuși, spre prima ipoteză. Mai ales în cazul omului tău. Fără îndoială că nu era un laș. Dar să presupunem că n-a fost nici accident, nici sinucidere, ci omor premeditat. Dar din cîte spui, era singur la volan, în cabină...

— Și totuși a fost omorît, rosti Cernica rar, smulgîndu-și parcă din inimă fiecare cuvînt.

Acuzația nu păru a-l surprinde pe colonel, care stătea ușor aplecat pe masa lui de lucru, cu coatele apropiate, cu pumnii înfipti în puternicele sale maxilare.

— Dumneata îți dai seama ce spui ? rosti colonelul grav, sfredelindu-l pe reporter cu niște ochi mari, cam exofalmici, foarte mobili și pătrunzători.

— Sînt întru totul conștient.

— Voi, reporterii ăștia frenetici, aveți uneori o fantezie excesiv de bogată.

— Nici Dumnezeu nu-i fără cusur, îi replică Cernica pe un ton glumeț.

— Pe ce se bazează, totuși, acuzația dumitale ? Ai găsit vreo urmă, vreun corp delict ?

- Nimic.
- Atunci ?
- In clipa de față nu mă bazez decît pe intuiție.
- Cam puțin pentru a redeschide o anchetă, observă colonelul. Și adăugă malițios : imaginară, ar mai merge.
- Aș vrea, totuși, să-mi încerc pe concret fantezia, insistă Cernica.
- Jocul ar putea fi periculos.
- A început deja să fie periculos, recunosc Cernica. Și poate de aceea mă atrage.
- Ii povesti colonelului și despre ultima sa pățanie, de la „Katanga”. Coman se interesă :
- Zici că sticla aia de sifon n-a zburat întîmplător în direcția capului dumitale ?
- Așa cred.
- Vezi că a doua oară s-ar putea să-și nimerească ținta.
- Voi fi mai prudent.
- In concluzie, hotărî colonelul să încheie întrevederea, ce vrei de la noi ?
- Autorizația de a mă ocupa de acest caz.
- In ce calitate ?
- De reporter.
- Așa ceva îți poate elibera redacția dumitale.
- Dar am nevoie de acces la arhivele unor organe de miliție, judecătorești... Cu redacția mă înțeleg mai lesne.
- Vrei, deci, niște împuterniciri speciale ?
- Cam așa ceva.
- Oficiale ?
- Mă mulțumesc și cu ceva semioficial, îi preciza Cernica. Imi ajung niște dispoziții verbale.
- Nu ești de loc pretențios, făcu Coman în zeflema. Dar nici absurd, adăugă mai mult pentru sine, schimbînd brusc tonul. Da-mi, te rog, un ragaz...

Cel de-al doilea drum, din acea zi, Cernica îl făcu la redacție.

Lerescu, blondul, rotofeiul redactor-șef îl întâmpină vesel :

— Oo ! Avem și noi Maigret-ul nostru.

— Rîzi, îi replică Cernica un pic agasat.

— Ba are să te umfle pe tine rîsul, cînd ai să afli ce te așteaptă aici. Avem o acțiune...

— Bănuiesc, îl întrerupse Cernica nu prea protocolar. Tu ești mereu în „ofensivă”.

— E un defect ?

— Dimpotrivă. O cerință obligatorie la un gazetar care se respectă. Dar să știi că și eu am pornit o acțiune.

— Am aflat cîte ceva.

— De unde ? făcu Cernica surprins.

— Ce gazetar aș fi dacă n-aș afla cu un minut înaintea altora ?

— Ai primit un telefon ?

— S-ar putea.

— Colonelul Coman ?

— Nu i-am reținut bine numele.

— Și ce ți-a spus ?

— Că vrei să le iei pîinea de la gură.

— Să vorbim serios, făcu Cernica brusc. Te-aș ruga să-ți faci astăzi vreme și să stăm de vorbă mai pe îndelete.

— E chiar așa de urgent ?

— Foarte.

— Constat că te-ai antrenat serios în povestea asta.

— Mai serios decît crezi.

— Dacă-i așa, să ne facem timp.

Cînd îi propusese să-l însoțească în proiectata sa călătorie, Cernica scontase să aibă în Văpaie nu numai un util tovarăș de drum, ci și un om cu care să schimbe volanul pe drumurile lungi ale Moldovei. Dar Văpaie, de îndată ce se instalează la cîrma elegantului „Fiat”, nu vru să se mai desprindă de pe scaunul șoferului. Cernica îi zîmbea îngăduitor și se mărginea, doar, să-i atragă din cînd în cînd atenția că are interes să ajungă teafăr la destinație.

— Vi-i frică ? îl iscodi Văpaie.

— Nimic nu mă sperie, dar totul mă înspăimîntă, își plasă Cernica gulma-i preferată. Și aș vrea să-ți mai amintesc că mașina asta m-a costat bani frumoși.

Văpaie încetineea pentru moment goana, pentru ca, după aceea, să apese și mai vîrtos pe accelerator.

— Știi ce-au afișat în mașinile lor șoferii de taxi din Finlanda ? insistă calm Cernica. „Dacă mergi cu patruzeci, ajungi la optzeci ; dacă mergi cu optzeci, sfirșești la patruzeci.”

— E bună ! izbucni în rîs Văpaie, împingînd iarăși în accelerator.

„Cu un șofer ca ăsta nu te plictisești la drum”, își zise Cernica, înregistrînd cu satisfacție exhibițiile la volan ale tînărului. Convins că mașina se afla în mîini bune, se cufundă în propriile-i gînduri. Prima ținta a călătoriei pe care o întreprindea era satul natal al lui Iachint Greceanu. Înainte de a părăsi Bucureștiul, primise și cuvenita aprobare din partea colonelului Coman. Putea, deci, apela la organele locale fără teamă de a fi tratat cu indiferență sau refuz.

Gonea de vreo două ore și mai aveau în față încă tot pe atîta drum. La volan, lui Cernica i se părea că

vremea trece îndeobște mai repede. Dar, ca pasager, drumul lung și monoton îl cam plictisea. Își lasa capul pe spătarul moale și închise ochii. Se simțea obosit. Se culcase târziu, după miezul nopții, iar Văpaie îl trezise devreme, ca să pornească pe răcoare la drum.

— Somn ușor ! îi ură tînărul.

Legănat de mașină, Cernica ațipi curînd. Avu un somn scurt, reconfortant. Sc trezi brusc, lovindu-se cu capul de parbriz.

— Ce s-a întîmplat ? întrebă el speriat.

— Mi-a ieșit de pe laterală unul cu semn de fraier, îl informă Văpaie netulburat.

— Te-aș ruga să fii mai atent, îl invita Cernica pe un ton ceva mai sever.

Inchise iarăși ochii. Dar nu mai reuși să ațipească. Mașina se angajase între timp pe o șosea laterală, străjuită de plopî înalți. Paralel cu șoseaua, șerpuia un riu care se scurgea clipocind spre sud. Peisajul devenise mai pitoresc, stîrnind interesul reporterului. La orizont se zăreau, ca prin ceață, crestele Carpaților. După informațiile pe care le căpătase la București, satul natal al lui Iachint Greceanu era situat în inima munților, într-o istorică trecătoare dintre Moldova și Ardeal. „Fire aspră de muntean”, își zise reporterul, amintindu-și chipul celui care, doar cu cîteva zile în urmă, avusese un sfîrșit atît de tragic.

— La ce vă gîndiți ? îl iscodi Văpaie.

— La multe.

— Gîndurile nu-s bune. Prefer faptele. De pildă, acum mă tentează un fapt concret : să oprim la primul bufet și să mîncăm ceva. Simt un fel de leșin la stomac.

Curînd le apăru în față firma unui motel. Văpaie nu mai așteptă încuviințarea lui Cernica. Stopă la intrare. Sala de mese a motelului era plină de turiști.

Așteptară cam mulțisor pînă ce unul din chelneri se îndură să le ia comanda.

— Au o mare calitate chelnerii ăștia, observă Cernica. Te fac să aștepti răbdător o grămadă de vreme, amăgindu-te cu „Vine, vine !”

Văpaie zîmbi absent, politicos, întreaga atenție fiindu-i absorbită de lista de bucate. În zumzetul care domnea în local se auzi deodată o bufnitură surdă în masă, urmată de explozia puternică a unui glas bărbătesc ;

— Băiatul meu a fost bun, mă ! A fost bun ! Bun ! Voi mi l-ați stricat ! Voi i-ați băut sufletul, nemernicilor !

Văpaie ridică numaidecît capul și adulmecă, ca un ogar, locul scandalului. Glasul furios aparținea unui țăran de vreo șaptezeci de ani, care, după port, părea de la munte. Uscat, cu o față suptă, de suferind, bătrînul trăia mai mult prin glasul său puternic, baritonal, ca și prin ochii negri, care-i ardeau ca niște cărbuni.

„De unde atîta vigoare într-un pumn de om ?” se întrebă și Cernica, urmărind gesturile iuți, amenințătoare ale bătrînului mocan. La aceeași masă se mai aflau doi bărbați : un țăran scund, spătos, cu ceafa groasă, care părea de aceeași vîrstă cu furiosul, dar mult mai bine conservat, precum și un pădurar de vreo treizeci și cinci de ani.

— Măi Toma ! încercă să-l liniștească pe furios țăranul gros în ceafă. Vorbești cu păcat.

— Inghiți-v-ar iadul ! făcu Toma.

— Noi îți înțelegem durerea, interveni împăciuitor și pădurarul.

— Înțelegeți pe dracu ! Voi v-ați bucurat, nemernicilor, de fiecare năpastă care a căzut pe capul băiatului meu.

— Moș Grecene, se arată pădurarul supărat. Nu profita că ești bătrîn și năpăstuit.

— Nu ne da în obraz față cu toată lumea, își arată indignarea și țăranul cu ceafa groasă.

— Voi n-aveți obraz ! le aruncă Toma Greceanu, rididndu-se ostentativ de la masă. Chelner ! strigă el. Ce am de plată aici ? Scoase o tașcă de piele din buzunarul de la piept și aruncă pe masă cîteva hîrtii. Iar voi, li se adresă el celor doi comeseni, voi să nu mai dați ochii cu mine, să nu-mi mai ieșiți în cale, că vă spintec !

Țăranul cu ceafa groasă nu catadicsi să-i mai răspundă, iar pădurarul zîmbi a scuză în jur, simțindu-se obligat să explice :

— Așa-i cînd întrece omul măsura la pahar.

După ce numără banii lăsați de bătrînul furios, chelnerul își aruncă privirea spre masa ocupată de Cernica și Văpaie. Spre uimirea lui, cei doi consumatori spălaseră putina fără nici o explicație.

„Noroc că n-am apucat să-i servesc", își zise clătînînd nemulțumit din cap.

Părăsind în grabă motelul, Cernica și Văpaie se urcară în „Fiat" și porniră în urmărirea bătrînului Greceanu. Li reținuseră bine numele. Bătrînul apucase șoseaua de-a lungul, pășind apăsător, mînat ca de duhuri rele.

— Să fie tatăl celui care s-a prăbușit în prăpastie, la Tinca? făcu Văpaie uitînd de foamea ce-i rodea stomacul.

— Nu-i exclus, îi răspunse Cernica fără a-l scăpa din ochi pe bătrîn.

— Ce-o fi avînd cu ceilalți doi ?

— Socoteli mai vechi.

Era o zi călduroasă și bătrînul Greceanu, îmbrăcat într-un surtuc gros, de lînă, făcut la pîuă și vopsit în cafeniu, se încălzi repede. Iși scoase pălăria de pe capul lui mare, lunguiet, pe care mai fluturau cîteva smocuri de păr alb și se șterse de sudoare cu mîneca surtucului.

— Acum ! îl îndemnă Cernica pe Văpaie.

Acesta ambală motorul și claxona chiar în spatele bătrînului. Speriat, Toma Greceanu se feri din drum. Dar își reveni imediat și le făcu semn să oprească. Văpaie se conformă.

— Oameni buni, li se adresă el. Luați-mă și pe mina pină în oraș. Că, de acolo, oi lua autobuzul să mă ducă acasă.

— De unde ești, taică ? îl iscodi Văpaie.

— Din Măgureni.

„Satul lui Iachint Greceanu", își zise Cernica.

— Urcă, taică, îi deschise Văpaie portiera. Să știi că ai noroc. Noi tot într-acolo mergem.

— Oh, ce pomană v-ați face, își arată bătrînul recunoștința. Și după ce se văzu în mașină, adăugă : Da' ce vint vă mină pe la noi ?

— Sîntem ziașiști și facem un raid prin locurile astea, îi răspunse Cernica.

— Așa, făcu bătrînul. Apoi pe la noi n-avcți ce vedea, că-i un sătuc amărît de munte. Da-n împrejurimi sînt cîteva lucruri : se sapă sonde, se lucrează la pădure, la șosea. Adică n-am rămas, cum se spune, chiar de căruță.

Cernica îl asculta cu interes. Bătrînul vorbea degajat, alegîndu-și cu grijă cuvintele și nu lăsa să i se ghicească durerea înăbușită. Cernica îi cercetă pe îndelete chipul : nasul coroiat și chipul ascuțit, cu obrajii supti, aduceau a pasăre de pradă. Bătrînul sporovăia în șir, fără să se poticnească. Dar noianul de vorbe ascundea dorința de-a fugi de gînduri apăsătoare. Mașina străbătu un platou bogat în vii și livezi, apoi un sat lung, înșirat de-o parte și de alta a șoselei. La capătul satului le apăru pe neașteptate în față poarta masivă a Carpaților. Văpaie se angajă în defileu, etalîndu-și din nou măiestria. Cernica zîmbea satisfăcut, mai mult din colțul gurii. Doar bătrînul nu-și putu reține o exclamație de admirație :

— Bun șofer aveți !

— Un as, îi întări Cernica vorbele.

Defileul era de un pitoresc inedit. Valea îngustă, aflată la o altitudine de 5—600 metri, era înecată în verdeață. Pantele line ale colinelor, acoperite de păduri de fag și brad, alternau cu stînci pleșuve, prăpăstioase. Dar cea mai odihnitoare priveliște o oferea lunca râului, care se strecura în salturi spre podiș.

„Pe frumoase plaiuri a copilărit bietul Iachint Greceanu”, constată reporterul.

— Vă plac locurile noastre? îl iscodi bătrînul Greceanu.

— M-ar tenta să fac un concediu aici.

— Pofțiți, îl îmbie moșneagul. Puteți sta chiar la mine. Am o casă frumoasă și, spre nefericirea mea, pustie.

— N-aveți soție, copii, nepoți ? fu rîndul lui Cernica să-l iscodească.

— Baba mai trăiește. Dar atît.

Amuți brusc. Cernica nu mai insistă. Iși plimbă privirea peste peticele mici de ogor, așa-zisa țarină, pe care locuitorii o smulgeau cu îndîrjire pietrei.

— Puțin pămînt aveți, constata Văpaie.

— Puțin și sărac, îi răspunse bătrînul.

După un cot apărură și primele case ale Măgurenilor. Clădite din lemn, păstrau arhitectura tradițională a caselor moldovenești de munte.

— Unde să te lăsam, tăicuță ? se interesă Văpaie.

— Oleacă mai înainte, pe dreapta, după ce treci de M.A.T.

Atent la indicații, Văpaie opri în dreptul unei porți mari, străjuită de stîlpi groși, încrustați, care sprijineau o streășină din draniță. Casa, dintre cele mai arătoase din sat, avea și un cerdac larg, ascuns după curpeni de viță de vie.

„Vrednic gospodar”, își zise Cernica.

Bătrînul coborî și rămase nehotărît lângă mașină.

— Dacă nu vî-i cu bănat, rosti el timid, n-ați vrea să coborîți oleacă și să-mi cinstiți casa ?

— Să nu deranjăm, se codi Cernica.

— Dacă era vorba de deranj, nu vă pofteam.

Primiră invitația. Săteanul se îndreptă atunci bucuros către poartă și-o deschise Larg.

— Vîrîți mașina în curte, îi sfătui el. Că vine un nebun cu vreo remorcă și vi-o face de n-o mai cunoașteți.

Pășind în curtea curată, pavată cu pietre de râu, Cernica își întări părerea că avea de-a face cu un gospodar bun, ambițios. Le ieși în întâmpinare și bătrîna Greceanu, care începu să se vaite. O găsiseră musafirii nepregătită.

— Așa-mi faci întotdeauna, îi reproșa ea în șoaptă bărbatului. De ce nu mi-ai trimis vorbă ?

— Termină, femeie ! îi scurtă acesta cicăleala. Prinde o găină și fă-ne ceva de mîncare.

Își invită oaspeții în camera din față. Pretutindeni ordine și curățenie. Gazda își lăsă apoi musafirii singuri. „Doar cîteva momente, se scuză el. Am niscaiva treburi gospodărești, care nu suferă amîinare.” Văpaie profită de răgaz și se întinse pe unul din cele două paturi simple, de lemn. Cernica, mai odihnit, cerceta cu vădit interes interiorul casei țărănești. Nu-l atrăgeau cuverturile de pe paturi, țesute la război, și nici covorașele așternute pe podea. Curiozitatea lui era stîrnită de fotografiile de pe pereți, prinse în felurite rame. Mai toate înfățișau același chip, la diferite vîrste: Iachint Greceanu. Nu mai avea nici o îndoială că se afla în casa părintească a acestuia.

— Mulțumit ? îl iscodi Văpaie, care-l urmărise printre gene.

— Pîină acum... da.

— Dar trebușoara astla mă costă. Imi ghiorțăie mațele de foame... Pînă cenătuiește bătrîna găina mi se lungesc urechile pînă la Dunăre.

Dar nu termină bine vorba cînd îl zări în prag pe Toma Greceanu purtînd în mîini două farfurii încărcate cu brînză, slănină afumată, ceapă verde, usturoi, iar subsuoară o pîine mare cît roata carului. Văpaie plescăi de plăcere și-i sări iute în ajutor. Aranjă chiar și masa, dovedind o iscusință de fecior de casă mare. Iar, după ce se așeză la masă, începu să ducă la gură cu atîta rîvnă, îneît Gernica ce întreba dacă va mai rămîne, ceva de îmbucat și pentru el.

— Parcă mi-a mai venit inima la loc, făcu Văpaie cînd își simți foamea oarecum potolită.

Pe ușă își făcu apariția și stăpîna casei, care purta, cu fața toată numai un zâmbet, o tavă cu trei pahare și o sticlă cu vin. Cu aceeași discreție, bătrîna dispăru pe ușă, lăsînd pe cei trei bărbați să gustie, în tihnă, un pahar de vin.

Sticla se goli repede, iar atmosfera deveni mai caldă, mai intimă. Bătrînul Greceanu, fire iscoditoare, nu se lăsă pînă nu află de unde erau și ce hram purtau oaspeții săi.

Fu apoi rîndul oaspeților sa-l descoase pe bătrîn.

— Noi, gazetarii, avem o deformare profesională, se scuză Cernica. Punem mereu întrebări și cu rost, și fără rost. Își ridică apoi ochii asupra uneia din ramele de pe perete, care încadra o fotografie a lui Iachint Greceanu. Feciorul dumitale ?

— A fost, făcu bătrînul abia stăpînindu-și un oftat. Și cum ținea paharul cu vin în mînă, lăsă să se scurgă pe dușumea cîteva picături. Ieri i-am făcut parastasul de nouă zile.

— Tînăr ? insistă Cernica.

— Pentru mine era tot copil. Cu toate că a sărit de patruzeci de ani.

— A avut vreo boală mai grea ?

— O boală avea el... la cap. Pentru că de avea minte, nu făcea una ca asta.

Bătrînul tăcu, sorbi cîteva picături de vin, după care își continuă destăinuirile !

— Era un băiat tare bun. Singurul meu copil. Și în el mi-am pus toană nădejdea. Era deștept foc. Nici la școala primară, nici la liceu, n-a suferit să i-o ia altul înainte. De aceea am făcut cum am putut și l-am dat mai departe. Ca să-l dau la liceu, a trebuit să-mi vînd boii. Școala era pe-atunci scumpă... S-a dus bietul băiat singur la examenul de admitere, împreună cu o secătură de aici, din sat, Niță Zainea, care avea un băiat de-o seamă cu al meu. Învățătorul mi-a zis : „Măi omule ! Copilul tău e foarte bun. Dar să știi că nu-i nădejde să intre la liceu. Acolo vin copii de la oraș mult mai bine pregătiți, preparați chiar de profesorii cu care dau examenul, apoi vin «feciorii de bani gata», care au proptele mari și locul asigurat. Pe cînd al tău ? Un copil de țărani amărîți, la care nu se uită nimeni. Eu zic să-l ții acasă și să nu-ți mai vinzi boii de pomană". Da' eu știam ce poate băiatul meu și l-am trimis fără să țin seamă de sfatul cuiva. Și nu m-am înșelat, tovarășe, cum îți spune ?

— Cernica, îl ajută reporterul.

— Așa, tovarășe Cernica. S-a dus și a dat examen. Cînd s-a dat rezultatul, nimănui nu i-a venit a crede : era în capul listei, cu media zece. Pe la coada listei era trecut și băiatul lui Niță Zainea. Ăsta îl cunoștea pe un mare politician, care i-a dat scrisoare de recomandție către directorul liceului. Ca, dacă era după merit, nici pentru minat oile la strungă nu era bun. Da' uite așa-și fac loc unii în viață. Dau cu coatele în dreapta și-n stînga, înlătură pe alții mai buni, ca să iasă ca păduchii, în frunte. Văpaie urmărea și el atent spusele bătrînului. Să nu credeți

ca-mi pare rău, continuă Toma Greceanu, că băiatul lui Niță Zainea s-a ajuns. Din parte-mi, poate să fie și ministru. Laudă lui. Dar mă doare în suflet că s-a purtat cîinește cu al meu.

— Ce i-a făcut ? sări Văpaie de la locul lui.

— Ce să mai discutăm ! făcu bătrînul scîrbit.

Intoarse capul spre ușă. Apăruse stăpîna casei cu găina friptă. Impărțirea cărnii se făcu în tăcere, cu o anumită solemnitate. Așteptată la început cu nerăbdare, friptura parcă nu mai avea acum aceeași căutare. Umbra celui îngropat cu nouă zile în urmă, sub frasinul din cimitirul sătesc, se strecurase între ei, răscolind dureri vechi și noi.

— Polțiți ! Luați ! îi îndemnă bătrîna Greceanu, intrigată de lipsa de interes cu care era întîmpinată găina friptă de ea cu atîta strădanie.

Dar cei trei bărbați mîncău de parcă nu duceau la gurile lor. Dezolată, femeia ridică din umeri, își șterse mîinile de șorț și ieși mai mult cu spatele. Cînd ajunse în prag, auzi porunca aspră a bărbatului :

— Mai adă niște vin.

— Indată, făcu ea supusă.

Și reveni cît ai bate din palme cu o nouă sticlă de vin, pe care o șterse din mers cu poala șorțului. Așeză sticla pe masă și se retrase, discret, mai mult în vîrfurile picioarelor, scoțînd de undeva, din străfundul inimii, un oftat adînc.

Ridicînd paharul în amintirea celui dispărut, Cernica rosti grav :

— Să-i fie țărîna ușoară !

— Dumnezeu să-l ierte, îi răspunse bătrînul. Că noi l-am iertat, cu toate că ne-a adus atîta suferință.

— Cum a murit ? îi răscoli Văpaie durerea.

— Nu știu, domnule, nimic precis. Zice-se că s-ar fi aruncat singur, cu mașina, în prăpastie. Da' eu nu pot crede una ca asta. Noi sîntem un neam de

oameni sănătoși la minte. Nu mutăm un pai de ici-colo fără să socotim mai întâi cu ce mână-l luăm, unde-l punem și cum să-l punem ca să stea mai bine. D-apoi să te arunci așa, fără nici o judecată, cu mașina în prăpastie ? Nu pricep și n-am să pricep niciodată. Oricât ar încerca să-mi dovedească unii prin vorbe, iar alții prin acte. Știți ce mi-a spus netrebnicul acela de Zainea ? „Nea Toma, mi-a zis. Poate-i mai bine că a sfârșit-o așa și nu altfel.“ Auzi la el : „Altfel“. Imi venea să-i trăsnesc una, cât e el de mare șef pe acolo.

— Se referă la „Inger“ ? îi strecură Văpaie lui Cernica.

Acesta îi confirmă.

— Toată viața a trăit numai în umbra băiatului meu, continuă bătrînul Greceanu. A stat lipit de el ca vîscul : și la școala primară, și la liceu, și la facultate. De la al meu copia la teze și la extemporale, al meu îi făcea felurite hărți și desene. Și uite răsplata. „Mai bine că a sfârșit -o așa !“ Păi să nu-i strivești capul ca la o năpîrcă ?

— Cum de-a ajuns șofer ? sc interesează Cernica.

Bătrînul întoarse o privire aspră, necruțătoare spre cel care îndrăznise să pună asemenea întrebare.

— Șofer ? răcni el. Minciună ! Băiatul meu era inginer ! Cel mai bun inginer ! Pe cel care va spune că a fost șofer, să-l scuipați între ochi. E o minciună scornită de dușmanii lui și-ai mei.

Cernica și Văpaie participau sincer la durerea nefericitului părinte. Atrasă de glasul ridicat al bărbatului, bătrîna Greceanu furișă o privire scurtă prin crăpătura ușii.

— Ce vrei ? o apostrofă bărbatul cu o asprime nemeritată.

— Nu mai poftiți nimic ?

— Să ne lași în pace. Asta poftim.

Bătrîna ridică resemnată din umeri și plecă slobozind același oftat izvorît din adîncul inimii.

— Intr-o zi, continuă bătrînul pe un ton mai scăzut, poate o să se facă lumină și-n povestea asta de neînțelese pentru o minte ca a mea. Nu mai am putere, oameni buni. Nu mai sînt tînăr. Altfel mă apucam singur să-i caut pe vinovați. Da' tot nu închid ochii pînă nu le-o plătesc.

Cernica-i făcu un semn discret lui Văpaie. Acesta înțelese și, căutînd un pretext oarecare, părăsi încăperea.

Capitolul VIII

VĂPAIE NIMEREȘTE IARĂȘI LA AREST

După ce se învîrți un timp prin curtea lui Toma Greceanu, vîrîndu-și nasul peste tot, Văpaie hotărî să iasă în drum. Se însera și oamenii începură să se adune pe la case. Apariția mașinii cu număr de București nu rămăsese neobservată. Din pragul porților, ori de după perdelele de la ferestre, sătenii îndreptau priviri cercetătoare spre casa lui Toma Greceanu. Prezența celor doi străini, la numai cîteva zile de la înmormîntarea lui Iachint Greceanu, era pusă în legătură cu dispariția atît de neobișnuită dintre cei vii a fiului lui Toma Greceanu.

— Or fi de la miliție, cumătră ? auzi Văpaie pe o bătrînă adresîndu-sc vecinei sale.

— Poate chiar de la securitate, își dădu cu părerea cea întrebată.

— Se vede treaba că nu-i lucru curat, conchise prima cumătră.

Văpaie zîmbi în sine și trecu mai departe, cu nasul în vînt. Se opri în dreptul bufetului sătesc, de unde răzbătea un zumzet neîntrept de voci. Își propuse să facă o incursiune prin local, unde spera să mai afle cîte ceva. Incăperea mică a bufetului era ticsită de oameni. Cei mai mulți erau tăietori de lemne, care-și încheiau ziua de lucru la o țuică. Vînzătorul, un zdrahon de vreo patruzeci de ani, îl întîmpină pe Văpaie cu zîmbet larg, profesional :

— Cu ce vă servim ?

— Un coniac, îi aruncă Văpaie comanda, privind semeț la cei din jur.

Și avea de se să fie mîndru. Băutura cerută de el nu era consumată obișnuit într-un asemenea local. Sătenii comandau de regulă o țuică, o bere, sau vin. Vînzătorul trebui să destupe anume pentru Văpaie o sticlă de coniac.

— Mic sau mare ?

— Mare ! făcu Văpaie, aruncînd ostentativ pe tejghea o hîrtie de-o sută de lei.

— Ia uite la el cum se umflă în pene, se auzi un glas din spate.

— Capra cît îi de rîioasă, ține coada bîrligată, i se alătură alt glas bărbătesc, în care Văpaie ghici dușmănie.

Ofensat, strînse din fălci, sorbi o înghițitură bună de coniac, apoi se întoarse încet, ca un urs, spre masa celor care flecăreau pe socoteala lui. Spre surprinderea sa, pe unul dintre ei îl recunoscuse. Era pădurarul întîlnit la motel.

Văpaie întrebă pe un ton sec, provocator ;

— Supără pe cineva prezența mea ?

— Lăsați-i în plata Domnului, îi șopti vînzătorul. Sînt oleacă afumați și nu prea știu ce vorbesc.

— Incă un coniac, porunci Văpaie vînzătorului, neluîndu-i în seamă povața.

Cu paharul plin, se desprinsese de lîngă tejghea și

păși rar, apăsător spre masa pădurarului. În local se făcu brusc tăcere. Fiecare consumator presimțea că va asista curînd la ceva mai deosebit. Era limpede pentru toți că pădurarul căutase gîlceavă. Se întrebau doar cum va reacționa celălalt. Văpaie se opri lîngă masa pădurarului și-i întinse paharul cu coniac.

— Bea ! îți porunci el.

— Să beau ? făcu acesta surprins. I-auziți, fraților, cine-mi dă de băut ? Se aplecă apoi asupra paharului, privi cu dispreț la conținut și scuipă. Acum bea tu, îți porunci la rîndu-i lui Văpaie.

Un hohot de rîs însoți gestul pădurarului. Văpaie așteptă să se potolească un pic spiritele și-n clipa cînd simți toți ochi îndreptați spre el, aruncă conținutul paharului drept în nasul pădurarului. Efectul, scontat de altfel, fu o izbucnire nestăvilită de rîsete. Numai Văpaie nu schiță nici un zîmbet. Pîndea.

Pentru că pădurarul nu era singur la masă. Mai avea un tovarăș, în privirile căruia se zăreau lucirile mîniei. Iar în spate, și vînzătorul se pregătea să sară asupra lui Văpaie.

„Treii”, își zise ei. Așteptă întîi reacția pădurarului, care-și ștergea ochii orbiți de coniac. Iar cînd își simți privirea mai limpede, sări în picioare, împins ca de un resort, și-și repezi pumnul mare, greu spre chipul rotund al lui Văpaie. Dar în loc să-l vadă pe acesta azvîrlit cît colo de năprasnică lovitură, consumatorii asistară la un final cu totul neașteptat. Prin- zînd din zbor brațul pădurarului cu o reușită mișcare de jiu-jiț, Văpaie își aruncă adversarul tocmai în celălalt capăt al încăperii. Un icnet scurt și agresivul pădurar rămase inert, cu capul proptit între picioarele unei mese.

— L-ai omorît, borfașule ! sări al doilea adversar. Ai să mi-o plătești chiar acum.

În mîna acestuia lucea lama de oțel a unui cuțit vîntoresc.

— Astîmpără-te, măi Gheorghe ! îi strigă careva. Intri de pomană la pușcărie.

Orbit de mînie, Gheorghe nu mai auzea. Cu ochii injectați, își pregătea lovitura decisivă. Văpaie, dezarmat în fața acestui atac, se dădu înapoi pînă simți marginea tejghelei, de care se rezema cu spatele. Dar în aceeași clipă simți brațul gros al vînzătorului încolăcindu-i-se pe după gît. Situația tînărului părea disperată. Pe chipul celui care ataca cu cuțitul în mîna apăru un rînjete de triumf.

— Așa, Nicule ! Ține-l bine, să-i luăm oleacă de sînge.

Se și repezi spre tejghea, scoțînd un urlet sălbatic. Văpaie, cu o simplă apăsare între metacarpurile mîinii care-l încolăcise, slăbi strînsoarea din jurul gîtului și se săltă în mîini, pe tejghea, lovind cu capul în bărbia vînzătorului. Amețit, acesta se clătină pe picioare și nu mai îndrăzni să-l atace. Cu același salt, Văpaie opri și năvala celui alt adversar. Talpa groasă a pantofului stîng îi servi drept scut împotriva cuțitului, iar cu celălalt picior îl izbi pe atacant în plin obraz. Un murmur de admirație se răspîndi în tot localul.

— Știe carte ! rosti careva.

Văpaie trecu imediat la contraatac. Smulse cuțitul din mîinile celui mai periculos adversar și-l culcă apoi pe acesta cu o directă în bărbie. Între timp își revenise și pădurarul, care, orb de furie, se aruncă din nou asupra lui Văpaie. Era însă pentru toți limpede că în fața unui asemenea adversar, cum era tînărul, doar forța brutală a pădurarului nu ajungea. De aceea nici nu-i miră cînd îl văzură din nou pe acesta încovrigat la podea, în urma cunoscutei lovituri de picior în plex a lui Văpaie, la care acesta recurgea numai cînd avea mîinile ocupate. Stîrnit de

izbitura de cap primită în bărbie, vânzătorul pusese mîna pe o halbă, ochind scăfîrlia lui Văpaie. Cînd se văzu însă singur pe cîmpul de luptă, se sperie și lăsă halba jos. Dar Văpaie nu-i primi armistițiul. Făcu un salt iute peste tejghea și-l înhață de guler.

— Pe tine cum te cheamă, pușorule ! îl întrebă el, strîngîndu-l zdravăn de gulerul cămășii.

— Ghiță, domnule, rosti vânzătorul cu glasul sugrumat.

— Ghiță și mai cum ?

— Ghiță Zainea.

— Aaa ! făcu Văpaie dumirit. Ești tot o odraslă de-a lui Niță Zainea.

— Da, domnule, îi răspunse vânzătorul grăbit, sperînd că accasta-i va aduce scăparea.

— Și frate cu domnul inginer Șerban Zainea ?

— Da, domnule, făcu vânzătorul, încercînd să-și clibereze gîtul.

Văpaie îl strîngea cu și mai multă înverșunare, continuînd interogatoriul :

— Iertați-mă, domnule, dar m-i frate, arăta el spre pădurar.

— Și celălalt ?

— Văr.

— Atunci, ia loc și tu în sînul familiei, rosti Văpaie, trimițîndu-i un pumn năprasnic în falcă.

Mătăhălosul vânzător căzu inert, de-a curmezișul tejghelei, de unde Văpaie îl azvîrli jos, ca pe un butuc găunos. În aceeași clipă năvăli în prăvălie nevasta vânzătorului. Se aruncă disperată asupra bărbatului ei scoțînd țipete înfiorătoare.

— Mi l-a omorît ! Mi l-a omorît, oameni buni ! implora ea pe ceilalți consumatori. Miliția ! Chemați miliția !

— Ce s-a întîmplat ? își făcu apariția șeful de post, care fusese adus, de fapt, de nevasta vânzătorului.

— Uitați-vă, tovarășe milițian ! continuă ea să se vaiete. Nici nu mai răsuflă.

Om așezat și cu experiență, milițianul constată dintr-o ochire că situația nu era prea gravă.

— Strophește-l cu apă și-și revine, o sfătuiește el pe femeie. Apoi învăluie încăperea într-o singură privire, oprindu-și ochii asupra lui Văpaie. Dumneata ai făcut trebușoara aceasta ?

Cu mâinile vîrîte ostentativ în buzunare, acesta îi răspunde cu nepăsare :

— Eu.

— Singur ? se interesează în continuare milițianul privind, nu fără oarecare admirație, la cele trei matahale de bărbați care începură să-și revină în simțiri.

— Eu și cu mine, îi răspunde Văpaie în zeflema.

— Bravo, îi scăpă milițianului fără voie. Dar cu cuțitul acela de la brîu, ce-i ?

— L-am smuls din mâinile amicului, arată Văpaie spre vărul Zăineștilor.

— Dă-mi-l, te rog.

— Poftim.

— E cuțitul lui Gheorghe, constată milițianul după o scurtă cercetare. Și cum ai să justifici dumneata trebușoara asta ? îl întreabă în continuare pe Văpaie, arătînd mesele și scaunele răsturnate, sticlele și paharele sparte, băutura împrăștiată pe tejghea și pe dușumele.

— Am fost în legitimă apărare, îi răspunde tînărul. Cei de față pot să confirme. Am fost provocat, insultat și atacat.

— Minte, tovarășe milițian, sări nevasta vînzătorului cu gura. A venit aici trimis de Greceni, ca să caute gîlceavă.

— Asta-i altă poveste, o repezi milițianul. Moș Gavrilă, se adresează el unui consumator, cine a început ?

— Ca să fim drepți, rosti moșneagul rar, străinul ăsta a intrat aici cuminte. Da' știu eu ce i s-o fi părut lui Vasile ? arată bătrînul spre pădurar. Ce nu i-o fi convenit ?

— Inchideți clanța, moșule, se auzi glasul celui învinuit, care se ridicase amețit de jos. Iar pe dumneavoastră, tovarășe șef, vă rog să-l luați pe acest vagabond și să-l duceți la post. O să stabilim acolo cine-i de vină.

— Nu știam că șeful postului de miliție e subordonat unui pădurar, observă Văpaie ironic.

— Dumneata să vorbești cînd te întreb, se răsti la el milițianul. Dă-mi, te rog, buletinul.

— Nu-i la mine. E la mașină. Dacă vreți, mergem acolo și vi-l arăt.

— Dumneata mergi deocamdată la postul de miliție și cu buletinul vedem noi ce facem.

— Cum doriți, făcu Văpaie supus.

Șeful de post îi împinse afară din local pe cei doi frați Zainea ca și pe vărul lor, Gheorghe, făcîndu-i semn și lui Văpaie să-l urmeze. Acesta dădu cu tifla nevestei vînzătorului și, salutînd politicos întreaga asistență, păși țăntoș spre ieșire.

— Afurisit mai e ! rosti pe urma lui moș Gavrilă.

Ajuns în stradă, șeful de post își chemă, printr-un fluierat prelung, ajutorul. Cel de-al doilea milițian, care patrula pe bicicletă, se prezintă îndată la datorie. Peste sat se lăsase între timp noaptea, iar prin ferestre răzbateau sclipirile vioaie ale becurilor electrice.

— Dumneata du-i pe ăștia trei la post, se adresă șeful ajutorului său. Eu vin din urmă cu tovarășul din București.

Pădurarul protestă.

— Gura ! îi ordonă ajutorul șefului de post. Nu-ți ajunge cît ai încasat de la el ? După ce că tulburați liniștea publică, tot voi cu gura mare ?

Încăierarea de la bufet făcuse între timp înconjurul satului și oamenii ieșiseră buluc pe la porți, dornici de amănunte. Nevasta lui Toma Greceanu aflase și ea din vecini despre necrezuta întâmplare și se grăbi s-o aducă la cunoștința celor doi bărbați care mai adăstau la masă, în jurul celei de-a patra sau poate a cincea sticle de vin. Bătrînul Greceanu ascultă cu vădită mulțumire relatarea nevestei. Cernica, în schimb, se arată nepăsător și de loc surprins de noua ispravă a lui Văpaie. Doar în clipa cînd ușa fu dată de perete și-n încăpere își făcu apariția eroul serii, însoțit de șeful postului de miliție, ridică ochii cu oarecare surprindere.

— Să trăiți ! salută politicoș șeful de post.

Bătrînul Greceanu se ridică imediat și-i oferi un loc la masă. Șeful de post refuză și se adresează lui Cernica :

— Tovarășul acesta e cu dumneavoastră ? arată el spre Văpaie. Cernica îi confirmă. Și cu ce ocazie ați venit pe la noi?

— Facem o anchetă socială, îi preciză gazetarul le-gitimîndu-se.

— Dumneavoastră sînteți în regulă. Dar dumnealui e în culpă, arată milițianul spre Văpaie.

— În ce sens ?

— A tulburat liniștea publică, a provocat contuziuni unor cetățeni din comună, a produs stricăciuni într-un local public...

— Dacă așa stau lucrurile, faceți-vă datoria, îi răspunse netulburat Cernica. Atît șeful de post cît și bătrînii Greceanu se arătară surprinși de nepăsarea reporterului. Numai Văpaie îi zîmbea complice. Dar aș vrea să precizez, continuă reporterul, că din informațiile pe care le dețin, tovarășul meu n-a făcut altceva decît să se apere.

— Asta rămîne să stabilim noi, făcu țeapăn șeful de post.

— E dreptul dumneavoastră.
— Tovarășul o să mă urmeze.
— Faceți cum considerați că-i mai bine, încuviința Cernica.

Șeful de post salută și-l invită pe Văpaie să vină cu el. Iar când ajunse în prag, fu reținut de vocea lui Cernica :

— V-aș ruga, totuși, ca formalitățile să nu dureze prea mult. Mîine dimineață trebuie să pornim mai departe.

Milițianul își țuguie nemulțumit buzele.

— Să vedem.

Bătrînii Greceanu îl condamnau în sinea lor pe reporter că nu luase cu mai multă tragere de inimă apărarea lui Văpaie, Dai pe acesta îl interesa în acele clipe cu totul altceva ; aprinderea focului care mocnea de altfel în sat. Și anume dușmănia dintre Zăinești și Greceni. Zăineștii păreau un neam mai viguros, mai bine reprezentat pe linie bărbătească. Pe cînd Grecenii erau pe cale de stingere. Toma Greceanu nu avusese decît două surori, iar unicul său fiu zăcea, de nouă zile, sub frasinul din cimitir. Moartea fiului însemna, în fapt, dispariția neamului.

Dușmănia dintre cele două familii se transmisese din generație în generație. Avuseseră loc între ele bătăi, înjunghieri, procese, necinstiri de fete. Iar bătrînul Greceanu se părea că le avea înscrise la activ pe toate. Bineînțeles, în tinerețe. După ce devenise gospodar la casa lui, se potolise. Dar spiritul vendetei fusese preluat, după cîte se vedea, de noile generații.

— Al meu era iute la mînie, se mîndrea Toma Greceanu. Pe cînd al lui Niță Zăinea era moale ca o balegă. Ii săruta picioarele băiatului meu, numai ca să-l îngăduie lingă el.

Din relatările bătrînului, Cernica mai reținuse un fapt : o idilă neîmplinită dintre liceanul Iachint

Greceanu și o fată a Zăineștilor.

— I-am hotărât că, dacă-l mai văd cu stîrpitura aia, îl alung de acasă.

— Și el ce-a făcut ?

— Unui băiat îi trece mai repede decît unei fete. Erau și foarte tineri. Dar ea nu l-a uitat nici azi, mai adaugă bătrînul cu vădită satisfacție. La înmormîntare plîngea de se scutura rochița de pe ea.

Moartea lui Iachint Greceanu reaprinsese, deci, vechile dușmăanii și împărțise satul în două tabere. Încăierarea de la bufet, unde Văpaie își etalase calitățile de „mardeiaș", nu fusese decît o răbufnire a acestei înverșunări. Zăineștii, cărora li se transmiteau toate insultele și acuzațiile venite din tabăra Grecenilor, abia așteptau un prilej de răzbunare. Și cum Toma Greceanu fusese reținut în casă de Cernica, Zăineștii se aruncaseră asupra lui Văpaie, omul găzduit de Greceni, venit în sat cu o misiune cam suspectă. Pentru Cernica, deci, cauza conflictului de la bufet era clară.

— Chiar aveți de gînd să-l lăsați la post ? se interesă bătrînul Greceanu.

— N-are ce să-i strice o noapte de arest, făcu reporterul sever. Pe unde mă duc, numai pozne îmi face.

— De data aceasta n-a greșit.

— Din punctul dumneavoastră de vedere, îi zîmbi Cernica bonom, ridicîndu-se de la masă. Mă duc totuși să văd ce face.

Capitolul IX
DIN NOU LA DRUM

Dimineața le fusese rezervată o surpriză nu tocmai plăcută. Nici n-apucaseră să deschidă bine ochii, când auziseră bătaii insistente în ușă. Era stăpînul casei, care le strigase de după ușă, cu un glas plin de îngrijorare.

— Veniți oleacă afară să vă uitați la mașină.

Săriseră ca fripți din pat și ieșiseră în fugă, așa cum erau, în pijamale subțiri de vară. Elegantul lor „Fiat” li se înfățișase, de la prima ochire, într-o stare jalnică ; toate roțile erau pe geantă.

— Canaliile ! izbucnise Cernica furios. Ni le-au spart.

— Dar cînd naiba au făcut-o ? se tînguisse gazda. Eu am somn ușor și n-am auzit nimic... Nici ciinele n-a lătrat.

— Cum vrei să latre, se auzise din fundul curții glasul supărat al stăpînei casei. I-au dat săpun amestecat cu cîlți.

— Bine că nu vi l-au otrăvit, făcuse reporterul mai resemnat.

Presupuneau că făptașii fuseseră Zăineștii. Se răzbunaseră, în chip primitiv, pentru tot ce pătimiseră în ajun.

— Suflecă-ți, băiete, mînecele și apucă-te de treabă, îl îndemnase Cernica pe Văpaie. Pune camerele de rezervă și să vedem ce se mai poate face cu cele sparte. Teamă mi-i că le-au ciuruit în așa fel, încît să avem de lucru toată ziua.

— Cu ce le-or fi spart ? se arătase consternată stăpîna cast..

— Cu vreo sulă de cizmărie, presupusese Toma Greceanu fierbînd de mînie. Ticăloșii ăștia nu știu de rușine.

— La prînz să fii gata, îl avertizase Cernica pe Văpaie. Tu ai făcut-o, tu s-o tragi.

Incins de acest atac lipsit de loialitate, Văpaie îngenunchease în fața primei roți și începuse lucrul

migălos, anevoios și monoton. Era așa de cătrănit, încît refuzase și micul dejun. Cu chiu cu vai primise din mîna stăpînei casei cîteva îmbucături fără a se întrerupe din lucru.

Cernica, în schimb, se ospătase pe îndelete, iar după ce sfîrșise, își propusese să dea o raită prin sat. Ținuse, înainte de orice, să facă o vizită fostului învățător al lui Iachint Greceanu.

Pe bătrînul dascăl îl găsisese robotind la cei cîtiva stupi de albine instalați în fundul grădinii, chiar la poalele muntelui.

Aflînd despre ce-i vorba, învățătorul îl invitase apoi pe Cernica în casă, unde-i oferise miere proaspătă și apă rece de izvor.

— Iachint Greceanu a fost un element excepțional, își caracterizase bătrînul dascăl fostul elev. Inteligent, memorie foarte bună, sîrguincios și ambițios. Pe deasupra, un caracter frumos : cinstit, corect, cavalier cu fetele și cu cei mai slabi ca el. Era însă colțos și colțuros. Pe cînd Zainea era un băiețel frumușel, dar atît. Stătea cuminte la ore, în recreație se ferea de bătaii și încăierări... Un fel de buruiună pe lîngă care trec vitele fără s-o mănînce, fiindcă n-are nici gust și nici miros. Niciodată n-am reușit să mă apropiu de sufletul acestui copil. Era cuminte și ordonat ca o fetiță, dar caracter frumos nu cred că avea. Ori n-am reușit cu să-l descopăr. Avea o fire slabă și ascunsă, își cumpăra liniștea cu bomboane, pachetele cu mîncare, nasturi... Stătea mai cu seamă sub aripa lui Greceanu, care era un bătauș incorigibil. Dar nu se bătea din răutate. Il întrebam uneori : „De ce te bați, măi Grecene ?” Iar el îmi răspundea : „Nu mă bat, dom' învățător. Mă lupt.” Ceea ce-i cu totul altceva. Pe cînd Zainea n-avea curaj să se ia la luptă. Stătea la pîndă și puneă cîte-o piedică pe ascuns.

„Nu știi ce mă face să cred că și acum

procedează la fel”, își zisese Cernica, în timp ce stătea tolănit pe pernele mașinii și-și rememora convorbirea cu bătrînul învățător.

Văpaie schimbase între timp șlagărul italian cu ultimul succes al muzicii ușoare românești.

„Ce-i pasă lui, îl invidia Cernica. Acu-i vesel, acu' se bate, acu' se plînge că i-e foame. Iar cînd se culcă, se cufundă într-un somn fără vise.”

Veșnic preocupat, veșnic muncit de felurite gînduri, de noi proiecte, reporterul avea alt somn, mai zbuciumat. Iar pe lîngă toate acestea se mai angajase și-ntr-o acțiune care-i răpea timp, bani, energie. „Cazul se anunță totuși interesant”, constată Cernica în sine. Văpaie, care-i arunca cîte-o privire prin oglinda de la parbriz, zîmbea cu discreție. Deși numai de rîs nu trebuia sâ-i ardă. Fiindcă Zăineștii făcuseră în cursul nopții o treabă gospodărească : ciuruiseră în asemenea hal pneurile, încît orice strădanie de a le mai repara fusese sortită eșecului. Văpaie conducea totuși atent, cu frica-n sîn. Nu mai avea nici o cameră de rezervă. Iar dacă ar avea ghinionul să se producă o explozie, ar rămîne cu mașina-n drum.

Cernica privea îngrijorat prin geamul panoramic al automobilului. Se consola, totuși, cu rezultatele mai mult decît satisfăcătoare ale investigațiilor făcute în Măgureni. Avea în tașcă fotocopii după corespondența lui Iachint Greceanu găsită în casa părintească, ca și după albumul de fotografii. Cînd cercetase albumul, constatase că aproape în fiecare imagine, alături de Iachint Greceanu, apărea și chipul frumos, zîmbitor al lui Șerban Zainea. Cele mai multe fotografii erau din anii liceului și ai facultății. În două imagini înlîlnise și căpșorul de păpușă al doamnei Zainea. Una era și datată : „15 octombrie 1945”. Lia, cu peste douăzeci de ani mai tînără, apărea de-o frumusețe tulburătoare. După

felul cum îl privea pe Greceanu, dovedea cochetărie și rafinament. Spre deosebire de ea, Iachint se arăta sincer și iremediabil îndrăgostit. Alături de ei, Șerban Zainea stătea rece și indiferent, ca un bust de marmură.

Pe șoseaua proaspăt asfaltată, Văpaie conducea cu precauție. Dar, vorba ceea : „De ce te temi, de aia nu scapi". În timp ce străbăteau o așezare de deal, înconjurată de vii și livezi, o potcoavă le făcu pocinogul. O explozie puternică și volanul se smuci brusc în mâinile lui Văpaie. Cu chiu, cu vai reuși să oprească mașina pe muchia șanțului. Puse apoi frâna de mână și sări jos. Mașina zăcea iarăși pe geantă. În jurul ei se formă un cerc de curioși. În apropiere se afla dispensarul sătesc. Medicul, în lipsă de pacienți, stătea în poartă, cercetînd cu ochi de cunoscător accidentul. Era un bărbat trecut de patruzeci de ani, înalt, cu o siluetă suplă, de chirurg. Se apropia și-și oferi serviciile.

— Am și eu un „Fiat“, se mîndri acesta.

Confreria automobilistică începu să-și spună cuvîntul. Cei doi călători fură poftiți apoi într-una din acele locuințe de intelectuali rurali în care bunăstarea se simțea din pragul ușii. Stăpîna casei era plecată la băi, dar în cămară se aflau bucate ce puteau sătura oricînd niște guri flămînde. Providența scosese în calea celor doi drumeți nu numai o gazdă dintre cele mai agreabile, ci și un fost coleg de liceu al lui Greceanu și, firește, ai lui Zainea.

— Dacă v-aș fi căutat anume, probabil că nu v-aș fi găsit, făcu reporterul vesel.

— L-ați cunoscut ? se interesă la rîndu-i medicul.

— Și pe dumneavoastră vă cunosc.

— De unde ?

— Tot din liceu.

Stabiliră, cu vădită bucurie, colegialitatea care-i

lega.

— Pe Greceanu, însă, ținuu să precizeze Cernica, l-am reîntîlnit în niște împrejurări tragice.

Medicul asculta cu interes. Nefericita soartă a fostului său coleg îl afecta. Impărțise cu Greceanu opt ani de internat.

— Am mai auzit eu cîte ceva despre el, dar niciodată nu mi-am putut explica ce s-a întîmplat cu băiatul ăsta, făcu medicul consternat. Era, categoric, cel mai bun dintre noi. Prieten și coleg desăvârșit. Ne scotea din încurcături, ne trimitea fițuici la teze, lăsa pe alții să copieze după el. La umbra lui creșteau mulți paraziți. Avea o slăbiciune aparte pentru un consătean de-al lui, Șerban Zainea. Am auzit că a ajuns nu știu ce mare inginer-șef. Cernica îi confirmă. Pe atunci era un neisprăvit, continuă medicul. Dar avea și el ceva : trecere la fete. Școlărițele erau topite după el. Il asaltau cu fel de fel de scrisorele, îi trimiteau poezii, pe care le citeam cu glas tare în fața întregii clase. Măgarul de Zainea era măgulit că strălucea și el prin ceva. Dar treaba asta îl supăra cumplit pe Greceanu. Dacă nu încetam imediat lectura sau nu-i înmînam scrisorica, ne și pocnea. Era un tip incomod : impulsiv, certăreț, orgolios, veșnic revoltat... Abia acum îmi dau seama că revolta lui pornea din niște trăsături frumoase de caracter: avea un cult medieval pentru femei.

— Tocmai acest cult se pare că i-a dăunat cel mai mult în viață, observă Cernica.

— S-ar putea, făcu fostul coleg. Pe una din „suferințele” lui am cunoscut-o și eu. Se numea Lia Daniel. I-a suflat-o mai tîrziu Zainea.

Văpaie se întrerupse din mîncat, iscodind cu privirea cînd pe medic, cînd pe reporter. Iși reluă însă îndeletnicirea preferată, considerînd-o mai folositoare decît răscolirea unor vechi amintiri.

— Ce avea iarăși Greceanu frumos, continuă

medicul, era solidaritatea colegială care mergea uneori pînă la sacrificiu. Imi amintesc că într-o seară, după ce s-a stins lumina în dormitor, ne-am trezit cu pedagogul de serviciu. Cu o falcă în cer și cu una în pămînt, căuta un elev care a fost fără învoire în oraș. Nu era prima noastră abatere de această natură. De data asta, însă, elevul în culpă a avut ghinionul ca, în clipa cînd a sărit gardul în grădina directorului, să-l simtă Nero, un dulău mare cît un vițel, căruia i se dădea noaptea drumul din lanț... A ieșit hărmălaie ! Straturile de flori din grădina au fost făcute varză, una din pietrele aruncate în dulău a nimerit chiar în geamul de la camera de dormit a directorului, iar un hartan din cracul drept al pantalonilor ghinionistului elev a rămas între dinții lui Nero. Ancheta întreprinsă imediat a stabilit că vinovatul s-a ascuns chiar la noi în dormitor. Faptul, părea verosimil. Ceva mai înainte a intrat gîfîind Șerban Zainea. S-a strecurat aproape îmbrăcat sub pătură. Nu l-a simțit nimeni, în afară de mine și de Greceanu. Ceilalți dormeau duși. Noi aveam paturile alăturate și am mai trîncănit despre literatură, despre fete... Probleme care ne preocupau pe atunci. Știam că Zainea a șters-o în oraș și ne așteptam să apară din moment în moment. Cînd l-am zărit întrînd tiptil, cu sufletul la gură, numai în izmene, ni s-a părut suspect, dar nu i-am spus nimic. Pantalonii hănăniți de Nero și i-a pitit, pe undeva. Asta am aflat-o mai tîrziu. S-a dezbrăcat iute de veston și s-a vîrît, cum v-am spus, sub pătură, prefăcîndu-se adormit. Lucru curat nu era. Ne-am prefăcut că dormim, cu gîndul să-l întrebăm a doua zi dimineată ce a pățit. Dar n-am apucat să închidem ochii, cînd ne-am trezit cu ușa trimită de perete. Pedagogul de serviciu a început să arunce paturile de pe noi și să ne cerceteze paturile, între timp ne spunea printre înjurături ce s-a

întîmplat în grădina directorului. Atît eu cît și Greceanu aveau ferma convingere că Șerban Zainea a fost autorul incriminatelor fapte. Dar prezumtivul vinovat se arăta mai liniștit și mai nevinovat ca oricare dintre noi. Cînd l-a întrebato pedagogul ce-a făcut în seara aceea, Zainea i-a răspuns pe tonul cel mai firesc : „Am fost la masă, apoi la bibliotecă și după aceea am venit în dormitor și m-am culcat.” Pedagogul se uită la el neîncrezător. „Mai, îi zise, tu mă minți !” Zainea i-a replicat însă mai candid ca o fecioară : „Eu, dom' pedagog ? Să n-apuc ziua de mîine dacă spun minciuni. Dacă nu mă credeți, întrebați și pe ceilalți elevi.” Cu o îndrăzneală greu de închipuit, s-a întors către întregul dormitor. „Băieți! făcu el către noi. Poate să spună careva dintre voi că n-am fost aici ?” Am rămas cu toții încremeniți. „Ei ? a făcut pedagogul nerăbdător, Ați amuțit ?” Greceanu, care respingea din principiu orice constrîngere, s-a simțit lezat. „De ce să amuțim ?” Pedagogul, care-i știa firea rebelă, l-a repezit : „Tu să taci!” „De ce să tac ?” „Fiindcă așa-ți ordon”. „Doar nu sîntem la armată, a făcut Greceanu jignit. Și-apoi, hotărîți-vă : vorbim sau tăcem ?”

Incurcat, pedagogul i-a strigat furios : „Gura !” Dar Greceanu nu s-a lăsat: „Am să mă plîng la direcție. Și dacă nu voi primi satisfacție, merg mai sus, la Inspectorat. Cine vă dă dreptul să veniți în puterea nopții, să ne treziți și să strigați la noi ca la niște răcani ?” „Gura !” i-a strigat din nou pedagogul, dar cu glasul mai înmuiat. Avertismentul lui Greceanu l-a pus oleacă pe gînduri. „Toată lumea în paturi și-ntr-o clipă să-mi adormiți.” M-am uitat atunci la Zainea : răsufila ușurat și-i strîngea pe ascuns mîna lui Greceanu. Dar acesta și-a retras-o scîrbit. Zainea s-a făcut atunci roșu ca racu' și-n priviri îi lucea ceva care nu prevestea nimic bun. Sau așa mi s-a părut mie atunci.

Văpaie terminase între timp de mâncat și-și mîngîia satisfăcut abdomenul plin.

— Cînd eram studenți, își depănă în continuare medicul amintirile, cu banii strînși la practică, Greceanu și-a făcut o haină de piele cam bălțată. Nu știu pe unde a găsit el o piele tărcată de vițel, nu știu ce pielar a convins să i-o facă, dar fapt e că în toamna anului doi sau trei — iaca nu mai țin bine minte — ne-am pomenit cu el fălindu-se cu acea haină fistichie. Ii cam plăceau extravagantele. Dar nu era numai extravagantă. Cred că o făcea ostentativ, ca un fel de protest împotriva propriei sale stări materiale (eram în primii ani de după război și viața nu era de loc ușoară), ca și împotriva a tot ce-l înconjura și nu corespundea năzuințelor sale destul de nebuloase la vîrsta aceea. Vremurile erau tulburi, cu felurite influențe politice, care mai de care mai contradictorii. Dacă unii dintre noi ne-am găsit mai repede făgașul, el, cu firea-i îndărătnică, se așeza mereu contra vîntului. Dar nu era un dușman. Pentru asta pun mîna în foc. Ci, pur și simplu, un copil necopt, „un enfant terrible”. Scuturat nițel, cred că ar fi putut deveni un inginer foarte capabil, urcat azi mult mai sus decît Zainea. Dar în locul acestei mîini, care să-l ridice, a intervenit o alta, nefastă. O mîină care a făcut din fistichia-i haină, de care el era foarte mîndru, o criminală.

— Nu înțeleg ? își arătă Cernica nedumerirea.

— Nici el n-a înțeles, dar așa s-au petrecut lucrurile : haina lui de piele a intrat fără stăpîn într-un restaurant și-a înjunghiat mortal un om.

— Povestea ține mai curînd de fanteziile lui Gogol, observă Cernica.

— Gogol sau altul, fapt e că omul a intrat pe niște ani buni în pușcărie.

— Ce-a fost în realitate ?

—Intr-o seară, la restaurantul „Doi porumbei”, un local frecventat de studenți, s-a iscat o ceartă, de la o fată după cîte se pare, care s-a soldat cu o încăierare și-un omor. Numai că cel înjunghiat în chip laș, pe la spate, era un student U.T.C.-ist.

— Cum se numea ?

— Mihai Bejan.

— Cine era fata ?

— Nu se știe... Bănuielile au căzut pe Lia Daniel.

— De ce ?

— Fiindcă cel care l-a înjunghiat pe Bejan purta cunoscuta haină de piele a lui Greceanu, iar Lia Daniel era prietena proprietarului hainei.

— Fata a avut un alibi ?

— Da. Și-ncă foarte bun.

— Anume ?

— In seara aceea se afla în intimitate, la gazda ei, cu...

— Șerban Zainea, îl completă Cernica.

— Formidabil ! exclamă Văpaie, care pînă atunci nu scosese nici un cuvînt.

Intervenția lui atrase privirile pline de reproș ale lui Cernica.

— Deci actualii soți Zainea au fost scoși din cauză, reluă reporterul convorbirea.

— Așa se pare.

— Cum a reacționat Greceanu ?

— Pînă a aflat de trădarea Liei și a lui Zainea, s-a apărat cu înverșunare. Arăta un bilet de cinema, dovedind că în momentul cînd s-a comis crima, el viziona un film. Spre nenorocul lui, însă, n-a putut aduce nici un martor. Vi s-a întîmplat probabil și dumneavoastră să vă întîlniți la cîte un spectacol cu cine vreți și cu cine nu vreți, iar la altul să nu întîlniți absolut nici un cunoscut. El a avut tocmai un asemenea ghinion. N-a întîlnit la cinema nici un cunoscut. Or tocmai în răstimpul celor două ore,

petrecute de el în sala de cinematograf, a avut loc acel mișelesc asasinat de la restaurant.

— Nu l-a văzut nimeni, nici controlorul de la intrare ? își arată Văpaie nedumerirea.

— Prin fața unui controlor de bilete trec zilnic sute de oameni, observă Cernica. Se întoarse apoi către medic : Spuneți că, aflîntî de iubita sa, care l-a înșelat cu cel mai apropiat coleg, Greceanu a căzut într-o muțenie clin care nu l-a mai putut scoate nici o acuzație, nici o amenințare, nici o constrîngere sau condamnare. A primit totul cu o resemnare care a dezarmat pe toata lumea. De ce a trebuit să i se arunce în fata necredința iubitei și a prietenului ? își arată Cernica dezacordul cu procedeul anchetatorilor.

— Intîmplător, am avut prilejul să stau de vorbă, mai tîrziu, cu judecătorul de instrucție care a condus ancheta. Mi-a fost pacient, cînd eram medic secundar. De la el știu toate astea. I-am pus și eu aceeași întrebare. Pentru că și mie mi s-a părut o cruzime. După ce că s-a abătut asupra omului o asemenea pacoste i s-a mai sfîșiat și inima cu o mîrșavă trădare. Judecătorul mi-a declarat că a fost obligat de Greceanu s-o facă.

— Cum adică ?

— Greceanu și Zainea aveau în camera lor de la cămin un dulap comun, încuiat cu un lacăt. Deținea fiecare cîte o cheie. Cînd a plecat în oraș și, după aceea, la film, Greceanu și-a lăsat haina încuiată în dulap. Cînd s-a întors, a găsit-o iarăși la locul ei. Deci singurul om care a putut-o folosi în lipsa lui a fost, logic, Zainea.

— Iar acesta avea un alibi foarte bun : brațele dulci, catifelate ale domnișoarei Daniel, îl completă Cernica pe un ton vădit ironic. Cine a depus împotriva lui Greceanu ?

— Un chelner, care l-a identificat după haină.

— Nu pricep, își arată Cernica nedumerirea. Ziceați că încăierarea a avut loc într-un restaurant ? În afară de chelner, nu mai erau și alți oameni acolo ?

— Am uitat să vă redau un amănunt: vechile restaurante aveau și niște încăperi mai mici, cu intrare separată, în care puteai pătrunde printr-o curte dosnică. Or Mihai Bejan a fost înjunghiat tocmai într-un asemenea separeu. Sc pare că l-a atras acolo o fată.

— Cine ?

— Dumnezeu știe, căci nu s-a aflat nici pînă azi... După comiterea asasinatului, criminalul și complicea lui au ieșit prin curtea dosnică și s-au făcut nevăzuți.

— Dar Bejan nu s-a opus ? se arată Văpaie intrigat.

— Din raportul medicului legist a reieșit că omorul a fost premeditat. S-au găsit urme de violență pe mâini, la gură, pe gît.

— E clar, făcu Cernica mai mult pentru sine Dar nu știu ce mă face să cred că chelnerul acela a fost un ticălos.

— Și eu înclin să cred, îl susținu medicul. Pentru că singurul semn particular, pe care l-a reținut, a fost nenorocita aceea de haină de piele. Chelnerul era nou angajat în local și, după cîte-mi spunea judecătorul, cam tontălău.

— Sau face pe tontălaul, presupuse Cernica.

— Fapt cert e că alt martor n-a mai existat. Acesta a fost singurul om din personalul restaurantului care a servit în separeu și tot acesta a descoperit, cam la un sfert de oră după comiterea asasinatului, trupul inert al lui Mihai Bejan. L-a chemat pe patron, care, ca să nu se producă panică în local și să-i plece clienții neplătiți, a interzis chelnerului să mai spună cuiva ceva. Apoi a încuiat separeul și s-a dus pușcă la poliție... După o oră, dacă nu și mai repede,

Greceanu era înhățat de la cămin sub acuzația de asasinat.

— A fost confruntat cu chelnerul ?

— Bineînțeles. Judecătorul mi-a spus că l-a adus mai întâi pe Greceanu în cămașă și pantaloni. Chelnerul s-a uitat la el năuc și a ridicat din umeri nedumerit. L-au scos atunci pe Greceanu afară și l-au readus îmbrăcat în năzdrăvana lui haină de piele. „Ăsta-i !” a strigat imediat chelnerul. Vă spun : era singurul semn particular, de altfel ușor de reținut, care a rămas în memoria celui prostănac.

— Chelnerii nu se recrutează de obicei dintre prostănaci, observă Cernica.

— Era un nepot de-al patronului, ținut de acesta, probabil, ca să aibă un om de-al lui în local.

„Sînt tare curios să răsfoiesc și eu dosarul acestui caz”, își zise Cernica mîngîind alene paharul de vin din fața sa.

Medicul tăcu. Privi și el gînditor în fundul paharului, unde rămăsese ca un deget de vin. Il goli dintr-o sorbitură și, cu un gest devenit reflex, își îndemnă oaspeții să-i urmeze exemplul. Dar licoarea aromată din pahare nu mai atrăgea pe nimeni. Întîmplările petrecute cu ani în urmă lăsaseră fiecăruia un gust amar.

Capitolul X

NEVASTA ȘI

„NEISPRĂVITUL DE BĂRBAT”

Abia a doua zi dimineață, cu același șlagăr italianesc pe buze, se așeză Văpaie la volan. Și el și Cernica erau bucuroși că rezolvaseră dificila problemă a pneurilor. Medicul renunțase în favoarea

lor la două din camerele sale de rezervă, încît putuseră porni fără grijă mai departe. Cernica se trezise cu o ușoară migrenă și cu arsuri la stomac. Vechea sa maladie ulceroasă nu-i iertase nici această abatere. Dar cum se învățase cu ea, ca fierarul cu scînteia, nu-i mai acorda multă atenție. Privea somnoros prin parbrizul mașinii, purtînd în suflet amintirea proaspătă, reconfortantă a serii petrecute în compania ospitalierului medic. În buzunar avea și o adresă utilă — a fostei neveste a lui Iachint Greceanu.

„Am întîlnit-o nu demult, cînd am fost prin oraș, îl informase medicul. Dar nu v-aș sfătui să dați ochii cu ea. E o fire dificilă... Ca toți oamenii nefericiți. Și mai ales să nu-i pomeniți de fostul ei soț, că vede roșu în fața ochilor.“

Cernica ținea totuși s-o cunoască. Reprezenta o perioadă de vreo cinci ani din viața lui Greceanu. De aceea își propuse s-o caute de-ndată ce va poposi în oraș. După ce luă și această hotărîre, închise ochii, lăsîndu-se legănat de automobilul pe care Văpaie îl conducea fără greș.

„Mare noroc și cu pezevenghiul ăsta", își zise reporterul privind printre gene profilul clasic al tînarului de la volan. „Pezevenghiul", simțind parcă privirile ce se strecurau spre el, întoarse o clipă capul și zîmbi amical.

Drumul pînă în centrul universitar îl parcurseră fără nici o dificultate. „Zei au fost de partea noastră", își zise Cernica coborînd din mașină în centrul orașului. Acostă un trecător și se interesă de Institutul regional de proiectări. Trecătorul lucra întîmplător chiar acolo și-o cunoștea pe Marina Caravasile, fosta soție a lui Greceanu.

— E un inginer foarte bun, îl asigură trecătorul. Lucrez chiar în atelierul ei... Ca desenator tehnic... Acum sînt în concediu. Dar, dacă doriți, vă conduc,

se oferi el.

După ce străbătură un adevărat labirint de străzi și străduțe, opriră în fața unei clădiri din cărămidă roșie, peste care trecerea anilor lăsase o amprentă aparte.

— Uitați-vă ! Chiar acum iese, le atrase atenția desenatorul tehnic.

O femeie voinică, de patruzeci și opt de ani, cobora cu un aer grav scările de la intrare. Zărind-o, Văpaie îi bară drumul cu mașina. Aceasta ridică o privire mînioasă.

— Nu ți-i rușine ! izbucni Marina Caravasile fără reținere. Cum de-ți permiți ?

„Hopa, își zise Cernica. Am început-o bine.” Deschise imediat portiera :

— Vă rog să ne iertați, tovarășă inginer, dar pe dumneavoastră vă căutam.

Desenatorul tehnic se strecură din mașină și se făcu nevăzut. Nu ținea să strice relațiile cu șefa sa.

— Ce doriți ? se interesă Marina pe același ton aspru.

Cernica se recomandă. Auzind că-i vorba de-un gazetar, Marina își schimbă brusc atitudinea.

— Acostarea pe stradă face parte din metodele dumneavoastră reportericești ? continuă ea să-i reproșeze pe un ton ceva mai prietenos.

— N-aș zice că-i o metodă, dar la nevoie apelăm și la ea. Ziariștii sînt oamenii cei mai grăbiți de pe lume.

— Pînă acum n-am avut de-a face cu această specie.

— Imi revine, deci, obligația de a nu vă dezamăgi ?

— Să vedem, zîmbi ea nu fără oarecare cochetărie.

— Bănuiesc că, la ora asta, vă îndreptați spre casă ?

— Mă grăbesc într-adevăr, răspuse ca unei prezumtive invitații a reporterului. Cred că mi-a venit fetița de la școală. Trăiesc singură, doar cu fiica mea și pentru ea.

— Ați renunțat cam devreme, observă Cernica.

— Se poate. Dar pentru o femeie ca mine și-n situația mea, este cel mai indicat mod de viață.

— Ați avea ceva împotriva să vă conduc ?

— Nu, mi-ați face chiar un serviciu. Locuiesc tocmai la celălalt capăt al orașului, într-un cartier nou.

Cernica îi deschise portiera și-o invită.

Marina Caravasile îi făcuse reporterului o impresia bună. Punea asprimea ei atât pe scama vieții singuratice, într-un apartament pierdut între alte mii de apartamente din noul cartier al orașului, cât și pe cea a neîmpliniților în căsnicie, probabil și-n profesie. Fosta soție a lui Greceanu nu părea o femeie pe care viața s-o fi menajat. Dimpotrivă. Cernica o compătimea sincer.

„O fi aflat oare de moartea fostului ei soț ?” se întrebă reporterul, cercetînd cu discreție profilul nu tocmai frumos al Marinei. Privită din față, femeia părea mai drăguță. Avea niște ochi mari, negri, sub o frunte înaltă și bombată. Nasul mare, care amintea de tipul dac, se integra armonios în chipul ei prelung.

— Cine v-a recomandat să scrieți despre mine ? se interesă ca naiv.

— Întîmplarea, îi răspuse Cernica evaziv.

Tatonările dintre ei se prelungiră pînă ce ajunseră în noul cartier. După ce coborî din mașină, Marina strigă către niște copii care se jucau în scuarul din apropiere. Li răspuse o fetiță grăsuță. Cernica o identifica imediat ca fiind fiica Marinei Caravasile. Asemănarea era izbitoare. Mama o pofti pe copilă sus, în casă. Fata ar mai fi vrut să se joace, dar

glasul autoritar al mamei precumpăni.

— Avem musafiri, îi explică aceasta.

Fetița privi curioasă și cu oarecare ostentație către noii veniți. Ii tulburaseră joaca.

Apartamentul ocupat de Marina era alcătuit din două camere tip. Era mai curînd un interior de burlac. Rușinată oarecum de prezența celor doi musafiri, stăpîna casei strîngea din mers cîte un lucru stingher. Văpaie cercetă și el cu discreție interiorul, privind cînd spre ușa de la bucătărie, cînd spre cămară. Dar în răgazul petrecut acolo, n-avea să i se ofere nimic care să-i ostoiască foamea veșnic trează. Gazda își ceruse de altfel iertare că n-avea cu ce să-și servească musafirii veniți pe nepusă masă. Cernica, în schimb, era bucuros că reușise să pătrundă în sanctuarul recomandat ca o redută de necucerit. Se întreba doar cum să pornească discuția pe care o întrezărea delicată. Incepu, discret, cu obișnuitele întrebări reportericești : locul și data nașterii, preocupările profesionale, situația familială. Cînd ajunse la acest punct, între sprîncenele gazdei se formă o cută adîncă.

— Aș prefera să nu discutăm despre acest lucru, rosti ea grav.

— Și eu care am bătut atîta drum ca să vorbim tocmai despre fostul dumneavoastră soț ! își arată Cernica dezamăgirea.

Gazda se arată intrigată.

— Deci el vă interesează și nu o ingineriță insignifiantă ca mine ?

— Nu știu dacă sînt în asentimentul dumneavoastră, dar eu mi-am propus să șterg, pe cît îmi va fi posibil, petele de pe numele Greceanu, insistă Cernica. Bănuiesc că fetița se numește tot așa ?

— Din păcate, îi replică ea prompt. Fetița ridică ochii, arătînd brusc interes. Mama observă și-o

invită să se ducă în camera ei. Despre morți se vorbește îndeobște bine, continuă Marina ceva mai binevoitoare. („Știe deci că-i mort", își zise Cernica.) Eu, însă, nu-i pot ierta răul ce mi l-a făcut... M-a mințit. Mi-a înșelat cele mai curate sentimente. Când m-am căsătorit cu el, îl iubeam. Am fost, cred, singurul om care l-a înțeles, i-a alinat durerea pricinuită de cumplita nedreptate ce i s-a făcut.

— Sînteți convinsă că a fost condamnat din eroare ?

— Acum nu mai sînt chiar atît de convinsă. Mai bine zis nu vreau să mai fiu convinsă. Nu merită să fiu convinsă. Căci s-a purtat îngrozitor. îngrozitor !

În ochii femeii apărură lacrimi care trădau o durere veche și mereu redeșteptată. Cu cruzimea anchetatorului, Cernica continuă s-o întrebe:

— În ce a constatat minciuna lui ?

— S-a prefăcut, în chip murdar, îndrăgostit de mine. M-a cerut în căsătorie, deși era un neisprăvit care abia ieșise din închisoare și urma să-și reia studiile... Cît de naivă am putut să fiu !

— L-ați întreținut în facultate ?

— L-am ajutat, firește. Deși era o fire tare mîndră. A ținut socoteala fiecărui leu pe care i l-am dat. Iar după ce-a ieșit și el inginer, mi-a restituit întreaga sumă. Pînă la ultimul ban. Dar era oare suficient să-mi restituie banii ? Nu banii reprezentau cea mai prețioasă investiție pe care o făcusem în această căsătorie. Or el n-a înțeles acest lucru, sau n-a vrut să înțeleagă.

— S-a încurcat cu altă femeie ?

— Numai cu una ?

Marina înșiră un întreg pomelnic de aventuri, mai mult sau mai puțin galante, din care reieșea că răposatul Iachint Greceanu fusese un autentic și activ Don Juan. În ce-o privea, nu uita să strecoare cu insistență faptul că fusese castă înainte de a-l

cunoaște și că rămăsese o femeie cinstită și corectă după ce se despărțise de el. Ascultându-i plîngerile, Cernica își dădu seama că avea în față un caz tipic de femeie geloasă. Își aminti — avea de altfel o memorie foarte bună — de o definiție a lui Amici, care i se părea potrivită și în acest caz : „Gelozia este ceva teribil; seamănă cu iubirea, dar e contrariul ei; nu vrea binele obiectului iubit, ci dependența lui și triumful asupra lui. Iubirea este uitare de sine ; gelozia este forma cea mai pasionată a egoismului, exaltarea eului despot, exigent, vanitos, care nu poate să se uite și să se subordoneze.”

Discuția se prelungea de mai bine de o oră și reporterul abia își mai ascundea căscatul. Auzea pentru a mia oară poate aceleași teoretizări care nu deosebeau un caz de altul decît prin formulări. Marina Caravasile era tipul de femeie care simțea o deosebită plăcere să dezvăluie tot ce ținea de viața ei intimă. Si o făcea mai mult din dorința de a fi compătimită.

— Nu-mi vine, totuși, să cred că Greceanu s-a căsătorit cu dumneavoastră numai din interes pecuniar. I-ați inspirat, presupun, și-un dram de dragoste.

— Așa am crezut și eu. Pentru că înainte de a ne căsători, ne-am înțeles de minune. Eram doi camarazi care împărțeam în comun bucuriile și necazurile. După căsătorie, însă, au început să apară disensiunile, certurile violente, brutale...

„Lămurit”, își zise Cernica. Tot ce-i povesti Marina după aceea nu veni decît să-i confirme presupunerile. O ascultă cu îngăduință, zîmbind discret. Dar zîmbetul nu scăpă privirii agere a femeii.

— Ce vi se pare amuzant ?

— Mi-am amintit o zicală, își scuză Cernica

nepolitețea.

— Și cum sună ?

— Nu-i în favoarea dumneavoastră, o avertiză el.

— Să știți că am simțul umorului.

— Sună cam așa : „Toate fetele sînt bune. De unde se nasc atunci femeile rele ?”

— Găsiți că-i plină de duh ? făcu Marina acru.

— V-am avertizat, se scuză Cernica.

— Nu mă simt cu nimic vizată. Eu n-am vrut decit binele lui Greceanu. Am dorit să fac din el un om ca toți oamenii: un soț și un tată bun. Am visat la o casă frumoasă, la o mașină proprie...

— Era mină spartă ?

— Avea o filozofie aparte. După el, banul era făcut să fie cheltuit. Dar nu cu chibzuială, ci după chef, capriciu, dispoziție de moment.

— Poet !

— Un neisprăvit ! își rosti ca sentința fără nici o reținere. Colegii lui ajunseseră toți oameni în funcții de răspundere, care câștigau bine...

„Iarăși banii”, observa Cernica în sinea lui.

— Pe cînd el, continuă Marina cu o vehemență crescîndă, făcea praf pîină și amărîta lui de leafă.

— Nu vă trimitea banii acasă ?

— Niciodată nu i-am văzut leafa întreagă. Ciupea mereu cîte-o sută, două...

— Le justifica ?

— Parcă mă încălzeau justificările lui ?

— Deci veniturile lui miec ca și starea lui socială modestă au fost principalele cauze ale disensiunilor dintre dumneavoastră ?

— Dacă era om cumsecade, poate că treceam peste astea. Dar era un bețivan incorigibil.

— Pentru băutură îi trebuiau totuși bani! observă Cernica.

— Avea el și alte resurse: ascundea unele prime, îi mai dădeau alții de băut...

— L-ați surprins vreodată cu altă femeie ?

— Nu m-am coborât pînă acolo, făcu ea cu un aer demn. N-am vrut să mă murdăresc... Și aici folosi o expresie atît de obscenă, încît îl făcu și pe Văpaie să tresară.

„Bietul Greceanu ! îl compătimi în sine Cernica. Ne-împliniri în dragoste, în căsnicie, în profesie... E poate și explicația chefurilor și aventurilor extraconjugale de care a fost acuzat.” Se adresă din nou Marinei :

— Ați avut vreodată „un minut de adevăr” cu el ?

— Numai unul ? pufni aceasta pe nări. Sute.

„E clar”, își zise Cernica, imaginîndu-și zilele și nopțile de discuții aprinse, de țipete, injurii, amenințări, izbucniri isterice, care-i duseseră probabil pe amîndoi pînă în pragul demenței.

— El cum aprecia traiul dumneavoastră comun ?

— Avea o vorbă, cu care nu eram pe atunci de acord. Dar acum, după atîția ani, parcă aș fi tentată s-o reconsider. „Draga mea, îmi zicea el în clipele de acalmie. Fiecare dintre noi, luat în parte, e un om ideal. Dar împreună, alcătuim una din cele mai nefericite perechi.” În ochii Marinei apărură lacrimi. Am fost tare, tare nefericită ! Și continui să fiu. Am ales greșit și mi-am stricat toată viața.

— Fetița ce știe despre tatăl ei ?

— Că e mort de mult, de cînd ne-am despărțit. Copiii se adaptează mai ușor unui mod nou de viață. E un mare noroc că am acest copil.

— Cînd v-ați despărțit de el ? Înainte sau după cea de-a doua condamnare ?

— Practic, ne-am despărțit cu un an înainte. Procesul de divorț l-am intentat însă după ce-a intrat iarăși la închisoare. Nu voiam ca prostiile făcute de tată să greveze asupra copilului.

— Dar despre prima condamnare v-a vorbit vreodată ?

— Firește. În privința asta a fost sincer cu mine. Nu mi-a ascuns nimic.

— Și ce v-a spus ?

— Nu-mi putea explica de loc prezența hainei sale de piele în cârciuma în care s-a comis omorul.

— Erați și dumneavoastră convinsă de nevinovăția lui ?

— Sînt, ținuu ca să sublinieze.

— Avea niște bănuieli ?

— Chei la dulapul unde-și ținea haina de piele nu aveau decît el și Șerban Zainea. Dar Zainea, după cum știți probabil, în noaptea aceea era la o fată...

— Lia Daniel... Ce v-a povestit despre ea ?

— Nici de bine, nici de rău. Deși am intuit că a fost ceva între ei.

— Cine i-a luat totuși haina ?

— Un al treilea.

— Cine-i acest „al treilea" ?

— Asta ar fi vrut să știe și el : Cine ? Și din ce cauză ? Și de ce l-a ales tocmai pe el ca țap ispășitor ?

„Iarăși am ajuns la acest punct mort", își zise Cernica. Mai schimbă cîteva vorbe cu Marina, apoi se ridică.

— Plecați și tot nu m-am lămurit asupra scopului vizitei dumneavoastră ? făcu gazda din prag. Ce urmăriți ?

— Adevărul, făcu Cernica evaziv, făcîndu-i semn lui Văpaie să-l urmeze.

Capitolul XI DE LA SUFLET LA SUFLET

Motelul în care-și propuseră să rămînă peste

noapte era de mîna a doua, singurul de altfel unde găsiră paturi libere. După instalare, coborîră la parter, pentru o cină frugală.

— Ce-ar fi să mergem la restaurantul acela ? făcu Văpaie.

— Care ?

— Unde s-a comis omorul.

Urcară în mașină și porniră în căutarea fostului restaurant „La doi porumbei”. Il găsiră repede, într-o piață nu departe de centrul orașului.

Văpaie parcă mașina pe o străduță laterală. După ce intrară, se opriră la prima masă liberă. Infățișarea elegantă a lui Cernica atrase numaidecît atenția unui chelner în vîrstă. Reporterul comandă două fripturi la grătar, iar Văpaie profită de ocazie ca să-l iscodească ;

— Matale lucrezi demult aici ?

— De pe vremea patronului, îi răspunse acesta privind la Cernica.

— Și pe unde mai e patronul ?

— Acum e oale și ulcele.

— Dar avea aici un fel de nepot!

— Ghiță Papuc ? Mai e și acum. Uitați-vă : cel care servește la masa din colț. L-ați cunoscut pe patron ?.

— În treacăt, făcu Văpaie dîndu-și importanță.

— Dacă vreți, vi-l trimit pe Ghiță aici, se oferi bătrînul chelner.

— Nu-i nevoie, îl conccdic Văpaie.

În timp ce chelnerul se îndepărta cu discreție, Văpaie îl luă pe Ghiță Papuc sub o strictă supraveghere. Bărbat în puterea vîrstei, nepotul fostului patron mai păstra încă un aer de tînăr prostănac. În cei peste douăzeci de ani, de cînd lucra în restaurant, izbutise să-și însușească doar un zîmbet profesional. Atît. Pentru că, după felul cum se mișca printre mese și după cum își servea clientela,

dovedea că nu evoluase prea mult în meserie. Era ținut probabil în virtutea inerției și-a faptului că era băiat bun, supus, care nu refuza nici o treabă.

— La ce-ți zboară mintea ? îl cercetă Cernica pe Văpaie.

— M-ar tenta să stăm nițel de vorbă cu nătărăul ăsta.

— Unde ? Aici ?

— Nu. După ce se închide localul. Il ducem cu mașina acasă.

Cernica se îndoia că de la un asemenea nătărău s-ar putea scoate mai mult decât obținuseră la vremea lor organele anchetatoare. Nu respinse totuși propunerea lui Văpaie.

— Și-n ce chip vrei să stăm de vorbă cu el ? se interesă în continuare reporterul.

— Lăsați pe mine. Am experiență în materie de nătăfleți.

Fără a mai aștepta încuviințarea lui Cernica, Văpaie se și apucă de treabă. Se ridică de la masă și, prefăcându-se a căuta toaleta, întreprinse o scurtă recunoaștere a încăperilor din spate, întipăririndu-și bine în minte împărțirea acestora și ieșirile dosnice. La rîndu-i, Ghiță Papuc, pus în gardă de bătrînul chelner, arunca priviri bănuitoare asupra mesei ocupate de noii veniți. Zîmbetul îi pierise de pe buze iar serviciul lui, și așa deficitar, stîrnea tot mai multe reproșuri din partea consumatorilor. Pe măsură ce se apropia ora închiderii, spaima lui Ghiță creștea. Se uita mereu la ceas, întrebîndu-se de ce nu plecau cei doi consumatori. Neliniștea lui era hrănită și de privirile lui Văpaie, care nu-l slăbeau o clipă.

— Il bagi în mormînt, îi reproșă Cernica.

— N-are nimic. Vedeți ce bine ne-am orientat ? Nătărăul se simte cu musca pe căciulă.

— Bănuiește oare de ce am venit ?

— I-o fi spus boșorogul că am întrebat de patron.

— Și-și face acum în minte fel de fel de asociații, observă Cernica.

Dar Văpaie nu-l mai auzea. Privea tot mai îngrijorat spre ușa care dădea către bucătăria restaurantului, de unde nu mai apărea nătărăul.

— Să nu fi zburat păsărică din cuib, rosti el îngrijorat. Dumneavoastră rămâneți pe loc. Dacă nu mă întorc în cinci minute, ieșiți imediat afară și veniți la mașină. Vedeți că am tras-o ceva mai la vale, într-un colț întunecos.

Fără a mai aștepta confirmarea lui Cernica, Văpaie se ridică iute de la masă și se strecură cu pași ușor, de felină, spre încăperile dosnice ale restaurantului. Cernica îl urmări cu privirea pînă-l văzu dispărînd în dosul ușii care dădea spre bucătărie, sperînd să-l vadă reapărînd liniștit. Dar cele cinci minute stabilite se scurseră fără ca Văpaie să revină. Doar ospătarul care-i servise la masă se apropie, de formă, pentru a se interesa dacă clientul său mai dorea ceva, deși plata fusese făcută. Cernica îi răspunse, fără a slăbi din ochi ușa după care dispăruse Văpaie, că nu mai are nici o comandă de făcut. Se ridică apoi și ieși cu pași rari, apăsați, din local. Strada era slab luminată și pustie. Orbecăind prin întuneric, Cernica găsi cu greu locul unde adăpostise Văpaie mașina. Portiera era întredeschisă și cheile în contact. În timp ce urca la volan, auzi în spate :

— Nu aprindeți lumina și porniți încet.

Surprins, Cernica voi să se întoarcă spre Văpaie. Purtarea tînarului îl intriga. Dar acesta îl opri cu un glas rugător :

— Vă implor ! Faceți ce vă spun.

Pe jumătate convins, Cernica porni motorul și, fără a mai aștepta timpul reglementar de încălzire, apăsa pe accelerator. Din spate venea un zgomot înfundat, pe care nu și-l putea explica.

— Ești singur acolo ?

— Ca și singur, îi răspunse Văpaie evaziv.

Ajungînd într-o stradă mai luminată, Cernica cercetă prin oglinda retrovizoare scaunul din spate. Văpaie părea într-adevăr singur. Stătea țeapăn, cu mîinile la piept. Doar genunchii îi ținea mai ridicați, de parcă ar fi avut sub picioare un balot.

— Nu cumva îl ai pe nătărău la picioare ?

— Nu-i exclus, îi răspunse Văpaie nemișcat ca un sfinx.

— Ești nebun ?

— Ați spus că-mi dați mină liberă.

— Dar nu ca să mă faci complice la o răpire. Ce vrei ? Să dăm amîndoi de bucluc ?

— Numai dacă răpirea e dovedită, îi replică Văpaie la fel de calm. De aceea vă rog să mergeți liniștit, cu multă atenție, ca să nu se agațe de noi vreun agent de circulație. După ce ieșim din oraș, n-avem treabă cu nimeni. Scoatem de la nătărău tot ce putem și după aceea îi dăm drumul acasă.

— Numai pozne-mi faci, îl certă reporterul fără a încetini mersul mașinii.

Pînă la barieră n-avură nici o dificultate. Ora era tîrzie, iar agenții de circulație se retrăseseră de pe la posturi. Doar la ieșirea din oraș, inimile amîndorura se făcură mici ca niște purici. Agentul de la postul de control le apăru brusc în bătaia farurilor, făcîndu-le semn de oprire. Cernica stopă la locul indicat: „Aici ni s-a înfundat”, își zise el, întrebîndu-se cum ar putea justifice prezența lui Chiță Papuc, legat probabil fedeleș, cu căluș la gură, în mașina sa, la picioarele lui Văpaie. Dar, spre marea lui ușurare, mina agentului de circulație le indică drum liber. Din pieptul lui Văpaie ieși un oftat.

— Ai să mi-o plătești, îi strecură Cernica printre dinți.

— Lasați-mă, îi răspunse acesta, și așa m-au trecut toate nădușelile.

— De ce naiba ne-o fi oprit ?

— Urmăresc probabil vreo mașină cu număr de București. Și cum numărul nostru nu se vede prea bine, pînă să-l descifreze... După ce ieșim din raza de observație a agentului de circulație s-o luați la stînga. E un drum de țară.

— De unde naiba mai știi și drumul ăsta ? făcu Cernica.

Incepuse să-i mai treacă supărarea.

— Uitați-vă ! Am și ajuns, îi atrase atenția Văpaie. Stingeți farurile și luați-o ușor la stînga.

Drumeagul era într-adevăr potrivit pentru scopul urmărit de ei. Străjuit pe-o latură și pe alta de rînduri dese de salcîmi, ale căror coroane se uneau alcătuiind o boltă întunecoasă, îngăduia mașinii să se strecoare fără a fi observată nici din șosea, nici de pe cîmpul din jur.

— Poate nimeresc într-un șanț sau în vreo buturuga, își arată Cernica îngrijorarea.

— Pe răspunderea mea, îl liniști Văpaie.

— Dacă mi-aș lăsa nădejdea numai în „răspunderea” ta, aş rămîne și fără mașină.

Înainta totuși cu precauție pe drumul îngust de țară. Mașina sălta încet peste bolovani și gropi, iar crengile copacilor îi hîrșîiau caroseria. Cu privirea sa de linx, Văpaie dădea mereu indicații. Iar cînd ajunseră la un loc potrivit, apăsă ușor pe umărul reporterului.

— Aici.

Cernica frînă, opri motorul și sări iute din mașină. Văpaie deschise cealaltă portieră, împingînd afară, ca pe un tăbîltoc, pe Ghiță Papuc, acoperit pînă atunci cu o pătură. Sufocat aproape de învelitoarea groasă acesta se clătina pe picioare. Cînd se mai dezmetici, începu a îngăima speriat de moarte :

— Tovarăși !... Domnilor !... Vă rog frumos ! Ce aveți cu mine ?

Văpaie îi porunci să tacă, împingându-l spre un tufăriș. Sub tălpi le foșneau frunze uscate. Cîte un pocnet de creangă ruptă îi făcea să tresară. Se opriră în mijlocul stufărișului. Văpaie îl răsuci pe Ghiță cu fața spre el și-l orbi cu fasciculul puternic al unei lanterne de buzunar.

— Are să spună și cît lapte a supt de la maică-sa, făcu el către Cernica.

— Ce să spun ? întrebă nătărăul clipind speriat din ochi. N-am făcut nimic.

— Să vorbești numai cînd ești întrebă, îl avertiză Văpaie. Se întoarse apoi spre Cernica și-l îmbie : Luați-l în primire.

Scena i se părea reporterului amuzantă într-un fel. Noapte, cîmp pustiu, o răpire „ca-n filme”. Numai unui Văpaie putea să-i treacă așa ceva prin cap.

— In patruzeci și cinci lucrai tot aici, la restaurant ? începu să-l descoase Cernica pe ospătar.

— Nu, domnule, negă acesta. Dar o apăsare aparent inofensivă a degetelor lui Văpaie în umărul ospătarului îl făcu pe Ghiță să scoată un geamăt de durere, își schimbă părerea pe loc : Da, domnule, am fost.

— Erai neam cu patronul ?

— De-a șaptea spiță.

— Spune-mi, te rog, cum a fost cu înjunghierea studentului Mihai Bejan ?

— Cum să fie, domnule, făcu Ghiță descumpănit. Așa cum știe toată lumea. Am spus și la miliție, adică la poliție, cum era pe atunci, și la parchet. Domnul Bejan venise, ca și-n alte seri, să-și bea jumătatea de vin. Era singur la masă și aștepta să vadă dacă nu-i pica vreun prieten. Tocmai în seara aceea s-a nimerit să nu vină nimeni. Și cum stătea așa, singur

cuc, m-am apropiat de el și i-am dat o scrisorică de la o domnișoară studentă care petrecea cu alt domn student în separeu. Scrisorică mi-o dăduse patronul să i-o duc.

— Cum era studenta ? Frumoasă ?

— N-am văzut-o bine, domnule.

Cernica scoase o fotografie din tinerețe a Liei Daniel- Zainea și i-o arătă.

— Asta e ?

— Nu-mi dau seama, domnule !

— Uită-te bine la ea ! îl avertiză Cernica.

Ghiță holbă mai bine ochii la fotografia luminată de lanterna lui Văpaie și pe chipul lui începură să apară semnele îndoielii.

— Măi nătăfleată ! auzi el glasul amenințător al lui Văpaie. Ai nevastă ?

— Am, să trăiți !

— Și copii ?

— Trei, domnule.

— Vrei să-i mai vezi ? Ghiță amuți, înghețat de spaimă. Dacă vrei să nu-ți cînte familia prohodul, gîndește-te bine la ce spui.

— Nu știu, domnule, făcu el arătînd cu capul spre fotografie. Parcă ar aduce.

— Ești sigur ? insistă Cernica.

— Nu sînt sigur, domnule. Patronul nu mi-a dat voie să intru în separeu. Cît am putut-o zări și eu, prin crăpătura ușii.

— Deci și patronul era amestecat, conchise Cernica mai mult pentru sine. Și ce-a urmat ?

— Domnișoara studentă l-a invitat, presupun, în scrisorică pe domnul Bejan în separeu, iar dinsul, ca un prost, Dumnezeu să-l ierte, că altfel nu pot să-i spun, s-a dus. M-am luat după el, că mi s-a părut mie ceva nelalocul lui. Dar n-am putut intra, că mi-a poruncit patronul sa nu mai calc pe acolo. Dar pe mine nu mă răbda inima și mă mai uitam printr-o

crăpătură de la ușa din dos. Domnul Bejan, cum a intrat, s-a mirat tare unde l-a poftit domnișoara aceea și a dat să plece. Dar în calea lui s-a așezat cel cu care petrecea domnișoara studentă în separeu. Dacă a văzut cum stă treaba, domnul Bejan a zîmbit a batjocură către celălalt și-a dat să bage mîna după revolver, că avea revolver la el. Da' tot în clipa aceea, potrivnicul lui, mai scund și mai lat în spate, s-a repezit cu capul înainte și l-a pălit drept în furca pieptului. Domnul Bejan a icnit, s-a făcut covrig, s-a produs învălmășeală și din învălmășeala aceea l-am văzut cum cade jos înjunghiat drept în inimă.

— Ai văzut tu cum i-a băgat cuțitul în inimă ? făcu Văpaie neîncrezător.

— Nu, domnule. După aceea mi-am dat seama. L-am văzut numai cum a căzut, retezat ca de o coasă.

— Cel care l-a înjunghiat purta o haină tărcată de piele ? întrebă Cernica.

— Da, domnule.

Reporterul îi puse în față fotografia din tinerețe a lui Șerban Zainea.

— Asta era ?

— Nu, domnule.

— Ești sigur ?

— Ca de mama care m-a făcut.

— Dar pe ăsta îl cunoști ? arătă Cernica fotografia studentului Iachint Greceanu.

Nătărăul holbă ochii și amuți.

— De ce nu răspunzi, mă ? îi aplica Văpaie cleștele necruțătoarelor sale degete.

— Il cunosc, domnule.

— A fost acolo ? îl sfredeli Cernica pînă în adîncul ochilor, orbindu-l cu fasciculul puternic al lanternei.

Ghiță ezită din nou.

— La anchetă ai declarat că el a fost, îi aminti Cernica.

— Nu-mi mai aduc aminte, domnule.

— L-ai recunoscut după haina de piele tărcată, insista reporterul.

— Era haina lui dom'Greceanu, bîigui în cele din urma Ghiță.

— Deci îl cunoșteai bine ? interveni și Văpaie.

— Toată lumea îl cunoștea.

— Deci nu puteai să-l confunzi cu altul ?

— Nu, domnule.

— A fost sau n-a fost în scara aceea în separeu ? Degetele lui Văpaie se apropiară amenințător de umărul lui Ghiță, dar acesta nu mai așteptă să le simtă strînsoarea.

— N-a fost, domnule.

— Și atunci de ce-ai declarat în fața judecătorului că el l-a înjunghiat pe Bejan ?

— N-am spus asta, domnule, se dezvinovăți Ghiță. Am zis că cel din separeu era îmbrăcat cu tărcătura lui dom'Greceanu. Da' cine a purtat-o în seara aceea, asta nu mai știu. Că l-am văzut numai din spate.

— Nenorocitul ! făcu Cernica plin de obidă. Ai băgat un nevinovat la pușcărie. Știi ce s-a întîmplat cu omul ăsta zilele trecute ?

— Nu, domnule.

— S-a omorît.

— Din pricina ta și-a altor nătărăi ca tine, adăugă Văpaie.

— N-am știut, domnule, încercă Ghiță oarecare căință.

— Ba ai știut, imbecilule ! îl acuză Cernica. La anchetă ai declarat că Greceanu a fost cel care a purtat în seara aceea haina de piele.

— Nu, domnule, negă Ghiță. Scoase tot atunci un țipăt înăbușit de durere. Degetele lui Văpaie acționaseră cu promptitudine. Nătărăul nu întîrzie să mărturisească : Da, domnule. Așa am spus.

— De ce-ai acuzat omul pe nedrept, imbecilule ?

continuă Cernica fierbînd de mînie.

— Aşa mi-a poruncit jupînul, mărturisi Ghiţă fără nici o reţinere.

— Şi cine a îmbrăcat, de fapt, haina tărcată a lui Greceanu? Acum poţi să spui. Omul e mort.

— Nu ştiu, domnule, smiorcăi nătărăul.

Văpaie intenţionează să intervină, dar Cernica îl opri.

— Era un client obişnuit al localului ?

— Nu, domnule.

— Nici prin oraş nu l-ai mai văzut ?

— Nu, domnule. Era un străin.

— Tînăr, bătrîn ?

— Tînăr, domnule. Tot student cred, dar din altă parte. Poate chiar de la Bucureşti.

— Şi cum arăta ?

— V-am mai spus : un scundac lat în spate, cu faţa roşie, cu părul mare şi creţ.

— Altceva mai deosebit n-ai observat la el ? insistă Cernica.

— Nu, domnule. Era un ăla care tăcea şi bea.

— Zici că el l-a înjunghiat pe Bejan ?

— Asta nu ştiu, domnule. Doar v-am spus că mă uitam printr-o crăpătură. Şi nici n-am apucat să văd bine, că m-a prins jupînul, m-a luat de urechi şi m-a dus în biroul lui. Acolo mi-a pus în vedere că, dacă nu uit ce-am văzut şi nu voi spune numai ce mi-o zice el, gaia mă mănîncă. „Nu ţin seama că-mi eşti nepot, mi-a spus. Decît să mă bagi tu la ocnă, mai bine te bag eu în mormînt.” Aşa că, milă-mi era de domnul Greceanu, dar de mine mi se rupea inima.

— Ai logica ta, observă Cernica. Dar după ce ţi-a murit jupînul, măcar după aceea, de ce nu te-ai gîndit la nenorocitul care îndura pe nedrept închisoarea ? De ce nu te-ai dus la autorităţi să spui adevărul ?

— N-a mai fost nevoie, domnule. Căci domnul

Greceanu a scăpat în vremea asta de pușcărie, s-a tăcut inginer și tot ce-a fost s-a uitat.

— Așa crezi tu ! îi reproșă Cernica.

— Eu, în locul lui Greceanu, te-aș fi căutat și te-aș fi făcut să muști pământul, făcu Văpaie.

— D-apoi să nu credeți dumneavoastră că nu m-a căutat, mărturisi nătărăul. Dar m-am ferit de el ca de foc.

Văpaie îl întoarse brusc pe Ghiță cu fața spre el.

— Ascultă, nătărăule ! Dacă ai scăpat teafăr din mâinile jupînului tău și ale lui Greceanu, apoi să știi că din mâinile mele nu mai scapi.

Ghiță încremeni de frică. Simțise pe pielea lui că Văpaie trecea iute de la avertisment la fapt. Il ascultă fără crîcnire.

— Te întorci mălăluță frumușel acasă, continuă Văpaie, și nu ciripești nimănui nici o vorbuliță : nici unde-ai fost, nici ce-ai discutat cu noi. Ne-am înțeles ?

— Da, domnule.

— Aștepți pînă ieșim noi cu mașina în șosea și abia după aceea o iei la picior. Ai să dai de un post de control al circulației. Il ocolești. Să nu te zărească agentul de acolo, că ai încurcat-o cu mine. Clar ?

— Da, domnule.

Înainte de a porni spre mașină, Văpaie îl cercetă cu lanterna. Un crac al pantalonilor nătărăului era ud. Cernica întoarse capul cu scîrbă. „Sinistră creatură”, își zise. Se urcă în mașină cu o senzație de greață.

Văpaie continua să-l cerceteze pe natarau cu vadita curiozitate.

— Ce-i cu tine ? Ți-e frică să rămîi singur ?

— Da, domnule !

— De ce ? Crezi că are cineva nevoie de-o podoabă ca tine?

— Nu, domnule. Dar nu mă lăsați singur... Ochii ! Ochii ! strigă nătărăul cuprins de o spaimă animalică.

— Ce-i cu ochii ? Nu ți-am făcut nimic la ochi !

— Nu ai mei, domnule.

— Hai ! Termină cu aiurelile ! îl respinse Văpaie. Stai cuminte și fă ce ți-am spus. Ne-am înțeles ?

— Da, domnule.

Dar Cernica nu sc îndură să-l lase. Coborî iute din mașină.

— Poate că e, totuși, ceva cu „ochii” despre care pomeneste, făcu el către Văpaie. Ce-i cu ei ? se adresează nătărăului. Ți-e teamă de ochii cuiva ?

— Nu, domnule.

— Te dor ochii ?

— Da, domnule.

— Minte, izbucni brusc Văpaie. Nu-l doare nici un ochi. Abia acum mi-a căzut fisa. Il apucă brusc pe Ghiță de umeri și-l iscodi: Dc ce-ai vrut s-o ștergi mai devreme de la local ? Nătărăul îl privea timp. Spune, mă? Iși înfipse zdravăn degetele în umerii lui Ghiță. Acesta gemu scurt. Ți-a zis cineva ceva ?

— Da, domnule.

— Ce ți-a zis ? interveni și Cernica.

— Să mă feresc de dumneavoastră.

— De ce ?

— Zicea că sînteți de la securitate.

— Și de ce ți-e teamă, frumușelule, de securitate ? făcu Văpaie.

— Din pricina poveștii aceleia cu domnul Bejan.

— Te simți în vreun fel vinovat ? observă Cernica.

— Nu, domnule.

— Cine te-a sfătuit să fugi de noi ?

— Nu-l știu, domnule. M-a chemat afară printr-un băiat din local și mi-a spus s-o șterg.

— Acasă ?

— Nu. Să mă ascund undeva.

— Cum arăta „sfătuitoarul” tău ?
— Nu știu, domnule, că era întuneric.
— Dar zici că i-ai văzut ochii ?
— I-am simțit, domnule.
— I-ai zărit, totuși, umbra. Cum arata ? Înalt, scund ?

— Scund, domnule.

Cernica rămase perplex.

„Scundacul, își zise el. E oare posibil ? Să-și fi făcut apariția în scenă ?”

— E același care l-a înjunghiat pe Bejan ? se interesă și Văpaie la Ghiță.

— N-am putut să-mi dau seama, domnule.

— Bine, conchise Cernica. Să mergem.

— Cu el ce facem ? întrebă Văpaie arătând spre natarau.

— Il ducem acasă, hotărî reporterul.

În timp ce făceau cale-ntoarsă, tot cu farurile stinse, Cernica rumega la mărturisirile smulse lui Ghiță Papuc. Presupunerea lui începeau să se adevărească. Greceanu fusese, deci, victima unui complot. Ispășise pentru o crimă căzută pe capul lui din senin. Dar cine fusese adevăratul făptaș ? Zainea nu părea să aibă vreun amestec.

Autorul nu putea fi decât acel „scundac lat în spate, cu fața roșie, cu părul mare și creț”. Fără îndoială trimisul unui anumit „centru”, pentru care studentul utecist Mihai Bejan constituia o piedică ce trebuia înlăturată. Dar cum intrase Scundacul în posesia hainei tărcate de piele a lui Greceanu și cum izbutise s-o pună înapoi în dulap, înainte de reîntoarcerea stăpînului ei acasă ? Scundacul fusese fără îndoială ajutat de un apropiat al lui Greceanu, de cineva care cunoștea bine programul acestuia din seara respectivă, ca și obiceiurile casei. Cine să fi fost acest apropiat ? Lia Daniel ? Exclus. Ea gusta atunci, în brațele lui Zainea, dulceața trădării.

Capitolul XII

FUGARUL

— Cine e ? făcu speriat Cernica.

— Deschideți ! Miliția !

Reporterul sări iute din pat, bodogănindu-l pe Văpaie:

— 'J'i-am spus că o să dăm de bucluc.

Tînărul se ridică într-o rînă, frecîndu-și ca un copil, cu pumnii, ochii umflați de somn. În camera inospitalieră a hotelului de clasa a doua pătrunse un ofițer de la miliția locală. Era un tînăr blond, care-și dădea multă importanță.

— Vă rog să mă iertați, știu că ora e nepotrivită, dar o chestiune urgentă. A venit la noi soția lui Ghiță Papuc, și ne-a spus că soțul ei a dispărut de aseară, din local. De atunci n-a mai apărut nici acasă, nici la restaurant. Cum e un om potolit, care nu face chefuri și n-are legături extraconjugale, pe femeie a intrigat-o lipsa lui. Din scurta cercetare întreprinsă de noi a reieșit că dumneavoastră ați fost aseară la local și v-ați interesat de Ghiță Papuc. Iar un coleg de-al lui, mai în vîrstă, ne-a informat că ați plecat din restaurant cam o dată cu cel dispărut. E de presupus că ați avut o discuție cu el.

— Pînă aici ați intuit bine, îl informă Cernica. Am avut într-adevăr cu acest nătărău o discuție mai lungă. Nu știu dacă ați fost informat, dar cu întreprind o anchetă...

— Cunosc, îi reteză ofițerul vorba. Ne-ar interesa să știm însă unde a avut loc această discuție și unde l-ați părăsit pe Ghiță Papuc ?

Cernica îi ocoli privirea și-și frecă palmele, vădit

încurcat. Văpaie, care profită de răgaz pentru a-și face toaleta de dimineață, tuși sec.

— Trebuie să vă mărturisim că sîntem nițel în culpă, se destăinui sincer Cernica. Ne-am zis că, înscenînd un fel de răpire, îl vom determina pe nătărău să facă mai repede mărturisiri.

— Ați obținut măcar ce-ați dorit ?

— Mai mult chiar decît ne-am așteptat.

— Asta-i bine, conchise reprezentantul miliției locale. O să-i povestiți, sper, tovarășului comandant.

— Fără îndoială, îl asigură Cernica.

— Pe mine mă interesează, însă, unde l-ați dus ? Va rog să mergeți cu mine și să-mi arătați ?

După cîteva minute erau cu toții în „Fiat”-ul lui Cernica. Ii urma îndeaproape o mașină a miliției locale. La acea oră a dimineții străzile orașului forfoteau de oameni și vehicule. Opriră în dreptul unei străduțe pavate cu pietre mari, de râu.

— Aici l-am lăsat, îl informă Cernica pe ofițer.

— El ne-a spus sa-l lăsăm aici, interveni Văpaie, Zicea că sta la a doua sau a treia casă.

— V-a mințit, îl informă ofițerul. Locuiește tocmai la celălalt capăt al orașului.

— Formidabil! îi scăpă lui Văpaie exclamația. Ne-a dus de nas.

— Ce interes o fi avut să ne mintă ? întrebă Cernica.

— Asta dumneavoastră ați putea ști mai bine, făcu ofițerul bănuitor.

Reporterul era mai mult intrigat decît îngrijorat de dispariția lui Ghiță Papuc. Bănuia ca, de frica unui nou interogatoriu, nătărăul se ascunsese pe undeva. Ofițerul îi pofti, fără ceremonie, la Inspectoratul miliției.

Pe fruntea lui Văpaie, îndeobște senină, se așternu o umbră de îngrijorare.

— Ce ziceți de povestea asta ? îi strecură el lui

Cernica.

Reporterul ridică nedumerit din umeri. Și-n timp ce făcea cale întoarsa spre centrul orașului, își concentra gândurile asupra dispariției lui Ghiță Papuc. Inclina tot mai mult să creadă că nătlăul se făcuse nevăzut nu din pricina lor, ci a altcuiva. Dar cine era ? Fără îndoială, cineva care luase parte la asasinarea utecistului Mihai Bejan. Or, în separeul restaurantului „La doi porumbei”, nu se aflase probabil decît Scundacul cu fata roșie și părul creț, îmbrăcat în fistichia haină de piele a lui Greceanu, și o fată. Ipoteza îl mai liniști. Reprezenta totuși, de bine de rău, un răspuns la noianul de întrebări care-l asaltau. Cum de ajunsese însă Scundacul, dacă el era acela, o dată cu ei, la restaurant ? Să-i fi urmărit pas cu pas ? Ii mai urmărea ? Altă explicație nu găsea. Era, de altfel, și-un suport moral pentru confruntarea cu organele locale.

Pentiru a doua oară, într-un răstimp scurt, reporterul se afla sub anchetă și constatarea nu-i făcu de loc plăcere. Dimpotrivă. Abia cînd se văzu în fața comandantului miliției locale, colonelul Fugaru, se mai luminea la față. Il cunoscuse pe ofițer în București.

— Ce-i, tovarășe Cernica ? i se adresă colonelul pe un ton amical. Ați călcat cu stîngul în orașul nostru.

— Puțin spus cu stîngul, îi replică reporterul sincer amărît.

— Se poate să-mi faceți una ca asta ? Noi v-am primit ca oaspeți, iar dumneavoastră, încălcînd legile ospetiei, vă apucați să răpiți oamenii în puterea nopții ?

— Aș vrea să va explic, tovarășe colonel, i se adresă Cernica oficial.

— V-aș ruga chiar.

Relatarea reporterului și mai ales comentariile sale fură ascultate cu atenția cuvenită.

— După opinia mea, își încheie Cernica expunerea, Ghiță Papuc nu s-a făcut nevăzut din pricina noastră.

— Presupuneți, deci, că nenorocitul ăsta ar fi urmărit de...

— Scundac.

— În acest caz Scundacul dumneavoastră trebuia să fi fost la curent cu toate acțiunile pe care le-ați întreprins. E de presupus, deci, că v-a urmărit și că vă va urmări în continuare.

— La așa ceva chiar că nu m-am gândit, făcu Gernica sincer.

— Vă rog să cercetați la posturile de control de la ieșirile din oraș ce mașini au trecut astă noapte în jurul orei 24, ordonă colonelul ofițerului care-l însoțise pe reporter. Poate-l ajutăm pe tovarășul Cernica să iasă din încurcătură.

— Mă voi ocupa personal, îl asigură ofițerul.

Cernica continua să privească sfios spre colonelul Fugaru, care vorbea la două-trei telefoane deodată. Comandantul miliției locale era un bărbat în floarea vârstei, cu o față rotundă, marcată de niște maxilare puternice.

— Așa, tovarășe ziarist, i se adresă din nou colonelul. Ne-ați făcut-o !

— Vă rog să mă credeți că n-a fost în intenția...

— Eu nu știu care a fost intenția dumneavoastră, îi tăie vorba colonelul și, în ultimă analiză, asta interesează mai puțin. Căci nu intenția dumneavoastră va fi judecată, ci fapta.

— Vă stau la dispoziție, adoptă Cernica brusc un ton oficial.

— Asta și voiam să vă spun. Pînă se vor lămuri lucrurile, v-aș ruga să nu părăsiți sediul. Iar ca să nu vă plictisiți — v-ați exprimat de altfel dorința — puteți cerceta arhiva. Voi da dispoziție să vi se aducă

tot ce aveți nevoie și de la tribunal.

Chipul lui Cernica se luminează din nou. „Nu-i dracul chiar așa negru”, își zise el bucuros.

— Ce voiam să mai spun ? făcu colonelul înainte de a-l concedia. Așa : cui ați mai vorbiți de intențiile dumneavoastră privitoare la această anchetă ?

— Doar tovarășului colonel Coman.

— Precis ?

Reporterul stătu câteva clipe în cumpănă.

— Așa, câte ceva, am mai spus și pe la redacție.

— Vedeți ? Asta-i cel mai mare cusur al unui detectiv : pălăvrăgeala. I-ați dat posibilitatea Scundacului să afle din vreme despre intenția dumneavoastră de a porni înapoi.

Soneriele telefonului le întrerupse iarăși convorbirea. Colonelul ridică receptorul și răspunse monosilabic. Cernica presupuse că i se transmitea un raport confidențial. După ce așeză receptorul în furcă, Fugaru întoarse încet către reporter ochii săi mari, umbriți de niște sprâncne dese.

— Totdeauna am zis că Lucinescu ăsta e un băiat deștept, făcu Fugaru mai mult pentru sine, referindu-se la unul din ofițerii săi. Dar acum m-am convins pe deplin. A intuit bine. Chelnerul a fost găsit beat mort într-o circiumă tocmai la mama dracului, la vreo treizeci de kilometri de oraș,

— Sîntem scoși din cauză ? făcu reporterul bucuros.

— În parte, îl avertiză colonelul. Nu uitați că mai sînteți acuzați de răpire.

Spusele colonelului îl puseră pe gînduri pe Cernica.

— A cui a fost ideea de a-l răpi pe Ghiță Papuc ?

— A mea, își asumă Cernica răspunderea.

Colonelul clătină nemulțumit din cap.

Insoțit de un ofițer, Cernica se îndreaptă spre

arhiva miliției locale. Acolo i se puse la dispoziție o cămăruță separată, cu o masă de lucru.

— Dacă așeți nevoie de mine, mă chemați prin telefonul de interior, îl sfătui ofițerul.

Cernica se așează la masă și așteaptă să i se aducă documentele privitoare la cazul Greceanu. Pînă la venirea lor, cugeta la discuția purtată cu Fugaru. Colonelul îi înfipsese un ghimpe în inimă.

Cine era Scundacul ? Nu avea vreun complice printre cei ce lucrau la restaurant ?

„Cum de nu m-am gîndit la asta ?” își dădu el cu palma peste frunte. Ridică imediat receptorul și-l ceru pe Fugaru. Colonelul îl ascultă cu răbdare, apoi îi răspunse cu bunăvoință :

— Vedeți-vă liniștit de treabă. Personalul restaurantului a și fost interogat. Se pare că e cu totul străin de cele întîmplate astă noapte.

Cernica își ceru scuze pentru intervenția-i tardivă și-l ruga să-i spună ce soartă avea Văpaie.

— Nu-i duceți grija, îl liniști Fugaru. A vîrît mașina în garaj și acum joacă probabil șah cu șoferii noștri.

„Mare pișicher'Capitolul XIII PRIMUL RAPORT

— Te-ai și întors ? își întîmpină Coman colaboratorul.

— După cum vedeți, îi răspunse tînărul locotenent major cu fața toată numai un zîmbet. Stătea în poziție de drepti.

— Ai trecut pe acasă ?

— Trecut.

— Ce-ți face nevasta ? E ceva grav ?

— Nu știți cum sînt femeile gravide ? Irascibile, obsedate de ideea că s-au urîțit și nu se mai uită soții la ele...

— Cu unele chiar așa se întîmplă, observă Coman.

Ia vino nițel mai aproape, să văd ce parfum mai folosești.

— Eu ? făcu tînărul mirat.

— Nu tu, ci secretarele de prin Moldova,

— Sînt om însurat, tovarășe colonel, și-n curînd tată. M-am făcut om serios.

— Nu se prea cunoaște, îi replică sever colonelul. Dimpotrivă. Parcă ai devenit mai nesperios. Mare încurcă- lume ești, tovarășe căpitan.

— Locotenent-major, îl corectă tînărul ofițer.

— Te-am propus, nepricopsitul, spre avansare, îl informă Coman. Și încep să regret. Ce mi-ai făcut pe acolo ?

— Nimic altceva decît ce vi s-a raportat.

— Adică ?

— Dintr-un punct de vedere, am dat-o în bară.

— Și-n care privință n-ai „dat-o în bară” ? îl ironiza Coman.

— Am obținut niște indicii mai clare asupra cazului în speță. Nu mai bîjbîim, ca pînă acum, ci ne putem angaja pe o pistă mai precisă.

— Și care-i, mă rog, această „pistă mai precisă” ?

— Identificarea Scundacului.

— Nu mai spune ! îl ironiza Coman. Și cum vei proceda ?

— Mă gîndeam să răsfoiesc nițel prin arhivele facultăților din Capitală.

— Cîți ani ți-ar trebui ?

— Aveți dreptate, recunosc tînărul ofițer. Ar fi o muncă de Sisif și cu rezultate incerte.

— Ideea de a răscoli arhivele universitare nu-i totuși de lepădat, constată Coman. Tînărul ofițer îl privi nedumerit. Acesta era Papa Coman. Iși bătea mai întîi joc de propunerile colaboratorilor săi, pentru ca, în clipa următoare, să le accepte. N-o făcea nici din răutate și nici din snobism. Urmărea să-și deprindă colaboratorii cu mai multă fermitate

și maturitate. De trebușoara asta, continuă colonelul, se va ocupa altcineva. Tu te întorci frumușel la postul tău și răspunzi cu cele trei stele de pe umăr.

— Am înțeles, tovarășe colonel.

— Incluzi, deci, printre suspecti, continuă Coman să cugete cu glas tare, și pe bunul și onorabilul confrate al detectivului nostru amator ?

— Sînt obligat... El i-a sugerat ideea de a vizita cariera. Și tot de el mă împiedic mereu.

— E o ipoteză.

— Lăsînd la o parte faptul că în 1945 era și el student, precum și unele semnalmente...

— Care ar putea să ne ducă pe o pistă greșită, îl făcu atent Coman.

— De la dumneavoastră am învățat, tovarășe colonel, s-o bănuiesc și pe mama.

— Just.

Tînărul ofițer se pregăti de plecare. Dar, înainte de-a ieși, se adresă din nou superiorului sau :

— Mă întreb, tovarășe colonel, dacă Scundacul nu ne-a mirosit.

— De asta sa fii convins.

— Mă mai întreb dacă n-are complici.

— Apropo de complici : ai făcut o vizită gazdei din 1945 a Liei Daniel ?

— Natural.

— Adică ?

— În sensul că i-am găsit adresa.

— Care, probabil, nu mai corespunde, observă colonelul. După cîte știu, orașul a fost în bună parte demolat și reconstruit.

— Cunoașteți bine acest oraș ?

— Am avut de lucru și pe acolo.

— Nu mai există nici strada, nici numărul respectiv, continuă tînărul ofițer să-și informeze superiorul. M-am interesat de noua adresă a bătrînei

și mi s-a indicat o anume alee de la cimitirul „Eternitatea”.

— „Eternitatea” ? înseamnă că era o femeie cu dare de mînă.

— Iși doarme somnul de veci în cavoul familiei patronului restaurantului „La doi porumbei”.

— Rudă apropiată ?

— Soră.

— O informație demnă de reținut, constată Coman. Prin urmare cei doi îndrăgostiți, Șerban Zainea și Lia Daniel, se giugiuleau sub ocrotirea surioarei jupînului Axente. Dar în dosar parcă figurează sub alt nume.

— Era văduvă și purta numele fostului soț.

— Cît de superficial se ancheta pe atunci, își arată Coman părerea de rău.

— Probabil că nu întîmplător, observă locotenentul-ntajor. Jupîn Axente era pe atunci un om influent în oraș. Pe lîngă restaurant mai avea și o bucătică de vie.

— Om cu relații, presupuse colonelul.

— Era membru activ al organizației locale a partidului manist, îi preciză tînărul ofițer. Dar ceea ce mă surprinde, continua acesta, e atitudinea lui Greceanu după ieșirea din închisoare. De ce n-a cerut revizuirea procesului ? Nu i-am înțeles nepăsarea.

— Eu n-aș numi-o nepăsare, observă Coman. I-aș zice mai curînd naivitate, credulitate, năzuință copilărească de a-și face singur dreptate. Tu nu vezi ? Și după prima eliberare din închisoare, și după a doua, s-a aflat mereu lîngă cei doi amici ai săi : Lia Daniel și Șerban Zainea.

— Cum facem, cum dregem, tot la ei ne întoarcem, constată locotenentul-major.

— O curbă circulară, care pornește de la ei și la ei revine.

— Opinați și dumneavoastră să mergem mai departe pe această curbă ?

— Numai pe ea, îi întări Coman.

Capitolul XIV URMĂRIȚI DE „ȚUGULANI” ȘI DE-O FARSA

După zilele petrecute în centrul universitar, Cernica simțea iarăși „dor de ducă”. Alături, la volan, Văpaie părea mai nepăsător. Căscă des, semn că nu prea beneficiase de toate orele de somn din cursul nopții.

— Ta cât te-ai culcat? îl iscodi reporterul.

— Pe la unu.

— Ce naiba ai făcut pînă atunci ?

— Ce puteam să fac decît să joc șah ? Să te ferească Dumnezeu cînd intri în cîrdășie cu microbiștii. Nu te lasă, chiar dacă te vād picînd din picioare de oboseală.

— Nici cu tine nu mi-i rușine, observă Cernica.

— Chestie de temperament.

Temperamental, Cernica era la antipodul lui Văpaie. Calm, liniștit, reporterul nu se grăbea decît în cazuri extreme. Ii plăcea să lenevească dimineața în pat, dar statea și-o noapte întreagă la taifas, în fața unui pahar de vin. Cînd îl preocupa însă ceva, intra în alertă. Așa se simțea și acum, în timp ce se îndrepta spre fostul șantier al hidrocentralei unde lucrase Iachint Greceanu ca inginer constructor. Cernica spera să mai găsească pe vreunul din cei care l-au cunoscut ori i-au fost mai apropiați fostului inginer. Iși propuse să facă mai întîi un scurt popas la tribunalul local, pentru a răsfoi dosarul procesului

care avusese loc cu ani în urmă. Dacă în primul proces Greceanu fusese condamnat pe nedrept--și-n privința asta Cernica nu mai avea nici o îndoială — în al doilea caz se părea că învinovățirea fusese reală.

Mașina înghițea kilometru după kilometru, iar Văpaie, care o conducea cu mînă sigură, fluiera o melodie oarecare. În orașul P. ajunseră pe la prînz. Cernica nu mai fusese pe acolo de vreo doi ani, încît înfățișarea orașului de munte i se păru de nerecunoscut. Noile cartiere de blocuri erau întrucîtva asemănătoare celor întîlnite aiurea, în lungile sale peregrinări. Aceleași cladiri, pe care edilii orașului le salvaseră de monotonie plasîndu-le pe un pitoresc fundal oferit de culmile muntoase din jur. Panoramic, orașul trăda oarecare personalitate. Cucerit de noua și atrăgătoarea față a urbei, Văpaie exclamă încîntat:

— Face banii ! il consultă apoi pe Cernica : La miliție sau la tribunal ?

Reporterul stătu cîteva clipe în cumpănă, apoi hotărî ;

— La miliție... Știi cumva unde e ?

— Habar n-am. Dar întreb.

Sediul miliției locale se mai afla încă într-o clădire veche.

— Pe noi ne-au lăsat mai la coadă, se plînsese comandantul lui Cernica.

Il pofti apoi în birou. Spre surprinderea sa, Cernica află că aici se știa de sosirea sa.

— Cu ce vă putem fi de folos ? se interesă comandantul.

Reporterul își prezentă doleanțele : dorea să cerceteze dosarele privitoare la Iachint Greceanu și, în măsura posibilităților, ar fi vrut să-i cunoască pe principalii martori ai procesului care avusese loc în urmă cu zece ani.

Comandantul îl sfătui să se ducă mai întâi la hotel, unde-i reținuse două camere, iar după-amiază, la o oră mai acceptabilă, să revină. Când ajunse la mașină, Cernica îi spuse lui Văpaie :

— Cred că am călcat cu dreptul.

— Aveți dumneavoastră impresia asta ? făcu acesta glumeț.

— Ce nu-ți place ?

— „ Tugulanul" care se ține după noi. Ne-a luat urma de îndată ce-am intrat în oraș și nu ne slăbește de loc.

— Chim l-ai dibuit ? Eu n-am observat nimic.

— Așa-s gazetarii, lăcu Văpaie șugubăț. Plutesc pe altă lume. Dar fiți atent la mașina albastră din spate. Nu întoarceți capul. O vedeți ?

— Se ține într-adevăr după noi.

Pînă la noul hotel, un superb bloc turn, zăriră mereu mașina albastră.

Aici aveau într-adevăr camerele rezervate. Se grăbiră sa se instaleze și să intre sub duș. Incăperile nu erau alăturate, dar puteau comunica prin telefon. Văpaie se plinse de oboseală și ceru îngăduința de a nu coborî la masa de prînz. Cernica îi promise că-i va trimite cîte ceva de-ale gurii în cameră. Coborî apoi în holul hotelului. Prin ușa de sticlă de la intrare aruncă o privire în stradă. Mașina care-i urmărise nu mai era acolo.

„Au plecat, își zise Cernica, și-au lăsat vreun post fix.“ Se îndreptă spre restaurantul hotelului. Când deschise ușa laterală, dădu nas în nas, spre surprinderea și bucuria lui, cu Dinu Tofan, rubicondul fotoreporter. Nu-l mai văzuse de mulțor. Exclamații, scuturînduri zdravene de mîini și obișnuitele puneri în tema.

— Ești de mult aici ? se interesă Cernica.

— Azi am sosit. Fac un album pentru Editura Meridiane.

— Ai ce fotografia.

— Si dumneata ?

— E o poveste întreagă, se eschivă Cernica. Ai luat masa?

— Da. Dar dacă nu ai nimic împotriva, ți-aș ține de urit.

— Te rog chiar.

Sezonul turistic era în toi, încît luxosul restaurant al hotelului era plin. Cu chiu, cu vai găsiră o masă liberă. Cernica, flămînd ca un lup, începu să cerceteze atent lista de bucate. Dinu Tofan, sătul și limbut, îl punea la curent cu ultimele noutăți și cancanuri bucureștene.

— Am trecut ieri pe la redacția dumitale, îl informă Tofan la un moment dau. Mi s-a spus că ești în concediu.

— Intr-un fel, făcu reporterul absorbit mai departe de alcătuirea unui meniu din lunga listă de preparate.

Convorbirea fu întreruptă de apariția chelnerului, care luă comanda. După plecarea acestuia, Tofan reluă insistentele sale întrebări.

— Ești curios ca o babă, îl apostrofă Cernica.

Tofan se bosumflă :

— Să știi că nici eu n-am să-ți spun ceva care te-ar interesa foarte mult.

— Nu, zău ! făcu Cernica amuzat.

— Iți mai amintești de povestea aia de la Tinca ? Cernica se arătă brusc interesat. M-am întîlnit în București cu procurorul care a anchetat cazul...

— Greceanu ? făcu Cernica nerăbdător.

— Exact.

— Si ce ți-a spus ?

— Că ancheta continua.

Cernica îl privi pe Tofan drept în față.

— Nu-ți vine a crede ? îl iscodi Tofan.

— Si-a bătut joc de tine, făcu Cernica pe tonul cel

mai firesc cu putință. Greceanu zace acum la doi metri sub pământ, iar dosarul lui a fost așezat frumușel în rafturile arhivei.

Chelnerul se apropie din nou, așezînd în fața lui Cernica o farfurie plină ochi cu un borș moldovenesc din care ieșeau aburi îmbietori.

— Bun e ! constată reporterul după ce sorbi prima lingură.

Dar pe măsură ce-și potolea foamea, se arăta din nou preocupat de spusele lui Tofan. Era încredințat că acesta nu-l mințea. Ar fi fost o minciună prea gogonată. Lui Cernica îi era însă ciudă pe imprudentul procuror care nu-și ținuse gura.

„Ce rost avea să-i spună lui Tofan că ancheta continuă ?” îi reproșa Cernica în gând. Pe de altă parte, era surprins că în orașul O. se știa de preocupările sale.

— Ce ți-a spus procurorul ? îl iscodi totuși pe Tofan cu o indiferență impusă.

— Facea haz pe socoteala ta.

— De ce ? întreabă Cernica, facînd eforturi vizibile pentru a se stăpîni.

— Zice-se că ți-ai pus în cap să întreprinzi o anchetă pe cont propriu privitoare la cazul Greceanu. Să nu te superi că ți-o spun, dar e caraghios! Ce-ți trebuiesc experiențele astea.? Vrei să introduci un nou gen ? Reportajul-anchetă polițist ?

— Poate.

— Ce-ai întreprins pînă acum ?

— Ce să întreprind ? se prefăcu Cernica nedumerit.

— Pe linia reportajului-anchetă ?

— Aaaa ! Nimic deosebit. Voiam să cunosc ceva mai mult din viața acestui Iachint Greceanu. In interes pur documentar. Nu intenționez să concurez cu nici un procuror.

— Mă bucură, îi zîmbi Tofan. Și află că ți-am jucat o farsă. Nu m-am întîlnit cu nici un procuror. Am inventat toată povestea asta ca să-ți servesc o lecție pentru misterul cu care ai încercat să te înconjuri.

— Mare pezevenghi mai ești, Dinule ! răsuflă Cernica ușurat.

— Și ce-ai mai aflat despre Greceanu ? continuă să-l iscodească Tofan.

— E un tip care și-a bătut joc de propria-i viață, se eschivă iarăși Cernica de la un răspuns precis.

Simțind, însă, privirile insistente ale lui Tofan, dezvălui cîteva date nesemnificative din viața lui Iachint Greceanu, dîndu-i a înțelege confratelui său că cele întreprinse pînă atunci îl cam dezamăgiseră.

Discuția dintre cei doi scăzu în interes. Cernica se grăbi sa-și termine prînzul. Plăti și ieși împreună cu Tofan în holul hotelului.

— Nu te culci nițel ? îl îndemnă fotoreporterul cu vorba lui peltică.

— Ba da. Dar aş vrea să fac întîi un pic de mișcare. Nu știu care savant zicea că digestia se face pe jumătate cu picioarele.

— Așa o fi, zîmbi Tofan amical. Dar eu am să mă conduc după propriile-mi precepte. Imi fac digestia întins la orizontală. Plimbare plăcută.

În drum spre ieșire, Cernica zări niște pantofi bărbătești, a căror formă originală nu lăsau nici un dubiu asupra stapînului lor. Ridică mirat privirea. Posesorul lor stătea tolănit într-un fotoliu, cu fața acoperită de un ziar. Abia atunci își aminti Cernica de tovarășul său de drum rămas flamînd. Se apropie tiptil de fotoliu și ridică discret un colț al ziarului. Văpaie, căci el era, părea cufundat într-un somn fără vise. Cernica îl zgîițîi ușor. Tînărul tresări.

— Iertați-mă, făcu acesta buimac.

— Ba tu sa mă ierți. M-am luat cu ziua tîrgului și

am uitat să-ți trimit de mâncare.

— Nu sînt rău de foame, îl asigură Văpaie. Semăn cu o cămilă. Dacă mănînc o dată zdravăn, pot răbda o săptămînă.

— Ești o comoară la casa omului, făcu Cernica. Hai să-ți comand totuși ceva.

După încă vreo jumătate de oră petrecută la restaurant în compania lui Văpaie și înviorau de o cafea mare și amară, Cernica nu mai simți nevoia să-și facă obişnuitul somn ele după-masă. Iși propuse să se îndrepte către sediul miliției locale.

La arhivă, răsfoi dosarele cu foile îngălbenite de vreme. Comandantul nu era la sediu, dar lăsase dispozițiile cuvenite. Parcurgînd filă după filă, Cernica reconstitua cu emoție drama consumată cu ani în urmă. Dintre mărturiile depuse împotriva lui Iachint Greceanu. reținu îndeosebi pe cea a lui Șerban Zainea, pe atunci inginer-șef al șantierului, ca și pe a șefului serviciului personal, Vasile Chițigoi.

„Depoziția lui Zainea nu conține mai nimic nou, observă reporterul. Imi place. E consecvent.” Constata, de asemenea, că Zainea avea o memorie foarte bună. Declarațiile de la dosar corespundeau aproape cuvînt cu cuvînt cu relatarea pe care i-o făcuse și lui nu cu multă vreme în urmă.

Deși o asemenea consecvență putea fi suspectă, Cernica înlătură orice bănuială, obligați de claritatea și presiunea capetelor de acuzare ale inginerului-șef. Greceanu fusese vinovat. Dăduse dovadă de neglijență în serviciu, de lipsă de răspundere, de superficialitate etc,etc. Nimeni altul decît el preluase vagonul cu acel prețios produs chimic de import și, fără nici un control prealabil, îl introdusese în procesul de fabricare a betonului. Faptul era fapt și nu-l putea contesta nimeni.

„Sînt vinovat, declarase laconic Greceanu. Vă rog

să aplicați legea." Și legea fusese aplicată în litera și asprimea ei.

Atenția lui Cernica fu însă captivată de declarațiile altui martor important al acuzării : șeful serviciului personal al șantierului. Vehementa depoziție a lui Vasile Chițigoi se referea la „gradul de descompunere morala a inculpatului”.

„Bețiv și afemeiat ! se repeta obsedant acuzația lui Chițigoi. A profitat de naivitatea unei fete cuminți, pro- fesoara la școala noastră profesională, ca să și-o facă amantă.” Cernica își notă numele tinerei și naivei profesoare : Georgeta Parascan.

„Va trebui să stau neapărat de vorbă și cu ca, hotărî în sine reporterul. Și poate chiar înainte de a-l găsi pe Chițigoi.”

Nu spera să afle prea multe nici de la ca, nici de la fostul șef al serviciului personal. Intenționa doar ca, prin intermediul acestora, să completeze portretul lui Greceanu. Celelalte depoziții existente în voluminosul dosar îl lăsară indiferent. Ii mai reținu atenția doar un fapt: dispariția fără urme a unei scrisori oficiale, prin care uzina proprietară a acelui buclucaș produs chimic de import avertizase șantierul asupra unei eventuale apariții a vagonului ce-i fusese destinat în transportul de ciment ce se îndreptase spre șantier. Dar strădaniile de a găsi această scrisoare fuseseră zadarnice. Deși expediată „recomandat”, înregistrată la oficiile poștale de plecare și de sosire, urma scrisorii se pierduse de îndată ce poposise la șantier. Secretara lui Zainea, care semnase de primirea corespondenței, nu mai apucase să treacă în acea zi scrisorile sosite în registrul de evidență. Suferise pe neașteptate un atac de cord și fusese transportată de urgență la spital. Cea care o înlocuise a doua zi nu găsisese plicul respectiv pe birou. Cine-l luase și ce se făcuse cu el, nimeni nu mai aflase.

„Pe aici, prin birou, trece multă lume", declarase senin cea de-a doua secretară.

„Cîtă inconștiență !" exclamă Cernica înciudat. Verifică data sosirii vagonului buclucaș în gară. Coincidea cu data înregistrării scrisorii la oficiul poștal de sosire. Dacă Zainea sau altcineva din șantier ar fi deschis în acea zi scrisoarea de avertizare trimisă de uzina chimică, Greceanu ar fi fost salvat. Dacă...

Interogată la spital, prima secretară declarase că nu-și amintea să fi remarcat în teancul de scrisori primit în ziua aceea vreun plic cu antetul uzinei chimice.

„Nu mă simțeam de loc bine, declarase femeia. Eram sfîrșită de puteri. Nici nu știu dacă am numărat măcar plicurile aduse de poștaş. L-am crezut pe cuvînt și i-am semnat."

„A existat deci posibilitatea ca plicul nici să nu fi ajuns la șantier, observă Cernica. Dar tot atît de bine se putea ca cineva să-l fi văzut a doua zi, după ce s-a produs ireparabilul, și să-l fi făcut dispărut."

Cu toate stirădaniile lor, anchetatorii nu reușisera să dea de urma scrisorii.

„Faptul, însă, nu scade cu nimic vinovăția inculpatului, reținu Cernica din pledoaria procurorului. Indiferent de primirea sau neprimirea scrisorii de avertizare, el avea obligația de a face analiza produsului primit și abia după aceea să-l dea în producție."

„Asta cam așa e, recunosc Cernica. Dar dacă ar fi fost avertizat, Greceanu nu s-ar mai fi pripit și ar fi făcut cuvenita analiză de laborator. A fost ghinionist, sau i-a ajutat cineva ghinionul ?"

Amorțit de șederea prelungă în fața dosarului de arhivă, Cernica se ridică anevoie, se întinse și căscă. Dădu apoi documentele în primire și porni spre hotel.

Capitolul XV

CINEVA MAI AȘTEAPTA

A doua zi, Cernica și Văpaie porniră spre Orașul Nou. Cvtartalul de blocuri apărut o dată cu hidrocentrala era situat la vreo douăzeci de kilometri de orașul P. Opriră în fața liceului și se interesară la poarta de profesoara de matematici Georgeta Parascan.

— Dupâ-amiază are ore, li se răspunse. Predă la seral. Acum o fi pe acasă.

Cu adresa scrisă pe un petic de hîrtie, încercară să se descurce în păienjenișul de intrări ale blocurilor dispuse în patrulatere. Când ajunse în fața apartamentului indicat, Cernica apăsă ușor pe butonul soneriei. În interior se transmise un apel scurt, discret. Dar atît. Nici o mișcare. Nerăbdător, reporterul mai apăsă de cîteva ori pe buton. Din interior răzbătură brusc, pînă la el, trosnetul unui scaun răsturnat, lipăitul unor pași grăbiți și bufnitura unei uși trintite de perete. Niște mîini grăbite se încurcau în chei, în yale, iar o voce tremurînda de femeie cerea parcă îndurare :

— O clipă ! Numai o clipă ! Deschid imediat.

Femeia reuși în cele din urmă să deschidă ușa. Dar cînd dădu cu ochii de Cernica, zîmbetul plin de speranțe de pe chipul ei făcu loc unei expresii de vădită dezamăgire.

— Dumneavoastră? ! rosti ea, ațintind asupra noului venit niște priviri inospitaliere. Cine sînteți ? Și ce doriți ? De ce mă deranjați la ora asta ?

— Vă cer iertare, se arată Cernica

sincer

dezolat. N-am știut că e o oră nepotrivită.

Chipul femeii se destinse și zîmbi nedoritului ei vizitator. Avea în ea ceva pur, suav.

— Nu-i ora nepotrivită, încercă să se explice femeia. Nu nu prea stau bine cu nervii. Am crezut ca-i altcineva la ușă. Întîmplarea a făcut să sunați într-un fel... Avem un cod al nostru. Ați știut cumva de acest cod ? miji brusc în ochii ei o umbră de speranță.

— Nu, n-am știut nimic. Și-mi pare rău că v-am trezit amintiri... Am apăsat mai nervos pe buton.

— Vă cred, trecu femeia la un ton rece, resemnat. Cu ce vă pot fi de folos ?

Cernica se recomandă și-i ceru permisiunea de-a intra și a sta puțin de vorbă cu ea. Femeia îl pofti. Nu părea să fi împlinit treizeci de ani, deși fața albă, ascuțită trada parcă o îmbătrânire prematură.

Apartamentul, alcătuit din două camere, strălucea de curățenie. De altfel și trupul suplu al femeii, îmbrăcat sobru, ostentativ de modest, respira prospețime. Părul galben, mătătos, cu firul subțire, era în neorînduială, deși femeia făcea repetate eforturi de a-l aranja. De sub halatul subțire ieșeau doi genunchi mici, rounzi. Observînd direcția privirilor lui Cernica, femeia încercă să-și acopere genunchii, dar fără succes. Halatul era scurt.

— Vă ascult, îl pofti ea.

— Am impresia că vizita mea e cam inoportună.

— Întrebarea e de prisos, îi atrase ea atenția.

— Adevărat. Dar nu știu cum să intru în subiect.

— Nu vă formalizați.

— L-ați cunoscut pe inginerul Iachint Greceanu ?

Femeia păli. Trăsăturile feței i se ascuțiră parcă și mai mult.

— De ce vorbiți la trecut ? îi reproșă ea. Sigur că-l cunosc. E logodnicul meu. Ne vedem, ne scriem...

Cernica amuți brusc, înghițind în sec. Replica

Georgetei Parascan îl lovi ca un mai în moalele capului și-l ameți.

„Sa nu fi aflat oare de moartea lui ? se întrebă el îngrozit. Cel care s-a prăbușit cu autobasculanta în prăpastia de la Tinca să fie alt Iachint Greceanu decît iubitul acestei femei ?” Întîlnind privirile mirate ale Georgetei, Cernica se reculese imediat.

— Să precizăm cîteva lucruri, ca să nu facem vreo confuzie, rosti el grav. Omul care mă interesează se numește Iachint Greceanu, născut în satul Măgureni.

— Este exact, îi confirmă Georgeta.

— Și unde lucrează acum ?

Femeia avu o scurtă ezitare, apoi răspunse sec, pe un ton ostentativ :

— Deși e inginer constructor, un foarte bun inginer, din anumite motive, independente de voința sa, e nevoit sa lucreze ca șofer într-o carieră de piatră.

— Cum se numește cariera ?

— Tinca.

Cu un efort suprem, Cernica își învinse emoția care-l copleșea și-o întrebă cu glasul sugrumat:

— Cînd l-ați văzut ultima oară ?

— Acum o lună.

— Cînd v-a scris ultima oară ?

— Acum trei săptămîni.

— Ziua ?

— Mă interogați de parcă ați fi de la miliție.

Li preciză totuși data. Greceanu îi scrisese chiar în ajunul morții.

— E cam mult de cînd nu v-a mai scris ! observă Cernica.

— Nu-i place să scrie, își scuză ea logodnicul.

— Dar dumneavoastră ?

-- Li scriu ori de cîte ori simt nevoia sa-i împărtășesc un gînd, o dorință, un vis. Li scriu

mereu, fără a avea pretenția de a primi răspuns. Mi-l imaginez cum deschide plicul, cum parcurge cu privirile lui ironice rîndurile mele naive și cum izbucnește într-un rîs tonic, bărbătesc. Asta-mi ajunge.

-- Cîte scrisori i-ați trimis în ultimele doua săptămîni ?

Femeia facu o scurtă socoteală în minte și-i răspunse cu precizie :

— Cinci.

„Normal, trebuia să-i fi fost returnate, își zise Cernica. Inseamnă că le-a oprit cineva. Trebuie să aflu cine.” Se simțea revoltat. Faptul i se părea chiar monstruos. Firesc ar fi fost ca Zainea, care știa de logodnica lui Greceanu, s-o înștiințeze într-un fel sau altul de dispariția iubitului ei. De ce n-a făcut-o ? Din neglijență, indolență sau deliberat? Faptul că toate scrisorile Georgetei Parascan fuseseră reținute îl determinau pe Cernica să califice acțiunea ca deliberată. Pe de alta parte, se întreba dacă el, personal, avea dreptul să ascundă mai departe acestei femei cumplitul adevăr. De spus, va trebui să-i spună înainte de a părăsi casa. Dar cînd ? In ce moment și sub ce formă să-i facă tragica destăinuire ?

— Făcînd abstracție de faptul că vi-i logodnic si ca, din cîte am intuit, îl iubiți...

— Enorm ! ținu ca să-i precizeze.

Lui Cernica i se strînse inima de durere. Continuă totuși :

— Încercați sa vă obiectivizați și să-mi răspundeți sincer : Ce părere aveți despre el ca om și ca inginer ?

— E un om bun, care a suferit mult și pe nedrept. Iar ca inginer e foarte capabil. Deși acum...

— E șofer.

— Nu întîmplător, îi replică ca apărîndu-și

logodnicul. E o ocupație temporară. Are de pus la punct niște treburi.

— Ce fel de treburi ?

— Privesc viața lui intimă, îi atrase ea atenția. Și nu am dreptul să le dezvălui.

— Vreau să vă spun că-i știu bine viața, o avertiză Cernica. Am cunoștință și despre condamnarea lui din anii studenției și despre cea de aici, de pe șantier.

— Dumneavoastră cunoașteți versiunile oficiale.

— Tocmai de aceea sînt aici, ca să le aflu pe cele neoficiale.

— Sînt treburile lui personale și, vă repet, nu am dezlegare să le dau în vileag.

— Presupun că vrea să-și facă singur dreptate ?

— Probabil.

Cernica înțelese că orice insistență era de prisos. Nu-i rămînea decît să se ridice și să plece. Mai puse totuși o întrebare :

— În ipoteza că cineva, omul din fața dumneavoastră, vrea să-l ajute, nici lui nu vreți să-i spuneți nimic ?

— Pe acel om l-aș invita să se adreseze direct logodnicului meu, îi răspunse ea sec. Numai el poate hotărî dacă are sau nu nevoie de ajutorul cuiva. Ceea ce pot să vă spun e că lachint e o fire mîndră și m-aș îndoi cu ar primi ajutorul cuiva.

Deși era firavă și subțirică, dovedea o rară tărie de caracter. Cernica hotărî să se poarte cu ea bărbătește.

— Și dacă logodnicul dumneavoastră nu mai e în clipa asta capabil să ia o hotărîre ?

Femeia păli. Iși subție buzele și aruncă spre reporter o privire aprigă.

— Ce vreți să spuneți ? rosti ea cu o nuanță atît de gravă în glas, încît Cernica își simți întreaga ființă răscolită. Iar a fost arestat ?

— Mi-i teamă că e ceva și mai grav... Ireparabil !

— Adică ?

— Un accident.

— Grav.

— Foarte.

Femeia pufni pe nări și-i aruncă lui Cernica o privire batjocoritoare.

— Nu cred, îi strigă ea în față. E o minciună. Ești un mincinos ! Un mincinos !

Se ridică și începu să se plimbe de la un capăt la altul al încăperii, ca o sălbătăciune închisă în cușcă. Se opri după un timp, luă cu mâini tremurînde pachetul de „Carpați” de pe masă și-și aprinse anevoie o țigara. Trase adînc primul fum în piept, apoi îl slobozi cu un oftat prelung.

— Iertați-mă ! făcu ea către Cernica. Am nervii cam zdruncinați... Gîndiți-vă că, de atîția ani, tresar la fiecare apel al soneriei. De fiecare dată sper să fie el și numai el... El cel atît de lovit de viață și totuși atît de bun, de înțelegător, de afectuos. Dumncavoastră, bărbații, nu pricepeți. Nu știți ce înseamnă pentru o fată primul bărbat care... Pe care-l iubește... Dar nu! Nu-i cu putință ! Se întoarse brusc spre Cernica : Nu-i așa ?

Cernica amuți. Nu reuși să scoată măcar o silabă. Clătină doar capul într-o parte și-n alta, confirmîndu-i femeii tragicul adevăr. Lovită în plin, Georgeta căzu pe un scaun. Iși ținea spatele țeapăn, ochii fixați undeva, între sprîncencle reporterului, iar pe obraji ca de ceară începură să curgă șiroaie subțiri de lacrimi.

— Cît de rău puteți fi ! îl dojeni ea pe Cernica.

— Am vrut să vă mint, dar n-am putut, reuși el să îngăimeze.

— Și cînd s-a întîmplat ?

— A doua zi după ce v-a trimis această ultimă scrisoare.

— Am presimțit eu, făcu femeia. Am mințit când v-am spus că nu-i place să scrie. Căutam să mă înșel. El îmi scria des și frumos... Și n-o să-mi mai poată scrie ?

— Nu, sună grav sentința lui Cernica.

— Niciodată ? insistă ea.

— Niciodată.

Abia în clipa aceea izbucni Georgeta în niște hohote sfîșietoare. Cernica așteptă răbdător ca ea să-și verse cît mai mult din durere în lacrimi.

— V-aș ruga să-mi povestiți cum a fost, îl rugă ea după un timp, fără a ridica fruntea de pe brațul alb, marmorean.

Cernica înghiți mai întîi un nod, pe care-l simțea de mult în gît, după care relatează destul de incoerent tragicul sfîrșit al lui Iachint Greceanu. Dună ce rosti ultima frază, așteptă reacția femeii. Aceasta continua să stea nemișcată, cu fruntea culcată pe braț.

— Și dumneavoastră credeți că s-a sinucis ? făcu ea neîncrezătoare. Ridică apoi capul și-l sfredeli pe reporter cu o privire aprigă. Un om care trăiește pentru razbunare nu se sinucide, continuă ea. Face totul ca să trăiască și să îndeplinească ce și-a propus. Iachint nu s-a sinucis. A fost ucis ! strigă ea din răspuțeri. I-au ucis întîi sufletul, iar acum i-au aruncat și trupul în prăpastie... Dumnezeuule, doamne ! Oare va rămîne și această crimă nepedepsită ?

— Cine sînt criminalii ? o iscodi Cernica.

— Ce știu eu ? făcu ea dezarmată. Numai el îi cunoștea. Și nu-i slăbea o clipă.

— Pe cine bănuieți ?

— La ce bun ? făcu ea resemnata. Lui tot nu-i mai poate ajuta, iar mie ?... Viața fără el nu mai are nici un sens.

— Dar nu vă gîndiți că, trăind și acționînd liberi,

acești asasini pot face și alte victime ?

— De vreme ce el e mort, ceilalți nu mă mai interesează. N-au decît să facă sute de mii de victime. Să prăbușească cerul și pămîntul asupra tuturor... Pentru mine e totuna.

— Vă înțeleg durerea și particip sincer la ea, rosti reporterul cu o stîngăcie de adolescent. De aceea vă cer îngăduința să plec și să revin mîine, sau în altă zi, cînd veți crede de cuviință.

— Ce mai doriți de la mine ? întrebă ea privind în jur cu o expresie de mirare, de parcă nu se afla în camera ei, ci într-o încăpere străină.

— Am să revin mîine, îi propuse el.

— Mîine ? făcu ea absentă. Mîine !... Parcă mai poate exista un mîine.

Capitolul XVI ȘI TOTUȘI GEORGETA ACUZĂ

Tolănit pe scaunul din spate al mașinii, Văpaie îl aștepta nerăbdător pe Cernica. Era nițel intrigat că reporterul îl exclusese de la întrevvedereea cu Georgeta Parascan, dar se mîngîia cu gîndul că acesta îi va relata, în amănunt, întreaga convorbire. Cînd îl zări pe Cernica, sări iute de pe scaunul comod și trecu în față, la volan. După înfățișarea posomorită a reporterului, Văpaie intui ca acesta nu era prea încîntat de rezultatul întrevvederii cu tînăra profesoară.

— Cum e, boss ?

— Nici o scofală. Am reușit doar să îndoliez sufletul unei femei. Atît.

— Și acum încotro ?

— La hotel. I-am lăsat adresa și, dacă se răzgîndește, poate să ne caute.

— Tata avea o vorbă, îi replică Văpaie : „Ce-i în mîină nu-i minciună". Adică de ce să ne caute ea pe noi, cînd putem s-o căutăm noi pe ea.

— Adică ?

— Să mai așteptăm nițel, ca să vedem ce face după plecarea dumatile din casă.

— Ce poate să facă ? își jelește mortul.

— Ce ne costă să mai stăm un pic și să citim ziarele de astăzi, insistă Văpaie. Trag mașina după colț, ca să nu fim văzuți.

Deși nu era convins de utilitatea acestei pîndiri, Cernica se retrase pe canapeaua din spate, luă ziarele oferite de Văpaie și începu să le frunzărească. Dar nu trecuse nici un sfert de oră cînd îl auzi pe Văpaie :

— Hei, boss ! Ia privește. Nu-i asta dulcineea lui Greceanu ?

Cernica se săltă de pe canapea. Intr-adevăr, pe trotuarul din față pășea grăbită Georgeta Parascan.

— Unde naiba se duce așa zorită ? exclamă surprins reporterul.

— Cred că ne-ar fi de folos să aflăm. Eu am s-o urmăresc pe jos, iar dumneata vino încet cu mașina după noi.

Fară a mai sta pe gînduri, Văpaie se strecură ca o pisică din mașină și apucă pe urmele femeii. Cernica îi lasa să se îndepărteze cam vreo sută de metri, apoi se luă și el cu mașina după ei. Imbrăcată într-o rochie subțire de vară, croită strîns pe corp, silueta tinerei profesoare îi apărea lui Cernica în toată frumusețea ei. De statură mijlocie, cu sînii mici, mijlocul subțire, șoldurile rotunde, Georgeta întruchipa, după părerea lui Cernica, imaginea feminității. Avea un mers țeapăn, de femeie conștientă de frumusețea ei. Bărbații întîlniți în cale

întorceau capul, admirîndu-i liniile trase ca de penelul unui pictor. În urma ei se strecura Văpaie.

Cînd ajunse în șoseaua care tăia orașelul de la un capat la altul, Georgeta încetini mersul și se opri la stația de autobuze. Văpaie rămase discret în urmă. Il așteptă pe Cernica, urcă în mașină și-l sfătui să urmărească autobuzul în care se suise tînăra profesoară.

— Grăbită mai e, observă el.

La fiecare stație cercetau atenți călătorii care urcau sau coborau. Cea urmărită de ei se dădu jos abia la capătul liniei.

— Ia vaporeșul, presupuse Văpaie. Eu am să mă îmbarc cu ea, iar dumneata urmărește-ne cu mașina pe șosea. E soare și cred că am să va pot face semne cu o oglindă.

Cernica îi aprobă planul.

Peste cîteva minute Văpaie se și număra printre pasagerii vaporeșului ce pornea în obișnuita cursă pe marele lac artificial din inima Carpaților.

Cernica se angajase între timp cu mașina pe sosea. Plecarea precipitată a Georgetei îl dezamăgise. Imaginea femeii pure, naive, de-o rară gingășie, oferită nu cu mult înainte, îi fusese smulsă în chip brutal și înlocuită cu înfățișarea hîdă a unei prefăcute ce jucase în fața lui o scenă de teatru de prost gust.

În timp ce vaporeșul pufăia, trăgînd din greu sub greutatea numeroșilor săi pasageri, mașina lui Cernica zbura pe șoseaua asfaltată din jurul lacului. La intervale, reporterul se oprea și cerceta coverta ambarcațiunii, sperînd să-i parvină promisiunile semnale ale lui Văpaie. Dar abia după prima escală a vaporeșului zări niște sclipiri ce veneau de la pupa vasului.

„E în regulă— Se duce la apă, observa Văpaie în șoaptă.

— În casă cine-o mai fi ? se întrebă Cernica.

— Am auzit și-un glas de copil.

— Ce spui ! făcu reporterul mai mult pentru sine.

Continuări să stea la pîna. Dinspre casă nu mai venea nici un semn de viață. După cîteva minute, care se scurseră anevoie, o auziră pe bătrîna țărancă venind de la apă. Femeia pășea încet, cu precauție, încovoiată sub greutatea celor două găleți pline ochi. În fața treptelor de la intrare se lăsă mult pe vine, pînă ce gălețile atinseră pămîntul. Desprinse cobilița și o așeză la locul ei din tindă. Reveni apoi după găleți. Le apucă de torți și dispăru cu ele în casă. În spatele ușii groase de lemn, care închidea intrarea în căsuță, părea că pierise orice urma de viață. Dar, după alte cîteva minute, ușa fu izbită cu putere, iar din casă năvăli un ștregar ars de sare și plesnind de sănătate. Sări tipînd de plăcere peste treptele de la intrare și se avîntă printre florile de pe pajiștea din fața casei. În urma lui striga Georgeta Parascan. Chemările ei, cărora ținea să le imprime o anume severitate, erau zadarnice. Ștregarul gonea nepăsător după aripile multicolore ale unui fluture.

— Gigel ! Gigel ! Vino la mama ! se auziră din nou chemările Georgetei.

În glasul ei Cernica remarcă acele inflexiuni întîlnite doar la o mamă. Alături de el, Văpaie privea la fel de mirat.

— Ce zici de asta, boss! îi strecură în șoaptă tînărul vagabond. Puteai să juri că-i fecioară.

— Ca și Maica Domnului, făcu Cernica malițios.

— Cu cine l-o fi făcut ?

— Puștiul are ceva din acrul, din ținuta lui Greceanu.

— Povestea devine din ce în ce mai interesantă, constată Cernica.

— Ce facem ? Mai stăm ?

— Nu. E păcat sa-i tulburăm, conchise Cernica admirînd hîrjoana dintre tînăra mamă și ștrengar. Ne întoarcem la mașina și așteptăm.

Se furișară din tufiș în tufiș, simțindu-și fiecare conștiința umbrită de o anume vinovăție. Pătrunseseră, fără încuviințare, în lumea unor tainice legături dintre un bărbat și-o femeie, dintre o mamă și-un copil. Mergeau cu umerii aplecați, fără a scoate vreun cuvînt. Abia cînd ajunseră în șosea, Văpaie oftă din adîncul inimii și rosti grav :

— Sucite mai sînt și cărările vieții.

Cernica nu-i tăspunse. Orice cuvînt rostit, oricît de inofensiv, constituia după părerea sa o profanare. Il batea chiar gîndul să nu mai dea ochii cu Georgeta, s-o lase cu durerile și bucuriile ei.

Sperînd să mai scape de obsedanta imagine din poiana înțesată de flori, Cernica își aprinse o țigară. Dar chipul Georgetei, ochii mari, în care lacrimile de durere se amestecau cu cele ale bucuriei materne, nu-l slăbeau deloc. În ungherele mai tainice ale inimii sale se năștea parcă un sentiment.

— Boss ! i se adresă Văpaie. Povestea asta te-a cam întors pe dos.

Cernica se eschivă de la răspuns, trăgînd cu sete din țigară. Cînd ajunse la mașină, deschise portiera și dădu drumul radioului. Liniștea debarcaderului fu tulburată brusc de năvala de sunete a unei orchestre simfonice. Era Wagner, „Tristan și Isolda“, zguduitorul final al morții celor doi îndrăgostiți. Cernica se lăsă pradă muzicii. Și sunetele ei parcă-l loveau dureros. Era o durere reală. Il dureau sufletul, inima... Nici el nu știa ce-l dureau. Și-n fapt nu era durere, ci apăsare. Nemaiputînd suporta, închise aparatul cu un gest brutal. Văpaie, care-l urmărea cu discreție, clătină înțelegător din cap și se feri a-i întîlni privirea.

În lungile lor zile de peregrinare, Cernica îi mai

dezvăluise cîte ceva despre viața sa intimă. La treizeci și șase de ani, reporterul continua să fie un burlac care nu cunoscuse nici nebuloasele zile pre și post nupțiale, nici răspunderea capului de familie, nici bucuriile și necazurile părintești. „Vîntul înșurătorii” îl bătuse de multe ori. Dar niciodată nu-l învăluisese cu atîta putere, încît să-l amețească și să-l ducă în fața ofițerului stării civile. Nu avusese nici o dragoste mai trainică. Doar aventuri galante, de mai scurtă sau mai lungă durată. De cîteva ori se apropiase de pragul înșurătorii, dar își suspectase mereu logodnicele de nesinceritate ori de infidelitate. O asemenea fire îndepărta orice femeie.

Doar întîlnirea cu Georgeta Parascan reușise să răscolească ungherele mai neumblate ale sufletului său. Femeia îi plăcuse din prima clipă. Nu era deosebit de frumoasă, dar feminitatea ei îl cucerise. Gesturile, mișcările, glasul, totul trăda femeia, cu ce avea ea mai gingaș, mai specific. Dragostea ei cu Greceanu, înfierată probabil de opinia publică locală, o înălța în ochii lui Cernica. Fusesse, după părerea lui, o dragoste sinceră, curată, o rară dăruire. Și un om ca Greceanu avusese mare nevoie de-o asemenea trăire. Cernica îl invidia.

„Din păcate, observă el, fericirea le-a fost scurtă”. Soarta îl împinsese pe Greceanu iarăși după gratii. Iar cînd fusese din nou eliberat, sacrificase totul pentru răzbunare. Dar nici măcar setea de răzbunare nu și-o potolise. „Poate de aceea purta pe chip, în clipa morții, acel aer ciudat, nedefinit”, își aminti Cernica.

— Ce faci, boss ? Visezi ? Îl trezi Văpaie la realitate. Cernica tresări.

— Dorești ceva ?

— Aș vrea să știu ce facem ? O așteptăm ?

— Firește.

— Să trag atunci mașina la umbră.

— Fă cum vrei, îi răspunse Cernica nepăsător. Văpaie împinse mașina sub un umbrar și se întinse pe perna moale a scaunului din spate, așteptând răbdător hotărîrea lui Cernica. Dar cînd auzi zvon de glasuri din direcția „căsuței de basm”, se văzu nevoit să tulbure

Din nou romantica singurătate a lui Cernica. Dar și acesta era cu urechea la pîndă, distingînd glasul cristalin al ștregarului, ca și vocea severă a Georgetei. Ii văzu apărînd printre pomi. Cernica se simți ușor intimidat. Se sprijini neîndemînat de parapetul debarcaderului și se prefăcu a cerceta largul lacului în așteptarea vapoarașului. Se simțea caraghios în stîngăcia lui. Hotărî s-o întîmpine pe femeie cu mai mult curaj. Privirile acesteia trădau surprindere.

— Bună ziua, o întîmpină Cernica cu un zîmbet timid.

— Ce doriți ? îl apostrofă ea pe un ton sever.

— Întîmplarea face să...

— Lăsați gluma și spuneți-mi ce vreți ? Știu că m-ați urmărit. Ce sperați să descoperiți ? Că am un copil ? Da. Il am ! făcu ea mindră, strîngîndu-l pe ștregar la șold.

— Vă felicit, făcu sincer Cernica.

Se apropie și Văpaie de grup. Ștregarul se arătă interesat de pantalonii cu ținte și buzunare largi ai tinărului. La rîndul, acesta făcu totul ca să-l cucerească pe puști.

— Mai doriți ceva ? se arătă Georgeta nerăbdătoare să încheie convorbirea.

— Poate-mi veți povesti vreodată ceva mai mult despre tatăl copilului dumneavoastră, despre relațiile lui cu inginerul-șef Zainea, eventual și cu soția acestuia...

Tînăra mamă se încruntă.

— Ce rost are ?

— N-aș insista, continuă Cernica, dacă n-aș avea anumite îndoieli. Părerea mea, și nu-i numai o părere, ci o convingere, e că Greceanu n-a fost victima unui accident și nici nu s-a sinucis. Femeia tresări, făcînd ochii mari. Asta vreau să dovedesc și de asta sînt aici, continuă Cernica. Pentru că, într-un fel, sînt și eu implicat. Ii relata, în amănunt, despre întîlnirea lui cu Greceanu la „Katanga“, despre faimoasa regizare de la Tinca și despre inexplicabila prăbușire a autobasculantei în prăpastie. Acum înțelegeți de ce am îndoieli ?

— Înțeleg, făcu ea cu privirea pierdută undeva în largul lacului.

Sunetul sirenei anunță apropierea de debarcader a unuia din vaporeșele care făceau curse regulate pe lac.

— Vreți să luați neapărat vaporeșul acesta ? o întreba Cernica. V-aș conduce cu mașina pînă acasă.

Georgeta nu-l auzise. Intreaga ei atenție era absorbita de gîndurile care o răscoleau.

— Aveți dumneavoastră putere să faceți lumină și dreptate în cazul acesta ? întrebă ea la un moment dat.

— Am, o asigură Cernica.

— Imi puteți dovedi ?

— Ca document, rosti el după o pauză care păru suspectă interlocutoarei sale, nu va pot arăta decît legitimația mea de ziarist.

— Nu hîrțiile mă interesează, îi replică ea, ci faptele. Ce-ați aflat pînă acum ?

Cernica stătu iarăși în cumpănă. Insistența ei, deși lirească, nu-i era la îndemînă.

„Dacă e totuși o trădătoare ? îl fulgeră deodată prin minte. Dacă povestea asta cu copilul nu-i decît o înscenare ?“ Înainte de a-i dezvălui mai mult, își propuse s-o verifice. Și, ca primă măsură, se eschivă de la un răspuns precis.

— Încă nu am terminat investigațiile, făcu el neconvingător.

— Mai bine spuneți că nu vă încrederi în mine, îi replică ea. Aveți poate dreptate. Ne cunoaștem doar de patru ore.

„Lucide mai sînt femeile”, observă în sine Cernica. Lui nu-i dăduse prin gînd să socotească de cît timp o urmărea. Se uită pe furiș la ceas. Într-adevăr, nu se scurseseră decît patru ore de cînd pășise pragul casei Georgetei Parascan. Dar lui i se părea că o cunoștea dintotdeauna.

— Eu, în schimb, am încredere în dumneavoastră, o auzi el pe tînăra mamă.

Sinceritatea ei îl cuceri.

— La început, continuă Cernica, am arătat interes acestui caz, deoarece îl cunoscusem pe Greceanu din liceu.

— Ați fost colegi ? se arătă Georgeta interesată.

— El era mai mare. Dar mi-l amintesc bine. Probabil că de aceea m-arn simțit atras de el.

— Probabil, îi replică ca privindu-l lung. Dar fiți atent. Cei care l-au ucis pe Greceanu sînt foarte periculoși.

— Îi cunoașteți ?

— Dacă i-aș cunoaște...

— Nici bănuieli nu aveți ?

— Bănuieli ? O mie. Dar ce folos ?

Vaporașul acostă și de pe punte coborî un grup de turiști. Se interesară de traseul spre o cabană.

Georgeta se grăbi să le dea explicații, dovedindu-se o bună cunoscătoare a împrejurimilor lacului.

— Vă plac excursiile ? o iscodi Cernica după plecarea turiștilor.

— În munți eram fericiți, își aminti ea. Nu ne iscodea nici o privire indiscretă.

— Cît a durat ?

— Foarte puțin. Puse toate zilele cap la cap, nu știu dacă fac un an.

— Cum a început ?

— Banal și totuși interesant. Terminasem facultatea și fusesem repartizată aici, pe șantier, la școala profesională. Preda și el niște ore de tehnologia materialelor de construcție. La început nici nu m-a băgat în scamă. Am o înfățișare destul de ștearsă.

— Dimpotrivă, protestă Cernica.

— Sînteți amabil... Și într-o zi, continuă ca, Iachint a intrat în cancelarie cu pantalonul sfîșiat în genunchi. Era iarnă, ghețuș, și alunecase. Cu aerul cel mai senin din lume, mi-a arătat ruptura și m-a rugat să-i dau un ac și ață. Cum port întotdeauna cu mine o mică trusă, i-am îndeplinit dorința. Cosea destul de repede — învățase probabil la închisoare — dar cusătura era dintre cele mai grosolane. I-am smuls acul din mînă, am pomenit cite ceva despre nepriceperea bărbaților și i-am cîrpit pantalonul. (Zîmbi aducerii aminte.) Era o scenă de-a dreptul caraghioasă. El stătea țeapăn în picioare, iar eu, într-un genunchi, în fața lui. Imi amintesc că trăgeam tare de cracul pantalonului, ca să nu-i ating piciorul.

El se uita la mine de sus. Ii simțeam în ceafa privirea bărbătească. Cînd mi-am ridicat, ochii ni s-au întîlnit. Ne-am privit mult. Din clipa aceea ne-am căutat mereu privirile.

— Știați că era căsătorit și avea un copil ?

— Nu mi-a ascuns nimic. Era un om sincer.

— Nu vă muștra totuși conștiința?

— Ba da... Multă vreme am stat în cumpănă.

— Căsuța din pădure... era locul dumneavoastră de întîlnire ? Ea îi confirmă. Și tot aici ați crescut strengarul ăsta frumos ?

— Am avut noroc de bătrînă. Nici nu i-am spus ca

Iachint acum e...

Glasul i se înecă brusc în lacrimi. Se apropie de balustrada debarcaderului și privi în zare, căutînd să-și înăbușe plînsul. Cernica se alătură tăcut de ea.

— Cînd am stat de vorbă acasă, v-am mințit într-o oarecare măsură, reluă ea firul destăinuirilor. Două dintre scrisorile pe care i le-am trimis lui Iachint mi-au fost returnate. Mi-am dat seama că se întîmplase iarăși ceva grav. Dar nu mă așteptam să fie... mort.

— Bănuiți totuși pe cineva ? reluă Cernica insistentul său interogatoriu. Nu se poate ca în timpul conviețuirii cu Greceanu să nu fi simțit planînd umbra cuiva.

— Era mai mult decît o umbră, îi confirmă ea. O femeie simte cînd în viața bărbatului de lîngă ea mai există una.

— Prima soție ?

— Oh ! exclamă ea. Prima căsătorie a fost pasul din viața lui pe care l-a regretat tot timpul.

— Atunci nu putea fi decît Lia Zainea ?

— Ea era. De cîte ori se afla în preajma ei, îl simțeam încordat ca o strună.

— Credeți că între ei au existat și relații mai intime ?

— Dacă la început aveam doar bănuieli, acum am certitudini. Glasul i se înecă iarăși în lacrimi. Femeia asta l-a băgat în mormînt.

— Cînd ați ajuns la prima... „certitudine” ?...

— După nenorocirea aceea cu vagoanele de ciment... Știți probabil povestea... Văzînd cum mergea ancheta, adică numai spre acuzarea lui, Iachint mi-a zis: „li las să umfle dosarul cît le-o pofti inima, apoi am să-l dezumflu ca pe un balon. Un singur fapt, aparent mărunț, va da totul peste cap.” Dar, pînă la urmă, n-a dezvăluit acel fapt, A lăsat ca toată vina să cada asupra lui. De ce ? N-am înțeles. Înainte de a se pronunța sentința, l-am întrebat:

„Spuneai că ai o dovadă cu care te poți dezvinovăți ? De ce nu te folosești de ea ?” S-a uitat la mine cu o privire stinsă, ca la o străină, și mi-a răspuns în silă : „Acum nu mai are nici o importanță.”

— Lia Zainea se afla în sală în timpul procesului ?

— Tot timpul a fost acolo, pe o bancă din față și nu l-a slăbit o clipă din ochi.

— Ce bănuieți ?

— Ea l-a convins pe Iachint, sînt sigură, să ia asupra-și întreaga vină, după ce a plătit, bineînțeles, prețul cerut de el.

— Adică ?

— Cu o seară înainte de a fi arestat, Iachint era de negăsit. L-am căutat la șantier, la gazda lui, aici la mama Lina, prin bufete și restaurante, la club, peste tot. Imi era teamă să nu facă vreo prostie. Nu l-a văzut nimeni plecînd cu vreo mașină sau cu vreun autobuz. Parcă intrase în pămînt. Dar acum știu unde a fost.

— La Lia.

— Bărbatul ei era plecat la București... Proastă mai eram pe atunci !

— Ce dovadă credeți că deținea Greceanu ?

— Mare lucru nu știa. Doar că era vinovat. Asta știa. Pisat, împins de la spate, amenințat chiar de inginerul-șef, care-și vedea periclitat postul din cauza stagnării lucrărilor, Greceanu s-a pripit și a făcut acea greșală de neiertat. Dar se vorbea că ar fi existat și o scrisoare oficială. Dacă el ar fi știut din vreme de această scrisoare, ar fi fost salvat. Dar n-a găsit-o nimeni și...

— Zainea a neglijat în zilele acelea rezolvarea corespondenței și a descoperit probabil scrisoarea prea tîrziu. Fiind, cum îl știa toată lumea, un om laș, a șters fără doar și poate orice urmă a scrisorii.

— Asta e presupunerea dumneavoastră sau a lui Greceanu ?

— A lui.

— De ce n-ați făcut măcar dumneavoastră uz de acest fapt la proces ?

— Pe atunci nu știam nici unde-mi era capul. Mă simțeam năucită de tot ce se întâmpla în jurul meu. Georgeta făcu o scurtă pauză, privind lung după vaporeșul care se pierdea în zare. În afară de aceasta, adăugă ea, eram și eu acuzată. Toată lumea se uita la mine ca la o leproasă. Nu îndrăzneam nici măcar să scot capul din casă.

— Înțeleg, făcu Cernica mai mult pentru sine.

— Cam asta-i tot, conchise ea, căutându-și cu privirea băiețelul.

Acesta reușise între timp să încalece grumazul lui Văpaie, dînd pîteni ca un veritabil cavalerist.

Cernica și Georgeta porniră apoi pe șosea, în direcția mașinii. Mergeau tăcuți, apăsați de aceleași gînduri. În urma lor, Văpaie tropăia de zor, spre marea încântare a copilului. Cam la trei-patru sute de pași, Cernica mai zări o mașină trasă la umbră. Alături de ea, doi bărbați voinici și o femeie tînă ră stăteau tolăniți pe iarbă, în bătaia soarelui. Lui Cernica i se păru că zărise mașina și de cealaltă parte a lacului. Dar nu-i dădu nici o atenție.

— Mergem ? se interesă Georgeta.

— Desigur.

Capitolul XVII O MICĂ NEÎNȚELEGERE

Cernica se despărțise cu greu de Georgeta Parascan, ca și de bucălatul ei fecioraș.

— Am impresia, boss, observă Văpaie pe drumul de înapoiere, că locurile astea ți-au căzut cu tronc.

— O asemenea poveste mișcă și-o inimă de piatră, încercă reporterul să se dezvinovățească.

— Prea multă simțire strică, continuă Văpaie filozofal. Să nu te trezești legat pe viață !

Cernica nu-l mai auzea. Cu ochit sclipind dc-o bucurie lăuntrică, își rumega complexul de senzații și sentimente ce-i invadaseră în acea zi sufletul. Nu îndrăznea sa recunoască, dar undeva, într-un ungher mai tainic al sufletului, știa că se cuibărise gândul de-a reveni cât mai curînd în acest orașel nou, cochet, apărut o dată cu marea hidrocentrală. Il tenta chiar ideea de a se stabili un timp aici.

„Ar fi un loc ideal pentru concediu, își zicea el. Aș putea-o întâlni pe Georgeta în fiecare zi, și , cine știe, după un timp am devenimai apropiați”.

Il reveni apoi în minte chipul ștregarului bucălat.

„Bătrînii Greceanu n-au habar de el, constată Cernica. Or să se bucure. Mai ales bătrînul. Spița Grecenilor nu s-a stins. E și asta o chestie.”

O smucitură bruscă de volan îl proiectă spre portieră. Se trezi speriat din visarea cu ochii deschiși. Pe lingă ei trecu fulgerător, în direcție opusă, o limuzină puternică.

— Ce s-a întîmplat ?

— Unul era cât pe ce să intre în noi, îi răspunse Văpaie furios.

Cernica privi în urmă. Limuzina își continua goana nebună.

— Cred că-i beat, făcu reporterul. Atenția ii fu atrasă și de o altă mașină, care venea după ei. Era aceeași pe care o întâlnise parcată la umbra pădurii de lingă căsuța mamei Lina.

— N-ai impresia că sîntem urmăriți ? îl iscodi pe Văpaie.

— Abia acum observi ? S-au ținut scai de noi.

— Ca să vezi ce personaje importante sîntem.

— Să știți că sîntem. Nu întreprindem ancheta

secolului ? Sherlock Holmes, față de noi, e pe undeva pe la degetul mic de la piciorul sting.

Si-n timp ce-și încheia satisfăcut tirada, Văpaie apăsă pe accelerator. Acul kilometrajului începu să se îndrepte vertiginos către cifra o sută patruzeci.

— Ce faci ? îl apostrofă Cernica.

Cu un gest de lehamite, Văpaie încetini mersul mașinii.

„Parcă-i un făcut, își zise acesta necăjit. Când ți-i lumea mai dragă, și-ai vrea s-o iei la fugă, tocmai atunci îți taie careva cheful.”

Inciudat, stopa brusc, fără a semnaliza. Mașina din plasa lor, care venea puternic din urmă, era cât pe ce să-i izbească.

— Ce faci, domnule ? îi strigă șoferul mașinii urmăriitoare.

— Mi s-a terminat benzina, îi replică Văpaie în zeflema. Ca să fie mai convingător, opri și motorul.

— Ești nebun ? îl certă în șoaptă Cernica.

— Dă-i încolo, îi strecură Văpaie prin colțul gurii. Mai țină-se și de fustele mămicilor lor.

Mașina urmăriitoare îi depăși, dar, după câteva zeci de metri, întoarse și reveni la cei „rămași în pană de benzină”.

— Ai încurcat-o, făcu reporterul către Văpaie, cu ochii pe indicatorul rezervorului de benzină care nu era golit nici pe jumătate. Dar acesta stătea nepăsător, ca un ștregar după ce făcuse o poznă și nu-i păsa de consecințe.

Mașina opri în dreptul lor. Șoferul se adresă lui Văpaie :

— Dacă ai nevoie de benzină, îți împrumut câțiva litri și mi-i dai în oraș.

— Mulțumesc, dar nu merg în oraș, îi respinse Văpaie oferta.

— Nu-i nimic, insistă șoferul. Atîta pagubă să am.

În timp ce se schimbau aceste replici, din mașină

coborîră doi zdrahoni tineri, cu înfățișări grave.

— Dumneata de cînd ai carnet de șofer? se interesă primul.

— De cînd am avut chef să-l scot, îi răspunsa Văpaie obraznic.

Voinicul se făcu stacojiu la față, dar se stăpîni.

— Măi omule, interveni împăciuitor șoferul.

Dar Văpaie nu-i mai dădu răgaz să continue. Sari sprinten din mașină și, înainte ca Cernica să poată interveni, se și înfipse ca un cocoș, cu pieptul înainte, între cei doi voinici :

— N-aveți treburi pe la casele voastre ? îi interpelă el. Nu v-a întrebat nimeni cît e ceasul, nu v-a poftit nimeni la masă. Ce doriți ?

— Noi venim la tine cu vorbă bună, îți oferim și o mîină de ajutor, iar tu ne tratezi cu sictir, îl certă al doilea voinic.

— Vă mulțumesc, n-am nevoie de ajutorul vostru. Altceva ?

— Să-mi arătați actele, îi ceru primul voinic.

Văpaie izbucni în rîs :

— Glumiți ?

— De loc. Sîntem de la miliție.

— De la care miliție ?

— Județeană.

— Serios ? Și cu ce vă ocupați pe acolo ?

— Eu pun întrebări, îi reteză vorba primul voinic.

Cel de-al doilea, care-și aruncase între timp ochii pe indicatorul rezervorului de benzină, izbucni furios ;

— De ce minți ? Văd că ai benzină berechet.

— Pardon ! făcu Văpaie calm.

— Ce „pardon” ? Ti-am spus să-mi arăți actele, își bulbucă ochii primul voinic.

— Sînteți de la circulație ? se interesă Văpaie.

— N-are importanță, îl apostrofă furios al doilea voinic.

— Ba are importanță, susținu Văpaie.

— Lăsați gluma, interveni din nou Cernica.

Coborîse între timp din mașină și se alăturase grupului.

Ciorovăiala mai continuă așa pînă ce în dreptul lor se opri o altă mașină, oare venea tot din direcția hidrocentralei. Din ea sări sprinten Dinu Tofan. Fotoreporterul se înfipse cu pieptul lui lat între cele două tabere și le ceru, în graiul lui peltic, să fie oameni serioși și să elibereze șoseaua.

— ■ Sînt fotoreporter la presa centrală, îi făcu atenți Tofan. Nu mă obligați să vă fac o fotografie și să vă dau la ziar.

Cernica zîmbi în sine. Fotoreporterul nu era decît colaboratorul ocazional al unor reviste ilustrate de mai mică importanță și al unor edituri. Dar cum nimeni nu-i ceru să-și justifice calitatea declarată cu atita aplomb, intervenția lui fu salutară. Primul voinic, mormăind ceva în barbă, se retrase spre mașină. Il urmă și al doilea.

— Ce voiau de la voi ?

— O mică neînțelegere, îi răspunse Văpaie evaziv.

Om discret, fotoreporterul nu mai insistă. Se adresă lui Cernica :

— Mai stai mult prin regiune ?

— Nu.

— Poate ne întoarcem împreună la București.

— Să vedem, făcu rece reporterul.

Tofan se despărți de Cernica după ce obținu de la acesta promisiunea de a se revedea în cursul serii la restaurantul hotelului.

— Simpatc peltic, observă Văpaie după plecarea lui Tofan.

— Simpatc, făcu Cernica fără chef.

Giumbușlucurile lui Văpaie începură să-l cam agaseze.

— N-am priceput ce-ai urmărit cu tărășenia asta ?

îi reproșă el.

— Imi place cum vorbește prietenul dumneavoastră, fotoreporterul, și am vrut să-l mai aud o dată.

Cernica rămase câteva clipe pe gânduri, apoi rosti ;

— Știai că vine după noi ?

— Da.

— Dacă nu te țineai de prostii, acum eram în oraș, schimbă Cernica subiectul.

— O.K., boss ! Îți promit să mă fac băiat cuminte. Pe chipul reporterului se așternu o umbră mai aparte.

Capitolul XVIII

CHIȚIGOI INTRANSIGENTUL

— Mai mergem la Chițigoiul dumitale ?

— Musai.

Era seară și discuția avea loc în fața hotelului.

Văpaie se urcă nemulțumit la volan. Nu-i surâdea deloc perspectiva de a se înfunda în labirintul de străduțe anemic luminate al cartierului mărginaș unde locuia Vasile Chițigoi. Dar misiunea era misiune. Zi- noapte, pe ploaie sau pe vânt, trebuia îndeplinită.

Nici lui Cernica nu-i plăcea incursiunea nocturnă din acest cartier, dar era nerăbdător să dea ochii cu fostul șef al serviciului personal. Din fișa pe care o cercetase la miliția locală reținuse că Chițigoi fusese mai întâi zugrav, apoi urcase diferite trepte, pînă la funcția de șef al serviciului personal al șantierului hidrocentralei. Destituit în urma gravei greșeli de pe urma căreia pătimise și Greceanu, ajunsese salariat al Uniunii județene a cooperativelor de consum. Nici

aici nu se bucura de o situație prea roză. Avea la activ diverse abateri, care-i aduseseră excluderea din partid. Își abandonase între timp nevasta și doi copii, trăind nelegitim cu o „mahalagioaica”. (Termenul aparținea celui care întocmise fișa.)

„Frumoasă carte de vizită”, își zise Cernica în sine, încercînd să schițeze în minte portretul lui Chițigoi.

Văpaie stopă brusc.

— Ce e ? făcu reporterul trezit din gînduri.

— Pe aici trebuie să fie, îi răspunse tînărul sărind din mașină. Cernica îl urmă. Se aflau pe o străduță îngustă, a cărei beznă era străpunsă de cîteva becuri rare. Ici-colo răzbatea prin ferestrele mici eîte-o rază palidă. Străduța era pustie. Locuitorii ei se încuiau devreme în case. Văpaie intră în prima curte unde văzu lumină la fereastră și bătut puternic în ușă. Din fundul curții se năpusti asupra lui o cotară fioroasă. Văpaia ridică piciorul, gata s-o lovească. Cotarla se retrase precaută, iar cînd își văzu stăpînul ieșind din casă, se potoli de-a binelea. La rugămintea lui Văpaie de a-l îndruma spre locuința lui Chițigoi, stăpînul casei îi replică intrigat:

— Dar ce aveți cu el ?

— Sînt o rudă și aș vrea să-l văd. Nu rămîn decît noaptea asta în oraș.

Omul ascultă răbdător minciunile lui Văpaie și-i zimbi îngăduitor.

— Așteaptă să iau ceva pe mine și te duc exact la adresă.

Văpaie îi mulțumi și se retrase spre mașină.

Stăpînul casei, un șofer de vreo patruzeci și cinci de ani, nu se lăsă mult așteptat. Se adresă celor doi vizitatori nocturni pe un ton familiar ;

— Dacă vreți să prindeți guzganul, nu mergeți cu talanca. Trageți mașina în curte, la mine, și o apucăm pe jos, că nu stă departe.

— Nu-i rea propunerea, admise Cernica, admirând perspicacitatea și-n același timp discreția șoferului, care-i informă în continuare :

— Tipul e fricos și speriat. E plin de datorii la fisc, la lumină, la apă, la ce vrei și la ce nu vrei. Cum pot trăi unii oameni așa ?

Văpaie trase mașina în curte, apoi porniră tustrei, în tăcere, pe străduța îngustă. După vreo cincizeci de metri, o cotiră la dreapta, pe o străduță parcă și mai îngustă, cu case și mai pitice, denumită Cocorului, la capătul căreia începea cîmpul. Șoferul se opri la numărul 15. Căsuța, o bojdeucă ce stătea cam într-o rînă, era cufundată în întuneric.

— Casa are vreo ieșire ? se interesă Văpaie.

— Nu.

— Eu mă duc în spatele casei, propuse Văpaie. Iar dumneata, boss, atacă intrarea principală.

În timp ce Văpaie se strecura ca o nevăstuică spră fundul curții, Cernica se scuză față de șofer :

— Avem ceva de discutat cu Chițigoi. Așa că...

— Am înțeles. Vă aștept acasă.

— Mulțumesc, îi strînse Cernica mîna cu căldură.

Atît curtea cît și casa păreau pustii. Reporterul se simți ușor înflorat. Iși făcu însă curaj, se apropie de ușă și bătă cu putere. Nici un răspuns. Mai bătă o dată, vîrtos, trezind vecinii.

— Ce-i gălăgia asta ? se auzi o voce iritată de bărbat. Nici noaptea nu vă potoliți ?

Cernica se apropie repede de gard și liniști vecinul. Dar tot atunci auzi chemarea lui Văpaie :

— Hei, boss ! Vino aici.

Îl găsi pe Văpaie călare pe Chițigoi. Fostul șef al serviciului personal, numai în cămașă și izmene, legat fedeleș, se zbatea zadarnic să scape, scoțînd la fiecare smucitură cîte un geamăt înăbușit.

— Am fost inspirat, îi strecură Văpaie în șoaptă lui Cernica. Am ajuns chiar în clipa cînd motanul sărea

pe fereastră. Trebuie s-o liniștim acum și pe...

Nu mai apucă să-și termine fraza. Cu auzul lui fin, Văpaie distinsese în casă un zgomot de mobilă trântită. Ii făcu semn lui Cernica să se ascundă, iar el se piti sub fereastra deschisă. Intr-adevăr, în cadrul ferestrei apăru capul buhăit al unei femei. Zvîcnind în sus, ca o pisică, Văpaie o înhâță de cap și-i astupă gura. Femeia nu mai reuși să scoată decît un foarte slab geamăt de spaimă. Fără a slăbi strînsoarea, Văpaie se cațără pe prichiciul ferestrei, apoi dispăru înăuntru împreună cu prizoniera sa. Reveni după un minut singur și-i șopti lui Cernica:

— Dați-mi-l și pe celălalt.

Cernica îl aburcă pe Chițigoi. Văpaie se aplecă peste pervaz și-l ușura pe Cernica de neplăcuta-i sarcină. De spaimă, Chițigoi era scăldat într-o sudoare care exala un miros greu, înecăcios.

— Urît mai pute, constată Văpaie așezîndu-l pe dușumea.

Escaladă și Cernica pervazul ferestrei.

Văpaie îl împinse pe Chițigoi spre camera din mijloc, unde zăcea, în patul cald, nevasta nelegitimă a acestuia. În încăpere era un aer greu, irespirabil. Singura fereastră a încăperii era complet astupată cu hîrtie albastră. Pentru mai multă siguranță, Văpaie înșfacă și pătura de pe pat, astupînd cu ea fereastra.

— Așa, făcu el satisfăcut. Acum putem sta liniștiți de vorbă.

Nemulțumit de lumina slabă a micii lămpi de noptieră, Cernica răsuci comutatorul și odaia fu inundată de sclipirile puternice ale celor cinci becuri ale lămpii demodate care atîrna de plafon. Rar îi mai fusese dat să vadă un interior mirosind atît de greu a mucegai. Totul purta amprenta sacului de osînză care zăcea în pat cu ochii bulbucați de spaimă.

— Tanti ! îl auzi el pe Văpaie adresîndu-se în

batjocură voluminoasei femei. Cum te simți ? Sacul de osînză scoase un geamăt surd, bulbucind și mai mult ochii. Dacă ești cuminte, continuă tînărul, și nu deschizi gurița, nu-ți fac nimic. Promiți ? Femeia clatină bucuroasă din cap, scuturîndu-și cele trei rînduri de colaci de grăsime de sub bărbie. Dar dacă scoți cel mai mic sunet, îți pun iarăși căluș. Femeia își scutură din nou colacii de osînză, în timp ce pe fața-i buhăită începură să se prelingă două șiroaie de lacrimi. Mulțumit, Văpaie îi scoase călușul, se retrase de lîngă ea și-l luă în primire pe bărbat. Cu tine avem altă socoteală. Dar nu răspunzi decît la întrebările noastre. Dacă încerci cumva să ții și să scoli vecinii din somn, ai înfundat-o. E clar ? Chițigoi se arătă supus ca un mieluşel. Unde o pornisei așa grăbit ? continuă să-l interogheze Văpaie.

Chițigoi, o aschimodie numai piele și oase, continua să-l privească înspăimîntat, ca o șopîrlă prinsă sub talpa unui ştrengar.

— Stai jos! îi arătă Cernica un scaun. Și nu mai fi așa speriat, că n-am venit să te prădăm și nici să te omorîm.

Incurajat de vorba blîndă a reporterului, Chițigoi prinse un pic de viață.

— Știi cine sîntem ? continuă să-l iscodească reporterul. Chițigoi clatină din cap. Păi, dacă nu știi, de ce-ai fugit de noi ? Chițigoi ridică din umeri. Te-a avertizat cineva ? Chițigoi se uită speriat în jur. Răspunde ! se răsti la el Cernica. Chițigoi lăsă capul în jos. Ai fost deci avertizat, constată reporterul mai mult pentru sine. Ce ți-au spus ?

— De ce nu vorbești, Vasile ? interveni brusc sacul cu osînză. A venit, tovarăși, un străin și i-a spus că...

— Taci, femeie ! făcu Chițigoi moale.

--Ce ți-a spus ? insistă Cernica.

— Minte femeia, tovarăși. N-a venit nimeni.

— Ba a venit. Pe crucea mea că a venit unul și l-a băgat în spărieți, continuă să-l trădeze femeia. De ce nu spui drept, Vasile ? Tovarășii sînt de la miliție. Și, dacă spui drept, scapi mai ieftin.

— De ce i-i teamă ? continuă s-o iscodească reporterul. N-a furat, n-a ucis, ..

— A fost amenințat cu moartea, se vaită femeia.

--Cine l-a amenințat ?

— Nu știu. El știe, că el a vorbit cu omul acela. Eu nu l-am văzut și nici n-am auzit ce-au vorbit.

— Cine era omul acela ? îl zgîlții Cernica pe Chițigoi.

— Nu știe nici el, răspunse femeia în locul bărbatului ei.

Cernica își înfipse și mai dur privirea în ochii lui Chițigoi, obligîndu-l să plece capul în pămînt.

— Cînd a fost ?

— Ceva mai înainte, răspunse în locul lui Chițigoi tot femeia. Nu știu dacă a trecut un ceas pînă ați venit dumneavoastră.

— Cum îl cheamă ? continuă să-l iscodească Cernica pe Chițigoi.

Acesta clătină scurt clin cap. Nu știa. Omul acela nu-i spusese. Nici el nu-l întrebuse. Au vorbit afară, pe întuneric. Omul acela stătuse toată vremea pitit după trunchiul unui copac. Chițigoi nu-i văzuse nici măcar fața. Nici nu știa dacă era înalt sau scund, dacă avea părul negru, galben sau n-avea păr de loc. Nimic nu știa. Și, chiar de l-ar fi văzut, tot n-ar fi știut să spună cum arăta. Omul acela îi adusese o veste așa de rea, încît, de tulburat ce era, nu mai știa nici pe unde călca.

— Ce veste rea ți-a adus, îl îmboldi iarăși Cernica la vorbă.

— O poveste veche, de cînd lucram pe șantier, făcu Chițigoi evaziv.

--In legătură cu inginerul Greceanu ?

Chițigoi îi confirmă.

— Ce ți-a spus de Greceanu ?

— Că a scăpat din închisoare și că a venit aici, în oraș, cu gând să-l omoare, răspunse tot femeia.

Văpaie pufni în rîs. Cernica îi aruncă o privire aspră, apoi reveni la Chițigoi.

— Ce te-a sfătuit să faci ?

Chițigoi continuă să tacă.

— Si fugi din oraș și să te ascunzi, ca să-ți piardă Greceanu urma ? îl iscodi mai departe Cernica. Și de ce n-ai fugit ? Aceeași tăcere din partea celui interogat. Ți-ai zis ca n-o da chiar în noaptea asta peste tine ! Dar de ce-ți vrea Greceanu moartea ? Nu cumva fiindcă l-ai băgat în închisoare nevinovat ?

Chițigoi îl privi surprins.

— Tribunalul a hotărît, îngăimă el în cele din urmă. Eu n-am spus decît ce știam.

— Ce știai ?

Chițigoi privi disperat în jur, în speranța că-i va sari cineva în ajutor. Dar nu întîlni decît privirile necruțătoare ale lui Văpaie. Resemnat, se hotărî să se supună interogatoriului.

— Zi, îl îndemnă Cernica. Ce știai ?

— El a fost principalul vinovat. A dat dispoziție să se descarce vagonul și să fie băgat numaidecît în producție, fără să aștepte rezultatul analizelor de la laborator.

— Zici că Greceanu era „principalul” vinovat, observă Cernica. Asta înseamnă că mai erau și alți vinovați ?

— Păi sigur că erau și cei de la C.F.R., care au încurcat vagoanele, cei de la fabrica de betoane, care n-au sesizat că acela nu era ciment ci altă bazaconie...

— Dar voi, cei din conducerea șantierului, nu aveți nici o vină ?

— Chițigoi și-a luat porția, interveni femeia Cu

vîrf și îndesat.

— Inginerul-șef Zainea (la auzul acestui nume Chițigoi tresări) a scăpat totuși basma curată, remarcă Cernica.

Chițigoi continuă să-l privească năuc.

— Cum a fost cu scrisoarea ? continuă Cernica.

Chițigoi tresări.

— Care scrisoare ?

— Avertismentul combinatului chimic, îl aminti Cernica. Nu v-au avertizat oamenii că le-a sosit un vagon de ciment în locul produsului chimic pe care-l așteptau și că acest produs s-ar putea să fi ajuns la voi ?

Chițigoi îl privi pe reporter timp.

— Do ce-ai amuțit ? Nu-ți convine întrebarea ?

— Nu știu despre ce scrisoare vorbești, negă din nou cu îndărătnicie cel interogată.

Mințea cu atîta nepricepere, încît și sacul de osînză din pat se simți revoltată.

— Ești prost ca noaptea, Vasile !

Chițigoi oftă din adîncul plămînilor și-i aruncă o privire rea.

— Bădie Chițigoi, i se adresă Cernica pe un ton mai blajin. Omul acela, cu care ai stat de vorbă mai înainte, nu te-a mințit. Greceanu e într-adevăr aici, în oraș, și te caută cu lumina.

Chițigoi clipi des.

— Ți-am spus eu, Vasile, că n-ai făcut bine !? îi aruncă din pat sacul de osînză. Vezi cum te bate Dumnezeu ?

— Taci, femeie ! făcu el răstit.

Era prima oară cînd dovedea oarecare bărbăție.

— Noi îl urmărim pe Greceanu, continuă Cernica. Și dacă ne spui adevărul, te apărăm de el. Altfel, te descurci cum știi.

— Dacă nu ți-a face pușcăriașul felul, să nu-mi zici pe nume, Vasile, începu să bocească sacul de osînză.

Enervat, Chițigoi se răsti iarăși la ea ;

— Termină cu smiorcăitul !

Oftă și-și săltă umerii înguști.

Pirpiriu cum era, putea fi o pradă ușoară pentru un om ca Greceanu. Și el știa acest lucru mai bine ca oricine.

— Ia zi, cum a fost ? îl îndemnă Cernica.

— Ce vreți de la mine ? se răsti Chițigoi. Eu așa am găsit că-i bine și așa am făcut. Greceanu era un dușman de clasă. Părinții lui, la fel. Un om ca el n-avea co căuta pe șantierul nostru.

— Ai verificat ce fel de oameni erau părinții lui ? întrebă Cernica surprins de acest nou punct de vedere asupra familiei Greceanu.

— Tovarășul inginer-șef Zainea știa bine. Era din același sat, îi răspunse Chițigoi.

— Nu te-ai gândit că Zainea putea minți ?

— Tovarășul inginer-șef ? făcu Chițigoi ochii mari de mirare.

— Da, da. Chiar tovarășul inginer-șef te-a mințit. Noi venim din satul lui Greceanu.

— Vezi, Chițigoi, îi reproșa sacul de osînză. Ți-am spus eu că ai fost un prost. Care și cum a vrut te-a dus de nas. Toți și-au făcut interesul. Iar cînd a fost la o adică și te-au dat afară din slujbă, nimeni n-a mișcat un deget pentru tine.

Răscolit de mărturisirea lui Cernica, Chițigoi se răsti și mai furios la femeie :

— Da' oprește o dată melița aceea ! Se întoarce apoi către Cernica : N-aveți dreptate. Greceanu era un dușman. A fost și condamnat politic. A omorât un utecist.

— Nici asta nu-i adevărat, îi replică Cernica.

— Asta-i bună ! sa revoltă Chițigoi. Cînd eu am văzut cu ochii mei cazierul lui Greceanu, dumneata spui ca nu-i adevărat.

— Ieri am sosit de acolo. Am cercetat din nou

cazul, îl informă Cernica. Greceanu a fost condamnat pa nedrept.

— Asta-i bună ! făcu Chițigoi cu aceeași neîncredere.

— Ai fost exclus din partid, îi aminti Cernica brusc.

Chițigoi lăsă capul în jos. O durere veche, înăbușită în pieptul lui costeliv, începu să-l răscolească.

— Dar un pic de conștiință tot trebuie să mai fi păstrat, continuă să-l îmboldească Cernica.

Chițigoi feri capul în laturi și oftă prelung.

— Măi omule ! i se adresă reporterul cu un glas blînd, înțelegător. Nu-ți dai seama că niște canalii au profitat de naivitatea ta ?

— Parcă eu ce i-am zis ? interveni iarăși sacul cu osînză.

— Eu am să-ți spun o poveste și te rog să mă crezi că e adevărată, continuă Cernica pe același ton blajin. Am verificat-o singur, pînă la amănunt.

Începu să-i relateze în rezumat tot ce știa despre soții Zainea, despre Scundac și despre ceilalți implicați în cazul Greceanu. Chițigoi îl ascultă la început zîbind neîncrezător. Dar pe măsură ce întîmplările se derulau, pe frunte i se săpau niște cute adînci. Semnele de întrebare, care-i stăruiseră în amintire ani și ani de zile, se ștergeau parcă unul cîte unul. În locul lor se instala temeinic un profund sentiment de culpabilitate. Minteia lui refuza să facă loc chipului adevărat al lui Șerban Zainea. Pentru Chițigoi, fostul inginer-șef de la hidrocentrală reprezentase icoana cinstei, sincerității, corectitudinii, hărniciei. Totdeauna se mîndrise că fusese acceptat în casa soților Zainea, că Lia îl învăluisese în privirile ei calde, iar Șerban făcuse din el principalul confident.

— Nu ! Nu se poate ! îl întrerupse el pe Cernica.

Tovarăşul inginer-şef iubea muncitorii, venea în ajutorul celui aflat în nevoie...

— Dar nu s-a sfiit să-l înfunde pe Greceanu. Amîndoi l-aţi înfundat, îi aruncă reporterul acuzaţia în faţă.

— Era duşman, stăruia Chiţigoi asupra vechilor sale convingeri.

— Pe ce temei l-aţi declarat duşman ? Pentru că mutra lui nu plăcea soţilor Zainea ?

Mintea răvăşită a lui Chiţigoi nu mai putea înregistra. Reporterul îl lăasă cîteva clipe să-şi revină, apoi reluă seria întrebărilor sale necruţătoare :

— Ştiai că fusese trimisă o scrisoare de avertisment din partea combinatului chimic ?

Chiţigoi recăzu în muţenia sa.

— N-ai zărit-o cumva în plicul de corespondenţă de pe biroul inginerului-şef ?

O uşoară licărire de spaimă ivită în privirea lui Chiţigoi îi aduse reporterului confirmarea.

— Cînd ? insistă acesta. Înainte sau după descărcarea vagonului ?

— Vorbeşte, Vasile, îşi îndemnă sacul de osînză bărbatul.

— Nu mai termini odată ? ţipă Chiţigoi la ea.

— Atunci am să vorbesc eu, hotărî femeia. Fiindcă nu vreau să pătimeşti mai departe pe nedrept.

— Nu rămîi tu ai mine ? o ameninţă Chiţigoi.

— Eşti un mototol, îi aruncă femeia cu dispreţ în faţă.

— Deci ai văzut scrisoarea, continuă Cernica. Şi puteaţi împiedica nenorocirea.

— Chiţigoi nu ştia ce scria în ea, îi luă apărarea femeia. După aceea şi-a dat seama. Dar n-a mai putut face nimic.

— Dar şi la proces a ascuns acest lucru ? observă Cernica.

— A ascuns, recunosc femeia.

— De ce ?

— Ca să-l apere pe amaritul cela de inginer-șef, îi preciza.

— Dacă Greceanu era atent, nu se întâmpla nimic, se apără Chițigoi.

— Halal judecata, se auzi glasul batjocoritor al lui Văpaie. Pentru aceeași neatenție unul ia ani buni de închisoare, iar altul scapă basma curată.

— Bădie Chițigoi, conchise Cernica. Din păcate, pentru Greceanu nu mai putem face nimic. Și nu de el trebuie să te temi. Ferește-te de cei care l-au ajutat să treacă pe altă lume.

— Ce vreți să spuneți ? făcu Chițigoi iute, cu o lucire de speranță în priviri.

— Greceanu s-a prăbușit nu de mult într-o prăpastie cu mașina pe care o conducea.

— Vai de mine și de mine ! exclamă femeia lui Chițigoi.

— Au rămas în schimb cei care l-au împins în prăpastie, continuă Cernica. De ei să te temi.

— Dar ce mai vor de la el ? zvîcni de spaimă femeia.

— Să nu spună adevărul, îi preciză Cernica. De aceea, se adresa el apoi lui Chițigoi, îmbracă-te imediat și mergi cu noi la miliție. Te punem sub ocrotirea ei.

Cînd auzi propunerea, femeia începu să se tînguie și să-l plîngă pe Chițigoi ca pe un mort. Dar privirea severă a lui Văpaie o readuse imediat la tăcere.

Contrar înțelegerii pe care o avuseseră la despărțire, șoferul din vecinătate mai era în strada. Părea însuflețit de o întâmplare cu totul neobișnuită.

— Ce e ? se interesă Cernica discret.

— Dacă n-aș fi văzut, n-aș fi fost de față, poate că n-aș fi crezut, se destăinui acesta în șoaptă.

— Zi! îl îndemnă Cernica nerăbdător.

— După ce v-am lăsat aici, mă îndreptam agale spre casă, așa cum ne-am înțeles. Dar n-apuc să fac douăzeci de pași, când simt că se petrece ceva suspect prin preajmă. Mă încordez și stau la pîndă. Nu aud și nu văd nimic. Deși, lucru hotărît, am un auz și-un văz de ogar. Mai fac cîțiva pași și iar mi se pare ceva suspect. „Măi să fie, îmi zic. Ia să stau un chicușor la pîndă". Mă prefac că n-am simțit nimic și trec de cealaltă parte a străzii. Acolo stă un cumătru al meu. Deschid portița, pășesc în curte și mă fac că vreau să intru prin ușa din dos. Dau colțul casei, mă las pe brînci și încep să mă furișez înapoi spre portiță. Eu am fost infanterist și știu să mă tîrăsc pe brînci ca o vulpe. Mă chircesc după o tufă de coacăze și aștept să văd ce se mai întîmplă. Dar nu stau mult. Știu eu ? Poate cinci minute. Cel mult. Când, din susul străzii, aud niște pași ușori. Intind gîtul și mă uit printre zăbrelele gardului. Zăresc întîi o umbră, apoi o văd chiar bine. Era un bărbat scurt, lat în spate, care pășea tiptil, cu o ușurință de mirare la un om așa voinic.

„Scundacul", îl fulgeră prin minte pe Cernica.

-- Il văd cum trece prin dreptul meu, ținîndu-se tot în umbra copacilor.

— Nu i-ai văzut fața ? se interesă Văpaie.

— Vă spun că se ținea tot în umbră... Și unde-l văd că se oprește chiar aici, în dreptul casei lui Chițigoi. Adulmeca nu știu ce în jur. „Nu-i a bună", îmi zic. Dau să mă furișez spre portiță, ca să săr la nevoie în ajutor. Dar n-apuc să zic nici pîs cînd, pe negîndite, sare unul, care stătea ascuns după copac, drept în gîtul celui scund. Șoferul făcu o scurtă pauză, ca să-și ostoiască emoția reînviată de relatarea întîmplării. N-am văzut în viața mea un om mai iute ca scurtătura aceea de bărbat. S-a răsucit ca o jivină și unde i-a făcut o fentă celui care i-a sărit în gît, încît

bietul de el s-a trezit cu capul drept în gardul lui, arătă șoferul spre Chițigoi. Noroc, măi, că ai gardul zdravăn. Altfel ți-l culca la pământ. În timpul ăsta, ies și eu în stradă, să văd mai bine ce se întâmplă. Mai ales că vă știam pe dumneavoastră înăuntru. Dar n-apuc să ies bine, când mai văd un lungan ieșind de după alt copac, pregătindu-se să sară la scurtătura aceea de om. Și unde începe, măi frate, un fel de mijcarcă pe după copaci. Ca să fiu mai sigur, smulg și eu un leaț gros din gardul cumătrului și pornesc tiptil spre ei. „Dacă scapă de lungan, mi-am zis, îl miruiesc eu în numele Tatălui.” Și așa chiar s-a întâmplat. Ce-a făcut, ce-a dres, l-a cumițit și pe celălalt lungan. L-a azvîrlit tocmai în mijlocul străzii. Și de teama, că se mai scoală vreunul dintre ei, a și țîșnit-o înapoi, spre mine. Nu știa mititelul că-i mai aținea cineva cărarea. Il pîndeam tot de după un copac. Cred că era oleacă amețit, că nu scăpase el chiar teafăr din încăierarea cu ceilalți doi. Altfel m-ar fi simțit... Ghinionul lui! În momentul când a ajuns în dreptul meu, l-am și otînjit cu leațul smuls din gardul cumătrului. Credeam că o să cadă și-mi și făcusem planul să sar călare pe el și să-l leg fedeleș, ca să-l aveți plocon. Dar ți-ai găsit. N-am apucat s-aud decît un icnet scurt, după care mi-am simțit picioarele retezate ca de-o coasă. Când mi-am revenit în simțiri, zăceam ceva mai încolo, cu fața în sus, cu mîinile și picioarele desfăcute, de parcă eram răstignit.

— Lucrează frumos, observă Văpaie cu vădită admirație.

— N-am ce zice, recunosc șoferul.

— Ești sigur că l-ai lovit în cap ? se interesă Cernica.

— Carantez, il asigură șuierul. Acum își oblojește pe undeva capul spart.

Un oltat prelung le aminti de prezența lui

Chițigoi.

— Acum știi de ce vreau sa te pun la adăpost ? îi spuse reporterul.

— Vă rog să nu mă lăsați, scinci Chițigoi.

Maiorul Mereanu îi aștepta. Nu se arătă deloc surprins că Cernica i-l adusese plocon pe Chițigoi. Ascultă atent relatarea reporterului, răsucind pe degetul arătător un lanț subțire de argint.

— Din păcate, făcu maiorul, amicul dumitale cel scund ne-a scăpat. Presupun ca la ora asta ori stă ascuns în vreo vizuină, ori a șters-o din oraș. Am anunțat toate punctele de control dar mă îndoiesc că o să-și arate fața pe undeva. Mai ales că e și însemnat la cap. Mai doriți ceva de la noi ?

— O singură rugămintă : să-l ocrotiți pe amăritul ăsta de Chițigoi.

Capitolul XIX

ÎNCERCAREA NEIZBUTITA A COLONELULUI COMAN

— Cum e, domnule „Maigret” ? îl întâmpină Coman pe Cernica.

Scena avea loc a doua zi, pe înserate, în cabinetul colonelului. Reporterul, sosit la prinz în București, împreună cu Văpaie, se grăbise să-l întâlnească pe ofițerul superior.

— Bilanțul nu-i chiar strălucit, îi răspunse Cernica.

— Te-am prevenit că nu-i o treabă simplă.

— Eram pregătit.

— Și la ce concluzii ai ajuns ?

— Un lucru e cert : Greceanu n-a avut nici un amestec în asasinarea studentului utecist Bejan.

— Dacă lucrurile stau într-adevăr așa, îl vom reabilita, din păcate, postmortem. Dar pot să allu și eu mai în amănunt ce-ați descoperit ?

Cernica făcu o succintă prezentare a investigațiilor sale în timpul lungii călătorii în Moldova.

— Îți atrag atenția, observă Coman, că niște declarații obținute în condiții discutabile nu constituie probe concludente.

— Să nu exagerăm, se burzului Cernica. Declarațiile lui Ghiță Papuc au fost făcute în lața a doi oameni. Vi-l aduc, dacă vreți, și pe Văpaie.

— Mulțumesc. Nu e nevoie.

— În ciuda aparențelor, Văpaie e un băiat serios, capabil, de nădejde.

— Stimate „Maigret“, îi reteză colonelul vorba. Nu te supăra, dar sînt copoi bătrîn. Crede-mă. Sentimentalismul într-o anchetă ajută ca frecția la un picior de lemn.

Cernica îl ascultă profund dezamăgit.

— Considerați, rosti reporterul cu amărăciune, că am avut un eșec total ?

— N-am spus așa ceva, îl corectă Coman. În ciuda stîngăciilor voastre, acțiunea pe care ați întreprins-o a avut și-un mare merit : a mai adus în scenă un personaj. Poate personajul principal.

— Scundacul.

— Evident. L-ați obligat să scoată capul.

— Știți că ne-a urmărit și dincolo, la...

— Nu numai că v-a urmărit, dar vă va urmări în continuare.

— Ați pornit și dumneavoastră în căutarea lui ?

— Il așteptăm de mulțisor.

Coman își aprinse o țigară și începu să sloboadă colaci groși de fum.

— Faptele, dintr-un anume punct de vedere, sînt sărace, recunosc Cernica. Singura certitudine e

culpabilitatea lui Șerban Zainea, care, ca inginer-șef al șantierului, doar c-un singur gest ar fi putut împiedica dezastrul de la baraj și noua condamnare a lui Greceanu. Sper că nu puneți sub semnul întrebării și acest fapt ?

— Nu, îi replică prompt colonelul. Dar e o culpă dovedită tardiv. Probabil că se încadrează în termenul de prescriere.

— Cum explicați totuși prezența Scundacului la Chițigoi ? Se teme de ceva ?

— Sigur că se teme. Doar vezi că nu te slăbește de loc. Și te previn că nu-i un om de duzină. Dimpotrivă. Toată tărășenia de la casa lui Chițigoi a fost făcută, după părerea mea, cu un anumit scop : acela de a abate investigațiile dumitale, ca și ale noastre, pe alt făgaș.

— Deci, mare scofală n-am făcut, conchise Cernica amărît.

— Îți repet. Ceea ce ați întreprins pînă acum ne va fi de mare ajutor în elucidarea acestui caz. Ați răscolit dosare, l-ați obligat pe Scundac să se miște și să intre în panică. Lăsînd la o parte faptul că a și fost miruit la ceafă. E un amănunt care, la un moment dat, poate cîntări greu.

— Fleacuri, făcu Cernica dezamăgit.

-- Mă rog, rosti colonelul ușor agasai. Sper că n-am nici o vina ? Te-am avertizai : nu-i o treabă ușoară. La ce te așteptai? Ca la un simplu semn al dumitale , vinovații să-ți cadă la picioare ?

Cernica se ridică și întinse mina colonelului.

— Cît am putut și m-am priceput... eu vă mulțumesc.

— Noi îți mulțumim, îi strînse colonelul mina amical.

— A fost o experiență interesantă, ținu să mai adauge Cernica.

— Sînt convins, îl asigură colonelul.

De îndată ce se închise ușa în urma reporterului, în altă ușă, ce da în cabinetul lui Coman, se auziră niște bătăi discrete. Colonelul își pofti nerăbdătorul musatir. Apăru silueta zveltă a locotenentului-major Cornel Voinea. Tînărul ofițer era și de această dată în ireproșabila sa uniformă. Stătea nemișcat, în poziție de drepti. Din priviri, însă, ca și din obrajii săi roșii, păreau că ies văpăi.

— Ce-i cu tine, frăție ? îl cercetă colonelul calm.

— Ați lăsat aparatul conectat și, fără voia mea, am fost martor la convorbirea pe care ați avut-o cu Cernica.

— Zici că l-am uitat deschis ? se arată colonelul surprins, invitîndu-și colaboratorul mai aproape de birou. Mă mir ! Probabil că am început să îmbătrînesc.

— Nu știi ce mă face să cred că l-ați lăsat intenționat.

— Intenționat zici ? Te pomenești ! îl învăluie colonelul într-o privire șugubeață.

— În acest caz trebuie să înțeleg că aprecierile pe care le-ați făcut asupra acțiunilor lui Cernica sînt, în fapt, asupra activității mele.

— Știi că ești băiat deștept ? Citești bine printre rinduri.

— Dacă îmi permiteți, aș vrea să vă raportez ca, în ce mă privește, aveți dreptul să faceți orice. Să măturați chiar acest birou cu mine. Pentru că nu mi-am făcut datoria, n-am răspuns încrederii acordate...

— Uite ce-i, îl tempera Coman cu un gest scurt. Am auzit în viața mea atîtea izbucniri care se vor autoflagelări, încît am devenit imun.

Un nou val de sînge inundă chipul tînărului ofițer. Cu vocea sugrumată, ținu totuși să-și descarce sufletul.

— Permiteți-mi, vă rog, să raportez mai departe.

— Te ascult.

— Ați greșit profund.

— Al naibii te-ai mai făcut, măi ! se arată colonelul surprins. .Mergi cu îndrăzneala pînă acolo încît îți insultî superiorul ?

— Permiteți-mi să raportez.

— Ce să-mi raportezi ? Intîi execuți și după aceea raportezi. Ai trei zile de arest. Executarea !

Din roșu cum era, chipul tînărului ofițer deveni brusc livid. Luă iarăși poziția de drepti, făcu stînga împrejur și dădu să plece. Din spate îi veni însă comanda fermă a colonelului :

— Stai ! Locotenentul-major încremeni ca o stană. Stînga-imprejur ! Tînărul ofițer execută comanda cu precizia unui resort. Coman izbucni într-un rîs zgomotos, după care adăugă : Ești om însurat, cu armata făcută și tot copil ai rămas. Locotenentul-major continuă să-l privească drept în ochi, fără a schița cel mai mic gest. Jocul îi plăcea. Zici că am greșit ? reluă colonelul discuția.

— Profund, tovarășe colonel.

— Și-n ce constăgreșeala mea ?

— Ați subestimat munca și sacrificiile acestui om excepțional.

— Excepțional, zici ? își exprimă colonelul îndoiala. Ce-ai găsit excepțional la el ?

— Nu oricine se angajează să facă pe
detectivul...

— Amator, îl completă colonelul cu nelipsitu-i
zîmbet de zeflemist.

— Iarăși sînteți nedrept, îi atrase atenția tînărul ofițer. Cernica n-a pornit în această acțiune din amatorism.

— De acord. S-a simțit și se simte vinovat. Greceanu s-a prăbușit în prăpastie în timpul faimoasei regizări inițiate de el și de alt nepriceput.

— Vina lui, dacă vreți, e morală. Penal...

— Rămîne de văzut dacă pînă la urmă nu-i și

penală. Locotenentul-major părăsi poziția de drepti în intenția de a-i replica. Dar colonelul nu-i dădu răgaz. Pentru mine, continuă Coman, Cernica rămîne un mare semn de întrebare. Ce i-a venit să regizeze acea faimoasă demonstrație tocmai cu coloana de basculante în care se afla Greceanu ?

— După părerea mea acest lucru nu poate constitui un cap de acuzare.

— Poate și... nu poate, rosti colonelul dus pe gînduri. Ideea i-a putut fi sugerată cu bună sau cu rea credință. După cum se putea foarte bine ca, profitînd de naivitatea celui sau celor care au pus-o în practică, să-și fi făcut jocul cu totul altcineva. Speculații se pot face cîte vrei. Se poate pune sub semnul întrebării chiar și viul interes pe care-l arată Cernica acestui caz.

Colonelul se ridică și, după obiceiul lui, începu să penduleze de la un capăt la altul al cabinetului. Locotenentul-major cunoștea bine semnificația acestui obicei. Șeful său era pe cale de a lua o hotărîre importantă. Tînărul ofițer o aștepta cu justificată nerăbdare.

— Ce-ți face nevasta ? se interesă Coman pe nepusă masă.

— Mulțumesc, bine ! răspunse locotenentul-major surprins și bucuros în același timp.

— Cît mai are ?

— Vreo două luni.

— Ce vrei să fie ?

Deși-i pusese de nenumărate ori aceeași întrebare, viitorul tată răspunse cu vădită plăcere :

— Fie ce-o fi, numai băiat să fie.

— Crezi că mai poate suporta un timp lipsa ta ?

— E soția unui ofițer, făcu viitorul tată plin de sine. Ea știe acest lucru.

— Nevestele noastre știu multe, dar înțeleg mai puțin decît credem noi. A mea, de pildă, nu mai e la

prima tinerețe și tot mă înțelege greu. D-apoi a ta, care are acum nevoie mai mult ca oricând de tandrețe, de protecție, de afecțiune... N-o lua ușor.

— N-o cunoașteți, tovarășe colonel ! se umflă iarăși în pene tânărul ofițer.

— Ori tu n-o cunoști !? Dar, mă rog. Fiecare știe mai bine ce are în casă. Zici ca ți-ai putea continua misiunea ?

— Nici prin cap nu-mi trece să abandonez.

— Discută totuși cu ea. Va trebui să mai dispari un timp din București.

Tânărul ofițer înțepeni în ireproșabila sa poziție de drepti, la care ținea atât de mult, și rosti pe tonul cel mai cazon posibil :

— Am înțeles, tovarășe colonel.

Execută apoi o „stînga-mprejur” demnă de cel mai versat oțîter de gardă și porni spre ieșire. Coman îl urmărea cu privirea omului matur care se amuza de năzbîtiile unui copil. Și, ca de atîtea ori, se întrebă dacă tânărul său colaborator făcea această paradă numai din plăcere, sau își lua un pic superiorul în derâdere. Era a enigmă pe care nu-și propusese s-o dezlege vreodată. Tot de dragul jocului.

În pragul ușii, locotenentul-major se opri brusc și se îndoarse spre superiorul său :

— Permiteți-mi, tovarășe colonel, să vă mai pun o întrebare.

— Întrebi cam mult azi, îl făcu atent Coman.

— Tin totuși...

— Dă-i drumul.

— Dc ce l-ați îndepărtat pe Cernica ?

— Ne-ar încurca.

— Imi pare rău.

— Și mie.

Cernica se simțea, evident, în pasă neagră. Știa că purtarea rece a colonelului însemna, de fapt,

înlăturarea sa din anchetă. Și-l acuza pe Coman de nerecunoștința.

„Așa-s oamenii", își zise el dezamăgit.

Acasă, găsisese un bilețel de la Văpaie, prin care acesta îl anunța că plecase să-și vadă neamurile din Ferentari.

„ Te pomenești că nici el nu se mai întoarce", își zise reporterul cu amărăciune. De la Văpaie avea însă mai puține pretenții, cu toate că se atașase sincer de tînăr. Telefona la redacție ca să-și anunțe sosirea în București. Ii expirase și delegația obținută de la redactorul-șef. Secretara îi răspunse morocănoasă :

— Șeful s-a interesat de dumneavoastră.

— Mîine dimineată sînt la redacție, îi preciză Cernica acru.

Simțea cum îl cuprinde treptat acel sentiment complex, amestec de deznădejde, de neajutorate și de neînțelegere din partea semenilor din jur. Și n-avea în clipa aceea pe nimeni alăturat. Un suflet delicat de femeie, de pildă, i-ar fi adus consolare și alinare. Dar liniștea din apartamentul său rece și pustiu nu fu tulburată decît de răbufnirea unui oftat slobozit din pieptul solitarului. „Stupidă stare", constată el. Deschise aparatul de radio. Dar melodia de muzică ușoară transmisă pe calea undelor, care-i plăcea îndeobște, de data aceasta îl enervă. Apăsă furios pe clapă și radioul amuți. Cu gesturi mecanice, începu să-și aranjeze în dulapuri lucrurile care-l însoțiseră în recenta-i expediție. Caietul de însemnări îi reținu atenția. Se apuca să-l răsfoiască fără un scop anume și fără a fi în stare sa descifreze ceea ce consemnase cu propria-i mînă. Un nume scris mai citeț îi trezi brusc interesul. Era cel al fostei iubite a lui Greceanu, mama ștrengarului bucălat și cîrlionțat.

„Ce copil frumos !" își aminti Cernica simțind cum

il cuprinde duiosia. Ii plăcuseră întotdeauna copiii. Dar aceasta odraslă din flori exercita asupra lui o atracție deosebită.

„Cc-or fi făcînd acuma ?” se întrebă el. Ce n-ar fi dat să se afle în clipa aceea lingă ei, să joace ștrengarul pe genunchi și să-și plimbe privirea pe chipul alb, iluminat de zâmbet candid al Georgetei Parascan.

„Măcar pentru a reabilita acești doi nevinovați ar trebui să continui cercetările”, își zise Cernica. Se și vedea „cavaler al dreptății” înfățișîndu-se, ca pe vremea castelanilor, în fața alesei inimii sale, îngenunchind și rostind patetic : „Inger scump al vieții mele ! S-a făcut lumină și dreptate. Ați fost răzbunați. Cei care v-au făcut atîta rău au fost pedepsiți fără cruțare. Primește, diafană domniță, omagiile servului tău”.

Cernica trecuse cam de mulțitor de vîrsta romantismului. Totuși, mai avea unele răbufniri... Curioasă împletire de trăsături la acest bărbat în toată firea : omul voinței și acțiunii era dublat de un timid. Orgolios, fără a atinge paroxismul, era în același timp timid în fața femeilor. Fiind conștient de acest lucru, ocolise mereu o legătură legiferată. Pe Georgeta Parascan, însă, și-o dorea de soție. Intuia că și nefericita iubită a lui Greceanu era, la rîndu-i, o timidă.

Se opri din lectura însemnărilor și privi fix spre colțul mesei de lucru. Nu se zărea nimic acolo. Se întoarse apoi brusc pe călcîie, își smulse haina de pe spătarul scaunului și ieși trîntind ușa după el. Străbătu curtea cu pași mari, apăsați. Sări în primul troleibuz și se trezi abia la capătul liniei. Visa cu ochii deschiși. Străbătu aproape în fugă larga piață din fața clădirii în care se afla sediul redacției sale, trecu ca un bolid pe lîngă portar, bătut nervos în ușa liftului și nu se dezmetici decît în fața secretarei

redactorului-șef.

— E aici ?

— Este. Dar e ocupat.

— Am ceva important.

Intră fără a mai bate la ușă. Lerescu, redactorul-șef, citea într-adevăr o pagină a numărului de sub tipar. Se opri totuși din lectură și-i zîmbi prietenește.

— Ai sosit, amice ?

— După cum vezi.

Ca foști colegi de facultate, între patru ochi foloseau un limbaj familiar. Altfel, în public, Cernica acorda lui Lerescu respectul cuvenit funcției acestuia.

— Numai o clipă te rog să mă aștepți, îl rugă redactorul-șef.

După cîteva minute, ridică privirea de pe pagină, își puse semnătura într-un colț și sună secretara.

— Urgent la tipografie ! Își îndreaptă apoi ochii mari, verzi, vioi, asupra lui Cernica. Care va să zică avem plăcerea de a vă avea iarăși în mijlocul nostru.

— O plăcere pasageră, îl avertiză Cernica.

— Iarăși ? făcu mirat Lerescu. Dar ce planuri mai ai ? Un zbor în lună ?

— Cam pe acolo.

— Ți-aș propune să revii pe pămînt și să te apuci de treabă. E o situație mai grea pentru redacție.

— De zece ani, de cînd lucrez aici, tot „situații grele” sînt în redacția asta.

— Nu uita că e vară. Perioada „marilor vacanțe”, făcu pe un ton glumeț Lerescu.

— Regret foarte mult, dar vreau să duc treaba începută pînă la capăt.

— Ce treabă ? îl iscodi cu o privire ironică Lerescu.

Cernica îi relată pe scurt peripețiile sale din Moldova.

— Se anunță un roman de aventuri interesant,

observă cu aceeași ușoară ironie Lerescu. Dar n-ai vrea să-i pui deocamdată punct ? Cred că-i mai bine să-l continui după ce afacerea va fi încheiată de organele de resort.

Cernica intuiti ca și altcineva îl pusese în curent pe Lerescu cu tot ce întreprinsese el pină atunci. Și acea persoană nu putea fi decît colonelul Coman, care-l sfătuisse fără îndoială pe redactorul-șef să-și rețină neastâmpăratul reporter în București. Faptul îl înfurie.

— Imi dau seama că te necăjesc, că te pun într-o situație delicată, rosti Cernica sentențios. Am abuzat de bunăvoința ta. Un alt redactor-șef nu mi-ar fi aprobat nici o zi pentru asemenea năzbîtii.

— De ce ? protestă Lerescu. Nu-s de loc năzbîtii.

— Să nu ne mai ascundem după deget, îi replică Cernica. Ca să împăcăm și capra și varza, eu îți propun o soluție convenabilă : demisia.

Pe chipul plin, alb-roz al lui Lerescu, apăru o ușoară congestie. Tuși sec.

— Faci cum vrei. Ești om în toată firea. Dar aprobarea demisiei rămîne la latitudinea mea.

— Ți-o voi trimite, totuși, mîine dimineată, îl avertiză Cernica.

— Gestul tău poate avea repercusiuni.

— Cu orice risc.

— E chiar atît de necesară prezența ta în această anchetă ?

— Absolut necesară... Din punctul meu de vedere.

— Nu te alinți ?

— Dacă m-ai cunoaște de ieri, de azi, ai avea o scuză, il certa Cernica. Știi foarte bine că nu-s un alintat.

— Este o vorbă, rosti Lerescu didactic, în timp ce-l conducea spre ușă. „Omului poți să-i faci rău cu forța. Bine ?...”

— Te rog să mă crezi că e spre binele meu.

— Cum o cheamă ?

Cernica tresări ușor. Admiră din nou intuiția fostului său coleg. Ii zîmbi amical.

— Pentru mine e cel mai frumos nume.

— Zeii să fie de partea ta, îi strînse Lerescu mina. Fă o cerere de concediu fără plată. Dar să fii cu băgare de seamă. Când te întorci, aş vrea să mai ciocnim un pahar la Casa Ziariştilor.

— Îți promit, făcu Cernica din prag.

Telefonul sună prelung.

— Aveți legătura cu tovarășul locotenent-major Voinea, auzi Coman în receptor.

— Alo !

— Să trăiți, tovarășe colonel.

— Nu poți veni o clipă pînă la mine ? se interesa Coman. Urmă o scurtă pauză. Amicul nostru nu poate fi reținut în București. Va trebui să stabilim un nou plan de bătaie. Când să-ți trimit mașina ?

— Peste cinci minute, îi preciza Voinea.

— Ziceai că seara asta o petreceam împreună ? urmă glasul încărcat de reproș al soției.

Soțul ridică dezolat din umeri :

— Asta-i bărbatul pe care ți l-ai ales.

— Mai întîi o precizare ; nu te-am ales eu, ci invers.

— Rezon.

— În al doilea rînd, nu ești cel mai rău soț. Dimpotrivă. Un bărbat ideal. Ești mai mult musafir pe acasă.

Soțul îi cuprinse mijlocul suprarotunjit de sarcină, o sărută drăgăstos, dînd apoi zor cu echiparea.

Un scurt apel al soneriei de la intrare curmă scena de familie. Sosise mașina de serviciu.

— Ordonăți, tovarășe colonel !

Coman ridică ochii din dosarul pe care-l răsfoia și-i rîmbi:

— Ai fost prevăzător. Ești în civil.

— Bănuiesc că trebuie să intru imediat în dispozitiv.

Colonelul schiță an gest de plăcută surpriza.

— Imi place ! Ai început să miroși ca un copoi bătrîn.

Deși aprecierea superiorului său îl flata, tînărul ofițer schiță un ușor zîmbet ironic.

— Din cîte am înțeles, Cernica nu vrea să se lase îndepărtat. Coman îi confirmă. Și eu aș fi făcut la fel.

— Uiți, însă, riscurile care-l așteaptă.

— Credeți că vor îndrăzni ?

— Fiara cînd e încolțită...

Un scurt fior se strecură de-a lungul spinării tînarului ofițer.

— Nu le voi da timp să lovească, își dădu el curaj.

— Iți ordon chiar.

— Mutăm iarăși scena la cariera de la Tinca ? E un loc care nu mă prea atrage.

— Nici pe mine, dar n-avem încotro. Alegerea nu depinde de noi.

— Imi spuneți la telefon de un nou plan de bătaie.

— E un fel de-a zice „plan de bătaie”. Corect, ar trebui să-i spunem „de pîndă”. Pentru că vînatul nu ne-a lăsat pînă acum decît niște urme. Fața nu ți-a arătat-o, iar gazetarul ăsta amator de senzații tari ni-l cam sperie.

— Il lăsăm, totuși, să acționeze liber ?

— Bineînțeles.

Cernica făcea pregătiri febrile pentru noua călătorie. Era nerăbdător să se reîntoarcă în orașul O. și să dea ochii cu soții Zainea, principalii inculptați, după opinia sa, în cazul Greceanu. În gînd, îl blestema pe Văpaie că-l părăsise tocmai în asemenea momente decisive. Dar spera sa se descurce și singur. Cunoștea de-acum oamenii,

locurile, știa de cine și cum să se ferească. Numai că evenimentele care-l așteptau aveau să-i demonstreze că, dimpotrivă, era cu totul nepregătit pentru asemenea situații.

Hotărîse să plece cu un tren de seară. Cu toate că și noaptea precedentă o petrecuse pe drum, nu-și îngădui nici o clipă de răgaz. Iși strîngea bagajul, scria bilețele, dădea telefoane la prieteni, pe care-i angaja cu felurite comisioane. Un apel neașteptat al soneriei de la ușă îl făcu să tresară. Se ridică iute de la masă și pași plin de speranță către holșorul de la intrare. Iși dorea ca în prag să dea cu ochii de... Era într-adevăr Văpaie. Cu sacul de voiaj atârnat pe umăr și cu șnurul ghitarei trecut pe după gît, îl întâmpină pe reporter cu niște zdrăngănituri vesele de strune.

— Hahaleră ! îl apostrofă bucuros Cernica. Credeam că m-ai părăsit.

— Imi pare rău, boss, dacă poți gândi astfel despre mine. M-am dus să-mi văd neamurile și să iau niște schimburi curate.

— Știi că plecăm ?

— Cînd ?

— Peste o oră.

— Direcția ?

— Cariera ele la Tinca.

— All right, boss. Poate-mi faci și mie lipitura cu Ingerul. Sper ca n-ai uitai ! Vreau neapărat să mă angajez acolo. Se câștigă frumos.

— S-a făcut, îl asigură Cernica, mai bucuros ca oricînd de prezența lui Văpaie.

Capitolul XX

ÎNGERULUI NU I-S BOII ACASA

„Ce-o fi ai îngerul ? se întrebau cei de la Tinca. De-o bucată de vreme parcă nu i-s boii acasă.” Aceeași remarcă o făcuseră și vecinii din cartier. De unde înainte vreme saluta primul pe fiecare cunoștință întâlnită pe stradă ori la magazinul cu autoservire din preajma, acum nici măcar nu răspundea la binețe. Paznicul în uniformă cafenie, care-și făcea rondul obișnuit prin dreptul cochetei căsuțe a soților Zainea, auzise de cîteva ori răzbătînd prin ferestrele deschise schimburi violente de cuvinte.

„Și aici începe să scîrțîie căruța”, constatase acesta.

Medicul neurolog de la policlinica frecventată de cei doi soți își arată și el îngrijorarea față de starea sănătății Liei Zainea. Ii propuse chiar un concediu medical.

— Aveți o stare astenică, îi precizase el. Ce vă frămîntă ?

— Sint surmenată, ii răspunse Lia. In ultima vreme am muncit peste puteri.

Medicul clătină neîncrezător din cap, dar nu mai insistă.

Noua stare de spirit din sinul familiei Zainea începu sa alarmeze și pe obișnuiții vasei. Cei doi soți nu mai primeau musafiri și nici nu răspundeau invitațiilor mai insistente la început, mai rare și mai formale apoi. Intimi ai casei nu aveau. Nu îngăduiseră nimănui să cunoască resorturile tainice ale vieții lor conjugale. Intimi au mai curînd familiile nefericite. Pe cînd soții Zainea treceau în ochii lumii ca una din cele mai izbutite perechi. Si poate tocmai de aceea ecourile încă vagi ale neînțelegerilor dintre ei aveau un răsunet tot mai puternic.

Chiar în ziua sosirii lui în oraș, Cernica fu pus la curent cu noua stare de lucruri din această familie. Providența i-l scosese în cale pe judecătorul intilnit

în casa soților Zainea.

— Nu-i exclus ca Șerbănică al nostru să aibă pe alta, conchise limbutul om al legii. La vârsta lui se cam poartă june.

Cernica intuia, însă, adevărata cauză a zizaniei din sânul familiei Zainea și era bucuros că lucrurile începuseră să se precipite.

„Au intrat în panică”, își zise el. Se felicită în gând că ceea ce întreprinsese până atunci nu rămăsese fără ecou. Se întrebă, însă, cit de bine informați erau cei doi soți și, mai ales, cine le furniza informațiile cu atita promptitudine.

După ce se despărți de judecător, Cernica rămase pironit locului. Nu știa încotro s-o apuce : spre locuința soților Zainea, spre biroul inginerului-șef, spre „Katanga”, ori spre carieră ? Era atât de nerăbdător, incit ar fi vrut să fie concomitent peste tot. Cîntări în minte fiecare direcție. La „Katanga” îl trimisese pe Văpaie, la carieră nu găsea nimerit să meargă înainte de a-l vedea pe Zainea. Pe Lia ar fi vrut s-o întâlnească într-un loc mai ferit și-n orice caz între patru ochi.

„Va trebui s-o iau tare”, își propuse Cernica. Dar cum o asemenea îmiîlnire necesita oarecare pregătire, deci și timp, se decise pentru o întrevedere imediată cu Zainea. Il găsi la birou întreținîndu-se cu un tînăr care se recomandă sociolog. Apariția lui Cernica păru a nu-l surprinde pe Zainea. Inginerul-șef îl întîmpină cu același zîmbet profesional, recomandîndu-l tînărului sociolog ca „renumit ziarist și prozator”. Recomandația stîrni, protestele celui vizat.

— Meseria mea de bază este gazetăria. Proză scriu doar în timpul liber și pentru uz propriu.

Sc pare, însă, că declarația lui fu de rău augur. Pentru că tînărul sociolog nu scăpă prilejul de a-l supune unei lungi și sîcîitoare discuții.

— De obicei e invers, observă acesta. Prozatorii fac gazetărie în timpul liber, ca să zic așa. Deși, pentru un intelectual, timpul liber e un termen impropriu. El n-are niciodată timp. Cunosco o familie de intelectuali, amîndoi publiciști, care ne-au servit un aforism foarte nostim : „Noi — îmi spuneau ei — ne culcăm noaptea, nu dormim”.

Zainea începu să caște cu discreție, iar Cernica îl cercetă cu ceva mai mult interes pe tînărul bucureștean, proaspăt posesor al unei diplome de sociolog. Nu era un bărbat urît. Cu un plus de masculinitate ar fi fost chiar reușit ; înalt, suplu, umeri lați, atletici.

— Cu ce vă pot fi de folos ? îi curmă Zainea la un moment dat logoreea.

— Am cu mine un chestionar care cuprinde vreo cincizeci de întrebări.

— Nu-s cam multe ? observă Cernica.

— Nu, se apară tînărul sociolog. Unele țin de detaliu.

— Ce urmăriți prin această anchetă ? se interesă în continuare reporterul.

— Tema este generoasă și foarte actuală. Circulă în general în sociologie sub un titlu atractiv : „Bugetul de timp”. Cu alte cuvinte, urmărim modalitățile de cheltuire a timpului în diferite colectivități.

— Interesant, recunosc Cernica. Am citit undeva că, pe capacul unui vechi ceasornic, erau gravate următoarele : „Cine n-are timp nu reușește nimic în viață”.

— Excelent aforism ! făcu entuziasmat tînărul sociolog, grăbindu-se să-l consemneze într-un carnet.

— Și cred că cercetarea „bugetului de timp” pe șantierul condus de domnul inginer Zainea vă va oferi constatări interesante.

Pe chipul inginerului-șef apăru o expresie de împotrivire.

— Vă înșelați, le replică el. Aici oamenii își au împărțite cu foarte multă precizie cele douăzeci și patru de ore : zece pe șantier, șase la „Katanga”...

-- Un bufet ? se interesă sociologul notîndu-și cu grija.

— Iar restul, pentru somn, adăugă Zainea. Dacă nu dorm bine, a doua zi nu mai dau randament și... le iau alții locul.

— E o carieră atît de solicitată ?

— Se cîștigă bani frumoși, îi confirmă Zainea.

— Și ce fac cu ei ?

— Nu v-am spus ? Li topesc la „Katanga”.

--Dar sînt inconștienți, se revoltă tînărul sociolog. N-au dreptul...

— După ce o să-i cunoașteți, o să vă schimbați părerea, îi replică Zainea.

— Or, dimpotrivă, îl vor atrage, îl încuraja Cernica pe tînărul sociolog.

-- La urma-urmei, e o chestiune care mă privește mai puțin, se resemna Zainea. Pe mine mă interesează în primul rînd producția. Cît stau pe șantier, să fie zmei. După aceea, n-au decît să facă ce vor.

— Nu sînt de acord cu dumneavoastră, făcu tînărul sociolog.

— Eu am trecut de vîrsta entuziasmului, îi replică Zainea obosit. Dar dacă țineți totuși să aflați ce fac oamenii mei în timpul liber, adresați-vă organizației da tineret, sindicatului...

Un val de sînge năvăli în obrajii încă fragezi ai sociologului.

— În concluzie, trebuie să mă retrag ?

— „In concluzie”, îl imită Zainea în zefleMEA, dacă aveți autorizația de a vizita șantierul, poftiți. Acolo,

însă, vă rog să vă descurcați singur.

— Am înțeles, rosti lezat tânărul sociolog. Am o asemenea autorizație și-o voi utiliza.

Ieși cu spatele din biroul inginerului-șef.

— Ce figură de... Și Zainea folosi o expresie imposibil de reprodus.

Cernica îl săgetă cu privirea. Intrevederea cu insistența cercetător îl agasase pe inginerul-șef. Iar perspectiva de a-l avea ca musafir pe șantier îl scotea chiar din sărite. Dar n-avea încotro. Sociologul deținea o aprobare de la minister, ca și de la organele locale de resort.

„Domnul inginer-șef a început să-și dezbrace haina de om bine crescut”, își zise Cernica. Era o confirmare a noii stări de spirit care apăruse în sânul familiei Zainea.

— N-ați publicat nimic despre noi ? se interesa, vădit formal, inginerul-șef.

— Nici nu știu dacă o să scriu vreodată.

— Și-n acest caz, ce vă aduce pe aici ?

— Intenția de a purta cu dumneavoastră o discuție mai aparte.

Zainea deveni brusc atent.

— În ce scop ?

— Aș vrea să-mi clarific unele constatări, ca să le spun așa.

— În ce calitate ?

— Cu voia sau fără voia dumneavoastră, m-ați implicat într-o poveste nu prea curată.

— Eu ? făcu surprins Zainea.

— Nu dumneavoastră sînteți acela care mi-a oferit ocazia de a fi martor și, într-un fel, părtaș la moartea unui om ?

— N-ați uitat de nenorocitul acela ?

— Nu numai că n-am uitat, dar vă avertizez că nu mă voi liniști, pînă nu voi face lumină în acest caz.

— Organele de resort au făcut o dată lumină, îi

replică sec Zainea. Nu înțeleg ce vă mai provoacă insomniile, remușcări, gratuite procese de conștiință sau știu ce naiba mai simțiți ?

— Domnule inginer-șef! Ați mintit ! îl interpelă Cernica brusc. Și dumneavoastră, și stimata dumneavoastră doamnă.

Revoltat, Zainea se răsuci pe scaun ;

— Riscați să vă dau în judecată pentru calomnie.

— Nu știu care dintre noi doi va ajunge în boxa acuzării, izbucni reporterul.

— Dacă nu vi-i cu supărare, făcu Zainea reținut, în ce calitate sînteți aici ?

— De ziarist. Și-n primul rînd de cetățean.

— Aveți vreo delegație ?

Cernica amuți. Nici macar o simplă delegație, de la redacție, nu mai avea asupra lui. Dar nu se lasa intimidat :

— Dacă țineți neapărat, veți primi cuvenitele dispoziții.

Replica lui Cernica avu efectul unui duș rece asupra lui Zainea.

— Vă ascult, se învoi acesta brusc.

— Știați că Greceanu a fost acuzat pe nedrept de asasinarea studentului utecist Mihai Bejan ? Unui prieten intim, cum erați dumneavoastră, trebuie că și-a mărturisit nevinovăția ?

— E adevărat că mi s-a plîns, dar n-aveam ce-i face. Toate probele erau împotriva lui. Și, vă spun sincer mi-a fost teamă să intervin pentru el. Riscam să atrag asupra-mi oprobiul organizației de tineret din care făceam parte, să-mi pierd bursa, să fiu chiar dat afară din facultate. Am fost egoist. Recunosc. Drag îmi era Greceanu, dar de mine mi se rupea inima. Dacă aș fi avut probe contrarii, i-aș fi sărit în ajutor. Dar așa ?...

— Lacătul de la dulapul în care-și ținea el faimoasa haină de piele n-avea decît două chei. Una

era la el și alta...

— La mine. E adevărat. Dar vreau să vă fac atent că lacătele nu sînt făcute pentru spărgători, ci pentru oameni cinstiți. Or, cel care i-a luat haina, dacă a fost în stare să comită o crimă odioasă, bănuiesc că știa să desfacă și un lacăt.

— În noaptea aceea erați împreună cu actuala dumneavoastră soție. Pe atunci era logodnica lui Greceanu ?

— Nu erau logodiți, ci numai prieteni. Insistențele lui Greceanu o plectiseau pe Lia.

- Iar dumneavoastră îi alungați plectisul.

- V-aș ruga să purtați respectul cuvenit, se revoltă Zainea. Ne iubeam și continuăm să ne iubim. Dacă ne ascundeam de Greceanu, o făceam numai pentru a-l menaja. Era îndrăgostit prosteste de Lia, fără ca ea să-i fi lasat vreo speranță.

- Mă abțin să calific purtarea dumneavoastră din tinerețe, făcu Cernica mai mult pentru sine. Singura scuza ar fi inconștiența. Dar mă îndoiesc că, la vîrsta studenției, mai puteați beneficia de atare circumstanță.

— Păcatele tinereții, făcu Zainea netulburat.

— Și cruzimea tinereții, adăugă Cernica.

— Se poate, făcu neconvins inginerul-șef, care începuse să-și cam piardă calmul. Și-n concluzie, ce doriți ? Să-mi ispășesc acest omenesc păcat din tinerețe ? Nu sînt nici primul, nici ultimul bărbat din lume care fură femeia altuia. Cînd ți se aprind călcîiele, nu mai ții cont nici de prietenie, nici de colegialitate, nici de rudenie... Asta-i viața !

Cernica nu mai insistă, deși condamna etica pe care își întemeiase familia Zainea. Dar asta era o chestiune care privea în primul rînd pe cei doi soți. Pe el îl interesa altceva : de ce fusese omorît treptat, cu bună știință, un om ca Greceanu ? La această întrebare voia să capete răspuns.

--Ziceați că la prima condamnare a lui Greceanu n-ați avut nici un amestec ?

Zainea izbucni în rîs :

--Nu vă dați seama de naivitatea unei asemenea întrebări?

- Nici în a doua condamnare n-ați fost implicat ?

Inginerul-șef îl întrebă cu o indiferență dezarmantă ;

— La ce vă referiți ?

— O puteați împiedica.

— E adevărat, recunosc Zainea. Doar într-un singur chip: să fi trecut în locul lui în boxă. Ceea ce, vă rog să mă iertați, n-am putut. Și n-am vrut. Sînt un simplu muritor. Spiritul meu de sacrificiu nu merge atît de departe.

Răspunsul îl umplu de revoltă pe Cernica :

— Domnule inginer-șef! Cum puteți fi atît de cinic ?

— În ce constă...

— Nu mai departe decît alaltăieri l-am interogat pe Ghițigoi, fostul șef al serviciului personal de la șantierul pe care l-ați condus.

— Ce-a mai hămăit otreapa aia ? Un bețiv ordinar.

— Pe biroul dumneavoastră a existat o scrisoare da avertisment.

— Nu e prima oară cînd aud acest lucru, îl întrerupse Zainea calm. S-a pomenit și la proces de așa ceva. Dar nu s-a dovedit nimic. Spusele unei căzături, vă rog să mă iertați, nu pot fi luate în considerație.

— Prin urmare, negați ?

— Nu neg, ci precizez niște adevăruri. Și din clipa asta vă rog să nu-mi mai puneți nici o întrebare privitoare la acest caz. Morții cu morții și viii cu viii. Dacă vreți să discutăm probleme de interes profesional, stăm cu plăcere de vorbă. Altfel, riscați să vă... țin la ușa. De asemenea, v-aș ruga să nu mai

mergeți în carieră. Am dispoziții severe în acest sens. Traficul s-a intensificat și, ca atare, a crescut pericolul de accidente. Nu-l primesc nici pe Dumnezeu pe șantier. Orice gen de relații, informații dau cu plăcere aici, la birou.

Dispozițiile nu erau noi. Inginerul-șef le avusese și înainte. De aplicat, însă, le aplica după bunul sau plac. Iar în privința lui Cernica, bunul său plac era ca acesta să nu mai calce prin carieră. De ce ?

„Evident, ancheta întreprinsă de mine îl neliniștește“, își zise Cernica. Insistă totuși :

--Sociologului de adineauri îi veți permite să vadă șantierul ?

--Are aprobare specială. Dar și în cazul lui nu-mi iau nici o răspundere. Dacă vrea să se expună accidentelor, n-are decît s-o facă. Dar pe barba lui.

- Vă voi aduce și eu o asemenea aprobare, îl avertiza Cernica.

-- Vă privește. Și fiindcă veni vorba de aprobări, v-as ruga să nu luați legătura cu soția mea decît... cu aprobarea mea. Altfel, riscați să vi se închidă telefonul în nas sau, ceea ce ar fi regretabil, să ieșiți pe ușă afară într-un mod nu prea civilizat. Soția mea e bolnavă, are o nevroză astenică avansată și sînt hotărît s-o apăr cu dinții. Pentru că orice încercare de a i se tulbura liniștea înseamnă, în ultimă analiză, agravarea bolii. Ne-am înțeles ?

--Chiar foarte bine, domnule inginer-șef, îi răspunse Cernica pe un ton glacial.

Li întoarse spatele și plecă în aceeași clipă cu pași mari, apăsați. În timp ce străbatea culoarul lung, spre ieseire, își zise că avusese o purtare copilărească. Li era ciudă că-i dăduse lui Zainea prilejul de a rîde de el. La colțul străzii îi apărură în cale Văpaie. Reporterul era atît de tulburat, încît nici nu se mai întrebă cum de aflase tinarul de prezența sa la Zainea.

--Ce e, boss ?

— Nu mai pot interveni la Inger pentru angajarea ta.

— Nici o pagubă, făcu nepăsător Văpaie. Nici pe mine nu mă mai atrage. Aici s-au împruțit lucrurile. Nu mai e cum era. La „Katanga” n-am găsit nici pe Țoinac, nici pe cei din gașca lui Petrustan. Și-au mutat sediul.

— Nu știi unde ?

— Aflu eu.

Pășeau amîndoi agale către hotel. Cernica — apăsător de gînduri, iar Văpaie — dornic să afle ce-l frămînta pe reporter. El simțea descurajat și dezamăgit.

Cernica hotărî totuși să se abată și pe la vechile lui cunoștințe de la miliție și procuratură. Iar lui Văpaie îi ceru să caute în continuare noul sediu al șoferilor Iadului.

Căpitanul Negru, cel oare condusesese ancheta privitoare la accidentul în care-și găsisese moartea Greceanu, îl primi pe Cernica politicos, cu zîmbetul pe buze. Dar, după ce-l ascultă, îi răspunse sec ;

— Pentru mine acest dosar e închis.

— Tovarășe căpitan ! se revoltă Cernica. Mă surprinde ușurința cu care tratați un caz atît de grav.

— Vă atrag atenția, îl întrerupse Negru pe tonul cel mai oficial cu putință, că vă aflați în biroul și în fața unui căpitan de miliție.

— Am înțeles, rosti reporterul cu glasul sugrumat.

Iși dădu seama că orice insistență era de prisos. Se retrase demn, deși în cerul gurii simțea gustul amar al înfrîngerii. De la miliție se îndreptă, fără prea multă convingere, spre procuratură. Aici i se transmise printr-o secretară că procurorul era într-o ședință din care nu știa cînd va scăpa. Și nici nu i se putea preciza cînd ar mai putea sta de vorbă cu el.

„E clar“, își zise reporterul, simțindu-și gura uscata ca iasca. Ca gazetar era obișnuit să găsească toate ușile. Or acum se pomenise cu ușile închise. Nemaiputînd suporta uscăciunea din gură, intră în primul birt și ceru un coniac mare. Il dădu cu sete peste cap.

Hotărî apoi să se întoarcă la hotel și acolo, în linistea camerei, să cugete în tihnă la ce-i rămînea de făcut.

-- Hei, boss! Dormi ? Trezit brusc, Cernica se frecă la ochi. Am dat de Țoinac.

— Și ?

— Nu mai lucrează la carieră. Ingerul i-a făcut vint. Si nu numai lui. Tot grupul lui Greceanu a fost împrăștiat. Pe unii i-a transferat, pe alții i-a dat pur și simplu afară.

— I-auzi ! făcu surprins reporterul.

— Nu mai e de trăit la Tinca. Ingerul și-a schimbat fata. S-a făcut negru. Ce facem ?

-- Așteptăm. Văpaie căscă ochii mari și-l privi cu respect. M-am gîndit bine, continuă Cernica. E singura soluție.

Văpaie se lăsă nemulțumit cînd pe un picior, cînd pe celălalt. Nu suporta de loc poziția „pe loc repaus“. El era omul acțiunii. Dar dacă Cernica dăduse această comandă, trebuia s-o execute. Se trînti într-un fotoliu, culese ghitara uitată pe covor și începu săzdrăngănească din strune. „Dacă-i bal, bal să fie !“ își mai zise el. Incepu să fredoneze șlagărul din „Zorba Grecul*.

Reacția tînărului îl amuză pe Cernica. Mai mult decît atît, îl făcu să uite de amarul înfrîngerilor din acea zi.

Trei zile de așteptare. Cernica și Văpaie se plictiseau cumplit. Văzuseră toate filmele, colindaseră toate parcurile, făcuseră zilnic cîteva

ore de plajă la strandul oraşului. În carnetul său, reporterul îşi trecuse totuşi câteva notări nu lipsite de interes.

„...L-am întâlnit ieri pe judecătorul X. Mi-a spus că în familia Zainea a reapărut tihna şi buna dispoziţie. Liei i-a trecut astenia. Am încercat să vorbesc cu ea la telefon. Bineînţeles, în orele când Zainea nu era acasă. Mi-a răspuns, invariabil, o voce acră de bătrână, cu un pronunţat accent străin, care s-a interesat de fiecare dată cine era la telefon. Mi-am dat un nume fictiv. Dar... n-a mers. Am primit acelaşi răspuns tipic ; «Doamna nu acasă. Spunem la ea că fost căutată».

„...Am pîndit ore întregi casa familiei Zainea. Eu stăteam într-o cofetărie, iar Văpaie într-o cizmărie. El şi-a reparat cu această ocazie toată încălţămintea şi, pe deasupra, a luat şi lecţii de cizmărie. N-aş fi vrut să fiu în pielea cizmarului. Văpaie i-o fi făcut capul calendar. Pînda noastră a fost, însă, zadarnică. Lia Zainea n-a ieşit de loc din casă. Stă ca într-o mînaştire, păzită de aceeaşi hoască bătrână, care răspunde şi la telefon.”

„...Surpriză ! Mîine seară Şerban Zainea face mare zaiafet. Sărbătoreşte însănătoşirea scumpei sale soţii. Reia, deci, tradiţia. Vor fi invitaţi, desigur, toţi cei pe care i-am cunoscut. Domnul inginer-şef îmi dă cu tifla. A trecut o dată cu maşina pe lângă mine şi mi-a rînjit provocator. Drept răspuns, i-am scos limba ca un copil obraznic. Am fost caraghios. Dar n-am avut, în acel moment, altă replică la îndemînă”.

„...Dimineaţa, în holul hotelului, şi seara, la restaurant, întîlnesc mutra antipatică a sociologului. Tipul mă interesează în mod special, deoarece are fericitul prilej de a se plimba în voie prin cariera de la Tinca. Dar e un tip scîrbos. Nu reuşesc să scot nimic ele la el. De fiecare dată îmi serveşte aceeaşi

replică : «Secret profesional». Mare scofală nu cred că face el pe acolo. Sau, mai știi ? Ce n-aș da să am și eu la îndemână autorizațiile lui ! Mă gândesc uneori că ar putea fi un «țugulan», cum îi numește Văpaie pe polițiști. Se poartă ostentativ de misterios".

„Astă-noapte, în orele de insomnie, mi-a venit o idee care începe să-mi surîdă : o acțiune îndrăzneată, riscantă, care ne-ar putea duce în vreo celulă de arest preventiv. Merită totuși o încercare."

Cernica își încheiase aici însemnările. Evenimentele care urmaseră nu-i mai lăsaseră răgazul necesar pentru a le așterne pe hîrtie. .

Cea mai aprigă dorință a reporterului era de a sta macar o dată de vorbă cu Lia Zainea. Era singura fiinta în care-și mai punea unele speranțe. Scundacul era deocamdată o ființă invizibilă și intangibilă, care se ținea cu multă abilitate în umbră, iar Șerban Zainea se pusese la adăpostul unei adevărate cazemate. Mai mult decît atît, prin zăiafetul organizat în cinstea însănătoșirii soției sale, voia să demonstreze că nu se sinchisea de nimeni și de nimic.

Cum se putea însă ajunge la Lia? În mintea lui Cernica încolțise un plan îndrăzneț, pe care Văpaie, după oarecare codeală, îl adoptă.

Cernica făcu mai întîi o vizită directorului trustului alimentației publice locale, pe care-l cunoscuse cu ocazia precedentei sale vizite în oraș. Surprins la început de cererea reporterului, directorul îi dădu totuși curs." E ziarist și știe ce face", își liniști cugetul șeful alimentației publice.

Următorul drum fu la Teatrul de Stat. Cu directorul acestei instituții se cunoștea încă din anii studenției.

— Ce bazaconie mai pui la cale ? se interesă omul de artă după ce-i ascultă dorința.

— Mă duc la o aniversare și vreau să joc celor de acolo o farsă.

— Bine. Dar mâine să-mi înapoiezi totul.

Ultima vizită o făcu lui Țoinac. Aici îl conduse Văpaie. Șoferul, în lipsa altei ocuații, făcea rodajul diferitelor mașini particulare și dădea lecții de conducere auto. Avea chiar atunci, în curte, o astfel de mașină. Era un „Renault” care, după aprecierea lui Văpaie, corespundea întocmai planului însăilat de Cernica.

Auzindu-le propunerea, Țoinac se umflă ca un curcan și începu să pulnească pe nări.

— Oi fi fost eu pușcăriaș, dar nu și borfaș, făcu indignat șoferul.

Văpaie îl luă deoparte și-i arătă, discret, câteva hîrtii de-o sută de lei. Țomac se burzului și mai rău. Văpaie dublă suma. Lui Țoinac începură să-i lucească ochii. Dar își reveni imediat și-i dădu lui Văpaie a înțelege că, dacă nu sfîrșea cu asemenea propuneri, se putea trezi cu un picior în spate și azvîrlit pe ușa afara. Văpaie se lăsă păgubaș, aruncînd spre Cernica priviri consternate. Intregul lor plan era în pericol de-a se duce de ripa. Disperat, Cernica se vîrî în sulletul lui Țoinac și-i spuse răstit:

— Dumneata știi ce urmărim noi ?

— Nu știu și nici nu mă interesează, îi răspunse acesta posac.

— Te lăudai că ții la Greceanu ca la un frate.

Țoinac stătu locului și privi la reporter pe sub sprincenele sale stufoase.

--De ce-l amestecați în povestea asta ? Lăsați-l să se odihnească în pace.

— Noi îl lăsăm, îi replică reporterul, dar el nu ne lasa.

--Cum vine asta ?

— Mereu bate la ușa cugetului nostru și ne întreabă ; De ce nu mă răzbunați ? De ce prigonitorii

mei de-o viața huzuresc nepedepsiți?

Izbucnirea hamletiană a reporterului păru a-și fi atins ținta. Catranul din sufletul lui Țoinac începu să se încingă și să forfotească. Căci și el avea o socoteală personală cu prigonitorii lui Greceanu. Sau așa cel puțin intuise Cernica.

--De ce vă trebuie mașina ? se interesă pe neașteptate Țoinac.

--Facem doar o scurtă plimbare... Dar așa, mai pe înnoptate, îi răspunse Văpaie.

— Vă trebuie neapărat ?

— Neapărat, îi întări Cernica.

— Și nu mă băgați în vreun bucluc ?

--Îți garantez.

--V-o dau, se învoi Țoinac, dar cu o condiție ; sa conduc eu.

Surprinși, Cernica și Văpaie făcură un scurt schimb de priviri.

--De acord, răspunse reporterul fără șovăială.

— Spuneți-mi unde să vin și la ce oră, mai adăuga soferul. Iar după aceea, cărăbăniți-vă de aici, că trebuia sa vină proprietarul mașinii.

Capitolul XXI

UN ZAI AFET CU SURPRIZE

Casa Zainea, inundată de lumini, era în așteptarea oaspeților din acea seară. Încă de pe la apusul soarelui, o dubiță a T.A.P.L.-ului adusese comanda făcută de inginerul-șef la magazinul de semipreparate „Gospodina”, ca și la cel mai mare magazin alimentar din oraș. Spre surprinderea gazdelor, în dubiță se atlase și un tânăr ospătar, care însoțise un pachet mare, conținând un tort de toată frumusețea, ca și o ladă cu vin de „Tirnave”.

— Ce-i cu astea ? își arătase Zainea surprinderea.

În loc de răspuns, tînărul ospătar îi înmînase o scrisoare bătută la mașină, cu următorul cuprins:

„Dragii mei. Regretăm nespus că nu putem participa la plăcuta și fericita voastră serată. Ne bucurăm sincer că Lia, draga noastră Lia, e iarăși cea pe care o dorim : veselă, sănătoasă, cu zimbetul veșnic pe buze. Tortul e pentru ea, iar vinul... ca să închinați un pahar în cinstea ei, în cinstea voastră, a celor care luați parte la acest fericit eveniment și, dacă vor mai rămîne cîteva picături, și-n cinstea noastră, a celor care vom fi alături de voi cu gîndul și cu inima. Vă trimitem de asemenea un ospătar, îi omul nostru de încredere, foarte priceput în meserie. Nu ne îndoim că vă va fi de un real folos. Batrina pe care o aveți nu va putea face fată, iar pe Lia vrem s-o scutim în astă-seară de obligațiile de gazdă. Serviciile ospătarului intră în cadoul nostru.

Să nu vă surprindă că răvașul pe care vi-l trimitem e scris la mașină. Ne-am îngăduit măcar această satisfacție : de a vă căzni să ghiciți cine vă joacă această nevinovată farsă. Nu încercați să dați telefoane pe la cunoștințe, fiindcă nu veți afla nimic. Lăsați-ne plăcerea incognitoului pînă la revenirea noastră în oras. Încă o dată — petrecere frumoasă !”

Zainea mai citise o dată scrisoarea, zîmbise din colțul gurii și-o chemase pe Lia.

--Drăguți băieți, îi spusese el, înmînîndu-i anonima scrisoare. Citește.

Lia trecuse iute peste rîndurile scrise la mașină : Pacat, totuși, că nu vin, rostise ea cu un ușor oftat.

La serata lor, soții Zainea invitaseră și doi tineri actori de la teatrul din localitate. Aceștia, însă, îi refuzasera. Plecaseră chiar în acea zi într-un scurt turneu. Soții Zainea nu se îndoiau că cei doi actori

erau autorii scrisorii anonime ca și ai darurilor ce o însoțeau. De aceea își văzură liniștiți de treabă. Precaut, inginerul-șef îl iscodise totuși pe tânărul ospătar :

--La ce restaurant lucrezi ?

Acesta pomenise numele unui important local din oraș.

--Și cine ți-a dat această scrisoare ?

--Responsabilul.

--Du astea în bucătărie, îi porunci Lia. Acolo are sa-ti spună Muti ce ai de făcut.

Și în timp ce ocolea casa, pentru a ajunge la dependințe, tânărul ospătar simțise privirile Liei stăruind asupra siluetei sale zvelte, atletice.

În bucătărie, însă, uitase imediat de insistentele priviri ale stăpînei casei. Muti, bătrînă șvăboaică ce se îngrijea de-o bucată de vreme de menajul soților Zainea, îl si luase în primire.

Înaltă și deșirată, numai piele și oase, bătrînă îl urmarea cu niște ochi de Argus. Tânărul ospătar constatare că Muti nu era bine privită nici de stăpîna casei. Liei îi era teamă de ea. Fire slabă, molatică, fusese repede subjugată de voința de oțel a bătrînei șvăboaice. Dîndu-și seama de raportul de forțe din casa Zainea, ospătarul făcuse la rîndu-i tot ce-i stătuse în putință ca să intre în grațiile zgripturoaicei. Harnic, îndemînatic, pe deasupra tînăr și frumușel, nu-i fusese greu să înmoaie inima uscată a bătrînei. Lucrurile merseseră pînă acolo încît hoașca începuse să fie geloasă pe Lia, interzicîndu-i într-un fel sau altul intrarea în bucătărie. Aceasta se plînsese soțului :

— I-am dat prea mult nas lui Muti. Se poartă cu mine de parcă ar fi ea stăpîna casei.

— Exagerezi, draga mea, îi răspunsese Zainea calm. E bătrînă și face exces de zel. Stai liniștită, ascultă radioul, uită-te la televizor sau, eventual,

citește ceva pînă vin musafirii. Lasă totul pe seama ei.

Lia nu mai insistase. Își cunoștea bine soțul. Nu-l clinea nimeni din hotărîrile luate. Pe Muti, însă, n-o ierta. Își propusese să-i facă vînt de îndată ce se va ivi prilejul. Bineînțeles, nu în seara aceea, cînd avea nevoie de ea. Fire leneșă, pe Lia n-o deranjase la început faptul că Muti acaparase mate îndeletnicirile casei. N-avea orgolii de gospodină. Intr-un fel, chiar se complăcea în restricțiile pe care i le impusese Muti. Si poate că i le-ar fi acceptat mai departe, dacă n-ar fi intervenit acest ospătar frumușel, care-i arunca, ori de cîte ori o întâlnea, priviri obraznice.

Femeie trecută de patruzeci de ani, Lia nu se arăta indiferentă, dimpotrivă, era chiar flatată că un bărbat mult mai tînăr, fie el și ospătar, se simțea atras de farmecele ei feminine. Dar o indispucea scorpia de Muti, care observase interesul ei pentru tînăr și-i aplicase interdicția.

„E absurd, își zicea Lia, să-și închipuie că aș fi capabila să cochetez cu un ospătar.” Poziția ei de inginer chimist, șef de laborator, o oprea. Era o prejudecată peste care nu era dispusă să treacă. Și nu din alte motive, ci din comoditate. O aventură i-ar fi tulburat tihna, i-ar fi cerut eforturi suplimentare. Muti însă continua s-o suspecteze. Se născuse atunci tentația fructului oprit. Și tînărul ospătar se văzuse nu numai din ce în ce mai asaltat de privirile și atențiile stăpînei casei, dar, la un moment, fusese luat drept confident.

--Nu mai tace o dată baba asta scîrboasă ! i se adresase Lia în șoaptă.

--E într-adevăr enervantă, îi confirmase acesta.

Lia reținuse, plăcut surprinsă, această replică. Sub veșmintele de ospătar părea a se ascunde un tînăr cu o pregătire mai aleasă.

--Sînteți cumva student ? se interesase ea plină

de speranță.

--Am fost, recunoscuse el. Și-i înșirase o poveste despre un tată mort și despre o mamă cu mulți copii, frați de ai săi, toți lipsiți de posibilități materiale. După ce-i vad cu o bucată de pâine în mână, îmi reiau studiile, promise tânărul.

Lia îl învăluisse cu o privire caldă, maternă.

--Te înțeleg. Pentru că și eu am fost studentă. Și erau niște vremuri mult mai grele.

--Dumneavoastră însă n-aveți pe nimeni de întreținut, oftase nefericitul tânăr.

Glasul de oțel al lui Muti se auzise la un moment dat din bucătărie :

— Ce faci acolo, baiete ?

— Vine ! îi răspunsese cel chemat, despărțindu-se cu regret de Lia.

Și așa, în așteptarea musafirilor, tânărul fura minute întregi de intimitate cu Lia. Masa era aranjată, bucatele așezate pe platouri și farfurii, vinul și sifoanele la gheață.

Lia făcea tocmai o ultimă inspecție prin casă, când i se păru că glasul lui Muti se auzea tot mai rar și mai slab. Curioasă, intră în bucătărie, unde o găsi pe șvăboaica picotind.

— Ce-i cu dumneata ? Nu te simți bine ?

— Simt așa o... Parcă am mâini și picioare de mămăliga, se căina bătrână căscînd de zor.

Tânărul ospătar se apropie de Lia și-i șopti discret ;

— A tras nițel la măsea.

Deși toropită, Muti avea auzul fin. Ii replică ;

— Tu, haimana, dat la mine beătură tare.

— Nu i-am dat decît un whisky mic, se scuza tânărul față de Lia.

— Să-i fie de bine, făcu aceasta mulțumită întrucâtva. S-o ducem în camera ei și s-o culcăm.

Muti încercă să protesteze, dar glasul i se auzea

tot mai înăbușit. Și când simți moliciunea saltelei patului, fața se luminează pentru prima oară într-un zîmbet. Era fericită.

— Mare pușlama mai ești, îi strecură Lia tînarului. Acum o să muncești singur.

— Prefer, îi răspunse el strecurîndu-se pe lingă ea.

Cu voia sau fără voia lui, ospătarul atinse ușor, în trecere, șoldurile și sinii mari ai Liei. Aceasta se simți înfiorată.

„Trebuie să mă stăpinesc, se certă ea. Sint femeie în toata firea. N-o să-mi pun mintea cu un puștan.”

Sonerie de la intrare anunța sosirea primilor oaspeți. Lia se grăbi să le iasă în întâmpinare.

În cofetăria din vecinătatea casei Zainea își făcu tot atunci apariția un domn grav, cu părul și mustața roșie, de o eleganță care stîrnea zîmbetele ironice ale celorlalți clienți. Domnul, fără nici o îndoială intelectual, părea compozitor. Se așeză la o masă și începu să linieze cu mina sigură niște portative. Apoi, se apucă să le împestrițeze cu semne greu descifrabile pentru cei ce-și aruncau în treacăt privirea. Presupusul compozitor își alesese o masă mai retrasă, lîngă fereastra de la stradă. Din locul unde se afla, se putea supraveghea casa Zainea. Lucru pe care acesta îl făcea cu asiduitate.

Înțeleghătoare fața de artă, vânzătoarele din cofetărie îi respectau tihna și nu se apropiau de ciudatul lor client decît atunci cînd erau chemate. Onorabilul domn ceruse doar cafea și un coniac mic.

Și n vreme ce-și sorbea băuturile pe îndelete, înregistra în minte musafirii familiei Zainea. De la același punct de observație constatase și apariția pe străduța laterala, care trecea prin spatele casei Zainea, a unui „Renault”. Cel care conducea mașina coborîse furios de la volan, ridicase capota și

începuse să desfacă motorul. Sufla în capace și bujii, înjurînd ca un... șofer. Părea sa aibă o pană.

Un singur lucru îl intriga pe onorabilul domn : apariția printre musafirii soților Zainea a unui tânăr bucureștean, care nu era altul decît sociologul întîlnit de Cernica în biroul inginerului-șef.

„Ce caută și ăsta pe aici“, își zise înciudat compozitorul.

Evident, onorabilul domn numai preocupări artistice nu avea. Dar să-l lăsăm la postul lui de observație și să reintrăm în primumordurile încăperi din casa Zainea. Aici petrecerea era în toi, iar tînărului ospătar îi sfîrșiau călciile, servind pe unul și pe altul.

Stapînului casei, care tunase și fulgerase împotriva șvăboacei cînd auzise de isprava acesteia, îi mai venise inima la loc. Ospătarul trimis de amicii lui se descurca peste așteptări. Dacă la început Zainea îl privise sever, circumspect, acum îl gratifica chiar cu un : „Bine, băiete !“ sau: „Merge bine“. Ceea ce, pentru un om zgîrcit în aprecieri, însemna foarte mult.

Dar cea mai puternică influență exercita tînărul asupra comportării Liei. Nici invitatele ei n-o mai recunoșteau. Lia cea „comodă“, Lia cea „indolentă“, le apăruse în seara aceea sub altă înfățișare.

— Scumpa mea, ținu să-i atragă atenția o grăsană, soție de inginer silvic. Mai stai și tu un pic cu noi. Zău ! Boala te-a schimbat de tot.

— După ce aranjez prăjiturile, sînt a voastră.

— Cu un june ca ospătarul ăsta să tot aranjezi prăjituri, șopti grăšana către vecina ei.

Lia o auzi, dar ridică din umeri și se grăbi către bucătărie, unde tînărul o aștepta cu două cupe de șampanie.

— Indrăznesc prea mult dacă ridic această cupă pentru dumneavoastră ? i se adresă el fără ocol.

Lia, amețită de succesul seratei, ca și de paharele date peste cap clin mers, îi răspunse :

— Ești la o vîrstă cînd îndrăzneala te prinde.

Ciocni cu el, sorbi cupa pînă la fund, își linse buzele și-i aruncă niște priviri care spuneau mai mult decît ar fi voit ea. Cu un gest studiat, tînărul îi luă mîna și i-o sarută prelung. Femeia se simți obligată sa-i atraga atenția :

--Îți faci iluzii.

-- Ce m-aș face fără ele ?

Ocini lui mari, negri păreau parcă agățați de chipul Liei.

— Să servim prăjiturile, îl readuse ea brusc la realitate.

Resemnat, tînărul ospătar înhață platourile încărcate si porni cu pași țepeni spre încăperile înțesate de oaspeți. Liei i se păru că-l jignise. Inima i se strînse ușor. Ca să se convingă, porni pe urmele lui. Intr-adevar, tînărul nu-i mai acorda nici o atenție. Ii răspundea pe un ton oficial și trecea țeapăn pe lîngă ea. Cînd îl vază îndreptîndu-se spre bucătărie, Lia se desprinsese de lîngă grăsansa care o ținea numai în tachinări lipsite de haz și-l urmă.

--Ce-i cu dumneata? îl iscodi ea pe capriciosul ospătar.

--Dacă-mi îngăduiți, aș vrea să plec.

— De ce ?

— Nu mă simt prea bine. Am o migrena.

--Îți dau un antinevralgic.

— Nu cred că-mi va ajuta.

Lia închise ochii pe jumătate și pufni în rîs:

--Incep să intuiesc cauza migrenei dumitale. Dar tot atunci își duse mîna la frunte și se clătină ușor. Nu știu ce migrenă vei fi avînd dumneata, dar eu... Ține-mă, te rog, că mă prăbușesc. Tînărul ospătar nu mai așteptă alta invitație. O cuprinse vînjos de mijloc. Nu mă strînge si așa tare, se vaită

ea. Mi-a venit amețeală... O stare de sfirșeală... Vorba lui Muti : „Parcă am mâinile și picioarele de mămăligă"

— Sa ieșim puțin la aer, îi propuse el.

— N-ar fi rău.

Il încolăci pe tînăr de grumaz și pași, alături de el spre ieșirea din spatele casei.

Capitolul XXII O RĂPIRE „CA-N FILME"

Purtînd o discuție mai aprinsă cu tînărul sociolog, Zainea nu constată decît după vreo jumătate de ora dispariția soției sale și a ospătarului. Poate că nu ar fi sesizat nici atunci această dispariție dacă judecătorul nu s-ar fi plîns de lipsa de vin de la masă. Grăsuna însă observase ceva mai înainte întîrzierea stăpînei casei și-și dăduse coate cu o vecină.

Ducîndu-se în bucătărie, Zainea nu găsi nici pe ospătar, nici pe soția sa. Ii căută în camera lui Muti. Batrîna șvăboaică sforăia fără griji. Zainea încercă s-o trezească, dar nu izbuti. Furios, ieși în curticica din spatele casei. Nici o urmă. Reveni în casă, căută în baie, în cămară, în dormitor. Zadarnic.

— S-a întîmplat ceva ? se interesă judecătorul cu discreție, remarcînd nedumerirea de pe chipul stăpînului casei.

— Nu știu unde a dispărut Lia.

— Singură ?

— Nu. Cu secătura aia de ospătar.

— Fii om serios, respinse judecătorul bănuiala lui Zainea. Trebuie să fie pe undeva pe aici. Ori s-au dus după sifoane.

--Mi-ar fi spus. Cheamă te rog imediat miliția.

A fost răpită.

--Vino-ți în fire, încercă să-l liniștească judecătorul. Cine s-o răpească și de ce ?

--Am motivele mele să cred că așa s-a întâmplat.

-- Nu te da în spectacol, îl sfătui judecătorul. Vom anunta musafirii că Lia nu se simte bine și s-a culcat.

--Te rog, cheamă imediat miliția, insistă Zainea. Sa vină prin spatele casei, ca să nu-i vadă musafirii.Telefonul e în dormitor.

Cu stăpînirea care-l caracteriza, Zainea reveni apoi la invitații săi și-i anunță, așa cum îl sfătuisese judecătorul, ca soția sa nu se simțea bine. Rugă pe femeile care-și oferiseră imediat serviciile să n-o deranjeze. La căpătiul ei se află un medic. Musafirii se resemnară, și, treptat, începură să plece.

— Curioasă îmbolnăvire, făcu grăsansa către vecina ei. Zău m-ar tenta să sufăr și eu acum de boala ei.

Ofițerul de miliție chemat de urgență sosi în câteva minute. După ce întreprinse primele cercetări, reținu următoarele fapte: un compozitor cu părul și mustața rosie, care-și petrecuse bună parte din seară în cofetărie, părăsise localul aproximativ pe la ora cînd se semnalase dispariția Liei și a tînărului ospătar. De asemenea, pe străduța din spatele casei Zainea stătuse multă vreme o mașină în pană. La ce oră plecase mașina? Nimeni nu știa. Ofițerul făcu legătura între prezența roșcovanului în cofetărie, a mașinii aflate în pană și dispariția Liei cu ospătarul. Certitudini nu avea. Cercetările erau abia la început.

Cînd se văzu singur, Zainea se îndreptă imediat spre telefon, formă un număr și, după câteva apeluri, auzi în receptor o voce groasă de bărbat ;

- Alo !
- Dormei ?
- Spune !
- Trebuie să te văd imediat.
- Te aștept.

Zainea așază receptorul cu grijă în furcă, stinse luminile, încuie casa și ieși. Prin fereastra întredeschisă răzbăteau în stradă sforăiturile bătrânei șvâboaice.

Cernica reveni la hotel pe la miezul nopții. Singur. Anunțase încă de la prânz, la biroul de recepție, că Văpaie va elibera camera pe care o ocupa. Ceea ce, după toate aparențele, se și întâmplase. El, însă, era așteptat. De după un ziar îl pîndeau niște priviri indiscrete. Cernica îl recunoscuse pe tînărul sociolog. Se prefăcu bucuros de întîlnire și exclamă ;

- Ce plăcere !
- Plăcerea e de partea mea, făcu sociologul.
- Ce faceți ?
- Sînt cam indispus... Mi-am stricat seara.
- Cum așa ?
- Am fost invitat la o serată, într-o familie onorabilă și cînd petrecerea era în toi, ne-am pomenit poftiți afară.
- Toți ?
- Absolut toți.
- Ce mitocani! se prefăcu Cernica revoltat.
- N-aș putea spune că au fost mitocani. Se pare că s-a petrecut un accident regretabil. Stăpînei casei, a cărei însănătoșire tocmai o sărbătoream, i-a revenit în chip inexplicabil boala. Astfel a sunat comunicatul oficial al soțului ei.

--De ce „oficial" ?

--Nu știi cum să vă explic, dar, văzînd o femeie plesnind de sănătate și radiînd toată seara bună dispoziție, nu ți-o poți imagina căzînd dintr-o dată pe

patul suferinței.

--Poate că s-a prefăcut toată seara bine dispusă, ascuzându-și în fapt boala gravă?

--O cunoașteți pe doamna Lia Zainea ? se interesă tinarul sociolog.

Cernica se arată câteva clipe surprins, apoi îi răspunde calm :

--Am avut cîntea de a petrece o seară la această familie.

-- V-ați putut da seama că nu e tipul de femeie care să facă astenii grave.

--Se pare că, în acest domeniu, medicii de specialitate au ultimul cuvînt.

--In sfîrșit, făcu agasat sociologul. N-are rost sa ne ciorovăim pentru astenia închipuită sau reală a doamnei Zainea. Dumneavoastră ce mai faceți? Cum v-ați petrecut seara ?

--Banal. Am conclud un amic la gară, apoi m-am dus la un film, după care am făcut o promenadă pe malul rîului. V-ați plimbat vreodată prin crîngul de aici ? E reconfortant..

-- Vă invidiez, făcu sociologul. In noaptea asta veți dormi...

-- Buștean, îl asigură Cernica. De aceea vă rog să mă scuzați.

— N-am de ce să vă scuz, pentru că și eu am aceeași intenție.

Porniră amîndoi spre biroul de recepție. Cînd cerură cheile, reporterul constată cu surprindere că sociologul îi devenise vecin.

— S-a eliberat o cameră cu un singur pat și, vă închipuiți, am preferat-o, îi explică acesta.

Se despărțiră în pragul camerei lui Cernica și-și urară somn ușor.

Reporterul descuie cu atenție ușa și răsuci brusc comutatorul. Avea senzația că mai era cineva în cameră. Și nu se înșela. In fotoliul împins într-un

colț mai ferit al încăperii, întâlnește chipul zîmbăreț al căpitanului Negru.

— Bună seara, făcu ofițerul calm.

— Bună seara, tovarășe căpitan, îi răspunse Cernica reculegîndu-se. Cu ce ocazie pe la noi ?

Căpitanul, un bărbat ele vreo treizeci și cinci de ani, de statură mijlocie, bine legat, se ridică.

— După ce-o să vă explic prezența mea aici, sper că o să înțelegeți, se justifică ofițerul.

— Vă ascult, făcu Cernica rece.

— Am o plîngere împotriva dumneavoastră. Și, ca să nu vă pun într-o situație mai delicată, mi-am permis să vă aștept aici.

— Cine și de ce se plînge ?

— Șerban Zainea susține că i-ați răpit soția.

Cernica izbucni într-un rîs forțat:

— O fi fost ca o femeie frumoasă, dar i-a cam trecut vremea.

— Mă iertați, dar, cîtă vreme am o plîngere în acest sens, mă vad obligat să-i dau curs. Unde ați fost în seara aceasta ?

Cernica îi repetă aiudomă răspunsul dat sociologului ; gara, cinema, plimbare.

--Sînt informat că cel pe care l-ați condus la gară... n-a plecat cu trenul, ci cu o mașină.

--Certitudini sau presupuneri ?

--Certitudini.

--Mă îndoiesc. Pe Văpaie l-am condus personal la gara.

--Imi puteți dovedi ?

--Întîi dovediți-mi dumneavoastră contrariul.

Căpitanul stătu cîteva clipe în cumpănă, apoi continua interogatoriul :

--Cînd ați fost la cinema ?

--La ultimul spectacol : de la nouă la unsprezece.

-- Ce film ați văzut ?

-- Spartacus.

— Imi puteţi dovedi ?

--Iarăşi ? făcu reporterul agasat. Să văd dacă mai am cotorul şi tichetul. De obicei le arunc. După ce se scotoci prin buzunare, găsi totuşi dovezile salvatoare. Capitanul le cercetă cu atenţie.

-- Pe acestea văd că le-aţi păstrat.

-- Din întâmplare.

-- Şi „întâmplarea“ face ca, chiar între orele zece si unsprezece, când dumneavoastră eraţi la cinema, să se comită răpirea Liei Zainea. Bun alibi. Dar vă atrag atenţia ca nu-i concludent. Puteaţi cumpăra foarte bine biletul de intrare şi să nu-l folosiţi. O să lămurim şi acest lucru. De ce v-a plecat prietenul la Bucureşti.

-- Are nişte treburi personale, familiare...

-- Ce anume ?

-- Nu vă supăraţi, dar nu-mi pot îngădui asemenea indiscreţii.

— Poate, ştiu eu, în discuţiile îndelungate pe care le-aţi purtat cu el — doar sînteţi de atîta vreme împreună — v-a mai spus cite ceva ?

— Chiar dacă mi-ar fi spus, fiţi convins că nu mi-aş permite să divulg. Presupun că nici dumneavoastră nu-mi pretindeţi aşa ceva.

— Adresa lui din Bucureşti.

— N-o ştiu exact. Stă pe undeva prin Ferentari. Dar dacă vă interesează, o puteţi afla repede. Aveţi suficiente mijloace.

— Am reţinut sugestia dumneavoastră, făcu ofiţerul maliţios. Privi la ceas şi constată că era aproape unu noaptea. Sînteţi probabil obosit, se adresă el în continuare lui Cernica. Eu vă las să profitaţi de cele cîteva ore de somn care v-au mai rămas. Presupun că, după atîta alergătură...

— Nu vă ascund. Sînt într-adevăr obosit.

— Imi ascundeți totuși ceva, îl avertiză căpitanul. Și faceți foarte rău. Vă înrăutățiți situația.

— Am reținut avertismentul dumneavoastră.

— Apropo ! N-ați vrea să dormiți la noi, la miliție ? V-aș oferi un pat tot atît de comod, dacă nu chiar mai „bun” ca ăsta.

Cernica tresări ușor, apoi se interesa calm :

— Aveți mandat de arestare ?

— Încă nu.

— Atunci prefer să dorm aici.

— O rugăminte. Tot spre binele dumneavoastră : nu părăsiți nici camera, nici hotelul.

— Noapte bună, tovarășe căpitan !

Il conduse pînă la ieșire. După plecarea ofițerului, lăsa ușa întredeschisă, pentru a putea supraveghea, prin crăpătura îngustă, culoarul. Auzi oarecare mișcare la vecinul său, sociologul. Și acesta supraveghea culoarul probabil tot prin crăpătura ușii. Intr-un fel, jocul începu sa-l amuze pe Cernica. Continuă să stea la pîndă. Și nu facu rău. Căci nu peste multă vreme, la un cot slab luminat al culoarului, apăru pentru o clipă o umbră. Simtind probabil primejdia, umbra se făcu imediat nevăzută.

„Bună trebușoară !” își zise reporterul. Incuie ușa cu grija. Deși era o noapte caldă de vară, închise bine și usa de la balcon. Umbra pe care o zărise la încrucișarea culoarelor îi stăruie în minte.

„Și sociologul e cam suspect”, își zise Cernica. Hotărit să înfrunte un eventual atac, se lungi îmbrăcat în pat și-și așează alături o vergea groasă de fier, care servea drept suport de ștergere la chiuveță.

„N-are decît să vie”, își făcu curaj reporterul.

Camera se afla la etajul întâi, încît un om mai sprinten putea ajunge lesne pe balcon și, de aici, să încerce o patrundere în încăpere. Dar minutele se scurgeau fără să se simtă vreo mișcare din partea

bănuitului vizitator nocturn.

„Să mă fi înșelat ?” se întrebă Cernica. Parcă nu-i venea a crede. Stătu mai departe la pîndă. Trecu aproape o ură de veghe. Și cum se afla culcat, într-o poziție relaxată, somnul îl încerca insistent. Dar tocmai cînd era gata să ațipească, auzi un hîrșîit ușor. Făcu imediat ochii mari. Inima începu să-i bată mai repede. Strînse zdravan vergcaua în miini, pregătit să lovească năprasnic. Somnul îi pierise de tot. Nu se clinti însă din loc. Dorea sa-și vadă nepoftitul vizitator nocturn la față. Un fascicul de raze de lună lumina încăperea prin geamul de la ușa balconului.

Speranțele lui Cernica nu fură înșelate. Peste cîteva clipe, partea de jos a geamului începu sa se întunece. Doi ochi scăpărători scrutară întunericul camerei. La rîndu-i, Cernica închise ochii și încetă să mai răsufle. Se felicită în gînd că aruncase peste el o cuvertură. Cel din balcon, care-l căuta cu privirea, putea avea impresia că Cernica dormea un somn adînc. Stratagema reporterului părea bună. Pentru că vizitatorul nocturn, fără a se ridica mai mult, începu să meșterească la ușă. Intenția era vădită. Voia s-o deschidă. Reporterul constată că avea de-a tace cu un spărgător priceput. Lucra fără să se uite la ce face. Ochii îi avea permanent îndreptați spre interiorul camerei, mai bine-zis spre patul în care Cernica se simțea scăldat în sudori reci și calde. Dar, la un moment dat, nepoftitul vizitator nocturn se opri din lucru și roti ochii spre dreapta. Auzul lui fin înregistrase un zgomot suspect. Nu mai stătu pe gînduri. Smulse sculele de pe jos și sări peste grilajul balconului. Il urmă în aceeași clipă un vîjîit scurt, un pocnet și-un zdrăngănit de țeavă de fier. Cernica privi nedumerit la mîna în care ținea țeava. Era la locul ei, în pumnul strîns ca un clește.

„Cine o fi azvîrlit ?” se întrebă el nedumerit.

Sări iute din pat, deschise ușa de la balcon și ieși nu fără oarecare teamă. În balconul vecin întâlni zîmbetul triumfător al sociologului. Preocupat de soarta vizitatorului său nocturn, Cernica nu luă seama la vecin și se aplecă peste balustradă. Mai apucă să vadă o umbră șchiopătîndă, care se străduia să se facă repede nevăzută, înainte de a dispărea după colțul clădirii hotelului, cel care fugea duse mîna la ceafă.

— Dumneata l-ai ochit atît de bine ? se adresă Cernica vecinului său.

— Am făcut rău ?

— Nu. Dar aş lf vrut să-mi rezervați mic această plăcere.

— Și eu aş fi vrut să-l prindem înăuntru. Dar m-a mințit. Nu știți cine e ? Și ce are cu dumneavoastră ?

— Habar n-am, îi răspunse Cernica cu voită nepăsare, deși, în sinea lui, îl bănuia pe Petrustan, „omul Ingerului”.

— Să fiți prudent, îl sfătui sociologul. Vă paște o primejdie.

— Nu văd de ce. Cred că a greșit adresa. Noapte buna.

Cernica reveni în cameră, se întinse iarăși în pat, tot îmbrăcat. Nu întrevedea ca în noaptea aceea să mai ptimească vreo vizită de această natură. Dar se simți atît de obosit, încît îi fu lene să se mai dezbrace. Inchise ochii si încercă să-și adune gîndurile.

„Interesant tip și sociologul ăsta”, fu prima lui constatare. Faptul că-i sărise în ajutor îl bucura. Era de partea lui, deci, și se putea bizui pe el. Dar cine era și ce căuta în preajma lui ca și-n anturajul „Ingerului” ? Se simțea prea obosit ca să dezlege șarada. Iar somnul începu să-i dea tîrcoale. Se lăsă, fără să opună rezistență, în brațele lui Morfeu.

Soneria telefonului îl trezi pe la șapte dimineața.

--Greu mai dormiți, tovarășe redactor, auzi el în receptor glasul căpitanului Negru.

— Bună dimineața, îl salută Cernica buimac de somn.

--Aș vrea să urc pînă la dumneavoastră.

--Poftiți.

Cernica așează receptorul în furcă și se ridică iute din pat. Aruncă puțină apă peste ochi, își aranja cît de cît ținuta și descuie. Căpitanul Negru era deja în prag. Ii zîmbea.

— Cum ați dormit ?

— Mulțumesc. Bine.

— Nu v-a tulburat nimeni somnul ?

Surprins de întrebare, Cernica amuți. Dar numai pentru o clipă.

— Bravo, felicită el miliția locală. Nimic nu vă scapă.

— Cine era ?

— Nu l-am identificat.

— Nici nu bănuieți ?

— Vreun spărgător oarecare... A avut ghinion, săracul.

— De ce-o fi ales tocmai camera dumneavoastră ?

— M-a considerat, presupun, mai chivernisit.

— Se poate, făcu ofițerul neconvins. Ce program aveți azi?

— Nimic special. Mai întîi aș vrea să mă primenesc, apoi să fac ceva cumpărături și, după aceea, să trec pe la redacția ziarului local. Mi s-a solicitat o colaborare.

— Nu vă puteți amina treburile ?

— De ce ?

— Aș vrea să vă invit pînă la noi.

Cernica se puse iarăși în gardă.

— Sub stare de arest ?

— Nu. Considerați-vă musafirul nostru.

- Pentru mult timp ?
- O zi, două... Pînă terminăm cercetările.
- De ce sînt bănuît ?
- V-am mai spus: pentru răpirea Liei Zainea.

--Iarăși ?

--Avem toate temeiurile să credem...

--Care sînt aceste „temeiuri” ?

--De obicei, noi punem întrebări, îi atrase atenția căpitanul.

— V-aș ruga totuși...

--Mă obligați să încalc consemnul.

Simțind însă că ofițerul e dispus să facă unele confidențe, Cernica îl pofti la măsuța scundă din mijlocul camerei și comandă prin telefon două cafele mari.

— Deci ? reluă reporterul întrebările.

--Ieri ați fost la teatru, de unde ați luat recuzită pentru machiaj. În ce scop ?

--I-am jucat o farsă lui Văpaie.

--Unde se află acum recuzita ?

--Aici.

--Bine. Voi controla mai târziu. Deși explicația pe care mi-ați dat-o e puerilă. Dar să continuăm. Abuzînd de calitatea pe care o aveți, l-ați determinat pe directorul trustului alimentației publice locale să vă dea o dubiță.

--O precizare, ceru Cernica. N-am abuzat de nici o calitate. N-am folosit legitimația...

- -Asta ar mai fi lipsit, făcu Negru. În sfîrșit, deci n-ati utilizat legitimația de ziarist, dar ați abuzat de naivitatea unui om.

--Asta-l privește, îi replică reporterul ironic. Nu cunosc nici un articol de lege care pedepsește abuzul de uavitate.

— Dacă nu există, ar trebui inclus, observă Negru. Dar sa revenim la cazul nostru: folosind deci mașina trustului, v-ați introdus „omul” în casa Zainea.

Scrisoarea tot dumneavoastră ați ticluit-o?

— La ce scrisoare vă referiți ?

— Iar ne jucăm de-a „naivii” ?

Cernica, în vădită jenă, zîmbi chiar ca un copil naiv.

— Nu-i decît o farsă nevinovată, recunosc el în cele din urmă. Imi era ciudă pe Zainea că mi-a interzis accesul în carieră și m-a exclus de pe lista invitaților săi.

— Unde ați dus-o ?

— Pe cine ?

— Sînteți enervant! sări ofițerul de la locul său. Măcar din respect pentru mine, pentru gradul pe care-l am, vă rog să nu mai continuați.

— Bine, bine, făcu Cernica împăciuitor. Dar spuneți-mi mai întîi ce știți dumneavoastră și după aceea vă promit mărturisiri complete.

— Iar condiții ?

— Rugăminți.

Căpitanul se învoi. Il informă că știa de introducerea lui Văpaie în chip de ospătar în casa Zainea, ca și de prezența lui Cernica, în chip de compozitor, în cofetăria din vecinătatea acelei case.

— A cui era mașina care a staționat acolo, pe străduță ? se interesă Negru.

— Habar n-am.

— Ați angajat-o fără să-i cunoașteți proprietarul ?

— Vă închipuiți că, în asemenea situații...

— Ați furat-o ?

— V-a parvenit vreo reclamație în acest sens ?

— Încă nu.

— Fiți liniștit. Nici n-o să primiți. Și v-aș ruga chiar să nu mai stăruieți asupra acestui subiect. Nu sînt dispus să adaug nimic. Proprietarul mașinii nu știa nici în ce scop va fi folosită și nici de către cine. Scoateți-l din cauză.

--Vom vedea, făcu Negru neconvins. Deci

recunoașteți că ați pus la cale și ați înfăptuit răpirea Liei Zainea ?

--Recunosc.

--Mă bucură că ați revenit la gânduri mai bune. Sinceritatea dumneavoastră vă va ușura situația.

--Vă mulțumesc, făcu Cernica un pic malițios. Se cere însă o precizare, la sentința pe care ați pronunțat-o.

--In ce sens ?

--Lia Zainea a fost răpită cu... voia ei.

Căpitanul se arată surprins.

--Exact cum fură flăcăii fetele, continuă Cernica.

--Păi asta nu mai e răpire, ci furt de...

--Inimă, îl completează Cernica. Trebuie să vă mărturisesc că Văpaie i-a sucit nițel capul.

— Unei femei atât de serioase ?

--Nu-mi cunoașteți omul, se făli Cernica.

--De aia sînteți atât de calm ? se dumiri căpitanul.

— E și firesc.

— Totuși n-ați scăpat. Ați comis o abatere morală. Ați participat direct, mai bine-zis ați înlesnit un adulter.

-- Nu cred că, la ora asta, adulterul a avut loc. Și nici nu se va comite. Totul nu-i decît o farsă pe care noi, în complicitate cu Lia, am jucat-o lui Zainea.

— Ați mers cam departe. Soțul ultragiât va cere despăgubiri.

--Le vom suporta.

— Unde se află acum cei doi „porumbei" ?

-- Chiar dacă aș ști, nu v-aș spune. Înțelegeți că, în asemenea situații...

— Cît au de gînd să stea ascunsi ?

— O zi, cel mult două.

— N-aș vrea să fiu în pielea omului dumitale cînd va da ochii cu Zainea.

— Voi face în așa fel ca să nu se întîlnească.

— Nu-mi explic, totuși, cum a reușit pușlama

aia — iertați-mi expresia — să sucească mintea unei femei mature, serioase, stăpîna pe sine, cum e Lia Zainea ?

— Nici eu, îi mărturisi sincer reporterul.

Căpitanul Negru era vădit descumpănit de întorsătura pe care o luaseră lucrurile.

— Ce fac, totuși, cu soțul ? Aparențele sînt clar împotriva dumneavoastră. Pînă cînd cei doi „îndrăgostiți” vor catadixi să-și arate fețele, mă văd obligat să vă invit la miliție.

— Cu plăcere, se învoi Cernica.

Urcară în mașina care-i aștepta în fața hotelului. După cîteva minute stopară în fața noii și elegantei clădiri a miliției locale. În hol, Cernica dădu cu ochii de Zainea. Fierbînd de mînie, acesta intenționa să se repeadă la bănuitul răpitor al nevesti-si. Dar căpitanul îi opri cu un gest autoritar. La etaj, Cernica era așteptat de locțiitorul șefului miliției locale.

— După descoperirea dispariției Liei, Șerban Zainea alarmase întreaga miliție din județ. De nicăieri, însă, nu sosise vreun raport care sa confirme prezența căutatei perechi. Insoțind cînd pe un ofițer, cînd pe altul, Zainea își căutase toată noaptea soția. Acum urma să plece din nou, împreună cu căpitanul Negru.

— Prea departe nu cred că s-au dus, încerca Negru sa liniștească pe neconsolatul soț. Dacă se angajau la un drum lung, comiteau o imprudență. Or, pînă acum, s-au ascuns destul de bine. Nu sînt nici în vreun sat, pentru că i-ar fi dibuit șeful de post respectiv. Se afla ori aici, în oraș, ori în vreo cabană, în vreun camping... Undeva mai izolați. Hai să tragem o fugă pina la campingul din Pădurea Cerbului.

Zainea acceptă.

După vreo jumătate de oră pătrundeau prin poarta campingului. Portarul care le dădu relațiile cerute se dovedi bine informat. Seara și în cursul nopții sosisera mulți solicitanți ai căsuțelor mici, în culori pastelate.

-- Sîmbăta năvălesc toți peste noi, observă acesta.

Campingul avea vreo trei sute de vizitatori din orașul O. Răsfoind registrul, căpitanul întîlni o serie de nume binecunoscute lui. Dar atît Lia Zainea cit și Vapaie nu figurau în registru.

— N-or fi sub nume false? sugeră Zainea.

--Eu cer fiecăruia buletinul de indentitate, îl asigură portarul.

— Au venit multe automobile ?

-- Destule. Uitați-vă și dumneavoastră la locul de parcare.

— Și ceilalți ?

— Cu autobuzul, din oraș.

— Bătrîneii ăia cu ce au sosit și cînd? arătă Negru spre o pereche, probabil soț și soție, care și la vîrsta pensionării se mai sorbeau din priviri ca doi adolescenți.

Portarul își potrive ochelarii și-i cercetă îndelung.

— Iacă n-aș putea să vă spun... Cred că tot cu autobuzul. În orice caz, după înnoptat. N-am reținut exact ora că aseară, vă spun, a fost năvală. Pînă după miezul nopții am tot împărțit oamenii prin căsuțe și corturi. Dumneavoastră știți cum sînt clienții : care mai de care mai mofturos și mai pretențios.

Căpitanul nu-l mai asculta. Il amuza perechea de bătrînei așezată la o masă de pe terasa-restaurant.

— Parcă-s două turturele, izbucni Negru în rîs.

Dar Zainea nu gusta veselia căpitanului. Obsedat de dispariția Liei, nu vedea altceva în fața ochilor decît chipul ei rotofei. Să-i fi căzut în clipa aceea în mînă, ar fi pălmuit-o cu sadism. În sine, își acuza

soția de infidelitate și complicitate. Și avea dreptate. Căci fără o acceptare, măcar inițială, din partea ei, răpirea n-ar fi avut loc. La fel gândea și căpitanul Negru, altfel nu prea îngrijorat de soarta celei dispărute fără urme. Dar, ca ofițer disciplinat și responsabil, își făcea conștiincios datoria. Își plimbă privirea peste mesele terasei- restaurant, cercetînd chipurile consumatorilor micului dejun. Cei doi bătrînei îi atraseră din nou atenția. Soțul îi amintea de „Vrăjitorul din Oz”. Și părea să exercite asupra soatei sale o adevărată vrăjitorie. În timp ce aceasta stătea cu ochii închiși, avînd pe față o expresie de reală fericire, el îi șoptea cuvinte tainice, plimbîndu-și degetele pe fruntea, pe tîmplele și chiar pe pleoapele ei. Nu părea un masaj, ci o mîngîiere.

Din drum, înainte de a pleca, căpitanul mai aruncă o privire spre amuzanta pereche.

Locțiitorul comandantului miliției locale, maiorul Pop, îl supuse pe Cernica unui sever interogatoriu. Dar nu află nimic în plus. Pe la prînz, avu loc o convorbire telefonică între Cernica și colonelul Coman, la dorința celui din urmă.

--Vă țineți de prostii, îl dojenise colonelul. Nu va jucați cu focul, că vă ardeți rău.

--Imi asum toată răspunderea, îi răspunse Cernica netulburat.

--Eu vă sfătuiesc să fiți oameni înțelegători și să spuneți unde ați dus femeia.

--Si eu vă propun să aveți nițică răbdare, îi replica reporterul. Nu i s-a întîmplat și nu i se va întîmpla nimic rău.

- - Asta ar mai lipsi, conchise Coman.

Maiorul Pop îl pofti apoi pe Cernica într-o încăpere separata, cerîndu-i să n-o părăsească.

--Trebuie să mă consider arestat?

— Considerați-vă cum vreți, îi răspunse maiorul

agatat.

Ziua trecu în căutări zadarnice. Zainea era disperat. Acuza miliția locală de incapacitate și incompetență. Negru îl sfătuia din când în când să-și controleze vocabularul.

--De ce nu v-ați păzit singur nevasta ? îi reproșa capitanul.

La București, Coman tuna și fulgera. Contrar obiceiului și ordinului primit, principalul lui colaborator, trimis în orașul O., dispăruse de douăzeci și patru de ore. Nemulțumirea colonelului se revărsă atunci asupra celui de-al doilea colaborator, trimis de asemenea în orașul O., cu care avu următoarea convorbire telefonică :

-- Unde ți-au fost ochii ?

--N-am știut, tovarășe colonel, că trebuie să-i pazim și pe ai noștri, se scuză indignat tânărul ofițer,

— Dacă oamenii noștri fac prostii, nu trebuie lăsați de capul lor. Înțelegi ? Asta să-ți fie învățătură de minte.

— Am înțeles, tovarășe colonel.

— Și cu potlogarul acela cum a fost ?

— L-am scăpat, tovarășe colonel, își mărturisi vinovăția tânărul locotenent.

— De ce nu l-ai urmărit ?

— Am vrut s-o fac, dar riscam să mă descopăr.

— Halal să vă fie ! conchise Coman abătut.

Și noaptea care urmă se scurse fără vreun eveniment deosebit. Cernica dormise la miliție. Avusese un somn bun, odihnitor. Abia pe la opt dimineața fu chemat de maiorul Pop. În încăpere se afla și Negru.

— Așa, tovarășe redactor ! îl întâmpină maiorul fără altă introducere. Sustii că nu știi nimic ?

— Ce să știu ?

— Povestește-i, tovarășe căpitan, se adresa maiorul lui Negru. Poate își recapătă memoria.

Căpitanul își drese glasul și rosti grav :

— Lia Zainea a fost găsită azi-dimineața în campingul din Pădurea Cerbului.

Cernica exclamă mai mult de complezență :

— Bine că a fost găsită ! E teafără ?

— Este, îi răspunse Pop reținut.

— Și ce spune ?

— Că dumneata și prietenul dumitale v-ați bătut joc de noi.

— Regret, făcu reporterul, dar nu aceasta ne-a fost intenția. V-ara sfătuit, de altfel, să nu vă alarmați, fiindcă n-aveți de ce.

--Rămîne să stabilim noi clacă am avut sau nu de ce sa ne alarmăm, făcu maiorul cu vădită indignare.

--Mai aveți ceva cu mine? se interesă reporterul calm.

--Deocamdată, nu. Dar să nu părăsiți orașul, pînă nu vom stabili cauzele dispariției și apariției acestei femei. Va precizez că legea pedepsește și intenția, nu numai delictul.

- Am reținut, tovarășe maior, rosti Cernica pe un ton ironic.

Salută respectuos și ieși. In holul de la intrare încetini pașii. Apoi se opri. Era nerăbdător să afle ceva mai mult de la căpitanul Negru. Se așeză pe o bănică si și așteptă. Peste cîteva minute apăru și silueta bine legată a ofițerului.

--Bănuiesc că pe mine mă așteptați, i se adresa Negru zîmbind amabil.

--Ați ghicit.

--Vreți să știți cum a fost găsită ?

--Normal.

--Mai precis, vreți să verificați dacă omul dumneavoastra a acționat conform planului stabilit?

--Să zicem.

--Fiindcă, la rîndul dumneavoastră, ați fost sincer cu mine, am să vă satisfac curiozitatea. Azi-dimineța, pe la șase, m-am pomenit cu un telefon acasă, de la ofițerul de serviciu. M-a trezit din somn, așa că am înjurat în gînd. Inșă, după ce i-am ascultat raportul, i-am mulțumit. Pe scurt, portarul de la campinigul din pădurea Cerbului mă invita să vin urgent acolo, fiindcă găsise ce căutam. Vă închipuiți că m-am echipat în doi timpi și trei mișcări și-am sărit în prima mașină. La camping am dat intr-adevăr peste onorabila doamnă Lia Zainea. Era singură, într-o căsuță izolată și se întreba ce căuta acolo.

— M-ar interesa și unele amănunte.

— Cu plăcere, fiindcă pe undeva sînt amuzante. Dar să vă redau întîi relatarea portarului : „Toată noaptea, mi-a spus el, veneau fel de fel de zgomote, țipete, văicăreli, dintr-o căsuță ocupată de doi bătrîni cam zănatoci... La început i-am lăsat în pace. Dar cînd am văzut că tulbură liniștea campingului m-am dus să văd ce-i acolo. Se vede treaba că m-au simțit, fiindcă s-au potolit. Am ciocănit în ușă. Mi-a deschis bătrînul. „Ce se întîmplă aici ? l-am întrebat. „Nimic. Soția mea are un somn foarte agitat și încerc s-o mai liniștesc.” Dacă a văzut așa, portarul a plecat. Dar gemetele și văicărerile au continuat pînă spre ziuă. In zori, pe portar l-a furat somnul. Cînd s-a trezit, în fața lui era Lia Zainea, cu părul și îmbrăcămintea în neorînduială, cu ochii mari, bulbucați... Arăta ca o nebună, îi cerea insistent portarului să-i spună unde se află ? Nu-i vorbă că nici portarul nu știa cum a ajuns ea acolo. Lia a făcut apoi o criză de isterie, cu plînsете, țipete, zvîrcoliri. Portarul, om cu experiență, a luat-o cu binișorul și a dus-o într-o căsuță goală. A rugat-o să stea cuminte acolo, iar el s-a repezit imediat la telefon. Asta-i tot.

Mulțumit ?

— Interesant, făcu Cernica mai mult pentru sine.
Și ce căuta Lia acolo ?

— Tocmai asta voiam să aflu de la dumneavoastră.
Mai bine-zis știu cine a dus-o, dar o confirmare în plus nu strică.

— Ce să confirm ?

— Că omul dumitale a avut un travesti excelent.

--Să zicem. Și la ce v-ar mai folosi ? Femeia a fost găsită, e teafără...

--Nu-i chiar teafără. A suferit un traumatism psihic.

--Traumatismul e mai vechi. Și ea și soțul ei știu bine acest lucru. S-a plîns cumva de purtarea „răpitorului” ei ?

--Dimpotrivă. Se pare că întreabă mereu de el.

--Unde-i Lia acum ?

--La spital, la secția de neurologie.

-- Soțul ei a acceptat să stea internată ?

--Da. Și... pretinde daune.

--Aa ! Asta-i explicația, făcu Cernica dumirit.

--E pornit rău, continuă Negru. Vă dă în judecata.

--S-o văd și p-asta, făcu Cernica.

-- Motive are. Și-ncă temeinice.

--Pînă intră procesul pe rol, se clarifică totul.

--Increzători mai sînteți.

--Jucați șah ?

--Bineînțeles.

-- Știți că e cîte-o partidă în care o singură mutare e hotărîtoare. Ei bine, se pare că mie mi-a reușit aceasta mutare.

--V-aș sfătui să jucați mai departe cu atenție și mai ales cu prudență. Să nu vă treziți cu o contramutare, care să vă facă mat. Căpitanul îi întinse mîna și-i zimbi amical : Vă urez succes.

Ii mai scutură o dată mîna și se îndepărtă. Dar se opri după cîtiva pași și-l rechemă pe Cernica.

-- Voiam să-mi mai clarificați ceva în legătură cu aceasta aventură. Nu încapе îndoială că totul a fost făcut cu voia ei. Mă întreb, însă, cum de nu s-a trădat cînd am fost eu în camping împreună cu Zainea ? Aceasta m-a derutat cel mai mult. Pentru că, spre deosebire de omul dumneavoastră, care e un bun actor, ea e la antipod. Și totuși nu s-a trădat. Inexplicabil !

— O să vă explic într-o zi, îl asigură Cernica.

În aceeași dimineață, tot cam pe la șase, la locuința comandantului securității locale, se prezentase un tînăr ofițer în civil. Casa comandantului era încă amorțită. La apelurile insistente ale soneriei de la intrarea de serviciu, veni să deschidă o femeie.

— Pe cine căutați ? întrebă aceasta cu ochii cirpiți de somn.

— Spuneți-i tovarășului comandant că am să-i comunic ceva urgent și important.

— De unde sînteți ?

— Din București.

Femeia îl lăasă în prag. După o așteptare de două-trei minute, apăru în cadrul ușii statura masivă a comandantului.

— Ce dorești ? se interesă acesta neprietenos.

— Vă cer iertare, tovarășe comandant, dar permiteți-mi înainte de toate să vă explic.

— Poftim, îl invită acesta înăuntru.

Tînărul ofițer se recomandă. Era din București, de la Direcția Generală.

— Te știu, făcu ofițerul superior ascunzînd un căscat.

— Sînt urmărit.

— Frumos, zîmbi bonom comandantul. Iepurii urmăresc ogarii.

— M-ați înțeles greșit.

--Cred că te-ai exprimat greșit.

--Aveți dreptate.

--Treci la subiect, se arată comandantul nerăbdător. Ai ceva de trimis la București ?

--Ați ghicit. Tovarășului colonel Coman.

--Bătrînul „lup” ? Bine. Așteaptă. Mă îmbrac și mergem.

Tînărul ofițer răsuflă ușurat și căzu în primul fotoliu.

La principalul spital din oraș, într-o rezervă a secției de neuropsihiatrie, Liei Zainea i se administrase un somnifer puternic. La căpătîiul ei se afla „Ingerul”. Soț iubitor, stergea cu o batistă albă broboanele de sudoare care punctau chipul rotofei al celei adormite. Din cînd în cînd cerea informații de la asistenta medicală;

--Cînd au adus-o?

— Acum o oră.

— Si de ce n-am fost anunțat imediat?

-- Nu știu. Cînd mi s-a spus, atunci v-am telefonat.

—Ce medic e aici?

— Doctorul Mihai.

— Cheamă-l, te rog.

--Imi pare rău, dar am dispoziție să nu părăsesc nici o clipă bolnava.

— Stau eu cu ea.

— Regret. Dispoziția e dispoziție.

Zainea se crispă de necaz și, în gînd, îi adresă asistentei o înjurătură. Aceasta, însă, nu se sinchisea de privirile lui furioase.

— Unde-1 pot găsi pe doctorul Mihai? făcu Zainea nerăbdător.

— Dacă n-a început vizita, e la camera de gardă Presupun.

— Amabilă mai ești, domnișoară, scrișni Zainea.

Medicul își făcu în clipa aceea apariția în pragul

ușii.

— Domnule doctor, pot să știu ce se petrece aici ?
i se adresă Zainea furios.

— Nu vă înțeleg întrebarea, făcu medicul surprins.

— Ce caută soția mea aici?

— Cred că dumneavoastră, ea soț, ați fi în măsură să ne spuneți. A fost găsită în campingul din Pădurea Cerbului, singură...

Zainea bulbucă ochii de mirare:

— Camping ?... Pădurea Cerbului ?... Singură ?...
Nu mai înțeleg nimic.

— Nici noi n-am înțeles și nici de la ea n-am putut afla. Ceea ce pot să vă precizez e că acuză niște tulburări destul de grave. După ce se va mai liniști, sperăm să aflăm ceva mai mult.

— Cine a adus-o?

— Portarul de la camping s-a trezit cu ea pe cap și a chemat „Salvarea”...

— Dacă sînt doar niște tulburări psihice, o iau acasă.
A mai avut asemenea stări și s-a liniștit repede.

— În cazul de față e ceva mult mai serios. Îi vom da drumul din spital cînd vom găsi de cuviință.

Zainea se crispa aruncînd spre medic priviri mînioase.

— Dar e soția mea, îi ripostă el. La cererea mea, sînteți obligați să mi-o dați.

— Nu cunoaștem decît o singură obligație : cea profesională. Or, conștiința mea de medic se opune cererii dumneavoastră.

— Bine, scrișni Zainea. Voi discuta și cu directorul spitalului. Dacă va fi nevoie, o scot cu forța.

— Nu v-aș sfătui, îl avertiză medicul.

Stăruințele lui Zainea fură zadarnice. Peste tot se izbi ca de un zid. Nimeni nu-i dădea nici o explicație suplimentară și nimeni nu-i autoriza scoaterea Liei din spital. Mai mult decît atît, i se limită și timpul de

vizită la spital.

Zainea îl căută atunci la miliție pe căpitanul Negru. Dar ofițerul era de negăsit.

„Se ascunde de mine”, își zise el, fierbînd de mînie. Ieșind din clădirea miliției, privi descumpănit în jur, ca un berbec rătăcit de turmă. După cîtiva pași șovăielnici, se îndreptă spre stația de troleibuz din apropiere și urcă în primul autovehicul. Coborî într-un cartier mai vechi al orașului, alcătuit din vile cochete. O apucă pe o străduța, coti apoi pe alta și, după ce se asigură că nu-i urmărit, reveni pe prima străduță. Aici, la numărul douăzeci și si trei, se afla o vilă cu etaj, înconjurată de flori, arbuști și cițiva pomi fructiferi. Proprietara casei, o bătrînă pensionară, fostă soție de magistrat, închiria camerele disponibile vizitatorilor ocazionali ai orașului. Nu era, de altfel, singura proprietară sau proprietar din oraș care avea asemenea îndeletniciri, încît apariția unui străin în casa fostei doamne magistrat nu atrăsese atenția nimănui.

Zainea făcu înconjurul clădirii, intră pe ușa de serviciu și urca la etaj. Se opri la prima ușa și ciocăni discret. Abia după un minut auzi scrîșnetul cheii în broască. Dar usa nu se deschise. Zainea mai așteptă cîteva clipe, fără sa se impacienteze, după care apăsă pe clanță. În interiorul incaperii il izbi un miros greu de tutun de pipă. Mobila greoaie, demodată din camera supraîncărcată îi era nesuferia. Il apăsa parcă pe piept, pe umeri, pe ceafă. Dar cel mai mult îl enerva speteaza înaltă a fotoliului, așezată întotdeauna spre ușă. Doar niște umeri neobișnuiți de largi, care nu mai încăpeau în fotoliu, trădau prezența cuiva după spetează. Respectînd consemnul, Zainea se așeză pe un scaun dinainte pregătit și așteptă ca cel cufundat în fotoliu să i se adreseze.

— De ce nu încui ușa ? auzi el un glas gros,

poruncitor.

Zainea se ridică supus, execută comanda și reveni la locul lui. Așteptă să i se adreseze iarăși cuvîntul. De după spetează se înălța un nor gros de fum de pipă

— Ce face ? se auzi din nou glasul dogit

— Au adormit-o.

— A spus ceva ?

— Nimic.

— Așa crezi tu. Ai fost un dobitoc ! La camping...

— Nu mai eram stăpîn pe mine. Nu mai vedeam nici pe unde calc.

— Lia trebuie să dispară înainte de a se trezi.

Zainea tresări înfiorat.

— Cum ? șopti el cu glasul sugrumat.

— Il iei la noapte pe Mititel și-o scoateți din spital. Am un loc unde n-o mai găsește nici dracu.

— Pot să știu ce fel de... loc ? E doar nevasta mea.

— Ai să afli la noapte, după ce-o scoateți din coșciugul acela împuțit de spital. Glasul baritonal șovăi o clipă, după care adăugă ; Nici eu nu știu precis locul. Aștept să mi se comunice. Dar trebuie să ne asigurăm că Lia nu se va trezi între timp și nu va începe să ciripească. Nu putem risca. Ii vom administra și noi un somnifer, mult mai puternic.

Zainea se înfioră din nou ;

— E sigur... somnifer ?

— Incepi să mă bănuiești ? se arătă glasul baritonal surprins.

-- Nu mai am încredere nici în mine.

-- Asta-i prost, i se răspunse. Va trebui să-ți administram și ție un tonifiant. Dar nu înțeleg de ce te temi?

-- Nu mă tem pentru mine, ci pentru ea.

-- După atîția ani, ai rămas același dobitoc îndrăgostit de propria-ți nevastă. Ești un caz patologic.

--Sînt, recunosc Zainea sincer. Și aș vrea să încheiem o dată socotelile.

-- Cum ?

--Nu știu. Dar m-am săturat. Întîmple-se ce s-o întimpla, dar să lichidăm o dată.

--Fii liniștit. Lichidăm totul. Mai repede chiar decît te aștepți. Zainea simți iarăși un fior puternic străbătîndu-l din creștet pînă-n tălpi. Glasul baritonal din fotoliu exercita asupra lui o influență irezistibilă. Ia, te rog, acest praf, îl auzi el din nou, și fă în așa fel ca după-masă, cînd te duci la spital... Sper că te duci să-ți vezi soția?

-- Mă duc, rosti Zainea în silă.

--Așadar, faci în așa fel ca Lia să bea acest somnifer.

--Dar dacă doarme ?

- Ii descleștezi dinții cu ceva, vezi tu că găsești pe acolo, și i-l torni pe gît.

-- Și dacă nu e singură ?

--Faci în așa fel ca s-o expediezi pe asistentă pentru un minut-două.

Zainea luă pachetul cu praf din mina păroasă care se ivi de după speteaza fotoliului. Nu părea de loc convins de cele ce urma să facă, dar nu protestă.

— Să te vezi chiar în dimineața asta cu Mititelul și să stabiliți ora și locul întîlnirii. Mititelul are un plan al lui, cu o „Salvare”. Cred că nu-i o idee rea. O să-ți spună el.

Zainea părăsi încăperea fără sa mai scoată vreun cuvînt. Cînd ajunse pe prima treaptă a scării de serviciu, auzi în urma lui scărțîitul cheii în broască.

O convorbire telefonică prin cablu direct. La un capăt al firului, primul colaborator al lui Coman trimis în misiune în orașul O. La celălalt, chiar colonelul.

— Ordonati, răspunse la apel tînărul locotenent-major.

— Pentru abateri grave de la îndatoriri și disciplină, te rog să te consideri sub stare de arest și să vii imediat la București pentru a-ți îndeplini pedeapsa.

— Vă rog să-mi permiteți, tovarășe colonel, să nu mă supun imediat acestui ordin.

— Riști să ajungi la Tribunalul militar.

— Cu acest risc, tovarășe colonel, permiteți-mi să vă întreb dacă ați primit ceea ce v-am trimis.

O scurtă pauză, după care urmă răspunsul lui Coman.

— Am primit materialul, dar nu mi se pare concludent. Niște mărturisiri obținute în asemenea condiții nu constituie probe juridice. Ai învățat și tu atîta lucru.

— Deși nu sînt concludente, îi replică tînărul ofițer, ne dau totuși cheia...

— Nu mai insista, tovarășe locotent-major. Hotărîrea este irevocabilă.

— Am înțeles, tovarășe colonel, făcu tînărul ofițer cu glasul stins. Trebuie să mă pun la dispoziția organelor locale, sau aveți încredere că mă voi prezenta în termenul cel mai scurt la București ?

O nouă pauză, de astă dată mai lungă, tot din partea colonelului.

— Așteaptă-mă acolo, conchise în cele din urmă acesta, întrerupînd brusc convorbirea.

Descumpănit, tînărul ofițer rămase cu receptorul în mina. Reveni comandantul securității locale.

— Gata ?

— Cred că am terminat... definitiv, tovarășe colonel. Poate mă sfătuiți dumneavoastră ce să fac?

— Ce ți-a spus bătrînul „lup“ ?

--Mai întîi m-a arestat, apoi m-a destituit și pînă la urmă mi-a spus să-l aștept aici.

--Și pe care dintre aceste ordine atît de „hotărâte" le vei executa ?

— Nici unul. Nu pot abandona tocmai acum acțiunea. Momentul e hotărîtor. Vă rog să-mi îngăduiți să plec.

— Ești pe deplin convins că ceea ce faci e bine ?

— Am făcut multe prostii în viața mea, dar cea de acum e boacănă rău. Și, totuși, sînt pe drumul cel bun.

Capitolul XXIII ULTIMA EXPLOZIE DE LA TINCA

Cînd păși pragul locuinței sale, Zainea mai ținea încă strînsă în palmă punguța din material plastic în care se afla somniferul destinat Liei. Muti îl întîmpină cu reproșuri :

- Ați fost căutat de la șantier, de la miliție, de la spital, de la sfatul popular... Nimănui nu știu ce să zic...

Obsedat de aceeași punguță din material plastic plină cu un praf alb, pe care o ascundea de ochii bătrînei șvăboaice, Zainea nu reținu nimic din ceea ce i se reproșa. Ceru de mîncare și se îndreptă spre baie, ca să se primenească. Printre picioare i se împiedică motanul șvăboaicei, pe care Zainea nu-l putea suferi. De data asta, însă, motanul începu să-l intereseze. Muti se arătă chiar flatată de atenția pe care stăpînul casei o arăta pisoiului ei.

— Ai niște lapte dulce ? se interesă Zainea.

— Am. Dar pentru ce trebe ?

— Imi place cum lincherește Fritz al dumitale.

Muti se grăbi să-i aducă o farfurioară cu lapte. Zainea ademini motanul în camera sa de lucru. Aici, desfăcu la un colț punguța de material plastic și vărsă cam un sfert din conținut în farfurioară. Motanul începu să lincherească laptele. După ce

linse și ultimele picături, își șterse botul și se culcă la picioarele lui Zainea. Acesta îi urmărea atent fiecare reacție, cerind lui Muti să-i aducă gustarea acolo. După ce-l servi, șvăboaica își luă motanul în brațe, cu gând să-l ducă la bucătărie. Spre surprinderea ei, Zainea o rugă să i-l mai Lase. Muti mîngîie blana moale a pisiului și se supuse. Fritz al ei mai făcuse o cucerire. Plecă mulțumită. Zainea, însă, stătea ca pe ghimpi. Se aștepta din clipă în clipă ca motanul să înceapă să se zvârcolească în chinurile morții. Dar Fritz căsca nepăsător și-și lungea labele groase. Nu peste mult timp adormi. Avea un somn liniștit, toropitor.

„E somnifer”, constată Zainea privind punguța cu praf alb. Il trezi din gânduri soneria telefonului. Apelul venea de la Tinca, din carieră, unde se făceau ultimele pregătiri pentru cea mai puternică și mai spectaculoasă explozie. Și tocmai el, cel care o inițiasse, lipsea.

—Intr-o ora sînt acolo, îi liniști Zainea pe cei din carieră. Chemă mașina, își schimbă hainele de oraș cu cele de șantier, aruncînd din cînd în cînd cîte o privire la motanul adormit. Fritz răsufă regulat, liniștit.

Înainte de a porni spre carieră, se abătu pe la birou. Masa lui de lucru era încărcată cu un vraf de hîrtii oficiale care-și așteptau rezolvarea.

„Acum n-am timp de așa ceva”, își liniști, el conștiința profesională.

Se văzu, totuși, obligat să rezolve unele treburi curente, după care se urcă în mașina și porni spre Tinca.

În viața sa, Zainea trăise deseori stări de neliniște, de frica față de tot ce-l înconjura, ba chiar și de sine însuși. Asemenea senzații, greu de definit, acum îl copleșeau. Deveniseră chiar insuportabile. Era mai dornic ca oricînd să se volatilizeze, dar fără

să-și dea seama de acest lucru și mai ales fără s-o simtă. Viața îi devenise o povară pe care n-o mai putea suporta. Obosise. Tare mai era obosit. Și tare ar mai fi vrut să se retragă undeva și să se odihnească. Dar nu singur. Avea oroare de singurătate. Ci cu Lia. Cu ea s-ar simți bine. Dar Lia... „Ce ființă irațională ! o certă el în gând. S-a vîrît într-o poveste atît de linileiiă și de idioată !” Zainea nu întrezărea nici o scăpare. Doar volatilizarea în eter. Singura soluție. Simțindu-se ceva mai resemnat, ceru șoferului să mărească viteza. Acesta îl privi mirat peste umăr.

„Șeful nu-i în apele lui”, își zise omul de la volan.

De obicei, Zainea era un om cumpătat și-n privința vitezei mașinii.

Așezat comod într-un fotoliu din holul hotelului, Cernica frunzărea un ziar. În fața lui, mai puțin calm și mai preocupat, stătea tînărul sociolog. Din cînd în cînd, acesta ridica privirea de pe ziar și-i cerceta pe cei care intrau sau ieșeau din hotel.

— Așteptați pe cineva ? îl iscodi Cernica la un moment dat.

— Credeam că Zainea e un om de cuvînt, dar m-am înșelat. Mi-a promis că trece să mă ia în carieră, să asist la o explozie, care, zice el, va fi fenomenală.

— Cînd urmează să aibă loc această explozie fenomenală?

— Azi, după al doilea schimb.

— Mai e pînă atunci.

— Mi-i teamă că m-a uitat.

La rîndu-i, Cernica aștepta și el o veste, pe care i-o aduse curînd un comisionar. Era un bilețel scris cu majuscule. Reporterul recunoscuse stilul lui Văpaie : „Boss. Vîno te rog pînă la plăcintăria din colț. V.” Tînărul sociolog, dornic să afle cine trimisese

bilețelul și mai ales ce conținea, își tot sălta privirea. Dar Cernica nu era dispus să-i satisfacă vădita-i curiozitate. Vîrî bilețelul cu nepăsare în buzunar, dădu comisionarului cîțiva lei și-și reluă lectura ziarului.

— Presupun că ați primit o veste plăcută, îl iscodi, aparent dezinteresat, tînărul sociolog.

— Ați ghicit, îi răspunse laconic reporterul.

Sociologul nu mai insistă. Se prefăcu captivat de o anchetă din „Scînteia”, în timp ce reporterul își rumega o bucurie numai de el și de Văpaie știută.

„A izbutit”, își zise Cernica bucuros, lăudîndu-l în gînd pe tînăr. Ardea dc nerăbdare să-l revadă și nu știa cum să scape de „scaiul cu ochelari” de lîngă el. Impături ziarul și-și ceru iertare :

— Am un pic de treabă sus, în cameră.

— Odihnă plăcută ! îi ură tînărul sociolog.

— Știți că-i o idee ! îi replică reporterul.

Dar nu apucase să urce decît trei-patru trepte cînd auzi o mașină stopînd în fața hotelului. Se ascunse după o iesitura a zidului și pîndi intrarea. În usa largă a hotelului isi facu aparitia Zainea. Sociologul îi iese grabit în întîmpinare. Inginerul-șef se căznea să zîmbească amabil invitatului său. Dar pe chipul lui se vedeau urmele zbuciumului din ultima vreme. Sociologul îl urmă. Deci nu mințise. Avusese într-adevăr întîlnire cu Zainea și acum plecau împreună spre carieră. În timp ce-i urmărea cu privirea, Cernica se întrebă din nou ce hram purta acest presupus sociolog? De partea cui lucra? De un lucru era pe deplin convins : sociolog nu era.

Lasa rezolvarea acestei probleme pe altă dată. Acum îl aștepta Văpaie. Și ardea de nerăbdare să dea ochii cu el.

Dacă ar fi avut cineva posibilitatea să planeze nevazut în jurul orei trei după-amiază deasupra

carierii de la Tincaa, ar fi avut posibilitatea să înregistreze niște lucruri deosebite, chiar interesante dintr-un anume punct de vedere. Se făceau ultimele pregătiri pentru una din cele mai puternice dinamități din istoria acestei cariere. Lungimea galeriilor săpate și cantitatea mare de explozibil implantată în galerii nu fuseseră determinate decât de considerente de ordin tehnic. Porțiunea de munte care urma să fie sfărâmată în blocuri de piatră era în așa fel alcatuită, încît îi obliga pe cei din carieră s-o arunca toată în aer. Era fisurată, cu straturi anarhic înclinate, încît o dinamitare parțială ar fi pus în pericol și oamenii și mașini. De aceea recurse Zainea la această soluție. Pregătirile erau pe sfîrșite ; barierele închise, oamenii trimiși la adăpost. După regula introdusă de Zainea, toate dinamităările aveau loc la Tinca la ora 15 fix, între primul și-al doilea schimb. Indiferent de starea vremii, sau de dispoziția unuia sau altuia, ora și ziua dinamitării rămîneau neschimbate. Incît, nici de această dată, cu toate că era apăsător de atîtea griji, Zainea nu se abătuse de la regulă. Cu experiența omului de șantier, trimitea în toate direcțiile dispoziții precise, rostite cu acel glas ferm care dădea încredere tuturor. Nimic nu scăpa privirii sale agere. Avu grijă să-l pună pe sociolog la adăpost, lîngă artificierul-șef, să verifice personal dacă toate mașinile erau în afara zonei periculoase, dacă toți oamenii se adăpostiseră conform normelor stricte ale protecției muncii. Datorită micului său aparat de radio-telefon, se afla mereu în legătură cu artificierul-șef, cel ce urma să dea semnalul dezlănțuirii cataclismului. Dar nici în aceste momente de tensiune, pe care le trăia întreaga carieră, Zainea nu scăpa de grijile proprii. Se abătuse pe la ghereta portarului unde se afla un telefon. Ceru legătura cu locuința sa. Ii răspunse Muti.

Șvăboaică miorlăi în receptor.

— Ce-ai mai pățit ? se interesă Zainea cu chipul întunecat de o neagră presimțire.

— Fritz... Fritz, dom'inghiner, dormit și nu mai sculat. Fritz mort. Ce făcut mata la el ?

Zainea simți că-i sare inima din piept.

— Nu se poate, refuză el să creadă. Nu i-am făcut nimic. Stai liniștită. Trimit un medic veterinar să-l vadă.

— La Fritz nu trebe doctor... Ție trebe doctor... Tu, om rău, criminal... Eu plecat de la voi... Eu...

Zainea n-o mai putu asculta. Inchise telefonul și porni abătut spre postul de comandă, unde se afla și tânărul sociolog. Momentul exploziei se apropia vertiginos. Dar, după câțiva pași, se auzi strigat:

— Hei ! Dom' inginer.

Zainea întoarse iute capul. Dintr-un boschet se ivi chipul boțit, de maimuțoi, al lui Petrustan.

--Tu ești, stîrpitură ? se răsti Zainea la el. „Stîrpitura“ se arătă surprinsă de violența inginerului-șef. Încercă să-l domolească :

--Mi-a spus jupînul că...

Zainea slobozi o înjurătură dintre cele mai obscene la adresa „jupînului“, apoi îi spuse răspicat lui Petrustan :

--Dacă ți-am hotărît o dată să nu mai calci pe aici, de ce-ai venit ?

--Nu vă spun că jupînul...

Nu mai apucă să-și termine vorba. Zainea se și repezise el. Dar primul atac al inginerului-șef eșua. Cu o agilitate de sălbăticiune, Petrustan se aruncase într-o parte. Făcuse însă o mișcare greșită. Sărise tocmai în partea de unde nu mai avea scăpare. În spate avea o stîncă abruptă, în față pe furiosul inginer-șef care parea hotărît să-l sugrume. Singura salvare a lui Petrustan era să se prăvălească în groapa de la picioarele lui, de unde excavatoarele

scoaseră mii de vagoane de piatră. Nu mai stătu pe gânduri. Iși dădu drumul pe turul pantalonilor. Dar Zainea se arătă mai hotărât decît se putea bănuî. Sări după el. În căldarea de piatră sapată adînc începu una din cele mai nemiloase urmariri. Petrutan era mai iute de picior, dar Zainea mai șiret ; îi tăia mereu calea, împingîndu-l cu bună știința spre galeriile ce urmau să fie peste cîteva clipe aruncate în aer. Planul era diabolic. Zainea îi pregătea lui Petrutan una din cele mai cumplite morți. După ce reușea să-l împingă în galerii, urma să dea semnalul exploziei. Și asupra lui Petrutan s-ar fi prăbușit un munte. Momentul era dintre cele mai propice. Toată lumea era la adăpost, iar pînă în căldarea de piatră, în care avea loc apocaliptica urmărire, nu ajungea nici o privire indiscretă. Sau așa cel puțin credea Zainea, căruia nu-i trecea prin minte că în clipele acelea șantierul se afla sub stricta supraveghere a doi temerari alpiniști. Cățarați pe un vîrf de stîncă, ascunși de niște frunzare, doi bărbați cercetau permanent, prin binocluri, tot ce se petrecea în carieră. Se aflau acolo de vreo oră și nu le scăpase nimic. Il urmăriseră pe Zainea pînă la ghereta de unde vorbise la telefon cu Muti, îl văzuseră apoi oprindu-se în fața boschetului din care se ivise Petrutan.

— Ce zici, boss, de figura asta ? făcu Văpaie către Cernica.

Reporterul nu-i răspunse. Era preocupat de aparatul lui de radio cu ajutorul căruia urmărea mesajale radiofonice transmise pe șantier.

Și chiar în momentul în care Zainea îl împingea pe Petrutan spre galeriile ce urmau să sară în aer, în aparatul lui Cernica se auzeau apelurile îngrijorate ale artificierului-șef :

— Tovarășe inginer-șef! Unde sînteți ?... Ce faceți ?... Toată lumea e pregătită... Oamenii

așteaptă... Ce facem ? Tovarășe inginer-șef ? Mă auziți ?

Dar Zainea nu-l auzea. În clipele acelea nu voia să audă decît răsuflarea întretăiată a lui Petrustan și nu voia să vadă decît ochii bulbucați de spaimă ai acestuia. Jocul, de la distanță, părea nevinovat, de-a șoarecele cu pisica. Dar nu era un joc de copii, ci un dans al morții. Impins tot mai mult spre intrarea în galerii, Petrustan știa că nu mai avea scăpare. Îl treceau sudori reci și voia să-l conjure pe Zainea să-i lase viața. Dar în ochii urmăritorului său citea irevocabila condamnare la moarte. Mintea lui Petrustan lucra febril în acele momente. Căuta cu disperare un mijloc de salvare. S-ar fi aplecat să ia o piatră de jos, cu care să-l lovească pe Zainea, dar știa că gestul ar putea să-i fie fatal. În timp ce s-ar fi aplecat, Zainea l-ar fi ajuns din urmă și l-ar fi înhățat. Și atunci chiar că n-ar mai fi avut scăpare. Petrustan își cunoștea foarte bine adversarul. Știa și ce urmărea, era pe deplin conștient de soarta ce i-o pregatea Zainea. Și nu vedea nici o ieșire. O șansă, una la mie, exista totuși : să intre în galerii, în labirintul unde ar fi putut să-și păcălească urmăritorul și să iasă apoi afara. De aceea, în clipa cînd ajunse la gura primei galerii, se afundă în întunericul acesteia, scoțînd un urlet de fiară urmărită. Zainea se aruncă după el, cu un urlet la fel de sălbatic, pe care ecoul îl purta din galerii în galerie.

--Ce-ar fi ca tocmai acum să dea semnalul exploziei, făcu Cernica profund impresionat de cele ce se petreceau jos, în căldarea de piatră.

-- Nu mișcă nimeni fără ordinul lui Zainea, îi răspunse Văpaie liniștit.

Nu termină bine vorba și din întunericul galeriei reapară inginerul-șef care puse în funcțiune radio-telefonul, comunicînd pe calea undelor :

--Aici Zainea. Totul e pregătit ?

--Da, tovarăşe inginer, se auzi vocea artificierului-sef. Unde sînteţi ?

— Nu te priveşte. Daţi-i drumul.

--E nebun? Se sinucide ! făcu Cernica speriat către Văpaie.

--Nu vă faceţi griji, îl linişti Văpaie. Are el vreo nisa pe undeva, pe aproape, unde să se poată adăposti. Isi cunoaşte cariera.

Zainea mai aruncă o privire spre gura galeriei şi, convins că nu-l paşte nici o primejdie, ţîşni spre peretele cel mai apropiat al căldării de piatră. Dar nu apucă să facă decît un salt, cînd din întunericul galeriei zbură spre el, cu viteza unui proiectil, o bucată colţuroasă de piatră. Lovit în tîmplă, Zainea scăpă aparatul de radio din mîini şi se lăsă moale pe vine. În gura galeriei apăru chipul de maimuţoi al lui Petrustan. Un rînjeţ crud, de învingător, îi schimonosi faţa. Cu paşi uşori, de pisică, Petrustan încercă să se strecoare pe lîngă cel lovit. Dar un salt surprinzător de iute, un salt al morţii, şi Zainea destinse ca un arc. Il prinse pe Petrustan de mijloc cu atîta forţă, încît acesta scoase un geamăt cumplit.

Intrigat de zgomotul neobişnuit din aparatul său, produs de radioul lui Zainea în cădere, artificierul-sef întrebă din nou :

— Tovarăşe inginer ! Unde sînteţi ? Aţi păţit ceva ? Dar nu primi nici un răspuns. Artificierul insistă : Tovarăşe inginer ! De ce nu răspundeţi ?

Iarăşi o tăcere de cîteva clipe, în răstimpul cărora Petrustan, prins în cleştele braţelor lui Zainea, încerca zadarnic să se elibereze. Lovea cu pumnii, muşca, urla, iar braţele lui Zainea, în spasmele morţii, îl strîngeau ca o menghină.

— Tovarăşe inginer ! se auzi din nou, purtat de unde, acelaşi apel îngrijorat.

Dar în aceeaşi clipă, spre stupefacţia lui Cernica

și a lui Văpaie, pe aceeași cale a undelor veni un răspuns ce părea de pe altă lume :

— Aici Zainea. Totul e pregătit ?

— Da, tovarășe inginer, se auzi prompt răspunsul artificierului-șef. Unde sînteți ?

— Nu te privește. Dați-i drumul.

-- Tovarășe inginer-șef ! insistă artificierul intrigat de vocea mult mai înăbușită și mai neclară.

Era totuși vocea lui Zainea.

--Nu te privește. Dați-i drumul, reveni aceeași voce incredibila.

--Am înțeles. Ii dau drumul, făcu artificierul-șef.

La postul de observație din vârful muntelui domnea o confuzie totală.

--Ce-i asta, boss ?

--Nu pricep nimic.

--De unde ?...

Văpaie se întrerupse brusc. Aparatul de radio al lui Cernica recepționează înfiorătorul strigăt al artificierului ;

--Aardeeee !... Aardee !

Pe deasupra celor doi observatori filfii speriată o rindunică. În vale, la gura galeriei, Petrustan continua să se zbată în încleștarea brațelor lui Zainea. Reușise să ajunga cu vârful degetelor la o alta bucată de piatră. O trase spre el și începu apoi să lovească disperat în capul muribundului. Simțind la un moment dat o ușurare a strinsorii, încercă din nou să desfaca brațele care-i sugrumau mijlocul. Eforturile lui păreau să dea rezultate. Si, într-adevăr, Văpaie și Cernica văzură cum trupul lui Petrustan ieșea ca dintr-o gura strimă de peșteră.

--Scapă, ticălosul ! făcu Văpaie către Cernica.

Dar previziunea lui nu avea să se împlinească. Un bubuit apocaliptic zgudui în aceeași clipă cerul și pământul. Petrustan mai apucă doar să sară în picioare înainte ca un val imens de piatră să se prăbușească asupra lui și a trupului inert al lui

Zainea. Strigătul de groază al lui Petrustan nu mai fu auzit de nimeni. Deasupra curganului de stincă sfărîmată care-i acoperise doar într-o fracțiune de secundă pe cei doi dușmani de moarte, plutea un nor gros de fum și de praf. Imaginea ar fi încântat fara îndoială ochiul unui artist. Căci era un nor cu totul aparte, nuanțat de o variată și pastelată scară de culori ; de la cenușiul prafului de piatră, pînă la galbenul astrelitei.

— Dumneata ai priceput ce s-a petrecut, boss ? făcu Văpaie dezorientat.

— De loc.

O altă întâmplare de necrezut avea să-i aștepte și în oraș. Lia Zainea se aruncase pe fereastra camerei de la spital. Căzînd de la etajul trei, murise pe loc. Asistenta care o supraveghease povestea că Lia se trezise cu o stare de neliniște, că vorbea incoerent, plîngîndu-se de niște ochi...

— Făcea într-una : „Ochii ! Ochii ! Luați-i de aici ! Scăpați-mă de ei“, relata asistenta ei. Iși ferea privirea de parcă avea în față un reflector care o orbea.

Asistenta ieșise apoi pe culoar ca să cheme medicul.

— N-am lipsit decît un minut, se scuză ea. Atît. Și cînd m-am întors cu domnul doctor, fereastra era larg deschisă și perdeaua flutura în vînt. Domnul doctor s-a repezit imediat la fereastră. Eu am făcut la fel. Dar era prea tîrziu. Doamna Zainea zăcea jos, pe caldarîm.

— Avea o poziție foarte ciudată, observase și medicul. Sinucigașii se aruncă de obicei în picioare, sau pe burtă. Dar ea, după felul în care a căzut, lăsa impresia că plonjase cu capul în jos, ca într-un bazin de înot.

De la spital, Cernica și Văpaie se îndreptară spre hotel.

— Cumplită zi ! observă reporterul mai mult pentru sine.

--Încă nu s-a terminat, pronostica Văpaie.

--Mie-mi ajunge, conchise reporterul. Vreau să stau un pic întins, ca să mă reculeg.

--Odihnă plăcută.

Între timp sosise în oraș și colonelul Coman. Își instalase postul de comandă într-unul din birourile militiei locale . Batrinul „lup” era furios. Întreaga acțiune mersese, după opinia sa, pe dos. Ultimele evenimente îi confirmaseră părerea. Abia aștepta să dea cu ochii de colaboratorii săi, ca să-și descarce năduful. Până la sosirea lor, Coman luase câteva măsuri care i se păreau necesare și oportune ; pusese sub un control sever intrările și ieșirile din din oraș, daduse semnalmente celui pe care-l banuia a fi Scundacul și ordonase o descindere la locuința fostei doamne jurist, vizitata de Zainea în cursul diminetii. Ceruse, de asemenea, să fie scoși de sub mormanul de piatră Zainea și Petrustan. Se interesase totodată la București dacă mai erau ceva noutăți în legătura cu un turist occidental, pe adevăratul sau nume Dan Bernaru.

--A plecat pe litoral, i se comunicase.

--Țineți-l în continuare sub observație, ordonase colonelul.

În fața lui, pe birou, se afla un dosar cuprinzând toate datele privitoare la bănuitul Scundac. Recitindu-l, Coman își întipărise în minte câteva date mai importante ; vîrsta- 46 de ani; studii — liceul, școala de ofiteri în rezervă de transmisiuni și facultatea de filozofie, specialitatea psihologie. După război făcuse și doi ani de medicină.

Coman se apucă să recitească declarația privitoare la Scundac a unui fost coleg al acestuia de la școala de ofiteri în rezervă.

„Era un tip ciudat, închis în sine, care nu zîmbea niciodată. Avea o privire fascinantă. Nici unul din colegii mei nu putea rezista privirii sale. Ne era teamă de el, deși nu făcea rău nimănui.”

Întrebat dacă avea vreo deficiență de exprimare, fostul ofițer de rezervă răspunsese prompt:

„Nu. Dimpotrivă. Avea un control al vorbirii rar întâlnit.”

Altă întrebare pusă de cel ce-i luase interogatoriul ;

„L-ați mai întâlnit de atunci ?”

Răspunsul venise iarăși prompt ; „Desigur.”

Anchetatorul :

„Și nu vorbea peltic ?”

Cel interogat avusese o scurtă ezitare, după care răspunsese :

„Ba da. Și am fost foarte surprins. Mi-a spus că a avut o boală, un fel de pareză facială, de pe urma căreia a rămas cu acest defect.”

O ultimă întrebare :

„Nu v-a surprins că poarta ochelari întunecați ?”

Interogatul : „Nu. I-o fi scăzut și lui vederea și, din cochetărie, și-a pus ochelari colorați.”

Colonelul își potrivea pe nas propriii ochelari, pe care îi folosea doar la citit, și continuă lectura dosarului. Scundacul părea unul din oamenii cei mai pașnici. Nu era căsătorit, dar avea o femeie cu care trăia de mulți ani. Liber profesionist, umbla peste tot și era bine primit pretutindeni. Nu figura nicăieri pe vreo listă de „suspecți”. Nu existau probe că ar fi făcut parte din vreo organizație politică, de dreapta. Avea o biografie suspect de curată.

„ Si totusi există, acționează, lăsînd în urma lui Cadavre”, conchise colonelul.

Un apel telefonic îl trezi din gînduri.

De la celălalt capăt al firului îi raporta ofițerul insarcinat cu descinderea la locuința fostei doamne jurist.

--Si-a luat zborul, tovarășe colonel.

--Proprietara ce spune ?

--Ca, după ce a primit vizita unui „domn”, și-a facut repede bagajele, a achitat ce datora și a mulțumit pentru gazduire.

--Semnalmentele „domnului” ?

--Corespund.

--Încotro a zis că pleacă ?

--Spre gară.

--Pe jos sau cu mașina ?

--A chemat un taxi.

--Dacă aveți un post fix acolo, nu va scăpa. Ofițerul tăcu vinovat. La ce oră a plecat ?

--Proprietara zice că era pe la zece.

--Mulțumesc.

Vestea îl nemulțumi și mai mult pe Coman.

„Deci Lia Zainea s-a aruncat singură de la etaj, iar Zainea și cu Petrustan s-au „suprimat reciproc”, facu el în gînd un scurt bilanț. Aparent Scundacul n-avea nici un amestec, cu toate că de fiecare dată s-a aflat în preajma. Într-un fel sau altul, toate s-au petrecut sub ochii lui.”

Dar și mai dubioase erau alte doua morți ; a studentului utecist Mihai Bejan și a lui Iachint Greceanu. Coman avea ferma convingere că, și-n aceste două cazuri, Scundacul nu acționase direct, ci prin interpuși. Dovezi certe împotriva lui nu existau. Unica mărturisire, a lui Ghiță Papuc, smulsa în condiții discutabile, nu putea constitui un cap de acuzare. La capitolul „condiții discutabile”, colonelul trecuse și răpirea temporară a Liei Zainea. Puseseră, după părerea lui, două acțiuni necugetate și, judecate mai bine, ilegale.

„Dacă eşuează întreaga acțiune, cugeta colonelul, va trebui ori să-mi caut altă meserie, ori să ies la pensie.”

Dar Coman nu era omul care să se lase multă

vreme pradă pesimismului. Nu se afla întâia oară în cumpănă. Se reculese repede și-și reluă firul logicii sale strînse. Recunoscuse în primul rînd că avea în față un adversar foarte dibaci. Poate cel mai perfid din cîți întîlnise pînă atunci. Scundacul manevrase în așa fel, încît îi implicase și pe alții.

„Mare ticălos!" făcu Coman plin de năduf.

Era convins că Scundacul se afla acolo în oraș, în ciuda informațiilor provenite din București și din care reieșea că acesta s-ar afla pe undeva, prin munții Rodnei. Pentru liniștea sa sufletească, colonelul ordonase cercetări în toate cabanele, campingurile, chiar și în stînele de pe întregul lanț al Carpaților. Bineînțeles, Scundacul nu fusese găsit.

„Nu poate fi decît aici", își zicea Coman cu îndărătnicie. Smulse receptorul din furcă și ceru o și mai activă căutare în oraș. Toate forțele securității și ale miliției locale, inclusiv posturile fixe și patrulele serviciilor de circulație, fuseseră mobilizate în acest scop.

„Bătrînul lup și-a zbîrlit rău coama", observase comandantul securității locale.

Stînd ca pe ghimpi, la postul său de comandă, Coman își puna cu perseverență aceeași obsedantă întrebare : „Ce l-a determinat pe acest ticălos, să-l omoare în 1945 pe Bejan ?... Ce dovadă compromițătoare deținea studentul utecist ?" Colonelul refuza să creadă că un om ca Scundacul putuse comite un omor gratuit. Mai ales că acest act fusese determinant pentru întreaga lui viață.

„Sa fie un dement, un schizofrenic ?" se întreba colonelul. Actele Scundacului nu erau totuși dementiale. Dimpotrivă. Niște acțiuni lucide, calculate la secundă și micron. Totul era logic, gîndit și înfăptuit la rece. Scundacul îl pusese pe „bătrînul lup" în fața unuia din cele mai enigmatice cazuri. Și,

poate, tocmai de aceea se simțea colonelul mai tânăr și mai viguros ca oricînd. Era ca un bătrîn marinăr care-și încerca brațul ca un tinăr matelot. Și nu i-ar fi căzut bine să-și vadă brațul culcat de adversar.

O bătaie discretă în ușă îl făcu să tresară ușor. Era ofițerul de serviciu.

— Un tovarăș Cernica se află jos, la intrare.

— Ce vrea ?

— Să vă vorbească.

--De unde știe că sînt aici ?

— Nu l-am întrebat.

— Rău ai făcut. Dumneata nu aveai dezlegare să divulgi oricui prezența mea aici.

--Nu i-am divulgat nimic, tovarășe colonel. Dar el mi-a spus că-i din București, că-l cunoașteți bine și că are să vă comunice niște lucruri foarte importante în legătură cu cazul de care vă ocupați acum.

— Și dumneata ce i-ai spus ?

— Că nu știu despre ce-i vorba și nici nu am auzit de numele dumneavoastră... Vă rog să mă iertați.

— Foarte bine ai făcut.

--Dar el a insistat, zicînd că-i ziarist, că...

— Ți-a înmuiat inima.

— Nu, tovarășe colonel. Dar mi-am zis că, cine știe, poate are ceva important de comunicat. L-am poftit să aștepte, pentru ca să mă interesez cu cine ar putea eventual să stea de vorbă.

— Bine, tovarășe sublocotenent. Adu-l aici.

Tînărul ofițer salută și ieși. Vizita lui Cernica nu-l surprinse pe Coman. O aștepta. Mai mult decît atît, pregătise reporterului chiar un rol important în deznodămîntul acestor tragice întîmplări. Se întreba numai dacă acum era momentul să-i încredințeze acest rol, sau mai tîrziu. Va vedea. Cînd îl zări pe reporter în cadrul ușii, remarcă ținuta neglijentă a acestuia.

— Ai trecut la secta bitnicilor ?

Cernica își trecu instinctiv palma peste obrajii nebărbieriți și-și scurtură pantalonii.

— Vin direct din carieră, se scuză noul venit.

— Am fost informat, îi atrase atenția colonelul. Dar unde ți-e prietenul ?

Cernica zîmbi complice și-și roti privirea prin cameră.

— Mă așteptam să-l găsesc aici.

Coman îl privi mai atent.

— L-ai invitat dumneata ?

— Nu. Dar firesc ar fi fost ca, în aceste momente, să fie alături de dumneavoastră.

— De ce ?

— Dacă mă considerați mai departe un nătăflet, mă supăr, îl avertiză Cernica.

— Scuză-mă, te rog, îl îmbună Coman. Aș vrea să știu un singur lucru : de cînd te prefaci — expresia îți aparține — nătăflet ?

— Nu prea demult.

— Ce ți-a dat de bănuț ?

--Precizia și promptitudinea cu care m-a ajutat mereu. Numai un „înger păzitor” putea face așa ceva pentru mine.

— Te-ai prefăcut, totuși...

— Așa trebuia.

— Imi pare rău. Și pentru mine, dar mai ales pentru colaboratorul meu. Cred că va fi dezamăgit.

— Să continuăm atunci jocul.

— Crezi că de asta ne arde acum ?

Nu-și termină bine vorba cînd în ușă se auziră niște batai energice.

-- Nu-i exclus să fie chiar el, observă colonelul. Cernica se răsuci repede pe scaun, ca să-și ascunda fața.

— Intră ! îl pofti colonelul pe cel de după ușă.

Dădură buzna în birou doi tineri ofițeri. Se

aliniară în fața lui Coman și strigară într-un glas ;
- - Să trăiți, tovarășe
colonel !

Urmară imediat recomandările individuale ;

— Locotenentul-major Cornel Voinea...

— Locotenentul Vlad Cartojan.

Colonelul întâmpină cu priviri severe apariția celor doi tineri ofițeri.

— Nu sînteți oare nepoliticoși ? observă Coman.

— De ce, tovarășe colonel ? se prefăcu Voinea nedumerit.

--Se află aici un musafir a cărui prezență ați ignorat-o.

-- Ne cunoaștem foarte bine, tovarășe colonel, îi raspunse Voinea. Nu ne-am despărțit decît de o oră. Se întoarse spre Cernica ; Parcă erați obosit și doreați vă întindeți un pic ?

Cernica îi zîmbi împăciuitoare ;

— Alții m-au indus în eroare săptămîni întregi și nu m-am supărat. Dimpotrivă. Am preferat să am alături pe amicul Văpaie decît un ofițer rigid. Același lucru aș vrea să spun și despre tovarășul locotenent Cartojan, ale cărui calități de „sociolog” le-am remarcat în mod deosebit.

— O notă bună pentru dumneata, își laudă Coman colaboratorul.

— Dar eu cu ce-am greșit față de dumneavoastră ? se adresă Voinea nu fără oarecare mîhnire lui Cernica.

— Cu nimic, făcu acesta bonom. Mi-ai fost un tovarăș excelent. Și-ți mulțumesc.

— Atunci ?

— Il regret pe Văpaie.

— Să lăsăm sentimentalismele pentru mai târziu, interveni Coman grăbit. Ridică apoi o privire severă spre cei doi colaboratori ai săi : Aștept să-mi raportați.

— Acum o jumătate de oră a coborît în gară un tip cu semnalmentele Scundacului, se grăbi Voinea să-l informeze.

— Mi s-a comunicat, îi tăie Coman elanul. E la hotel.

Cernica tresări pe scaun ;

— Cine ?

— O veche cunoștință de-a dumitale, îi răspunse Coman.

— De-a mea ? se arătă reporterul surprins.

— Așa se pare. Rămîne să mai și dovedim.

Cernica își îndreaptă privirile întrebătoare spre Voinea. Dar chipul acestuia era ca de piatră. Nu mai era Văpaie, ci locotenentul-major Cornel Voinea, în postură oficială, alături de superiorul său.

-- E cazul să mă retrag ? se arătă Cernica nerabdator.

--Da, îi răspunse colonelul rece. E momentul să te întorci la hotel și să-ți reîntîlnești vechea cunoștință.

Rămas doar cu cei doi colaboratori ai săi, Coman deveni și mai sever.

--Tovarășe locotenent, se adresă el lui Cartoian. Nu te supăra, dar ai fost o momîie.

--La ce vă referiți ?

--La moartea celor doi inculpați: Zainea și Petrutan.

-- N-am mai putut face nimic.

--Taci, te rog ! se răsti Coman la el. Ce-i aia „n-am putut" ? Nu erai acolo, lîngă artificierul-șef? De ce l-ai lasat să dea semnalul pentru explozie ?

-- Nu l-am lăsat, tovarășe colonel, dar s-a încăpănat și a ascultat orbește porunca lui Zainea.

--Trebuia să recurgi la forță, la pistol.

--Am recurs, tovarășe colonel...

--Cu o secundă mai tîrziu. Am aflat, Și această secunda ne costă.

Tînarul locotenent lăsa privirile în pămînt. Iși

recunoștea greșeala.

- Sînteți liber, tovarășe locotenent, i se adresa Coman oficial. Vă puteți întoarce la București.

Cartojan salută și ieși. Voinea îl conduse cu o priviră în care se citea compasiune.

--Cee e, tovarășe locotenent-major ? Ți s-a făcut mila de el?

Voinea își îndreptă iute spatele, pregătit să-și înfrunte superiorul. Era obișnuit cu izbucnirile bătrînului „lup”.

--Ți-am spus să mă aștepți aici, îl luă Coman în primire.

— Vă rog să mă iertați, dar n-am putut. Am considerat de datoria mea că trebuie să fiu la fața locului.

— Și ce ispravă ai făcut ?

După o scurtă ezitare, Voinea îi răspunse :

— Dacă nu eram acolo, împreună cu Cernica, moartea celor doi rămînea o enigmă.

— Și așa e o enigmă. Totul e o enigmă ! își tradă colonelul slăbiciunea de moment. Cine a transmis în locul lui Zainea semnalul pentru explozie ?

— Vă referiți la a doua comandă ? Prima a fost dată chiar de Zainea.

— Bineînțeles că la cea de-a doua. Și mai ales cum ți-o explici ? Pentru că, după spusele artificierului-șef și ale lui Cartojan, vocea era, fără nici o discuție, a lui Zainea.

— Sînt două ipoteze, tovarășe colonel. Prima : cineva, poate chiar Scundacul, a înregistrat pe bandă, cu alt prilej comanda obișnuită a lui Zainea.

— Exclus. Oricît de fixe ar fi aceste comenzi, tot mai exista niște deosebiri, măcar de intonație. Or, din cîte ni s-a transmis, repetarea comenzii a fost identică. Sper ca pot să iau drept bună prima ta afirmație.

— În acest caz nu rămîne în picioare decît a doua

ipoteză ; cineva, poate tot Scundacul, se afla acolo și-a înregistrat pe bandă de magnetofon comanda lui Zainea. Apoi a retransmis-o prin radio artificierului-șef.

— Asta înseamnă că Scundacul cunoștea dinainte lungimea de undă ?

— Numai așa se explică.

— Cina i-a comunicat-o ? Zainea sau artificierul-șef ?

— Cred că Zainea.

-- Mă îndoiesc. Băieții de aici au interceptat niște convorbiri telefonice care dovedesc că relațiile dintra Zainea și Scundac se stricaseră.

--Pot să ascult și eu aceste convorbiri ?

Colonelul ceru prin telefon să i se transmită înregistrările. Peste câteva clipe, în difuzorul ascuns din încăpere se auzi mai întâi...

Vocea lui Zainea : Alo !

O voce cavernoasă: Ce faci? Nu te duci să-ți vezi soția ?

Zainea : Te rog să nu mă sicii.

Vocea: De ce ești nervos?

Zainea: Ce-ar fi să mă scutești de întrebări neroade ?

Vocea --Unde și când a avut loc convorbirea ?

— Aici, în oraș, azi-dimineață, îi preciza colonelul. Zainea era acasă, iar celălalt la un telefon public.

— Clasic, observă tînărul ofițer.

--Ascultă mai departe.

În difuzor se auzi aceeași voce cavernoasă.

Vocea : Alo !

Urmaă imediat răspunsul unui glas de femeie, pe care Voinea îl identifică imediat. Era al bătrînei șvăboaice.

Muti : Ia.

Vocea : Casa Zainea ?

Mmi : Casa Zainea. Ia.

Vocea : Cu domnul inginer-șef, va rog.

Muti : Dom' inghiner nu acasă. Nimeni nu acasă. Urmă apoi un țipăt scurt de spaimă. Vocea insistă ia telefon. Muti reveni plîngînd cu disperare : Domnule, genosse, moare la mine Fritz. Aduceți medic.

Vocea : Cine-i Fritz ?

Muti: PISOI al meu... Drag al meu... Iubit al meu... Ve rog. Aduceți medic.

Vocea : Dar ce-a pățit ? Eu sînt medic.

Muti: Dom' inghener dat la el lapte și pus în lapte nu știu ce. Dom' inghener vrea scăpat de Fritz al meu... Otrăvit pe el și plecat.

Vocea : Unde a plecat ?

Muti (hohotind) : La cariera... Mai bine plecat la iad.

Convorbirea se întrerupse brusc.

— Ce zici ? îl iscodi Coman pe Voinea.

— Se pare ca otrava nu era pentru pISOI, ci pentru altcineva.

— In mod cert.

— La ce oră a avut loc această convorbire ?

— Îți spun exact. Colonelul se uită pe însemnările ce le avea în fața sa. La unsprezece și nouă minute.

— Iar la unsprezece și patruzeci și trei de minute s-a aruncat Lia Zainea pe fereastră.

— Otrava era pregătită pentru ea.

— E o ipoteza.

— După ce ai să mai asculți o convorbire telefonica, ai să te convingi.

N-o vom mai repeta. Era discuția dintre Zainea și bătrîna șvăboaică, în urma căreia inginerul-șef se convinsese că somniferul pe care i-l dăduse misteriosul chiriaș al fostei doamne jurist pentru Lia nu era altceva decît o otravă puternică.

-- Zainea, după cum vezi, i-ar fi dat mai curînd Scundacului otravă decît lungimea de undă.

--În privința aceasta, un bun radiofonist putea intercepta și acolo, pe loc, lungimea de undă, observă Voinea și își duse raționamentul mai departe. Or, se pare că Scundacul posedă aparatura și cunoștințele necesare.

--Să presupunem, făcu Coman nu într-un totu conșins.

--Ceea ce mă intrigă, continuă Voinea, e altceva: sinuciderea Liei. Am vorbit cu asistenta care o supraveghea.

-- Și ce spune ?

--N-am reușit să scot ceva în plus de la ea. Era înspăimântată de cele întâmplate.

-- Eaici, în sediu ?

--Așa cred.

Colonelul ceru prin telefon să fie adusă asistenta medicală.

Fata nu întârzie să-și facă apariția. Privea speriată ca un put de vrabie căzut din cuib. Colonelul o invită cu un glas blăjin să ia loc. Om cu experiență, își dădu imediat seama că cei de la spital greșiseră alegând-o pe ea ca supraveghetore a Liei.

--Spune, domnișoare, cum s-au petrecut lucrurile?

Fata relată, întrerupându-se mereu din cauza emoției, tot ce știa privitor la aducerea și tratarea Liei în spital.

-- Când s-a trezit, continuă ea, era foarte agitată și se uita mereu la geam.

— Privea afară, prin fereastră, sau la sticla geamului? interveni brusc Voinea.

— Cred că la... așa. cred, la sticla geamului, că geamul era deschis și sticla geamului era chiar în fața ei.

— Dar ce era pe sticla? se arată colonelul intrigat.

— Nimic, făcu fata.

— Niște raze de soare care se reflectau și o

supărau la ochi?

— Nu.

— Atunci?

— N-aș putea să vă spun de ce o supăra geamul. Am vrut să-l închid, dar a țipat la mine să-l las așa.

— Dumneata n-ai avut curiozitatea să vezi dacă era ceva, sau se reflecta ceva în sticla geamului?

— M-am uitat, dar n-am văzut nimic, făcu fata fără convingere.

Mințea.

— Și ce zicea de „ochi”? continuă s-o interogheze Coman.

— Spunea numai atît: „Ochii! Ochii!”

— O dureau?

— Așa cred.

— Mulțumesc, domnișoară.

Voinea stătea ca pe ghimpi, așteptînd să iasă fata. Sări după aceea în picioare și se adresă lui Coman:

— Tovarășe colonel! Permiteți-mi să trag o fugă pînă la spital. Vreau să văd ceva.

— Du-te.

Capitolul XXIV

SCUNDACUL ÎȘI ARATĂ FAȚA

Cernica ajunsese între timp la hotel. Înainte de a intra, aruncă o privire în jur. Clădirea era, după cum își dădu seama, sub o strictă supraveghere. O mașină stătea la umbră, după primul colț, iar un ofițer al securității locale, în civil, se prefăcea, nu

departe de intrarea hotelului, absorbit de lectura unui ziar. La ghișeul de la recepție zări, de asemenea, alături de funcționarul obișnuit, o „dublură” a acestuia. Rotindu-și privirea prin hol, zări, de după spătarul unui fotoliu, doi umeri extrem de largi. Reporterul avu o scurtă tresărire. „Scundacul”, își zise îl. Se îndreptă spre ghișeul de recepție.

--Nu m-a căutat nimeni? se interesă el cu un aer nepasator.

— Nu, îi răspunse recepționarul.

— V-au mai venit ceva călători de la București?

— Puțini.

— Aș vrea să văd și eu registrul. Poate găsesc vreo cunoștință.

Funcționarul avu un scurt schimb de priviri cu dublura sa. Primind încuviințarea mută a acestuia, oferi registrul lui Cernica. După ce parcurse vreo zece nume, Reporterul avu o scurtă tresărire. Ii ceru în șoaptă funcționarului să-i spună dacă clientul respectiv era în hotel. — E

chiar aici, în hol, informă acesta.

— Mulțumesc, făcu reporterul și se întoarse cu precauție spre locul unde zărise acei umeri neobișnuiți de lați.

Trase aer în piept, ca să-și învingă emoția, și se îndreptă cu pași hotărâți spre fotoliu.

— Ce-i cu tine? se auzi interpelat de glasul peltic al lui Dinu Tofan. Nu te simți bine?

— Ce cauți aici? îl întrebă Cernica aspru.

— Nu înțeleg întrebarea? se arătă Tofan surprins. Ia loc să te bucuri că întâlnești o veche cunoștință?

Cernica își dădu seama că se comporta copilărește, dar nu se mai putu stăpîni ;

— Vino pu mine sus, în cameră, să stăm de vorbă.

— Intîi liniștește-te, il sfătui rotofeiul fotoreporter și după aceea stăm de vorbă cît vrei și despre ce vrei.

Ochelarii fumurii pe care Tofan îi purta obișnuit și căroră Cernica nu le dăduse îndeobște nici o importanți, exercitau acum asupra acestuia o atracție irezistibilă.

— Ia loc, te rog, îl invită Tofan.

Cernica se așeză, pradă unei agitații pe care nu și-o putea învinge.

— Ți s-a întîmplat ceva? îl iscodi la fel de calm rubicondul fotoreporter.

— Mi s-a întîmplat. Și încă un lucru foarte grav.

— Anume?

— O să afli.

— Cînd dorești, sînt dispus să te ascult.

Cernica, cu o intonație gravă în glas, se interesă dacă Tofan fusese în același timp cu el în centrul universitar din Moldova. După ce se gîndi nițel, acesta îi confirmă.

— Cînd ne-am întîlnit după aceea, nu mi-ai pomenit nimic.

— Oi fi omis. Dar fără nici o intenție. De ce? Are vreo importanță?

— Mare, îi preciza Cernica.

— Ai devenit în ultima vreme așa de enigmatic ! se arătă Tofan contrariat.

— De cînd porți ochelari?

— De cînd sînt miop.

— Și de ce fumurii?

— Fiincă așa-mi place.

— Nu vrei să-i scoți?

— Ai niște idei!

— Tu știi că nu ți-am văzut niciodată ochii?

— Mă pui pe gînduri, fiule, făcu Tofan amuzat. Sper că nu te-ai pervertit între timp? Și-n orice caz nu sint tipul care să placă.

— Lasă gluma, se răsti Cernica la el. Scoate-ți ochelarii !

— Intinzi prea mult coarda, îl avertiză Tofan, trecînd brusc la un ton sever.

Cernica tăcu, continuînd să-l scruteze pe fotoreporter. Se uita la el de parcă ar fi fost o ființă de pe alta lume. Dinu Tofan era deci Scundacul. Firește, acuzația era încă prematură. Nu avea suficiente dovezi, dar imaginația lui lucra febril, devansînd ancheta. Cîteva fapte atîrnau totuși greu în balanța acuzării lui Tofan. Sau așa cel puțin le considera Cernica. Primul: Tofan fusese cel care-l introdusese pe Cernica în lumea „șoferilor Iadului” de la Tinca. Tot el organizase întîlnirea cu Șerban Zainea, ca și faimoasa demonstrație a autobasculantelor în timpul căreia se prăbușise Iachint Greceanu în prăpastie.

Un alt fapt, căruia nu-i dăduse nici o importanță la început, căpătase între timp o semnificație majoră. După prăbușirea lui Greceanu în prăpastie, Tofan fotografiase pînă la detaliu locul dezastrului. Obiectivul aparatului fotoreporterului stăruise cu obsesie asupra chipului celui mort. Cernica remarcase și atunci acest lucru, dar îl trecuse cu vederea. „Gusturi”, își zisese el în momentul respectiv. Acum, însă, reconsiderînd totul, își dădu seama ca fotoreporterul trăise satisfacția de a-l fi văzut pe Greceanu mort și nu-și putuse înfrînge tentația de a înregistra pe peliculă sinistra și probabil mult dorita imagine. Pe Cernica îl mai intrigase un lucru: din cele douăsprezece clișee, făcute la locul accidentului (își amintea bine că fuseseră douăsprezece, pentru că Tofan scimbase filmul de îndată ce coborîseră în prăpastie și acolo îl folosisese în întregime), lui Cernica nu-i arătase decît unsprezece. Unul din clișee, motivase el, era voalat. Atunci îl crezuse. Acum, însă, voia să știe ce

conținea acel clișeu. Fără îndoială, ceva compromițător. Dar pentru cine? Pentru el, pentru Zainea? Nu cumva îl șantajase după aceea pe inginerul-șef cu acest clișeu?

— Mai ai filmul pe care l-ai făcut atunci, când s-a prăbușit Greceanu în prăpastie?

— Tot n-ai terminat cu întrebările tale idioate? îi replică Tofan. Nemaiputînd suporta sîcîiala lui Cernica, fotoreporterul se ridică, intenționînd să-și caute alt loc pentru a-și citi ziarul. Dar se răzgîndi numaidecît și se adresă calm lui Cernica: Ai mîncat azi?

— Nu, recunoscui acesta.

Sărise, fără să-și dea seama, peste masa de prînz.

— Hai să mîncăm. Dar cu o condiție: discutăm despre orice, numai despre întîmplările de aici nu. De la gară pînă la hotel, ca și aici, în hol, numai despre asta se discută.

— Zainea îți era totuși amic, se arată Cernica intrigat.

— De unde și pînă unde amic ? O cunoștință oarecare.

La masă, reporterul continuă să-l cerceteze pe Tofan, de parcă-l vedea pentru prima oară.

— Ești obsedat, îi atrase atenția acesta.

— De cînd porți perucă?

— De cînd am avut o peladă.

— Nu te-am văzut niciodată... chel.

— Nici n-o să mă vezi, îi răspunse Tofan întorcîndu-se către chelnerul sosit să-i servească.

Tip de gurmand, fotoreporterul își comandă un meniu copios. Cernica se mulțumi cu un rasol de somn. De altfel, se îndoia că va putea mîncă ceva. Tofan, în schimb, minca cu o poftă de invidiat.

„Teribilă stăpînire de sine", observă în sine Cernica. Încercă și el să înghită din rasolul de somn, dar dumaticatul i se opri în gît ca un ghemotoc de cîlți.

— Pe unde ai mai fost în ultima vreme? reluă reporterul întrebările-i iscoditoare.

--Doar ți-am spus că am făcut un traseu turistic prin munții Rodnei.

Nu-i vorbise nimic despre acest lucru, dar Cernica nu-i dădu nici o importanță.

— Aici ce faci?

--Tot cărți poștale ilustrate.

Masa se prelungi, deoarece Tofan era un om căruia-i placea să-și facă siesta. Sorbea din ceașca mare de cafea încet, cu înghițituri mici și rare. Erau pe punctul de a se ridica de la masă, când se pomeniră înconjurați de trei bărbați voinici. Unul în vîrstă, cu tîmplele sure, ceilalți doi foarte tineri. Pe Cernica nu-l surprinse apariția lor. Erau Coman, Voinea și Cartojan.

Cernica îi pofti să ia loc la aceeași masă. Tofan abia dacă întoarse privirea spre noii veniți. Își aprinse pipa cu mișcări vădit încetinite.

-- Nu ne prezinți ? îi atrase atenția Coman lui Cernica.

-- Credeți că mai e nevoie ? îi replică Tofan arătînd oarecare interes.

— Dacă ne cunoaștem, e cu atît mai bine, rosti colonelul cu o intonație care-l înfioră pe Cernica.

Tofan zîmbi ironic.

— O precizare, făcu el. N-am avut cîntecul de a vă cunoaște personal. Dar nu mi-a fost greu să vă identific.

— Deși porți ochelari întunecați, vezi foarte bine prin ei, îi replică prompt Coman.

— Știți, am o meserie care cere ochi buni. Sînt fotograf.

— Tocmai de aceea sper să nu ne faci vreo... „figură” ?

—Colonelul stătu o clipă în cumpănă, apoi hotărî:

— Ia-l pe Voinea și du-te. Făcu apoi semn unei

mașini care staționa în apropiere. Urcați în ea și, de îndată ce terminați, veniți la mine.

Țoinac era într-adevăr acasă și-i aștepta cu sufletul la gură.

— Am un musafir care o să vă intereseze, îi întîm- pînă el.

În cămăruța lui Țoinac, care ținea loc de dormitor și de bucătărie, găsiră la masă, în fața unei carafe pe jumătate cu vin, o namilă de bărbat cu ochii injectați. Imbracat într-o salopetă pătată de ulei și unsoare, cu obrajii nebărbierți de vreo săptămîină, namila avea o înfățișare care stîrnea dezgust și compătimire totodată. Atît Cernica, cît și Voinea îl recunoscuseră numaidecît. La rîndu-i, namila ridică mirat din sprîncene. Se întoarce greoi pe scaun și îndreptă un deget gros și murdar către Voinea.

— Ooo! făcu el către tînărul ofițer. Tu ești, puștiulica? Se adresă apoi lui Țoinac. Bun băiat. Are un pumn cinstit. Își îndreptă privirile cețoase către Cernica. Cum naiba de-ai scăpat teafăr atunci? Ții minte? La „Katanga“. Tare m-am mirat de prietenul meu, Petrustan, fie-i țărîna ușoară. Sughiță, ridică anevoie paharul de pe masă și-l aplecă spre dușumea, lăsînd să curgă jumătate din conținut. Pentru sufletul lui, preciză. Ridică din nou privirea-i grea pînă la Cernica. Tare m-am mirat cum ai scăpat.

— Am avut și eu un pic de noroc, îi ținu isonul reporterul, nu fără a simți un ușor fior la amintirea clipei în care Petrustan îi ochise scăfîrlia cu un sifon.

— Mare noroc, îi întări iarăși namila. Prietenul meu Petrustan era un țintaș a-ntîia. Puștiulică — arată el spre Voinea — te-a scăpat. Poți să-i pupi mîna. Merită, zău așa.

— Dar pe prietenul dumitale nu l-a mai scăpat

nimeni, interveni Voinea.

— Prietenul meu? izbucni acesta într-un urlet fioros. N-are voie nimeni să zică ceva despre el.

— L-au îngropat de viu, insistă Voinea.

— Cine a făcut-o are să plătească.

— Cine? Zainea? îl iscodi și Cernica.

— Care Zainea? Nu știu de nici un Zainea. Altul trebuie să plătească. Deși nici ăsta n-a fost un înger, cum îi ziceam noi. Bine că zace acolo unde este. Se scutură brusc din toate măduarele și strigă răstit către noii veniții Da' voi ce căutați aici? Vreți să mă trageți de limbă? Sînteți șmecheri, ai? Credeți că vă spun ceva? Nu vă spun nimic, deși cunosc multe, mai multe decît credeți voi. Da' acum nu mai are importanță. Prietenul meu e mort... Ucis de niște mișei.

Namila se izbi cu fruntea de colțul mesei și începu să plîngă. Era un plîns caraghios, de bețiv, cu niște accente însă tragice. Țoinac îi mai turnă în pahar și încercă să-l consoleze.

--Degeaba, continuă să se vaite namila. Nimeni nu-l mai poate învia. Și nu-i cine să plătească ucigașului. Își ridică pumnii mari, tremurînzi, privindu-i neputincios. Nu mai am putere! Nu mai am de loc putere!

Izbi apoi cu furie în tăblia mesei, făcînd să sară sticla și paharele.

--Ziceai de mine că am un pumn „cinstit”, îl zgîndari Voinea.

Namila se întoarse spre tînărul ofițer și se uită la el de parcă l-ar fi zărit întăia oară.

--Tu? clătină el gânditor capul într-o parte și-n alta. Tu, da. Ai putea. Precis ai putea. Cu capul meu și pumnul tău, îl culcăm pe Jupîn la pămînt.

--Cine-i Jupînul, se grăbi Cernica să-l întrebe.

--Ce? se arată surprins namila. Care Jupîn? Ce fel de jupin ? Nu știu de nici un Jupîn.

Fu rîndul lui Voinea să intervină, recurgînd la un ton rastit:

--Ascultă, fîrtate! Mie să nu-mi umbli cu cioara vopsită. Doar știi că nu Zainea te-a lăsat pe drumuri, ci Jupinul.

Namila izbi iarăși cu pumnii în masă, scoțînd o înjuratura obscenă.

--Jupînul e acum în mîinile noastre, aruncă Voinea inca o momeală.

Namila tresări și-l privi mai atent pe ofițer.

-- Da? De unde știi tu? Și de unde ești tu?

--De la miliție.

Replica îl electriza pe Țoinac. Primul care-și reveni din uimire fu bețivanul.

-- Asta să i-o spui lui Mutu, făcu el neîncrezător.

-- Dacă vrei, te duc să-l vezi pe Jupîn.

— Vorbiți serios? Ați pus mina pe el? se interesă Țoinac timid.

— Acum o jumătate de oră a plecat escortat de la hotel.

--De aia erau atîția milițieni pe acolo? se dumiri Țoinac. Iși dădu imediat seama că avea în față un ofițer și-și ceru scuze. Voinea, însă, nu-i dădu importanță. Urmărea reacția bețivanului.

— Zici că ai pus mina pe el? făcu acesta neîncrezător. Cum arată?

Voinea începu să i-l descrie pe Dinu Tofan.

Pe măsură ce înregistra fiecare semnalment, răscoala din sufletul namilei creștea în intensitate.

— Dar ochii ? Ochii i-ați văzut ? se interesă ci.

— Incă nu. Poartă niște ochelari fumurii.

—Să-i vedeți întîi ochii și după aceea să vorbiți: Cu ochii aceia l-a înnebunit și pe bietul Petrustan.

— Prostii, făcu neîncrezător Voinea.

— Ce vorbești, domnule? se revoltă bețivanul. Aș vrea să te văd cu el alături, în cabină, să mergi cu optzeci pe oră, să-ți iasă în cale un pieton și el să te

îndemne cu ochii aceia: „Dă peste el. Fa-l piftie! Strivește-l că pe un pui de găină!”

— Așa a făcut cu Petrustan?

— D-apoi cum.

— După aceea l-a avut la mina toată viața, observă Voinea.

— Ce putea să facă omul?

— N-a aflat nimeni de acest omor ? se interesă Cernica.

— Cine să afle? Nu erau decît ei doi în mașină, noaptea, pe șosea. Omul ieșise înaintea camionului, fiindcă voia să ajungă în oraș. Șim loc să oprească și să-i facă omului un pustiu de bine, ori să-l ferească măcar, au intrat în el ca-n brînza. Spune și dumneata? Cu ce era vinovat bietul drumeț? Și de ce l-a împins Jupînul în pacat pe Petrustan? se văicărea namila.

-- De cînd știi de povestea asta ? îl iscodi Voinea.

-- Propriu-zis, Petrustan nu mi-a spus niciodată că a făcut o asemenea ispravă. Zicea că i s-ar fi întîmplat altcuiva, pe care l-a cunoscut el la închisoare. Dar prea isi amintea numai de povestea asta la un pahar de vin si prea era slugă supusă Jupînului. Dacă pînă acum mai aveam oarecari îndoieli, după ce-am auzit unde a murit si cum a murit bietul băiat, pun gîtul că aci a fost mîna Jupînului.

Istovită, namila căzu cu capul pe masă. Din ochi i se prelingeau două șiroaie de lacrimi amestecate cu sudoare. Voinea se ridică. Cernica îl urmă.

--Îți mulțumim, îi spuse reporterul în loc de rămas bun lui Toinac.

-- V-a fost de folos? se interesă acesta.

--De mare folos, îi întări Voinea.

Colonelul Coman aștepta nerăbdător la sediul miliției locale.

--Ia spune !

--O noua confirmare a ipotezei noastre și a dumneavoastra, bineînțeles, îi raportă Voinea.

--Ipoteza vă aparține în exclusivitate, țină să precizeze colonelul. Nu-mi atribuiți alt merit decât acela de a fi acceptat s-o verific. E clar? Și acum te ascult.

--Dinu Tofan...

-- Să-i spunem Scundacul, ca și pînă acum, îl întrerupse Coman. Nu avem încă nici o probă sigura că sînt una și aceeași persoană. Deci...

— Petrustan nu era, de fapt, omul lui Zainea, ci al Scundacului, reluă Voinea raportul. E interesant, însă, cum a devenit o unealtă docilă...

— Prin șantaj, observă colonelul. E cel mai sigur procedeu. Cu ce-l avea la mîină?

— Printre dosarele încă nerezolvate ale miliției de aici se află și următorul: anul trecut, în noaptea de Anul nou, pe șoseaua națională, la kilometrul 23, cetățeanul Vasile Pop, achizitor de produse animaliere, a fost lovit în plin de către o mașină. Făptașul, speriat, n-a oprit. Iar viscolul a șters urmele mașinii. Concluzia la care s-a ajuns a fost aceasta: accident de circulație. Pentru că asupra achizitorului s-au găsit toate actele și toți banii care-i avea.

— Și voi la ce concluzie ați ajuns?

— Achizitorul a fost lovit intenționat de către Petrustan.

— În ce scop?

— Gratuit.

— Nu înțeleg, își arată Coman nedumerirea. Din datele de pînă acum nu reiese că Petrustan ar fi fost un dement.

— Și cu toate astea, nu l-a lovit din greșeală, insistă Voinea. Scundacul, care era alături, în cabină, l-a sugestionat și l-a împins la acest omor.

Colonelul se răsuci pe scaun și privi mai atent la interlocutorul său.

— Măi băiete, rosti el grav. O fi ipoteza voastră bazată pe date științifice, cum ziceți voi. dar nu știu cum să vă spun, depășește limitele posibilităților umane.

— Petrustan conducea sub stare de sugestie, continuă Voinea. Iar Scundacul, când l-a văzut pe achizitor ieșindu-le în cale, i-a comandat să intre în plin. După aceea, e de presupus că Petrustan s-a dezmeticit. Dar când și-a dat seama ce-a făcut, s-a luat cu miinile de păr. Era însă prea târziu. Scundacul îi avea soarta în mâini și putea face cu el orice poftea.

— Ai dat spre verificare alibiul lui Tofan în noaptea de Anul nou?

--Da, îl informă Voinea. Dar mă îndoiesc că vom obține ceva. Mai ales într-o asemenea noapte.

— Și ce propui? Să începem interogatoriul?

— Bineînțeles.

Colonelul nu arată aceeași grabă.

— Măi băiete, îi mărturisi el sincer. Am condus multe interogatorii în viața mea. Dar niciodată n-am pornit cu atitea incertitudini ca în cazul de față.

— Atunci îl interoghez eu, propuse Voinea.

Tentat pentru moment, colonelul se răzgîndi și hotărî sa-l interogheze personal pe Tofan.

Presupusul „Scundac” fu adus de către locotenentul Cartoian. De îndată ce păși pragul, fotoreporterul saluta politicoș. Se așeză apoi pe scaunul indicat și se interesă;

— Pot să știu unde mă aflu?

— În fața unui organ de anchetă, îi preciza colonelul.

— Foarte plăcut, conchise Tofan cu același zîmbet batjocoritor.

— Mai întâi, începu colonelul, aş dori să-ţi scoţi ochelarii.

--Ingăduiţi-mi să rămân totuşi cu ei. Nu pot suporta lumina.

--Fă, te rog, un efort şi stai fără ochelari, atât cât durează interogatoriul, insistă Coman.

— Sînt în mîinile dumneavoastră, îşi arată Tofan dezaprobarea.

Spre surprinderea celor de faţă, întunecatele lentile nu ascundeau o privire fascinanta, ci, dimpotrivă, nişte ochi inexpressivi, pe care Tofan îi apăsa cu pumnii.

— Nu cred că e cel mai insuportabil canon, observă Coman.

— Mai ales că lentilele n-au nici măcar o dioptrie, interveni şi Voinea, care cerceta atent ochelarii.

— Să continuăm, făcu nerăbdător colonelul. Numele dumatăle exact?

— Dinu Tofan.

— Dinu, deci, şi nu Constantin.

— Aşa m-au trecut părinţii în actul de naştere.

— Născut în...

— Bucureşti, la trei iunie o mie nouă sute douăzeci şi...

— Liceul? Facultatea? întrebă Coman nerăbdător.

— Toate la Bucureşti.

— Ai urmat...

— Facultatea de filozofie.

— Secţia psihologie, îl completă colonelul. Alte studii?

— Nu ajung? răspunde Tofan peltic.

— Ce-ar fi să n-o mai faci pe pelticul?

— Regret, dar e un neajuns pe care nu mi-l pot corija, răspunse acesta ostentativ.

--Te avertizez că povestea cu pareza facială nu se susţine. Dar asta-i cel mai nevinovat păcat al tău. Ai urmat şi cîteva ani de medicină?

— De vreme ce n-am terminat facultatea, nu-i mai pun la socoteală.

— De ce ți-ai ales psihologia?

— Intrebare de prisos.

Colonelul își mușca înciudat colțul mustății și trecu imediat la altă întrebare.

— Ce capitol anume din psihologie te-a atras cel mai mult?

--Sinteți polițist sau gazetar? făcu Tofan aparent intrigat.

— Fără comentarii inutile, îl avertiză Coman.

— De ce-am ales psihologia? Fiindcă e captivantă.

— Și de ce n-ai profesat-o?

—Ca să n-am deziluzii. Și ca să mă înțelegeți mai bine, aș compara-o cu o femeie foarte frumoasă, care-ți iese în cale, te topești după ea, dar ca sa-i păstrezi amintirea suavă, n-o pui nici să deschidă gura, riscînd să auzi cine știe ce neghiobie, nici nu te culci cu ea, iarăși ca să nu ai o dezamăgire.

— Din informațiile pe care le deținem, ai păcătuț totuși cu psihologia. Mai ales cu o anumită ramură, foarte atractivă de altfel, observă Coman. Atât din biblioteca dumitale personală, cît și din fișele unor biblioteci publice, se desprinde interesul deosebit și permanent pe care-l acorzi sugestiei, hipnozei...

-- Nu m-au preocupat mai mult ca arta fotografică, pe care o profesez, sau ca muzica, literatura...

--Colegii dumitale de facultate te-au apreciat ca un student excepțional. Unii afirmă că, încă de pe atunci, erai un bun hipnotizator.

— Copilării ! făcu Tofan. Nu cred nici în sugestie, nici în hipnoză. Nu sînt decît niște basme de adormit copiii și de liniștit femeile isterice.

-- Ca Lia Zainea, de pildă.

Tofan nu-i răspunse decît printr-o privire aruncată

pe sub gene.

— Negi, deci, că te folosești de hipnoză?

— Nu sînt șarlatan de bilci.

Ochii aparent inexpressivi ai lui Tofan se ațintiră asupra colonelului. Dar privirea cu sclipiri de oțel a lui Coman era de nepătruns.

— Ceea ce-ai făcut la școala de ofițeri nu se cheamă hipnoză? continuă colonelul.

— Nu știu la ce vă referiți.

— Numele de Ovidiu Ștefănescu nu-ți spune nimic?

— Ooo! Caraghiosul acela! Mărturisesc că nu am avut nici un amestec. Lui i-a venit ideea, după ce a băut zdravăn, să se urce pe masă, de față cu toată lumea, să-și dea nădragii jos și să-l invite pe comandantul școlii să-i facă cinstea de a-i săruta fesele durdulii.

— E surprinzător totuși faptul, observă Coman. Băiatul era unul din cei mai timizi elevi din școală.

— Și cel mai oropsit, adăugă Tofan. Bestia aia de comandant îl teroriza. Și, după cum știți, timizii reacționează surprinzător.

— Ancheta a stabilit că Ovidiu Ștefănescu s-a comportat, cînd s-a urcat pe masă, ca un lunatic. Reține deci: ca un lunatic. Așa spun foștii colegi. Eu aș adăuga: ca un hipnotizat.

— Nu văd diferența.

— Nu vrei s-o vezi.

— După cîte înțeleg, mă bănuieți că...

— Recurgeai pentru prima oară la un „subiect” ca să te răzbuni pe cineva.

— Dacă aș crede în hipnoză și aș ști să mă folosesc de ea, fiți convins că aș aplica-o chiar acum, ca să scap de acest interogatoriu. Dar mă văd obligat să repet că nu cunosc și nu utilizez hipnoza.

— Domnule Tofan, rosti Coman sfătuitor, n-are rost să ne jucăm la nesfîrșit de-a v-ați ascunselca.

După cum vezi, sîntem bine informați.

— Am remarcat.

— Să nu lungim interogatoriul.

— Voia dumneavoastră.

— Recunoști că l-ai hipnotizat pe Ovidiu Ștefanescu?

— Nu.

— Omul, știi probabil, nu-și explică nici azi cum de a fost în stare să facă o asemenea ispravă. Neurologii l-au găsit perfect sănătos. Nebun, deci, nu era. Indrazneț — nici atîta. Iar cînd bea, nu devenea violent, ci, dimpotrivă, cădea în melancolie. Singura explicație a gestului său rămînea tot hipnoza.

— Să rămîna, dacă ții cu tot dinadinsul, făcu Tofan. Dar asta nu înseamnă că m-ați convins sau mi-ați demonstrat că eu l-aș fi hipnotizat.

--Vreau să-ți spun că nu intenționez să repar, după atîta vreme, afrontul adus acelui zbir, cum bine l-ai caracterizat. Mă interesează doar atît: ai avut sau nu vreun amestec în povestea asta?

— Nu.

-- Te rog să-mi răspunzi atunci la altă întrebare ; cu ce prilej te afli în toamna anului 1945, mai precis în jurul datei de 10 noiembrie, în acest oraș din Moldova ?

Și Coman îi arată o carte poștală ilustrată reprezentînd piața din centrul orașului.

Tofan zîmbi nedumerit:

— Pe atunci îmi vedeam de studii.

— Părinții dumitale, cu care am stat zilele astea da vorbă, își amintesc bine că tocmai în perioada aceea ai plecat subit într-o excursie.

— Părinții mei sînt niște senili. Nu v-aș sfătui să puneți bază pe spusele lor. Mai ales acum, cînd nu sînt în bune relații cu mine.

— Ascultă, totuși, convorbirea pe care am avut-o

cu mama dumitale. Colonelul apăsă pe un buton și rosti într-un microfon nevăzut: Banda numărul unu.

După o foarte scurtă pauză, se auzi în cameră următorul dialog:

Coman: Vă amintiți precis, doamnă, că a plecat la șapte noiembrie?

Mama: Precis, tovarășe. A doua zi era onomastica soțului meu, sfinții Mihail și Gavril. L-am rugat să-și amîne plecarea, ca să-l sărbătorim împreună pe Mișu, dar el nici n-a vrut să audă.

Coman: Unde zicea că se duce?

Mama: Intr-o excursie în munți.

Coman: Și unde a fost de fapt?

Mama: În Moldova. L-a văzut coborînd din trenul de Iași o vecină, care a condus pe cineva la gară. Și m-a mirat tare mult că Dinu s-a ascuns față de noi. Pînă atunci nu a mințit niciodată.

Coman: Nu l-ați întrebat pe unde a călătorit?

Mama: Ba da. Dar ne-a repezit pe amîndoi: și pe mine și pe taică-su. Era foarte nervos. O săptămînă nu s-a dus la facultate, la cursuri, iar pe acasă dădea numai seara tîrziu și pleca dis-de-dimineată. E o fire tare dificilă. De mic a fost așa. O fire independentă, ciudată, capricioasă. De multe ori am regretat că l-am luat de la orfelinat.

Coman aștepta cu interes reacția lui Tofan. Dar acesta arăta o nepăsare anevoie de închipuit. Colonelul ceru să se oprească transmisia și-și îndreptă din nou atenția către anchetat.

— Te-ai convins, sper, că avem dovezi concludente ; în data cînd a fost asasinat studentul utecist Bejan, dumneata te aflai acolo, în oraș.

— Atunci, cu voia sau fără voia dumitale, ai să mai asculți o bandă, continuă Coman netulburat. Numărul doi, vă rog, rosti el în microfonul invizibil.

Privirile celor de față se îndreptară din nou, iscoditoare, spre Tofan. Dar acesta, luîndu-și o

poziție mai comodă, așteaptă nepăsător urmarea. În difuzor se auzi mai întâi glasul unui bărbat tânăr. Tofan, care-l identifică de la prima replică, se întoarce cu un zîmbet protector spre Voinea. Era într-adevăr glasul acestuia, sau, ca să respectăm cronologia faptelor, al lui Văpaie. Celălalt glas aparținea unei ființe care murise doar cu câteva ore în urmă: Lia Zainea. Iată convorbirea imprimată pe bandă:

Văpaie : Când l-ai cunoscut ? (Pauză) Amintește-ți bine. Fă te, rog, un efort!

Lia: Nu știu... E mult... E tare mult de-atunci.

Văpaie: Eras studentă, da?

Lia:-Da.

Văpaie: În noiembrie o mie nouă sute patruzeci și cinci?

Lia: Atunci... Da.

Văpaie: Unde l-ai cunoscut? Pe stradă? La un bal? La niște prieteni?

Lia: Pe stradă... Nu pe stradă... În grădina publică.

Văpaie: Eras singură pe o bancă?

Lia: Da.

Văpaie: S-a oprit lângă bancă și ți-a cerut voie să sa așeze lângă tine?

Lia: Nu!... Nu!... Ochii!... Ochii aceia! Avea niște ochi care nu mă slăbeau de loc!

Tofan zîmbi amuzat, închizînd și mai mult ochii lui inexpressivi.

Văpaie: Ce fel de ochi avea?

Lia: Nu știu... Mai mult i-am simțit... Și n-am mai scăpat de ei.

Văpaie: Te dorea?

Lia: Nu. Nu m-a dorit niciodată... El nu era în stare să dorească o femeie.

Văpaie: Și ce voia de la tine?

Lia: Să-mi vorbească despre Șerban, de

insistențele acestuia...

Văpaie: Il iubeai atunci pe Greceanu?

Lia: Și acum îl iubesc.

Văpaie: Știi că-i mort?

Lia: Taci, te rog!

Văpaie: De ce l-ai ucis?

Lia: (țipăt de groază) Nu ! Nu-i adevărat! Nu l-am ucis eu... N-am știut... N-am vrut...

Văpaie: De trei ori l-ai ucis, Lia când era student, apoi la hidrocentrală... și aici.

Lia: Nu... N-am știut... N-am știut ce fac... Lasă-mă, te rog! Lasă-mă să dorm. Sînt așa de obosită! Așa de obosită!

Văpaie: Dacă-mi mai răspunzi la o întrebare, te las: Spui că omul acesta... Cum zici că-l cheamă?

Lia: Nu știu... N-am aflat niciodată.

Văpaie: Minți, Lia, pentru că a fost de atîtea ori în casa voastră și e prieten buncu soțul tău. Dar el ți-a spus sa nu divulgi nimănui că-l cunoști. Nu-i așa?

Lia: Lasă-mă! Sînt tare obosită! Tare obosită!

Pe chipul lui Tofan se putea citi un ușor zîmbet de satisfacție.

Văpaie: Ți-e teamă de el, Lia? E un om rău, răzbunător.

Lia: Fugi!... Fugi!... Ochii! Ochii!... Simt că se apropie.

Văpaie: Nu-ți fie teamă, Lia. Ești cuc mine, draga mea. Nu-ți poate face nimeni nici un rău. Căci eu sînt aici, draga mea, și n-o să las pe nimeni să-ți facă vreun rău... Și acum dormi, draga mea, dormi și te liniștește.

Sfîrsitul benzii se întrerupse brusc. Colonelul se întoarse cu un aer superior spre Tofan:

— Ce părere ai?

Colaboratorul dumneavoastră, arată el spre Voinea, are multă fantezie. Dar nu știu ce mă face să cred ca e mai curînd opera prietenului și colegului

meu de breasla Cernica. Îi recunosc stilul.

— Te avertizez, continuă Coman, că fragmentul de convorbire pe care l-ai auzit nu-i decît un prolog.

— N-am nici o îndoială asupra hărniciei și insistenței cu care a lucrat colaboratorul dumneavoastră. Presupun că a scos de la o asemenea femeie, probabil slabă de inger și de minte, tot ce-a vrut.

-- După cum și dumneata ai făcut cu ea tot ce-ai vrut, îi replică prompt colonelul.

— Dacă ar fi într-adevăr așa, ar însemna că sîntem chit.

— Crezi?

--Tovarășe colonel...

— Domnule colonel, îi atrase atenția Coman. Sună parca mai corect.

— Bine, domnule colonel Ca să nu mai lungim la nesfârșit acest interogatoriu, cum ziceați dumneavoastră, v-aș propune să-mi spuneți pe scurt, dacă e posibil, de ce am fost adus aici?

— Obiceiul casei, îi răspunse Coman cu un zîmbet ușor ironic, e ca anchetații să facă destăinuiiri și nu anchetatorii.

— Ca să nu vă abateți de la acest obicei, vă fac altă propunere: Avem aici, probabil chiar în sediu, un neutru: maestrul Cernica. Aș fi bucuros să-i mai aud punctul de vedere.

Colonelul cumpăni cîteva clipe propunerea lui Tofan, după care avu un scurt schimb de priviri cu Voinea. În ciuda aparentei sale nepăsări, lui Tofan nu-i scăpă acest dialog mut.

Colonelul hotărî să întrerupă interogatoriul. Îl reluă după cîteva minute, de față fiind, ca martor, și Cernica.

— De cînd îl cunoști? sună prima întrebare a colonelului adresată reporterului.

Cernica se întoarse către Tofan ;

— De multă vreme.
— Mai precis?
— De vreo zece ani..
— Și ce părere ai despre el?
— Pînă în urmă cu cîteva săptămîni, excelentă.
— Și-n prezent?
— Mi-i teamă că, dacă aș scrie despre el, cititorii nu m-ar crede..

— Și pe bună dreptate, observă Tofan.
— Cu toate că exiști, se adresă Cernica direct lui Tofan, te afli aici, în fața mea, în fața altor oameni, care au fost martori într-un fel sau altul la tot ce-ai făcut.

— Și ce-am făcut?
— Un lanț de crime.
— Sper că... glumiți?
- - Sînt mai serios și mai răspunzător ca oricînd de ceea ce afirm.

— Ca să nu mai fii chiar atît de sigur pe tine, interveni iarăși Coman, vreau să te informez că, de cîteva zile, se află în țară ca turist un fost coleg de-al dumatăle din școala de ofițeri.

— Tot ce se poate, făcu Tofan imperturbabil,
— Știi de ce ne-a atras atenția omul acesta? A șters-o din-țară, chiar în noiembrie 1945, cu o zi sau două înainte de reîntoarcerea ta „victorioasă” din Moldova. Părinții tăi mi-au spus că erați buni prieteni.

Colonelul spera să se ivească în privirea lui Tofan macar o licărire de interes. Dar ochii acestuia continuau să rămînă reci și imobili ca ai unui peștei

— Poate te interesează și numele lui? insistă Coman,
— De vreme ce l-ați pregătit, roștiți-l.
— Dan Bernaru.

În încăperea, se făcu o liniște mormîntală. În privirea lui Tofan nu apărură nici de această dată vreo sclipiră deosebită. Doar lui Cernica i se păru că

respirația interogativului căpătase un ritm ceva mai alert.

— N-o să-mi spui că nu-l cunoști! continuă colonelul.

— Ba l-am cunoscut foarte bine, recunosc Tofan.

Deși scotea fiecare cuvânt cu același calm și pe chip nu i se citea nici o schimbare de atitudine, urechea la pîndă a lui Cernica înregistra totuși un plescăit foarte ușor, care trăda emoția altfel excelent stăpînită a celui interogativ.

— Să știi că amicul Bernaru se interesează cu insistență de soarta dumată, îl informă colonelul pe Tofan.

— Nu-i exclus, răspunse acesta cu o grabă care nu scapă celor de față. Dar vă asigur că, după plecarea lui din țară, n-am mai avut nici un fel de legături cu el și nici nu doresc să-l văd. Mi-ați face chiar un marc serviciu dacă i s-ar atrage în vreun fel atenția să nu mai întrebe de mine.

— Dimpotrivă. Noi ne gîndeam să-ți înlesnim o întîlnire cu el, îl avertiză colonelul.

O ușoară crispare își făcu totuși loc pe chipul interogativului.

— Întîlnirea unui vechi prieten îți face întotdeauna plăcere, interveni și Cernica.

— Ce-ar fi să vă îngrijiți mai puțin de „plăcerile” mele, îi replică Tofan nu fără oarecare iritare.

— Poate că aveți totuși niște socoteli mai vechi de încheiat! îi sugeră Coman.

— Socotelile personale mi le-am încheiat întotdeauna singur.

— Și în chip „onorabil”, îi strecură Coman ironic.

— E o noțiune atît de relativă! făcu Tofan filozofal.

Spre regretul lui, Coman constată că interogativul își învinsese slăbiciunea. Iși întărise în schimb convingerea că Dan Bernaru jucase un rol hotărîtor în viața lui Tofan. Era poate chiar omul care-l pusese

în legătură cu cel sau cei din partea cărora venise comanda de suprimare a studentului Mihai Bejan.

— În rest, își reluă Coman rechizitoriul, faptele mi se par limpezi. Dar, ca să te convingem de soliditatea constatărilor noastre, o să-ți mai dăm spre ascultare încă un fragment din interesanta convorbire dintre colaboratorul meu și Lia Zainea.

Peste câteva clipe se auzi fișîitul benzii, apoi glasul cunoscut al tînărului:

Văpaie: Draga mea, te simți bine, nu-i așa? Te-au lăsat durerile de cap?

Lia : Mîinile tale fac minuni... Ce plăcut e masajul pe care mi-l faci. Știi? Aproape că nu-ți simt degetele pe tîmple și totuși ușoara lor atingere fac din mine alt om.

Văpaie: Dormi, draga mea! Dormi! Somnul e cel mai bun leac. Așa, iubito ! Dormi.

Tofan nu se putu abține să întoarcă spre Voinea o privire în care se citea oarecare interes. Dar nu fu decît o cercetare scurtă, după care își concentră din nou atenția asupra înregistrărilor de pe bandă.

Văpaie; Sugestionată de omul pe care l-ai întîlnit în parc și a cărui privire obsedantă te-a urmărit în tot cursul zilei, peste noapte te-ai trezit în brațele lui Șerban Zainea. Ai trăit niște clipe chinuitoare. Nu-i așa?

Lia: Cumplite!

Văpaie: Ai devenit femeia lui. Ai trădat iubirea lui Greceanu. Ți-ai făcut muștrări aspre de conștiință.

Lia: Imi venea să mă omor.

Văpaie: Dar omul din parc, în chip miraculos, te-a liniștit din nou și în noaptea următoare te-ai trezit iarăși în brațele lui Zainea, care te-a posedat cu patima omului ce te dorea de multă vreme.

Lia: Taci, te rog!

Văpaie: Omul din parc era mereu în preajma voastră. Zainea îi purta o recunoștință fără margini.

Avea și de ce ; i te oferise plocon în pat, în brațe, cuminte, supusa.

Lia: Ce proastă am putut să fiu!

Văpaie: A venit apoi acea noapte singeroasă.

Lia: Nu-mi mai aminti, te rog.

Văpaie : Omul din parc i-a cerut lui Zainea să-i dea cheia de la dulapul pe care-l folosea împreună cu Greceanu.

Lia: Așa cred... Nu știu bine. Dar așa trebuie să fi fost. Eu nu eram de față. L-am întrebat după aceea pa Șerban, dar el a ocolit răspunsul.

Văpaie: Omul din parc s-a furișat în căminul studentesc, a luat haina de piele a lui Greceanu și a revenit la locuința ta.

Lia: Da, da. Așa trebuie să fi fost

Văpaie: Între el și Șerban a avut loc o discuție tainică. Pentru a nu fi martoră, ai fost adormită.

Lia: Am adormit. Da. Aveam atîta nevoie de somn!

Văpaie : Tu știi că în seara aceea, în timp ce erai adormită, Șerban și cu omul din parc au pus la cale înlăturarea lui Greceanu din viața voastră?

Lia: Nu știam. Nu mi-am dat seama. Deși, după aceea, am bănuir că așa trebuie să fi fost.

Văpaie: Greceanu a observat că s-a petrecut ceva între tine și Zainea. Vă sîcîia pe amîndoi cu întrebări insistente. Dar atît Zainea cît și omul din parc îți porunceau să te ferești de el. Așa ai făcut?

Lia: E adevărat. Așa am făcut. Iachint era mînios foc. Eu ce puteam să fac?

Văpaie: Te-ai trezit după aceea — nici tu nu știi cum — în separeul restaurantului „La doi porumbei” Alături de tine era numai omul din parc, îmbrăcat în haina bălțată a lui Greceanu. Pe masă se afla un pumnal.

Lia: Nu era pe masă, ci... Ah, doamne! Cum de-am putut? Il aveam în poșetă.

Văpaie: Era al tău?

Lia: Nu. Dar cînd am deschis poșeta, l-am văzut și am încremenit de spaimă. Iar el...

Văpaie: Omul din parc...

Lia: Mi-a zis să-l las acolo, că s-ar putea să fim atacați și să avem cu ce ne apăra.

Văpaie: N-a trecut mult și a intrat Bejan.

Lia: Da, da. A intrat. Avea în mîină un bilet scris de mine. Dar nu-l scrisesem eu. Nu-mi amintesc să-l fi scris.

Văpaie: Era totuși scrisul tău. L-ai recunoscut.

Lia: E adevărat. Era scrisul meu. Dar nu știu cînd l-am scris.

Văpaie: Bejan te plăcea?

Lia: Mă urmărea cu priviri insistente. Am dansat de cîteva ori la bal. Eră un băiat frumos.

Văpaie: Ce s-a întîmplat după intrarea lui Bejan?

Lia: S-a luat la ceartă cu...

Văpaie: Omul din parc. De ce se certau?

Lia: Nu știu... Se ciorovaiau pentru un caiet, o lista sau așa ceva, în legătura cu nu știu ce organizație...

Văpaie: Nu i-a oferit bani lui Bejan?

Lia: Ba da. Dar Bejan a refuzat. Și atunci s-au luat de gît și... și (Glasul Liei se înecă în sughițuri de plîns).

Văpaie: Și atunci omul din parc ți-a comandat să scoți pumnalul din poșetă și să lovești.

— Lia : Așa cred. Nu știu. Ara leșinat. M-am trezit abia acasă, în fața chiuvetei, cu pumnalul plin de sînge în mîini. Șerban mă întreba ce-i cu mine, ce s-a întîmplat? Dar eu nu știam ce să-i spun, pentru că nu știam ce-am făcut.

Văpaie: Iar omul din parc s-a făcut nevăzut.

Lia: Da. Așa cred, Cheia de la dulap am găsit-o a doua zi dimineată vîrîită sub ușa.

Un fișit scurt, după care transmisia se încheie.

— Păcat că s-a întrerupt, se auzi brusc glasul lui

Tofan. Era din ce în ce mai palpitant.

— Găsești? făcu Coman.

— Da. Mai ales că acest misterios om din parc și această psihopată care se crede asasină...

— Din nefericire ai făcut din ea o asasină, îi replică prompt Coman

— Aaa! se arăta surprins Tofan. Deci cu sînt omul din parc? Și de ce nu mi se spune pe nume?

— Fiindcă așa s-a convenit cu Lia, îi preciza Coman. Numele dumitale îi provoca alergie.

— Și eu care habar n-aveam ce calități formidabile posed, continuă Tofan să-și plaseze ironiile.

— Deci și primul omor, comis de Lia, l-ai provocat prin prin sugestie și hipnoză, observă Coman neluând în seamă ultima replică a lui Tofan. Prin același procedeu ai făcut și din Mititelu o unealtă în mâinile tale. Acuzatul ridică nedumerit din sprîncene. Mă refer la Petrutan Nu-i ziceați Mititelu?

— Nu știu despre cine vorbiți. Am senzația că folosim două graiuri diferite.

— Ai putea folosi tu o formulă de apărare mai nouă și mai inteligentă, îi zise Cuman în replică. Procedezi copilărește.

— Să admitem, conveni Tofan. Să presupunem că l-aș fi cunoscut pe acest Petrutan, docila mea unealtă. Dar când și cum am mai făcut și pe asta?

Colonelul îi aminti de noaptea de Anul nou, când Petrutan lovise cu autocamionul în plin pe acel nefericit achizitor.

— Sper că ați verificat unde mi-am petrecut Revelionul! se interesă Tofan.

— Firește. Aici, în apropiere, în munți, la cabană, îi preciză colonelul. Dar am mai verificat dacă ai avut posibilitatea să pleci și să revii în timp util la cabană, fără ca lipsa ta să fie observată

— Si ?

— Am aflat că o buna parte din noapte, adică exact răgazul necesar pentru înfăptuirea nefastului tău plan, l-ai petrecut cică in camera ta, invocînd o subită indispoziție.

-- M-a văzut cineva ieșind sau revenind la cabană?
--Îți vom pune în fața și această dovadă.

— O aștept, făcu Tofan sigur pe sine. Altceva? se interesă el cu dezinvoltura. Ce altă acuzație mi se mai aduce?

-- Omorârea Liei Zainea, îi azvârli Cernica în față.

— E stupid! izbucni Tofan. Tot orașul știe că s-a aruncat de la fereastră.

— Dar de ce ? se interesă Coman prompt.

— Și-a pus capăt zilelor tot în urma comenzilor tale hipnotice, îl acuză Cernica.

— Comandă de la distanță ? făcu Tofan în batjocură.

— Nu, îi răspunse reporterul. De aproape. Și în seara cînd l-am căutat pe Ghiță Papuc, tu erai în preajma noastră. Ai stat de vorbă cu Ghiță înainte de sosirea noastră la restaurant, apoi ne-ai urmărit toată noaptea

— Aveți vreo dovadă a prezenței mele acolo ?

--Da, îi răspunse colonelul sec. Din investigațiile întreprinse de noi reiese că la acea dată te aflai în oraș.

— Asta nu spune încă nimic. Zău ! Am recunoscut și față de maestrul Cernica. Păcat că nu stenografiază cineva convorbirea noastră. Colegul meu, arată el spre Cernica, ar avea romanul gata scris. Se adresă iarăși colonelului : Sper că, cel puțin, o înregistrați ?

— Ce-ar fi să ne scutești de asemenea sfaturi, îl avertiză Coman pe un ton sever.

— Scuze, se aplecă Tofan în fața colonelului. Se întoarce apoi spre Cernica. Vrei, totuși, să-mi faci plăcerea de a-mi povesti cum am „sinucis-o” și pe Lia ?

— Are să-ți satisfacă dorința tovarășul locotenent-major, arată Coman spre Voinea.

— În dumneata am încredere, îl complimentă Tofan pe tânărul ofițer. Trebuie să recunosc că îmi ești un concurent periculos... în materie de sugestie și hipnoză. Ai „lucrat-o” bine pe doamna Zainea. Deși, din punct de vedere juridic, ești convins, sper, probele pe care le deții nu fac nici cât o ceapă degerată. Dar asta-i altă gîscă. Sînt gata să ascult.

— Ai fost văzut întrînd în spital cu o oră înainte da a se arunca Lia pe fereastră, îl acuză Voinea.

— Serios? făcu Tofan în zeflema. Din cîte știu, intrările și ieșirile din spital sînt păzite foarte bine.

— Pentru un om ca dumneata nu-i nici o dificultate tă se strecoare într-un spital.

— Să admitem, rosti Tofan zîrbind mai mult de dragul jocului cu tânărul ofițer. Deși, ești și dumneata convins, n-am fost văzut de nimeni, fiindcă n-am avut ce căuta acolo. La acea oră, după cum bine se știe, eram în tren.

— Iar recurgi la brașoava cu trenul ? îl apostrofa Coman.

— Cum doriți, se arată interogatul supus.

— După o scurtă cercetare la fața locului, continua Voinea, ai constatat că fereastra de la camera în care se afla Lia dădea spre o curte interioară necirculată.

— Tot ce-i posibil.

— Și-ai constatat că toaleta era situată chiar lîngă camera bolnavei.

— Dacă zici dumneata, așa o fi.

— Ai intrat în toaletă, te-ai încuiat acolo și te-ai urcat apoi pe pervazul ferestrei. Bănuiesc că, la

lățimea umerilor dumitale, a fost o operație mai anevoioasă.

— Ești drăguț, îl complimentă Tofan.

— Din acel loc, ai pîndit un moment de neatenție al asistentei medicale și-ai trimis pe chipul Liei, cu o oglindă, un fascicul de raze solare.

— Interesant și mai ales original.

— Intrigată, bolnava și-a îndreptat privirea în direcția de unde venea fasciculul de raze. Te-a zărit și-a strigat pentru prima oară : „Ochii !”

— Drăguț ! continuă Tofan să-l ia în derîdere.

— Odată stabilită legătura vizuală cu Lia, ți-a fost mult mai ușor să acționezi asupra ei.

— Și ce i-am sugestionat ?

— Că sub fereastra ei se află un bazin cu apă, în care ea ar putea plonja. Căci, după felul în care s-a aruncat, dovedește clar un plonjon.

— Nu mai spuneți ! făcu Tofan pe același ton batjocoritor. Kostî apoi sentențios : Știți care-i viciul de fond al interogatoriului dumneavoastră ? Vă bazați numai pe presupuneri. Pina acum nu mi-ați pus în față nici o probă care să ateste, în vreun fel, participarea mea la toate aceste acte. Și, zău !, vă rog să mă credeți, mi-e penibil să repet, nu știu pentru a cita oară, că nu văd utilitatea acestui interogatoriu. Mai mult, riscați să răspundeți în fața altor foruri pentru arestarea mea ilegală.

— Știi că ai haz ? făcu colonelul cu adevărat amuzat. Ai un tupeu rar întîlnit.

— Eu am făcut azi un drum destul de lung cu trenul, insistă Tofan.

— Iar începi ? îi reteză Coman vorba.

— Nu vă înțeleg ! se arată Tofan nedumerit.

— Doar știi foarte bine că n-ai venit cu trenul de la București, ci de la Tinca. Te-ai urcat cu o haltă înainte de carieră, cu o figură de om nenorocit și ai cerșit de la un călător care venea din București

biletul de călătorie...Nu crezi ? Te voi pune față-n față cu șeful haltei, care te va identifica ușor, precum și cu călătorul din tren care ți-a dat biletul.

Tofan zîmbi sceptic. Dar colonelul nu se lăsă influențat de provocările interogativului.

— Și pentru că insiști, rosti Coman sentențios, vom continua interogatoriul mai tirziu. Poți să te retragi și să mai reflectezi asupra răspunsurilor pe care le vei avea de dat.

Cernica se arătă surprins de neașteptata hotărîre a colonelului. Batrînul „lup” i se păru obosit.

— Am senzația că am intrat în cea mai caraghioasă și, totodată, în cea mai sinistră poveste, îi împărtăși Coman lui Cernica după ieșirea lui Tofan.

— Regret, dar am fost implicat și trebuia să mă disculp, îi replică reporterul.

— Numai că disculparea dumatăle a atras una, două, trei pierderi de vieți.

— Nu bănuiam consecințele.

— Eu le-am bănuț, dar, din păcate, nu le-am putut împiedica. Asta-i soarta oricărui defensive.

Voinea îl conduse pe Cernica. Și cînd reveni, îl găsi pe colonel măsurînd încăperea după obiceiul său de la un capăt la altul. Il văzu apoi cum se oprește brusc în mijlocul camerei.

— Va trebui să ne recunoaștem neputința și incapacitatea, rosti colonelul grav.

— Nu vă înțeleg ! sări Voinea ca ars.

— Am dat chix. Asta e. Ce vrei să mai înțelegi ? Am suferit cel mai rușinos eșec din cariera mea. Ticălosul ăsta are dreptate. N-avem nici o probă concludentă împotriva lui. Cine naiba poate crede în poveștile astea despre sugestie, hipnoză... Tala-tala, tala-tala ! Prostii !

— Tovarășe colonel ! rosti Voinea cu fața

congestionată de rușine și revoltă.

— Vorba ! îl readuse colonelul la tăcere.

Se așază la birou și începu să completeze cu mâna ușor tremurîndă un formular.

— Ce faceți ? se interesă timid tînărul ofițer.

— Completez ordinul de eliberare a onorabilului cetățean Dinu Tofan.

Replica colonelului căzu ca un trăsnet. Voinea își musca buzele și-și înfipse unghiile în podul palmelor pina la sînge.

--Cred că vă pripiți. Avem dovezi, martori...

--Care ?

--Sa-l confruntăm, de pildă, cu Ghiță Papuc, chelnerul de la „La doi porumbei”.

--Crezi că ar ajuta la ceva? Nătărăul acela nu l-a vazut decît cîteva clipe, prin crăpătura ușii. Și cînd? In urma cu douăzeci de ani și mai bine.

--Dar a stat recent de vorbă cu el, insistă Voinea.

--Și-a arătat Tofan fața ?

— Nu.

--I-ar recunoaște glasul ?

— Greu de presupus, admise Voinea.

--Alt martor ? Chițigoi ? Fostul șef al serviciului personal de la hidrocentrală ?

— Aveți dreptate.

Iar celorlalți le-a astupat gura pe veci, conchise Coman.

— Dar avem și alte dovezi, susținu Voinea. Inregistrările pe bandă, declarațiile Liei...

Colonelul zîmbi mai mult sieși :

— Canalia știe foarte bine ca doar niște înregistrări făcute în condițiile știute nu pot constitui probe concludente.

— Inseamnă că toată strădania noastră..

— Du, te rog, acest ordin, îi înmînă colonelul hîrtia. Cernica îl aștepta pe Voinea la capătul culoarului. Voinea îi arată ordinul de eliberare a

lui Dinu Tofan. Se priviră în ochi. Iși citiră unul altuia înfrîngerea.

— Nu-l înțeleg pe colonel ! făcu reporterul cu glasul înăbușit. Il are în mîna și totuși îi dă drumul.

În privirea lui Voinea se ivi brusc o licărire mai vioaie.

— Eu parcă încep să pricep ceva.

— Anume.

— Bătrînul „lup” nu-i omul care să lase cu atîta ușurință prada din gheare. Are el ceva în cap.

— Te gîndești că...

— Vrea să împuște doi iepuri dintr-un foc.

Capitolul XXV OCHIUL HIPNOTIC

Sub castanul umbros din curtea casei pe care o locuia, Cernica se întreținea amical cu Lerescu, redactorul-șef. Convorbirea avea loc cam la o săptămîină după ce colonelul Coman semnase ordinul de eliberare a lui Dinu Tofan. Incălziți de cîteva pahare de vin din noile podgorii ale Galaților, cei doi ziarîști analizau cu pasiune cazul Greceanu.

— Cu alte cuvinte, conchise Lerescu la sfîrșituî relatărilor lui Cernica, mi-ai mîncat atîtea saptămîni și nici măcar cu un roman de aventuri nu ne alegem ?

— Nici n-aș fi în stare să scriu despre acest subiect, îi declară sincer reporterul.

— Lucrurile par sa se fi clarificat, din cîte zici tu, remarcă în continuare Lerescu. Pentru mine mai există însă niște „de ce”-uri ?

— Anume ?

— Motivul suprimării lui Bejan rămîne mai departe o enigmă.

--Ca multe alte enigme ale acelor vremuri, îi confirma Cernica. În mod cert, a fost un omor politic. Bejan detinea un fapt sau un document compromițător pentru cercurile politice de dreapta. Un secret pe care l-a dus cu el în mormânt.

--Dar Tofan trăiește. Și el știe, nu mă îndoiesc, ce secret deținea Bejan.

--Chiar dacă știe, nu-l va da în vileag. Și-ar semna singur sentința. Și-apoi, fie vorba, dezvăluirea unui secret atît de vechi n-ar mai avea astăzi decît o valoare documentară.

--Adevărat, recunosc Lerescu. Privea probabil niște politicieni azvîrliți demult la lada cu gunoi. Mă întreb, însă, de ce l-a ales Tofan tocmai pe Greceanu ca țap ispașitor ?

--Intuiesc că a făcut o alegere pripita și-n orice caz gresită. N-a bănuît că acesta va fi atît de încăpățînat și-l va urmări toată viața.

--Presupui că Greceanu era conștient de existența lui Tofan ?

-- Absolut.

— Prin urmare, nu prima lui dragoste l-a atras mereu, ca un magnet, pe urmele soților Zainea ?

— Nici pe departe.

— Greceanu n-a rămas totuși insensibil la farmecele Liei , din cîte am înțeles, chiar și după a doua sa eliberare din închisoare.

— Mă îndoiesc, îi replică Cernica. Lia nu mai exercita asupra lui nici o influență.

— Crezi oare că Greceanu a dat întîmplător peste Zainea la hidrocentrală ?

— Nu, îi răspunse Cernica categoric. Și nici dincolo, la Tinca. Greceanu se ținea după soții Zainea în speranța că ar putea identifica prin ei pe Tofan.

— Era un tip acest Greceanu, făcu Lerescu admirativ. Și Tofan l-a simțit ?

— Fără îndoială. Altfel n-ar fi trecut la suprimarea lui prin Lia.

Lerescu făcu ochii mari :

— Presupui că...

— Nu-i presupunere, ci certitudine. Îți spuneam că Greceanu, înainte de a porni în cursa fatală, înlocuise o piuliță la capătul barei de direcție.

— Adevărat. Dar înlocuirea a făcut-o...

— Lia.

Lerescu privi din nou în fundul paharului, căznindu-se să intuiască urmarea.

— De unde a luat piulița ? întrebă el brusc.

— Aici e aici ! exclamă Cernica. Nu se știe prin ce concurs de împrejurări, tocmai în acea zi și la acea oră de dimineață, Lia Zainea se afla și ea la atelier, cu propria-i mașină. Cercetările au dovedit că ea s-a întreținut amical cu Greceanu, în timp ce acesta își repara autobasculanta. Mai mult decât atât ea e cea care i-a dat „la mână” unele unelte și piese...

— Putea, deci, să înlocuiască foarte ușor piulița originală, luată de la magazie de către Greceanu, cu altă piuliță ?

— Putea, îi confirmă Cernica.

— Și această piuliță putea fi foarte bine fabricata în micul atelier de acasă al lui Zainea ?

— Și asta-i adevărat, continuă să-l încurajeze Cernica.

--Spuneai, însă, că cei care au făcut cercetările la fata locului, după prăbușirea lui Greceanu în prăpastie, au gasit la capătul barei de direcție piulița originală.

--Si asta e adevărat.

--Atunci ?

-- Nu rămîne în picioare decât ipoteza că piulița falsă, deteriorată, a fost găsită fie de Zainea, fie de Tofan, fie de Petrustan, care se afla tot pe acolo, la pinda.

--Urmele au fost,deci, ale motocicletei lui Petrustan ? --Alt complice n-a existat.

--Cine presupui că a înlocuit acolo jos, în prăpastie, piulița falsă cu cea originală ?

--Zainea, raspunse Cernica. Altfel nu-mi explic de ce mi-a ascuns Tofan cel de-al doisprezecelea clișeu pecare la facut la fața locului.

--Sa-l fi fotografiat oare pe Zainea chiar în momentul în care acesta efectua înlocuirea piulițelor?

--Sint convins. În felul acesta acesta îl mai avea cuceva la mină.

--Bineînțeles.

--Nici gînd. Am ascultat convorbirea telefonică pe care a avut-o în „ziua sîngeroasă” cum i-a zis Văpaie,cu svaboaica de la Zainea. Avea o dicție ireproșabilă.

--Pare să fie și-un bun actor ?

— Este.

— A lucrat tare în ziua aia, observă Lerescu.

— A lucrat, recunosc Cernica. A șters toate urmele.

— Crezi, totuși, că ipotezele voastre rămîn în picioare ?

— La care te referi ?

— De pildă, interceptarea și retransmiterea prin radio a comenzii lui Zainea pentru declanșarea exploziei în carieră ?

— La nivelul tehnicii actuale, nu-i un lucru prea complicat. Cu un aparat de emisie-recepție, conectat la un magnetofon, se putea foarte bine înregistra și retransmite comanda lui Zainea. Și-n afară de Tofan, n-avea cine s-o facă. Petrustan era prins în cleștele lui Zainea, Lia zăcea la acea oră pe caldarîm cu țeasta sfărîmată, iar alt complice nu cred că mai exista pe acolo.

— Zici că Tofan a sosit, totuși, în oraș cu trenul de

București, își rememoră Lprescu. Cum de nu l-a văzut nimeni urcându-se la vreo haltă din apropierea carierii ?

— Asta a fost lucrul cel mai simplu, îi replică Cernica. S-a ascuns în vreun lan de porumb sau în vreo lizieră din preajma haltei și, de acolo, a sărit pe scara ultimului vagon.

— Cînd și cum v-a venit ideea că Tofan utiliza hipnoza ? continuă Lerescu seria ineputabilelor sala întrebări.

— A fost un proces de acumulare mai îndelungat, îi răspunse Cernica. Prima oară m-a surprins frica animalică a lui Ghiță Papuc. Ai reținut, sper, că nătărăul se plîngea de niște „ochi” ! Ne-a intrigat, apoi, aceeași frică animalică întîlnită la Chițigoi. Înțelegi ? Și cu unui, și cu celalalt, Scundacul a avut doar niște scurte întîlniri, cu prilejul cărora n-a făcut altceva decît să-i pună în gardă. Dar a reușit să le transmită prin sugestie o teamă cumplită da Greceanu. Faptul m-a obseda: tot drumul. Și-am reflectat mai intens la el în timp ce pîndeam casa Zainea.

-- Tot atunci v-ați întrebat, bănuiesc, de ce-și păzea Serban Zainea cu atîta strășnicie nevasta ?

--El stia că Lia avea o fire slabă. Știam și noi. De aceea ne-am decis sa-l înfruntăm pe Scundac cu propria-i arma; hipnoza.

-- Nu-ți cunoșteam calitățile de psihopatolog !

-- Nici n-o să le cunoști, il avertiză Cernica zîmbind . Sint un novice în materie. In schimb, amicul meu Vapaie le poseda din plin.

--E un empiric ?

--Nu întru totul. E mai curînd un autodidact.

--Am vazut pe biroul meu, adus spre semnare, un ordin de deplasare pentru o anume localitate din Moldova, isi iscodi Lerescu fostul coleg de facultate.

--Mi-i teamă că va trebui să te rog să-l semnezi, facu Cernica oarecum intimidat.

--Se simte nevoia ?

-- Urgenta.

--Cu urgențele astea ale tale, între care întrezăresc și o blonda, numai în buclucuri mă bagi.

Cernica lasa privirile pe masă. Lerescu intuia că omul matur din fata sa ardea ca un licean de dorul acelei blonde și gingase femei, al cărei nume îl reținuse bine: Georgeta Parascan. Și-și propuse să înlesnească, pe cât îi statea în putere, grabnica lor reîntâlnire. După ce schiță un zimbet mai ghiduș, Lerescu reveni la ce-l interesa direct ;

--Dupa toată tărășenia asta, la ce concluzie ați ajuns?

Cernica ridică din umeri:

— La cea pe care o știi.

— Dinu Tofan continuă deci să se plimbe liber, observă Lerescu.

— E un fel de-a zice „liber" ! Au grijă de el colaboratorii colonelului Coman.

Prin fereastra deschisă a apartamentului răzbătu pînă în grădină un apel telefonic, care întrerupse tainicul taifas. Cernica își ceru iertare de la musafirul său și sări sprinten peste treptele de la intrare. Cînd ridică gîfîind receptorul, descoperi un glas bine cunoscut lui.

— Ce-i, amice Văpaie ? se interesă vesel reporterul.

— Tovarășul colonel Coman vă invită la o plimbare pe litoral.

— Cînd?

— Acum.

— Cu ce mergem ?

— Cu un avion special. Vă trimit imediat o mașină.

— E în regulă. O aștept la poartă.

Plecarea precipitată din București a celor doi ofițeri de securitate, ca și a lui Anghel Cernica, fusese cauzată de un accident de circulație petrecut cu două ore mai înainte pe o șosea dobrogeană. Două automobile, un „Taunus”, cu număr de circulație străin, și un „Fiat”, cu număr de București, se ciocniseră în plină viteză. Organele locale stabiliseră că „Fiat”-ul fusese de vină : deviase de pe banda proprie și izbise cu botul în portiera celui alt automobil. Victime: ambii conducători auto. Alți pasageri nu se mai aflaseră în autovehicule. Șoferul de pe „Taunus” murise pe loc, strivit de botul „Fiat”-ului. Celălalt, cu coșul pieptului sfărâmat de volan și cu o fractură craniană mortală, sucombise și el puțin mai târziu.

Pentru organele locale era un accident ca oricare altul. Dar nu și pentru cei doi ofițeri de securitate sosiți la fața locului. Prima lor grijă fusese să transmită de urgență un mesaj colonelului Coman.

În timp ce asculta raportul telefonic, sprâncenele lui Coman se uniseră atât de mult, încât formaseră o dungă groasă deasupra frunții boltite. După ce așezase receptorul la loc, îl convocase pe Voinea și-i dăduse ordin să-l scoată pe Cernica „din pământ, din iarbă verde”.

Reporterul, însoțit de Voinea, îl întâlnește pe colonel la aeroport.

— Se pare că în noaptea asta îți vei putea scrie finalul reportajului, îi strecură Coman grăbindu-se spre avionul special.

--A avut loc deznodământul ? se interesă timid reporterul.

-- Așa se pare, îi răspunse sec colonelul.

Nici în mașina care-i ducea în viteză de la aeroportul dobrogean la locul accidentului, nu putu Cernica să scoată mai mult de la colonel. Iar

privirile-i întrebătoare îndreptate spre Voinea primeau în loc de răspuns doar niște ridicări din umeri și din sprâncene.

Luminate de faruri, cele două vehicule care se distrusesera reciproc, într-o năprasnică ciocnire, ofereau un spectacol zguduitor. Colonelul, însoțit de o întreagă escorta, din care nu lipseau Cernica și Voinea, se apropie mai întâi de primul cadavru.

O siluetă în uniformă se aplecă și-l dezveli, luminându-l cu o lanternă. Cumplit mutilată, victima era de neidentificat.

--Cine ? îl întrebă Cernica în șoaptă pe colonel.

— Dan Bernaru.

Reporterul se simți străbătut de un fior.

„A avut loc răfuiala”, își zise el.

Il cercetă pe Coman cu o privire admirativă. Bătrînul „lup” nu se dezmințise. Intuise că acest Dan Bernaru, care se interesase discret de soarta lui Tofan jucase în viața fotoreporterului un rol determinant. Era, poate, chiar cel care comandase în 1945 asasinarea lui Bejan și cel care-l lăsase apoi pe asasin cu buzele umflate. Dar ipoteza se cerea verificată. Și verificarea se produsese în chipul cel mai tragic.

Reporterul se ținea scai de Coman. Acesta se îndreptă spre celălalt cadavru. Deși bănuia cine se afla sub pătura ccunșie, Cernica se simți înflorat. Morții îi provocaseră întotdeauna o senzație de nesuportat. Dar curiozitatea era mai puternică. Cînd se aplecă asupra cadavrului, se sprijini, fără să vrea, de umărul colonelului. Sub bătaia razelor plătînde ale lanternei, chipul rigid, cadaveric, al lui Dinu Tofan, părea destins. Doar un ochi rămas larg deschis părea că mai aruncă acel flux hipnotic care lăsase atîtea victime în urmă.

— Inchideți-i ochiul, ordonă Coman.

Și în glasul batrinului ofițer Cernica simți un ușor tremur.

Mai tăcut ca un preot ce oficiază un ritual, Coman porni către mașină.

— Aveți vreun ordin deosebit de dat ? se interesă un ofițer de la securitatea locală.

— Nu. Nimic deosebit. Continuați-vă cercetările.

— Tovarășe colonel, veni în fugă spre mașină un tânăr ofițer.

— Ce e ? se interesă Coman aspru.

— Uitați-vă ce-am găsit asupra mortului, îi arată ofițerul un petic de hîrtic.

— Care mort ? făcu Coman intrigat preluînd peticul de hîrtie. Sînt doi.

— Asupra celui de la noi, îi răspunse ofițerul intimidat.

Coman îndreptă razele plăpînde ale lanternei asupra unei file pătate de sînge la un colț. Era ruptă, probail în grabă, dintr-un blocnotes. Niște litere dezordonate, insirate din fuga mașinii, reproduceau următorul mesaj :

„Îți mulțumesc, colonele Coman. Și spuneți-i amicului Cernica, vajnicul cavaler al dreptății, că a intuit bi...” Reporterul ardea de curiozitate.

— Citește ! îi înmîină Coman mesajul de dincolo de moarte.

Voinea, care se lipi de umărul lui Cernica, după ce strabatu biletul cu o privire iute, izbucni intrigat:

--Ce naiba ! Ne mulțumește ?

— Așa se pare, îi răspunse Coman vădit indispus. Să merem.

În drum spre aeroport, unde-i aștepta avionul special, numai scoase nimeni nici un cuvînt. Abia după ce se aflara la bord, și avionul luă înălțimea reglementară, îndreptîndu-se lin spre București, Cernica îndrăzni să deschidă vorba, adresîndu-se colonelului:

— N-ați putut împiedica acest masacru ?

--De vreme ce-a avut loc, înseamnă că n-am putut face altfel, îi răspunse Coman iritat.

--Mă întreb, totuși, de ce-a venit Dan Bernaru în țara? insistă Cernica.

— Se vede că-l trăgea așa, făcu Voinea.

--Credea probabil că Tofan era închis sau mort ? continua să se întrebe Cernica.

— Logic așa ar fi trebuit să fie, observă colonelul. Dar...

— Bernaru aflase că Tofan trăiește și e liber ?

— Bineînțeles. Pentru ca intrase în panică și tocmai se pregătea s-o șteargă de pe la noi.

— Mașina era a lui Tofan ? Nu știam că...

— Nu. Nu era a lui. A împrumutat-o de la un nefericit. Noroc că i-a lăsat în loc un gaj substanțial.

— Nu i-ați bănuțit intențiile ?

— Ba da, dar înainte de-a porni pe urmele lui Bernaru, i-a plimbat pe băieții noștri prin toată Constanța... După aceea a țîșnit spre șosea. Iar când l-au ajuns din urmă, era prea târziu.

Cernica tăcu. Simți în mână netezimea unei bucăți de hîrtie. Era mesajul lui Dinu Tofan.